

#1 NEW YORK TIMES ÇOKSATAN YAZARI

FREDRIK BACKMAN ENDİŞELİ İNSANLARA

KAİROS

Çeviren: E

FREDRIK
BACKMAN

ENDİŞELİ
İNSANLAR

Endişeli İnsanlar
Fredrik Backman
Orijinal Adı: Anxious People

© 2019, Fredrik Backman
© 2024, Olimpos Yayınları

Yayın Koordinatörü: Ezgi Bilgi Altınay
Çeviren: Elif Nihan Akbaş
Editör: Aslı Dağlı
Son Okuma: Zehra Uzun
Sayfa Tasarımı: Fatma Can Yıldırım

1. Baskı: Eylül 2024
ISBN: 978-625-6029-52-1

Bu kitabın Türkçe yayın hakları Olimpos Yayıncılık San. ve Tic. Ltd. Şti'ye aittir. Yayınevinden izin alınmadan kısmen ya da tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

KAİROS KİTAP

Maltepe Mah. Davutpaşa Cad. Yılanlı Ayazma Yolu No:8 K:1 D:2
Davutpaşa / İstanbul
Tel: (0212) 544 32 02 (pbx) Sertifika No: 42056
www.olimposdukkani.com - info@olimposyayinlari.com.tr

Baskı: KA BASIM

Topkapı Mahallesi Topkapı Maltepe Cad. Çaycılar İş Hanı
No:15 Kat:4 Zeytinburnu / İstanbul Sertifika No: 44064

Kairos Kitap, Olimpos Yayınları'nın tescilli markasıdır.

FREDRIK BACKMAN

ENDİŞELİ İNSANLAR

Çeviren: Elif Nihan Akbaş

*Bu kitap en hatırı sayılır dostlarıma,
yani kafamdaki seslere adanmıştır.*

Bir de bizimle birlikte yaşayan eşime.

THE HISTORY OF THE

REIGN OF

CHARLES THE FIRST

BY

JOHN BURNET

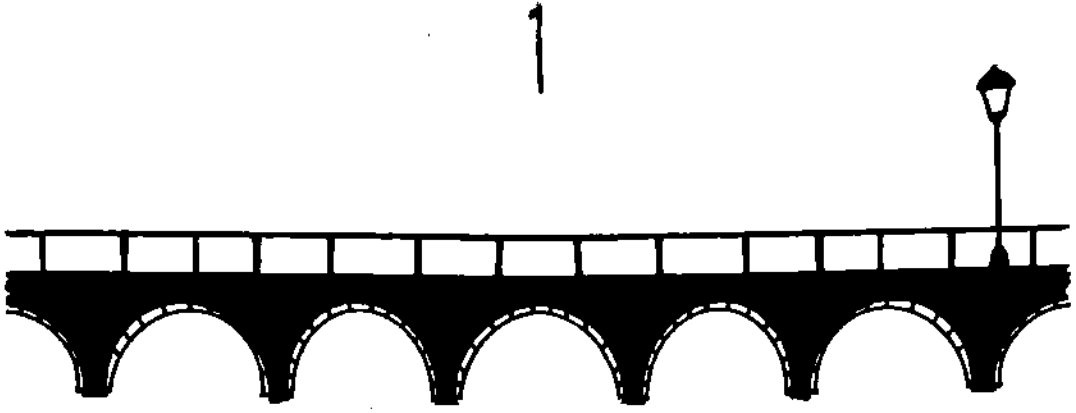
OF

THE UNIVERSITY OF OXFORD

IN TWO VOLUMES

LONDON

Printed by J. Sturges, at the Angel in St. Dunstons Church-yard, 1724.

Bir banka soygunu. Bir rehine faciası. Bir ev baskınına giden polis memurlarıyla dolu merdivenler. Bu noktaya gelmek kolay olmuştu, sandığınızdan çok daha kolay. Gerçekten kötü bir fikir yetmişti hepsine.

Bu hikâye pek çok şey hakkında ama en çok da aptallar hakkında. Dolayısıyla en baştan söylemek gerekir ki başka insanları aptal addetmek çok kolaydır; tabii ancak insan olmanın ne kadar aptalca zor bir şey olduğunu unutursanız. Özellikle de uğruna nispeten iyi bir insan olmaya çalıştığınız başka insanlar varsa.

Çünkü günümüzde hepimizin baş etmesi gereken o kadar çok şey var ki. Bir işiniz, yaşayacak bir yeriniz, bir aileniz olmalı, vergi ödemek, temiz iç çamaşırını giymek ve o lanet Wi-Fi şifrenizi hatırlamak zorundasınız. Bazılarımız kaosu hiç kontrol altına alamaz, dolayısıyla hayatlarımız akıp gider, dünya uzayda saatte üç milyon kilometre hızla dönerken biz de onun yüzeyinde bir yığın kayıp çorap gibi savrulur dururuz. Kalplerimiz sürekli elimizden kayan bir kalıp sabun gibidir; tam rahatladık derken harekete geçip âşık olur ve kırırlılar, hem de göz açıp kapayıncaya kadar. Kontrol bizde değildir. O yüzden de işimiz, evliliğimiz ve çocuklarımız da dâhil olmak üzere her konuda sürekli öyleymiş gibi yapmayı öğreniriz. Normalmişiz, gayet iyi

bir eğitim almışız, “amortisman seviyesi” ve “enflasyon oranı” gibi laflardan anlıyormuşuz gibi yaparız. Seksin nasıl işlediğini biliyormuşuz gibi. Oysa seks hakkında bildiklerimiz de en fazla USB girişleri hakkında bildiklerimiz kadardır, o küçük şeyleri yuvalarına sokmak için en az dört deneme yapmamız gerekir. (Orası değil, orası değil, orası değil, hah! *Girdi!*) Aslında tek yaptığımız çocuklarımızı yedirip giydirmek ve onlara yerde buldukları sakızı ağızlarına atmamalarını tembihlemekken iyi ebeveynlermiş gibi davranırız. Bir ara tropik balıklar besledik ama hepsi öldü. İşte çocuklar hakkında da tropik balıklar hakkında bildiğimizden fazlasını bilmeyiz aslında, o yüzden de sorumluluk ödümüzü koparır her gün. Bir planımız yoktur, günü atlatmak için elimizden geleni yaparız çünkü ertesi gün bir yenisi gelecektir.

Bazen insanın canı yanar, sahiden canı yanar ve bunun tek nedeni de sanki tenimizin bize ait değilmiş gibi gelmesidir. Bazen panikleriz çünkü faturaların ödenmesi gerekiyordur ve yetişkin gibi davranmak zorundayızdır ama nasıl yapacağımızı bilmiyoruzdur çünkü yetişkin gibi davranmayı becerememek çok ama çok kolaydır.

Çünkü herkesin sevdiği birileri vardır ve birilerini seven herkesin, insan olarak kalmayı nasıl başarabileceğini çözmeye çalışarak uykusuz geçirdiği geceler olur. Bazen de bu bizi, sonradan düşünüldüğünde çok gülünç gelen ama o anda tek çıkışımızmış gibi görünen şeyler yapmaya iter.

Tek bir kötü fikir. Yeter de artar.

Mesela bir sabah, öyle büyük ya da pek de kayda değer sayılmayacak bir şehrin otuz dokuz yaşındaki bir sakini evden elinde bir tabancayla çıktı ve bu —sonradan düşünüldüğünde— gerçekten

çok aptalca bir fikirdi. Zira bu bir rehine faciası hikâyesi ama aslında niyet o değildi. Daha doğrusu bunun bir hikâye olması amaçlanmamıştı ama rehine faciasıyla ilgili olması amaçlanmamıştı. Bir banka soygunuyla ilgili olması gerekiyordu. Ama işler sarpa sardı çünkü bazen banka soyguncularının başına böyle şeyler gelir. O yüzden de otuz dokuz yaşındaki banka soyguncusu, hiçbir kaçış planı olmaksızın kaçtı ve kaçış planlarının olayı tam da banka soyguncusunun annesinin yıllar önce, yani banka soyguncusu buzları ve limon dilimlerini mutfakta unutup geri koşmak zorunda kaldığında söylediği gibiydi: “Akılsız başın cezasını ayaklar çeker!” (Şunu da belirtmek gerekir ki, banka soyguncusunun annesi öldüğünde vücudunda o kadar çok cin tonik vardı ki patlama riski yüzünden cesedini yakmaya cesaret edemediler ama bu, kadının iyi tavsiyeler vermediği anlamına gelmez.) Aslında bir banka soygunu olmayan o soygundan sonra, hâliyle, polis geldi ve banka soyguncusu da korkup kaçtı, cad-denin karşısına geçti ve bulduğu ilk kapıdan içeri girdi. Banka soyguncusunu sırf bu yüzden aptal diye yaftalamak biraz ağır olur ama... yani, dâhice bir hareket olmadığı da kesindi. Çünkü o kapı başka çıkışı olmayan bir merdiven sahanlığına açılıyordu, ki bu da banka soyguncusunun tek seçeneğinin yukarı çıkmak olduğu anlamına geliyordu.

Şunu da belirtmek gerekir ki bahsi geçen bu banka soyguncusunun form düzeyi, otuz dokuz yaşındaki ortalama bir insanınki kadardı aşağı yukarı. Ama ruhlarında Instagram fotoğraflarını yutan bir kara delik olduğundan orta yaş krizleriyle baş etmek için gülünç derecede pahalı bisiklet şortları ve yüzücü boneleri satın alan kentli otuz dokuzluklar kadar değil de günlük peynir ve karbonhidrat tüketiminin tıbbi açıdan diyetten ziyade yardım ıĸlıĸı olarak sınıflandırılması daha muhtemel olan otuz dokuzluklar kadar. Dolayısıyla banka soyguncusu en üst kata ulaştığında bütün endokrin bezleri hızlanmış, içeri girmeden önce kapıdaki sürgülü bir kapağın ardından şifre isteyen gizli

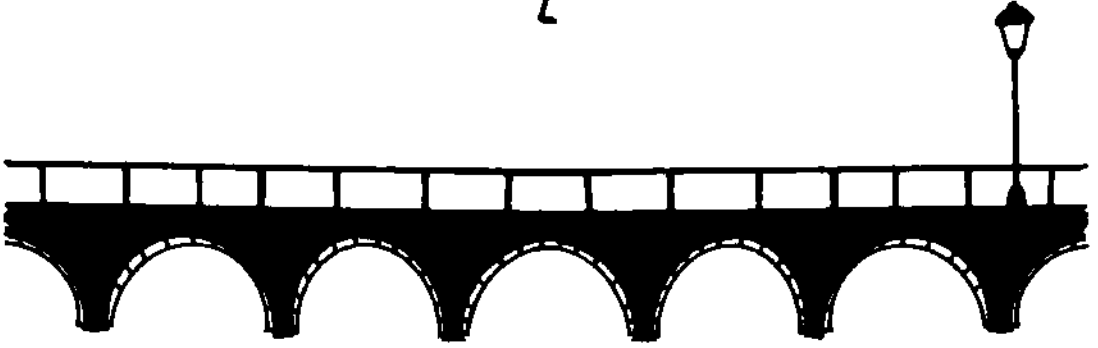
derneklere has bir sesle nefes alıp vermesine neden olmuştu. O noktada polisi atlatma ihtimali neredeyse yok denecek kadar azdı.

Fakat tesadüf bu ya, soyguncu döndü ve binadaki dairelerden birinin kapısının açık olduğunu gördü, zira o daire satışa konmuştu ve içerisi daireyi gezen alıcı adaylarıyla doluydu. Banka soyguncusu da soluk soluğa ve ter içinde içeri daldı, silahını havaya kaldırdı ve bu hikâyenin bir rehine faciasına dönüşmesi de işte böyle oldu.

Sonra işler olağan akışında seyretti: Polis binanın etrafını sardı, muhabirler çıkageldi, olay televizyondaki haber bültenlerine konu oldu. Hadise, banka soyguncusu pes etmek zorunda kalana kadar birkaç saat sürdü. Başka şansı yoktu. Rehin tutulan sekiz kişi, yedi potansiyel alıcı ve bir emlakçı, serbest bırakıldı. Birkaç dakika sonra polis daireye girdi. Ama içerisi boştu.

Kimse banka soyguncusunun nereye gittiğini bilmiyordu.

Şimdilik gerçekten bilmeniz gerekenlerin hepsi bu kadar. Artık hikâye başlayabilir.

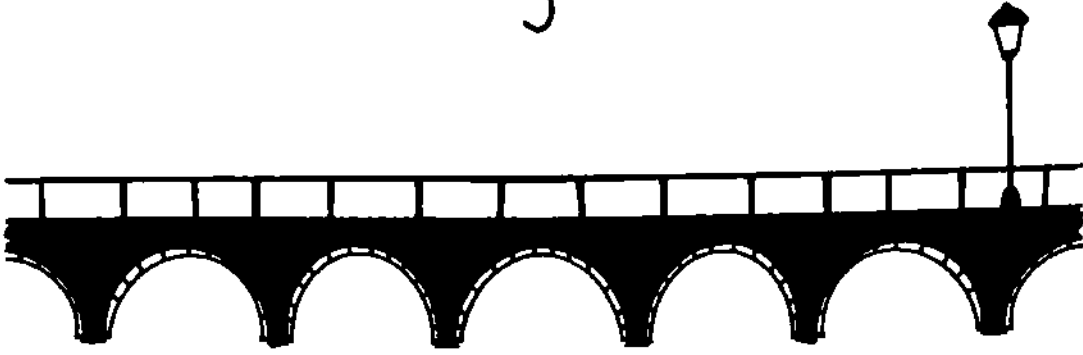

On yıl önce adamın biri bir köprüde dikiliyordu. Bu hikâye o adamla ilgili değil, o yüzden şu anda onu düşünmenize gerek yok. Ama kendinizi onu düşünmekten alamadığınız belli; bu biraz, “Kurabiyeleri düşünmeyin,” demek gibi. Şimdi de kurabiyeleri düşünüyorsunuz işte.

Kurabiyeleri düşünmeyin!

Tek bilmeniz gereken, on yıl önce adamın birinin bir köprüde dikildiği. Korkuluğun üzerinde, suyun çok yukarısında, hayatının sonunda. Bunu düşünmeyin artık. Daha hoş şeyler düşünün.

Kurabiyeleri düşünün.

Dek de büyük olmayan bir kasabada Yılbaşı Arifesi. Bir polis memuru ile bir emlakçı karakoldaki sorgu odasında oturmuşlar. Polis en fazla yirmi yaşında görünüyor ama muhtemelen daha büyük. Emlakçı da kırkıdan büyük görünüyor ama muhtemelen daha genç. Polis memurunun üniforması fazla dar, emlakçının ceket de biraz fazla geniş. Emlakçı başka bir yerde olmayı tercih edermiş gibi görünürken konuşmalarının son on beş dakikalık bölümünün ardından polis de emlakçının başka bir yerde olmasını tercih edermiş gibi görünüyor. Emlakçı gergin bir tebessümle bir şeyler söylemek üzere ağzını açtığı sırada polis derin derin nefes alıp veriyor. İç mi çekiyor yoksa burnunu mu temizlemeye çalışıyor, anlamak zor.

“Sadece soruyu cevaplayın,” diye yalvarıyor.

Emlakçı başını hızlı hızlı sallıyor, sonra düşünmeden konuşuyor:

“Hangi şahane?”

“Sadece soruyu cevaplayın dedim!” diye tekrarlıyor polis. Yüzünde çocukluklarının bir noktasında hayat tarafından hayal kırıklığına uğratılmış ve o hissi üstlerinden bir türlü atamamış yetişkin erkeklerde sıkça görülen O ifade var.

“Bana emlak ofisimin adını sordunuz!” diye üsteliyor emlakçı. Masanın üstünde parmaklarıyla ritim tutuşu polisin kadına sivri köşeli nesneler fırlatmak istemesine neden oluyor.

“Hayır, onu sormadım, ben sizi *rehin* alan *zanlının*...”

“Adı *Şahane Hane*! Anladınız mı? Çünkü bir ev alırken onu tüm *şahaneliklerini* bilen birinden almak istersiniz, öyle değil mi? O yüzden de telefonu açarken şöyle diyorum: Merhaba, Şahane Hane Emlak Ofisi! HANGİ ŞAHANE?”

Emlakçının travmatik bir deneyim yaşadığı belli. Bir tabancayla tehdit edilerek rehin tutulmuş ve böyle bir hadise herkesin saçmalamasına neden olabilir. Polis sabırlı davranmaya çalışıyor. Başparmaklarıyla kaşlarına sertçe bastırıyor; kaşları iki düğmeymiş de onlara on saniye boyunca basmaya devam ederse yaşamı fabrika ayarlarına geri döndürebilirmiş gibi bir umutla.

“Pekiiii.... Ama şimdi size daire ve zanlıyla ilgili birkaç soru sormam gerek,” diye inliyor.

Onun için de zor bir gün oldu. Karakol küçük, kaynaklar kısıtlı ama yetkinliklerinde hiçbir sıkıntı yok. Rehine faciasının hemen ardından telefonda bunu patronlardan birinin patronunun patronuna açıklamaya da çalıştı ama doğal olarak ümitsiz bir durumdu. Stockholm’den vakayı tamamen üstlenmek üzere özel bir araştırma ekibi gönderecekler. Patron “araştırma ekibi” ifadesini söylerken pek vurgu yapmadı ama sanki başkentten gelmek kendi başına bir süper güçmüş gibi “*Stockholm*” kelimesini vurguladı. Daha çok tıbbi bir rahatsızlık gibi, diye düşünüyor polis memuru. Başparmaklarını hâlâ kaşlarına bastırıyor, bu meseleyi kendi başına halledebileceğini patronlara göstermek için son şansı bu. Ama elinizde bu kadın gibi tanıklardan başka kimse yoksa nasıl ilerlersiniz ki?

“Okeydokey!” diye şakıyor emlakçı sanki İsveçcede gerçekten böyle bir kelime varmış gibi.

Polis, notlarına bakıyor.

“Ev göstermek için tuhaf bir gün değil mi? Yılbaşı Arifesi?”

Emlakçı başını iki yana sallayarak sırtıyor.

“ŞAHANE HANE emlak ofisi için kötü gün diye bir şey yoktur!”

Polis derin bir nefes alıyor. Sonra peş peşe birkaç tane daha.

"Peki. Devam edelim: Zanlıyı gördüğünüzde ilk tepkiniz ne..."

"Önce daireyle ilgili sorular soracağınızı söylememiş miydiniz? *Daire ve zanlı* dediniz, ben de önce daireyle ilgili soracaksınız diye düşündüm..."

"Tamam!" diye gürliyor polis.

"Tamam!" diye şakıyor emlakçı.

"*Daire* o zaman: Evin yerleşim planına aşına mısınız?"

"Elbette, sonuçta ben emlakçıyım!" diyor emlakçı. Son anda kendini tutup, "ŞAHANE HANE Emlak Ofisi! HANGİ ŞAHANE?" dememeyi başarıyor zira polis memurunun, beylik tabancasındaki mermilerin izini sürmenin bu kadar kolay olmamasını diler gibi baktığını görüyor.

"Tarif edebilir misiniz?"

Emlakçı neşeleniyor.

"Rüya gibi! Büyük şehrin her daim atan kalbine kolayca ulaşabileceğiniz ama sessiz sakin bir muhitte seçkin bir daire edinmek gibi eşsiz bir fırsattan bahsediyoruz. Açık plan! Bol bol ışık alan kocaman pencereler!"

Polis kadının sözünü kesiyor.

"Demek istediğim dolaplar, gizli depolama alanları yahut o tür yerler var mı?"

"Açık planlı daireleri sevmez misiniz? Duvar mı seviyorsunuz? Duvarların da zararı yok gerçi!" diye yanıtlıyor emlakçı teşvik eder gibi ama bir yandan da kendi tecrübesine göre duvarları seven insanların diğer bariyer tiplerini seven insanlarla aynı olduğunu ima ediyor.

"Mesela, etrafta hiç dolap..."

"Ne kadar ışık aldığından bahsettim mi?"

"Evet."

"Güneş ışığının bize kendimizi iyi hissettirdiğini kanıtlayan bilimsel araştırmalar var! Bunu biliyor muydunuz?"

Polis bunu düşünmeye zorlanmak istemiyormuş gibi bakıyor. Bazı insanlar ne kadar mutlu olduklarına kendileri karar vermek istiyorlar.

“Konuya bağlı kalabilir miyiz?”

“Okeydokey!”

“Dairede planlarda gösterilmeyen herhangi bir yer var mı?”

“Çocuklar için de çok uygun bir konumda!”

“Bunun olayla ne ilgisi var?”

“Sadece belirtmek istedim. Konumunu yani. Çocuklar için sahiden iyi! Aslında... bugünkü rehine olayı dışında tabii. Onun dışında çocuklar için mükemmel bir muhit! Çocukların polis arabalarına bayıldığını biliyorsunuzdur zaten!”

Emlakçı kollarını havada neşeyle çevirip ağzıyla siren sesi yapıyor.

“Galiba o dondurma kamyonunun sesi,” diyor polis.

“Siz ne demek istediğimi anladınız işte,” diye ısrar ediyor emlakçı.

“Sizden sadece soruya yanıt vermenizi istemek zorundayım.”

“Pardon. Soru neydi?”

“Dairenin tam büyüklüğü ne?”

Emlakçı şaşkınlıkla gülümsüyor.

“Banka soyguncusu hakkında konuşmak istemiyor muydunuz? Soyguncu hakkında konuşacağımızı sanıyordum?”

Polis dişlerini öyle bir sıkıyor ki ayak tırnaklarından nefes almaya çalışıyormuş gibi görünüyor.

“Peki. Tamam. Bana zanlıdan bahsedin. Onu gördüğünüzdeki ilk tepkiniz...”

Emlakçı hevesle araya giriyor. “Banka soyguncusu mu? Ever! Banka soyguncusu ev gösteriminin ortasında şak diye içeri dalıp hepimize bir tabanca doğrulttu! Peki nedenini biliyor musunuz?”

“Hayır.”

“Çünkü ev açık plan! Başka türlü banka soyguncusu hepimize *aynı anda* silah doğrultamazdı, mümkün değil!”

Polis memuru kaşlarına masaj yapıyor.

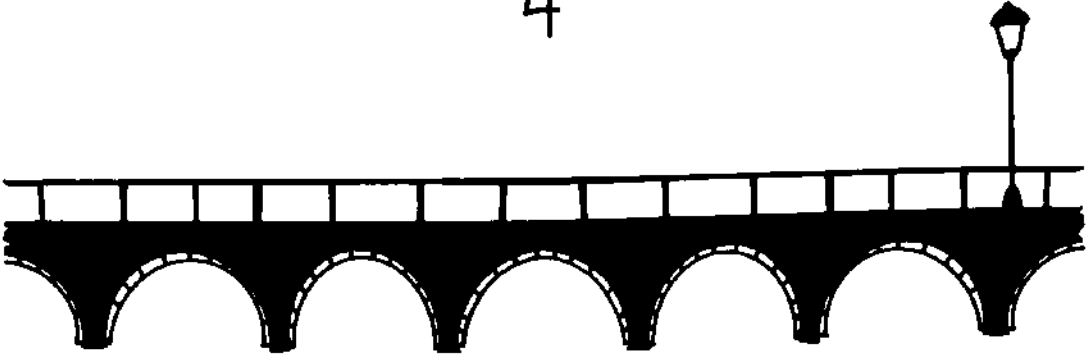
“Peki, bir de şöyle deneyelim: Dairede saklanılacak gizli yerler var mı?”

Emlakçı gözlerini ağır ağır kırpmıştır. O kadar ağır yapıyor ki bunu sanki gözlerini kırpmayı az önce öğrenmiş.

“Saklanma yeri mi?”

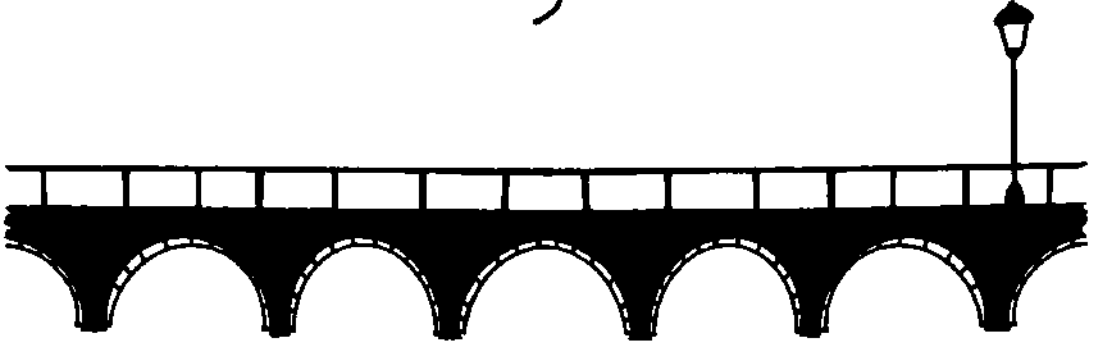
Polis memuru başını arkaya atıp bakışlarını tavana dikeyiyor. Annesi, polislerin başka bir hayal kurmaya üşenen oğlan çocukları olduğunu söylerdi hep. “Büyüyünce ne olmak istiyorsun?” diye sorulan bütün oğlan çocukları bir noktada, “Polis!” cevabını verir mutlaka. Ama o çocukların çoğu büyüdülerinde daha iyi bir iş edinirler. Polis memuru bir an o diğerlerinden olmayı diliyor. Belki o zaman günleri bu kadar karmaşık geçmez, ailesiyle ilişkileri de muhtemelen bu kadar karışmazdı. Annesinin onunla hep gurur duyduğunu, kariyer seçimlerini onaylamadığına dair bir kez olsun ağzını açıp tek laf etmediğini de belirtmeden geçmemeli. Annesi din görevlisiydi ve bu, ekmeğini kazanmaktan çok daha fazlasını ifade eden işlerden biriydi. O yüzden oğlunu anlıyordu. Onu üniformalar içinde görmeyi hiç istemeyen babasıydı asıl. Belki de o hayal kırıklığı, genç polis memuruna hâlâ yük oluyor zira bakışlarını tekrar emlakçıya çevirdiğinde çok bitkin görünüyor.

“Evet işte. Ben de size bunu açıklamaya çalışıyorum: Zanlının hâlâ dairede olduğuna inanıyoruz.”

Gerçek şu ki banka soyguncusu teslim olunca bütün rehineler –emlakçı ve potansiyel alıcılar– aynı anda serbest kaldı. Onlar çıkarken polis memurlarından biri dairenin hemen dışındaki basamaklarda nöbet tutuyordu. Rehinerler kapıyı arkalarından kapadılar, kilidin dili yerine oturdu ve herkes basamaklardan sakince inip sokağa çıktı, ardından kendilerini bekleyen polis arabalarına binip oradan uzaklaştılar. Basamaklarda nöbet tutan polis memuru meslektaşlarının yukarı gelmesini bekledi. Bir ara bulucu banka soyguncusunu telefonla aradı. Kısa bir süre sonra polisler daireye daldıklarında içerinin bomboş olduğunu gördüler. Balkon kapısı kilitliydi, pencerelerin hepsi kapalıydı ve başka bir çıkış da yoktu.

Rehinelerden birinin banka soyguncusunun kaçmasına yardım ettiğini anlamak için Stockholmlü olmanıza gerek yoktu. Ama ya banka soyguncusu hiç kaçmadıysa?

Tamam. Köprüde bir adam dikiliyordu. Şimdi bunu düşünebilirsiniz.

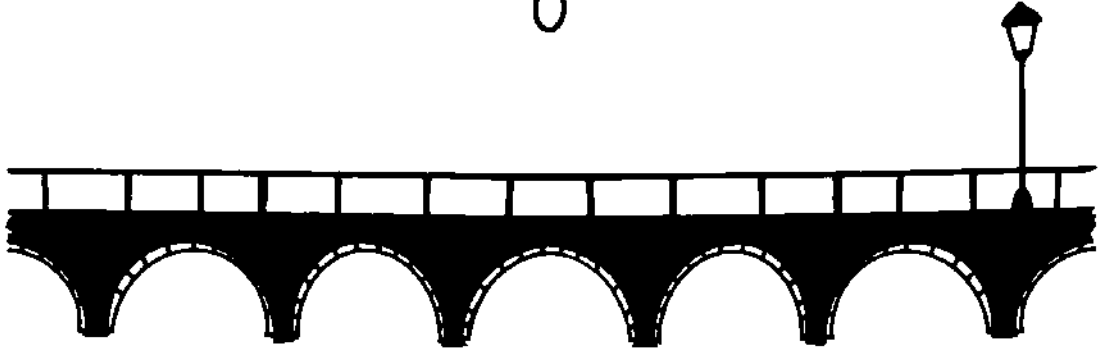
Bir not yazıp postalamıştı, çocuklarını okula bırakmıştı, sonra da korkuluğa çıkmış, oradan öyle aşağıya bakıyordu. On yıl sonra, başarısız bir banka soyguncusu, satışa çıkarılmış bir evi gezen sekiz insanı rehin aldı. O köprüde dikildiğinizde bahsi geçen dairenin balkonunu rahatça görebilirsiniz.

Bunların hiçbirinin sizinle alakası yok kuşkusuz. Yani işte belki biraz, ucundan. Çünkü tahminen normal, sıradan bir insansınız. Peki o köprünün korkuluklarında duran birini görseniz ne yaparsınız? Böyle bir zamanda doğru ya da yanlış cevap diye bir şey yok, öyle değil mi? Muhtemelen o adamın atlamasını engellemek için gereken neyse onu yaparsınız. Adamı tanımıyorsunuz bile ama doğuştan gelen bir içgüdü bu; yabancıların kendilerini öldürmelerine izin veremeyeceğimiz inancı.

Dolayısıyla onunla konuşmaya, güvenini kazanmaya, onu atlamaması için ikna etmeye çalışırsınız. Çünkü muhtemelen siz de kötü dönemlerden geçtiniz, X-ray'lerde görünmeyen yerlerinizde korkunç acılar çektiniz bazı günler, sizi seven insanlara bile bunu açıklayacak doğru sözcükleri bulamadınız. İçten içe, kendimizden bile gizlemeyi tercih edebileceğimiz hatıralarda, çoğumuz köprüdeki o adamla aramızdaki farkın görmek istediğimizden çok daha az olduğunu biliyoruz. Yetişkinlerin

çoğu gerçekten berbat anlar yaşamıştır ve elbette gayet mutlu insanlar bile her an her saniye mutlu olamazlar. O yüzden adamı kurtarmaya çalışırsınız. Çünkü kazara hayatınızı kaybedebilirsiniz ama atlamayı kendiniz seçersiniz. Yüksek bir yerin tepesine çıkmanız ve bir adım atmanız gerekir.

Siz düzgün bir insansınız. Öylece izlemezsiniz.

Genç polis memuru parmak uçlarını alnında gezdiriyor. Orada bebek yumruğu büyüklüğünde bir yumru var.

“Nasıl oldu o?” diye soruyor emlakçı. Aslında yeniden *Hangi şahane?* diye sormayı tercih edermiş gibi görünüyor.

“Kafama darbe aldım,” diye homurdanıyor polis. Sonra notlarına bakıp, “Zanlı ateşli silahlar kullanma konusunda becerikli mi görünüyordu?” diye soruyor.

Emlakçı şaşkınlıkla gülümsüyor.

“Tabanca mı demek istiyorsunuz?”

“Evet. Gergin miydi yoksa daha önce pek çok kez tabanca kullanmış gibi mi?”

Polis memuru bu soru vasıtasıyla banka soyguncusunun, söz gelimi, askeri bir geçmişi olduğundan emlakçının şüphelenip şüphelenmediğini ortaya çıkarmayı umuyor. Ama emlakçı lakayt bir tavırla yanıtlıyor: “Yok ya, sonuçta tabanca gerçek bile değildi!”

Polis kadına gözlerini kısarak bakıyor. Şaka mı yapıyor yoksa safın teki mi, çözmeye çalışıyor belli ki.

“Neden öyle dediniz?”

“Oyuncak olduğu çok belliydi! Bence herkes bunu fark etmiştir.”

Polis memuru uzunca bir süre emlakçıyı inceliyor. Kadın şaka yapmıyor. Adamın gözlerinde bir anlayış parıltısı beliriyor.

“Yani hiç... korkmadınız mı?”

Emlakçı başını iki yana sallıyor.

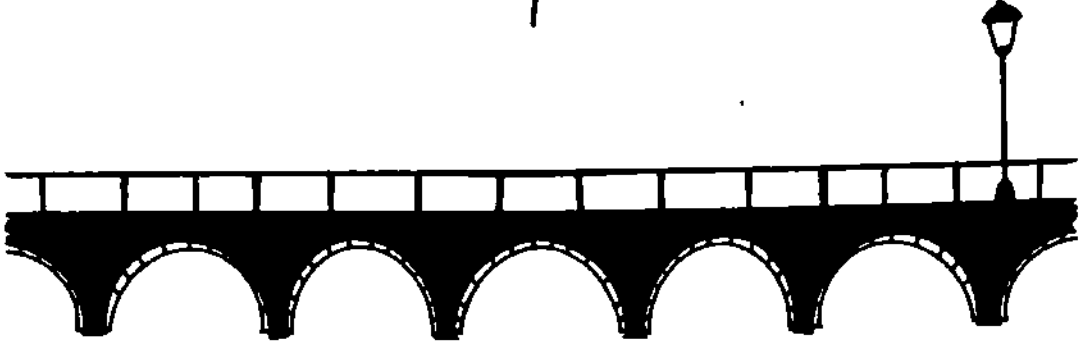
“Hayır, hayır, hayır. Bilirsiniz, gerçek bir tehdit altında olmadığımızı anladım. O banka soyguncusu kimseye zarar veremezdi zaten!”

Polis memuru notlarına bakıyor. Kadının anlamadığını fark ediyor.

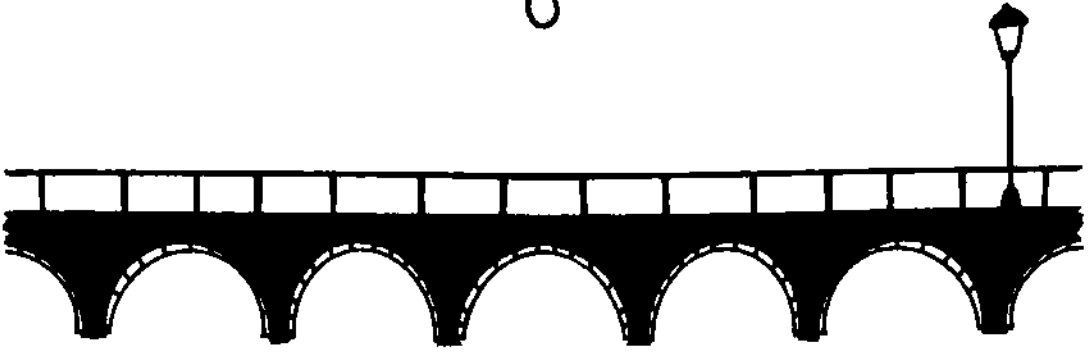
“Bir şeyler içmek ister misiniz?” diye soruyor anlayışlı bir tavırla.

“Hayır, teşekkürler. Bunu zaten sormuştunuz.”

Polis ona yine de bir bardak su getirmeye karar veriyor.

A slında rehin alınan insanların hiçbirisi, serbest bırakılmalarıyla polislin daireyi basması arasında geçen zamanda neler olduğunu bilmiyordu. Polisler merdiven sahanlığında toplandığında rehineler çoktan caddedeki arabalara bindirilip karakola doğru yola çıkarılmıştı. Ardından, patronun ancak Stockholm'deki insanların telefonda konuşmayı becerebileceğini düşünen patronu tarafından Stockholm'den görevlendirilen özel ara bulucu, barışçıl bir çözüme ulaşabilecekleri umuduyla banka soyguncusunu aradı. Ama banka soyguncusu telefonu açmadı. Bunun yerine tek el silah sesi duyuldu. Polis dairenin kapısından içeri daldığında her şey için çok geçti. Oturma odasına girdiklerinde kendilerini bir kan birikintisinin içinde buldular.

Karakoldaki personel odasında genç polis memuru, daha yaşlı bir polis memuruyla karşılaşır. Genç adam su alıyor, ihtiyarsa kahve içiyor. İlişkileri karmaşık. Farklı nesillerden polis memurları arasında çoğunlukla olduğu gibi. İnsan kariyerinin sonundayken her şeye bir anlam bulmaya çalışır, başındaykense bir amaç arar.

“Günaydın!” diye haykırıyor ihtiyar.

“Selam,” diyor genç adam biraz da ilgisizce.

“Sana kahve ikram ederdim ama sanırım hâlâ kahveci yapamadık seni,” diyor ihtiyar sanki kahve içmemek bir tür eksiklikmiş gibi.

“İstemem,” diyor genç adam sanki ona sunulan şey insan etiymiş gibi.

Söz konusu yeme içme olduğunda ihtiyar ve genç polisin pek bir ortak noktası yok. Gerçi başka konularda da olduğu söylenemez. Bu yüzden öğle yemeğinde aynı devriye arabasına sıkışıp kaldıklarında aralarında daimi bir çatışma sürüp gider. İhtiyar memurun en sevdiği yemek patates pürelı benzinci soslısı. Ayrıca kasabanın restoranında açık büfe verilen cuma günleri, çalışanlar ne zaman tabağını almaya kalksa tabağını dehşet içinde geri çekip haykırır: “Bitmedi ki! Açık büfe bu! Bu masanın altına kıvrılıp yatınca bitirdiğimi anlarsınız!” İhtiyara soracak olursanız genç adamın en sevdiği yemekse, “çiğ

balık, yosun ve alglerle falan yapılan o uyduruk şey, kendini keşiş yengeci falan sanıyor.” Biri kahve sever, diğeryse çay. Biri çalışırken yemeğe ne kadar kaldı diye saatine bakıp durur, diğeri yemek yerken işe ne zaman dönebilirim diye. İhtiyar adam bir polis memuru için en önemli şeyin doğru olanı yapmak olduğunu düşünürken genç olan işini doğru yapmanın daha önemli olduğuna inanır.

“Emin misin? Frappuccino mu ne, onlardan da alabilirsin. Soya sütü dedikleri o şeyden bile aldım ama o zımbırtıyı elde etmek için ne sağdıklarını bilmeyi hiç istemem doğrusu!” diyor ihtiyar, yüksek sesle kıkırdarak. Ama bir yandan da kaygıyla genç adama bakıyor.

Genç adam dinlemeye bile tenezzül etmeden, “Hıhı,” diye mırıldanıyor.”

İhtiyar adam, “Şu lanet emlakçıyla görüşmen iyi gidiyor mu?” diye soruyor. Bu soruyu onun iyiliğini düşündüğü için sorduğunu gizlemek ister gibi şakacı bir tavırla yapıyor bunu.

“İyi!” diyor genç adam. Ama artık rahatsızlığını gizlemek giderek zorlaştığından kapıya doğru hamle yapıyor.

“Peki sen iyi misin?” diye soruyor ihtiyar memur.

Genç adam, “Evet, evet, iyiyim,” diye inliyor.

“Yani olanlardan sonra şayet istersen...”

“Ben iyiyim,” diye diretiyor genç adam.

“Emin misin?”

“Eminim!”

İhtiyar adam başıyla genç adamın alnındaki şişliği göstererek, “Peki şey nasıl?..” diye soruyor.

“İyi, sorun yok. Gitmem gerek.”

İhtiyar adam, “Tamam. Oldu. Peki emlakçının sorgusuna el atmamı ister misin?” diye sorarken kaygılı bir ifadeyle genç memurun ayakkabılarına bakmaktansa gülümsemeye çalışıyor.

“Kendi başıma halledebilirim.”

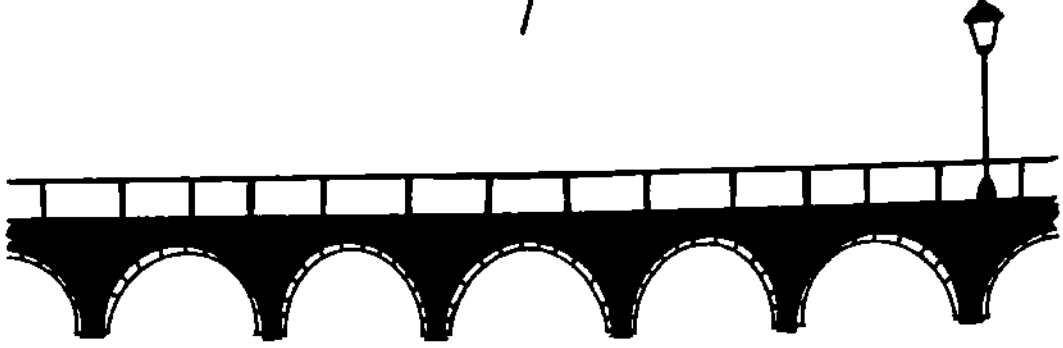
“Yardımcı olmaktan mutluluk duyarım.”

“Hayır, teşekkürler!”

“Emin misin?” diye soruyor ihtiyar adam ama kendinden oldukça emin bir sessizlik karşılıyor onu.

Genç memur gidince ihtiyar adam dinlenme odasında bir başına oturup kahvesini içiyor. İhtiyarlar, onları umursadıklarını belli etmek için gençlere ne söylemeleri gerektiğini genelde pek bilmezler. Yalnızca, “Canının yandığını görebiliyorum,” demek isterken doğru sözcükleri bulmakta çok zorlanırlar.

Az önce genç adamın durduğu zeminde kırmızı lekeler var. Ayakkabıları hâlâ kanlı ama genç adam henüz farkında değil. İhtiyar polis bir bezi ıslatıp yeri siliyor. Parmakları titriyor. Belki de genç adam yalan söylemiyordur, belki de gerçekten iyidir. Ama ihtiyar adam kesinlikle iyi değil. Henüz.

Genç polis sorgu odasına girerek masaya bir bardak su bırakıyor. Emlakçı ona bakıyor ve karşısındaki adamın mizah duygusu ameliyatla alınmış birine benzediğini düşünüyor. Gerçi bunda yanlış bir şey olduğu söylenemez.

“Teşekkürler,” diyor istemediği su bardağına tereddütle bakarak.

Genç polis memuru özür dilercesine, “Size birkaç soru daha sormam gerek,” diyor ve buruşmuş bir kâğıt çıkarıyor. Bir çocuğun yaptığı çizime benziyor kâğıttaki.

Emlakçı başıyla onaylıyor ama daha ağzını açmaya fırsat bulamamışken kapı sessizce açılıyor ve daha yaşlı olan polis memuru içeri süzülüyor. Emlakçı adamın kollarının bedenine göre biraz fazla uzun olduğunu, kahvesini dökcek olsa ancak dizlerinin alt kısmını yakacağını fark ediyor.

“Merhaba! Burada yardımcı olabileceğim bir şey var mı diye bakayım dedim...” diyor ihtiyar polis.

Genç polis tavana bakıyor.

“Hayır! Teşekkürler! Az önce de dediğim gibi her şey kontrolüm altında.”

“Peki. Tamam. Ben yalnızca yardım teklifimi sunayım dedim,” diye üsteliyor ihtiyar adam.

Genç adam, “Hayır, hayır, Tanrı aşkına... hayır! Bu *inanılmaz* profesyonellik dışı! Sorgunun ortasında çat diye içeri giremezsin!” diye çıkışıyor.

“Pekâlâ, özür dilerim, ben sadece ne kadar ilerleme kaydettiğini görmek istemiştım,” diye fısıldıyor diğeri. Şimdi iyiden iyiye utanmış. Endişesini gizleyemiyor.

“Ben de tam çizimi sormak üzereydim!” diye hırlıyor genç adam. Sanki üzerinde sigara kokusuyla yakalanmış da sadece arkadaşının sigarasını tuttuğunu iddia ediyormuş gibi bir hâli var.

İhtiyar polis memuru, “Kime soruyordun?” diye soruyor.

Genç adam kadını işaret ederek, “Emlakçıya!” diye haykırıyor.

Ne yazık ki bu emlakçının bir anda sandalyesinden fırlayarak elini uzatmasına neden oluyor.

“Emlakçı benim! ŞAHANE HANE Emlak Ofisi’nden!”

Emlakçı bir an duraksıyor ve kendinden inanılmaz memnun bir edayla sırtıyor.

Emlakçı derin bir nefes alırken genç polis memuru, “Of, yüce Tanrım, yine mi?” diye inliyor.

“Ee, HANGİ ŞAHANE?”

İhtiyar polis memuru sorar gibi genç olana bakıyor.

“Sabahtan beri bunu söyleyip duruyor,” diyor genç adam. Bir yandan da başparmaklarını kaşlarına bastırıyor.

İhtiyar polis memuru gözlerini kısarak emlakçıya bakıyor. Anlaşılması güç birileriyle karşılaştığında bunu yapmak gibi bir alışkanlığı var ve kendini bildi bileli sürekli gözlerini kıstığından gözlerinin altı yumuşamış dondurma kıvamında. Emlakçı ilk seferinde kimsenin onu duymadığı fikrine kapılmış olacak ki gereksiz bir açıklama yumurtluyor: “Çaktınız mı? ŞAHANE HANE Emlak Ofisi. HANGİ ŞAHANE? Çaktınız mı? Çünkü herkes en iyisini bilen bir emlakçı ister...”

İhtiyar polis memuru anlıyor, hatta takdir eder gibi gülümüyor da. Ama genç olan, emlakçıya doğrulttuğu işaret parmağını kadınla sandalye arasında bir aşağı bir yukarı oynatıyor.

Genellikle çocuklarla, köpeklerle ve emlakçılarla konuşurken kullanılan bir sesle, "Oturun!" diyor.

Emlakçı sırtımayı kesiyor. Mahcubiyetle oturup önce bir polise, sonra diğerine bakıyor.

"Affedersiniz. Ben hayatımda ilk kez polis tarafından sorgulanıyorum da. Siz... bilirsiniz işte... filmlerdeki o iyi polis kötü polis olayını yapmayacaksınız değil mi? Biriniz burada bir telefon rehberiyle bana saldırıp *CESEDİ NEREYE SAKLADIN?* diye bağırırken diğeriniz biraz daha kahve almak için dışarı çıkmayacak?"

Emlakçı gergin bir kahkaha koyveriyor. İhtiyar polis memuru gülümsüyor ama genç olanda tık yok. Dolayısıyla emlakçı daha da gergin bir tavırla devam ediyor: "Şaka yapıyorum tabii. Zaten artık telefon rehberi de basmıyorlar, değil mi? Eh, ne yapacaksınız? Bana iPhone'la mı saldıracaksınız?"

Telefonla saldırır gibi yaparak kollarını savurmaya başlıyor ve iki memurun ancak kendi aksanlarının taklidi olduğunu varsayabilecekleri şekilde bağırmaya başlıyor: "Ah, kahretsin, olamaz. Instagram'da yanlışlıkla eski sevgilimi beğendim, iyi mi? Sil! Sil!"

Genç polis memuru pek öyle eğlenmiş görünmüyor, ki bu da emlakçının keyfini kaçırıyor. Bu arada ihtiyar polis, genç polisin notlarına doğru eğilerek sanki emlakçı aslında odada değilmiş gibi, "Ee, çizim hakkında ne dedi?" diye soruyor.

"Tam oraya geliyordum ki içeri dalıp sorguyu böldün!" diye çıkışıyor genç adam.

Emlakçı, "Hangi çizim?" diye soruyor.

"İşte ben de bölünmeden önce onu söyleyecektim: Bu çizimi merdiven boşluğunda bulduk ve zanlının düşürmüş olabileceğini düşünüyoruz. Size sormak istediğim..." diyor genç polis ama diğeri yine araya giriyor.

"Onunla tabanca meselesini konuştun o zaman, değil mi?"

"Araya girip durmayı kes!" diye çıkışıyor genç adam.

İhtiyar polis memuru bunun üzerine kollarını kaldırıp, “Tamam, tamam, affedersin,” diyor.

“Gerçek değildi! Tabanca! Oyuncaktı!” diyor emlakçı alelacele.

İhtiyar polis memuru önce kadına, sonra genç polise şaşkınlıkla bakıyor. Ardından ancak belli bir yaşı aşmış erkeklerin fısıltı zannedeceği bir fısıltıyla, “Sen... Sen ona söylemedin mi?” diye soruyor.

Emlakçı merakla, “Neyi söylemedi mi?” diye soruyor.

Genç polis memuru iç geçirerek çizimi sanki ihtiyar meslektaşının suratını katlarmış gibi dikkatle katlıyor. Ardından da dönüp emlakçıya bakıyor.

“Ben de oraya gelecektim... Şöyle ki, zanlı sizi ve diğer rehineleri serbest bıraktıktan ve biz sizi karakola getirdikten sonra...”

İhtiyar polis yardımsever bir edayla araya giriyor: “Zanlı, banka soyguncusu... O kendini vurdu!”

Genç memur, diğer adamı boğmamak için ellerini sımsıkı birbirine kenetliyor. Emlakçının duyamadığı bir şeyler söylüyor: Kadının kulaklarından zaten hiç eksik olmayan tekdüze vızıltı, sinir sisteminin uğradığı şok nedeniyle çoktan bir kükremeye dönüşmüş durumda. Sonradan odanın penceresine yağmur vurduğuna yeminler edecek etmesine ama sorgu odasında pencere yok. Çenesi beş karış açık hâlde polis memurlarına bakıyor.

“Yani... tabanca... o...” diyebiliyor ancak.

“Gerçek bir tabancaymış,” diye onaylıyor ihtiyar polis.

“Ben...” diye söze giriyor emlakçı ama ağzı konuşamayacağı kadar kuru.

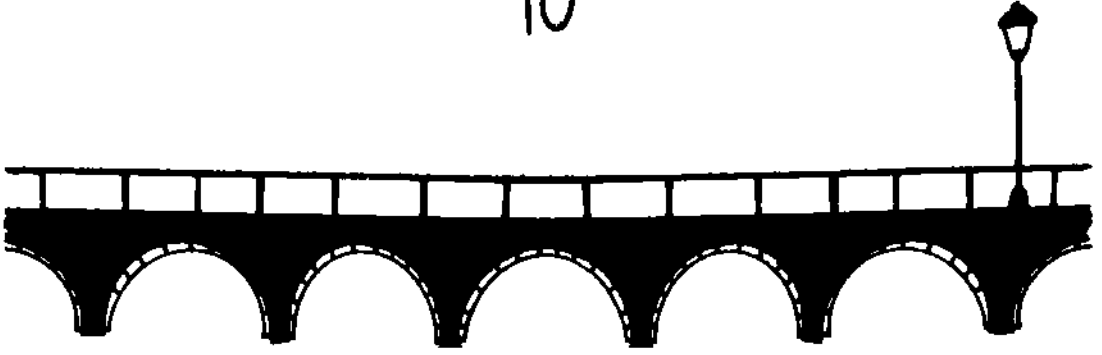
İhtiyar polis suyu sanki kendisi alıp getirmiş gibi, “Buyurun! Biraz su için!” diyor.

“Teşekkürler... Ben... Ama o tabanca gerçekse o zaman biz hepimiz... hepimiz *ölebilirdik!*” diye fısıldıyor. Ardından geriye dönük bir şok hâlinde suyunu yudumluyor. İhtiyar polis otoriter

bir tavırla başını sallayarak genç adamın notlarını elinden alıp kalemle kendi notlarını ekliyor.

“Belki de bu sorguya en baştan başlamalıyız, ha?” diyor yardımsever bir tavırla. Bu da genç polis memuruna koridora çıkıp kafasını duvara vurması için kısa bir mola imkânı veriyor.

Kapı çarparak kapanınca yaşlı adam yerinden sıçırıyor. İnsan yaşlandığında kelimeleri kullanmak daha çok hüner istemeye başlıyor. Oysa kendinden genç birine söylemek istediği tek şey, “Acı çektiğini görüyorum ve bu benim canımı yakıyor.” Genç polis memurunun ayakkabıları sandalyesinin altındaki zeminde pas rengi kan lekeleri bırakmış. İhtiyar adam kederle o lekelerle bakıyor. İşte tam da bu yüzden oğlunun polis olmasını istememişti.

On yıl önce köprüdeki adamı ilk gören kişi, babasının başka bir hayalin peşine düşmesini dilediği genç bir oğlandı. Çocuk belki yardım bekleyebilirdi ama siz olsanız bekler miydiniz? Anneniz papaz ve babanız da polisse, elinizden geliyorsa insanlara mutlaka yardım etmeniz, gerçekten mecbur kalmadıkça kimseyi kendi kaderine terk etmemeniz gerektiğine inanarak büyümüşseniz mesela?

İşte o genç oğlan da köprüye fırlayıp adama bağırdı ve adam da durdu. Genç oğlan ne yapması gerektiğini bilmiyordu, o yüzden sadece... konuşmaya başladı. Adamın güvenini kazanmaya çalıştı. İki adım ileri değil de iki adım geri atmasını sağlamaya. Rüzgâr ceketlerini usulca uçuşturuyordu, hava yağmurluydu ve kışın başladığını teninde hissediyordu insan. Çocuksa orada durmuş, o an öyle hissetmese bile uğruna yaşanacak ne çok şey olması gerektiğine dair sözcükler bulmaya çalışıyordu.

Köprüdeki adamın iki çocuğu vardı, genç oğlana kendi söylemişti bunu. Belki de oğlan adama kendi çocuklarını hatırlattığı içindi. Çocuk adama yalvardı, ağzından çıkan her sözcükte paniği artıyordu: "Lütfen, atlama!"

Adam sakince, neredeyse anlayışlı bir ifadeyle ona bakıp cevap verdi: "Ebeveyn olmanın en berbat yanı ne, biliyor musun? Kendini hep en kötü anlarına göre yargılaman. Milyonlarca doğru şey yapmış olabilirsin ama tek bir şeyi yanlış yaptığın

anda sonsuza dek çocuğuna salıncak arparken telefonuna bakan baba olursun. Bazen gözümüzü günlerce üstlerinden ayırmayız ama sonra TEK bir mesaj okuruz ve bütün o en güzel anlar hiç yaşanmamış gibi silinip gider. Kimse çocukken kafalarına salıncak *arpmadığı* anlardan bahsetmek için psikoloğa gitmez. Ebeveynler hatalarıyla tanımlanır.”

Gen oğlan muhtemelen adamın ne demek istediğini tam olarak anlamamıştı. Köprünün diğer tarafına bakıp da aşığı uzanan her noktada ölümü görürken elleri titriyordu. Adam yüzünde zayıf bir gülümsemeyle yarım adım geriledi. O anda dünyalar çocuğun olmuştu sanki.

Adam bir zamanlar gayet iyi bir işi olduğunu, kendi işini kurup nispeten başarı elde ettiğini, gayet güzel sayılabilecek bir daire aldığını anlattı. Çocuklarının daha iyi işleri ve daha güzel evleri olsun, endişelenmek zorunda kalmadan özgürlüğün tadını ıkarsınlar, her gece ellerinde hesap makinesiyle uyuyakalmasınlar diye bütün birikimini bir gayrimenkul geliştirme şirketinin hisselerine yatırdığını. Çünkü bir ebeveynin işi buydu: Omuz vermek. Çocuklarının küçükken dünyayı görebilmek için oturacağı, biraz daha büyüdüklerinde bulutlara değebilmek için üzerinde ayağa kalkacakları, zaman zaman sendelediklerinde ya da kendilerinden şüphe ettiklerinde yaslanacakları omuzlar. Bize güvenirler, ki bu da insanda baskı oluşturan bir sorumluluktur zira çocuklar aslında ne yaptığımızı bilmediğimizi henüz fark etmemişlerdir. İşte o adam da hepimizin yaptığını yapmıştı: Biliyormuş gibi davranmıştı. Çocukları kakanın neden kahverengi olduğunu, öldükten sonra nereye gideceğimizi, kutup ayılarının penguenleri neden yemediğini sormaya başladığında mesela. Sonra çocuklar büyüdü. Adam zaman zaman onların büyüdüğünü unutup ellerini tutmak için uzanırken buluyordu kendini. Çocuklar çok utanıyordu. Adam da öyle. On iki yaşındaki bir çocuğa *sen küçükken ben fazla hızlı yürüdüğümde koşup bana yetişir ve elimi tutardın, işte onlar*

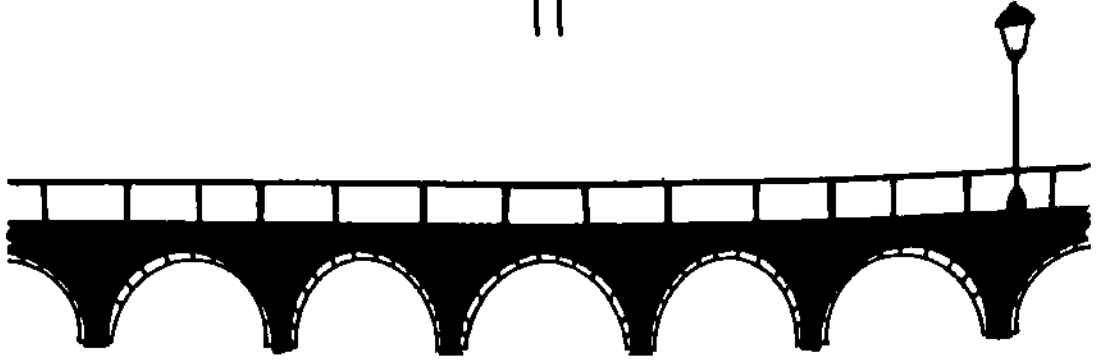
hayatımın en harika anlarıydı, demek zordur sonuçta. Parmak uçlarını avucumda hissettiğim o anlar. Ne çok konuda başarısız olduğumu bilmediğin zamanlar.

Adam da -mış gibi yapmıştı. Her konuda. Bütün finans uzmanları ona gayrimenkul geliştirme şirketinin hisselerinin güvenli bir yatırım olduğunu taahhüt etmişti, ne de olsa emlak değerlerinin hiçbir zaman düşmeyeceğini herkes bilirdi. Ama düştü işte.

Dünyanın bir yerinde finansal bir kriz çıktı, New York'taki bir banka iflas etti ve çok uzaklardaki bambaşka bir ülkenin küçük bir kasabasında yaşayan bir adam her şeyini kaybetti. Avukatıyla yaptığı telefon görüşmesi bittikten sonra çalışma odasının penceresinden köprüyü gördü. Sabahın erken saatleriydi, yılın bu dönemine göre hava alışılmadık derecede ılıktı ama yine de yağmurluydu. Adam hiçbir şey olmamış gibi çocuklarını okula bıraktı. Mış gibi yaparak. Kulaklarına onları sevdiğini fısıldadı ve ikisinin de gözlerini devirip iç çektiklerini görünce kalbi sızladı. Ardından direksiyonu suya doğru kırdı. Arabasını durmanın yasak olduğu bir yerde durdurdu. Anahtarlarını içinde bıraktı. Köprüde ilerledi ve korkuluğa çıktı.

Genç çocuğa hepsini tek tek anlattı ve çocuk her şeyin pekâlâ yoluna gireceğini anladı. Sonuçta korkuluklara çıkmış bir adam, zaman ayırıp da yabancıнын tekine çocuklarını ne kadar sevdiğini anlatıyorsa aslında atlamak istemediğini anlarsınız.

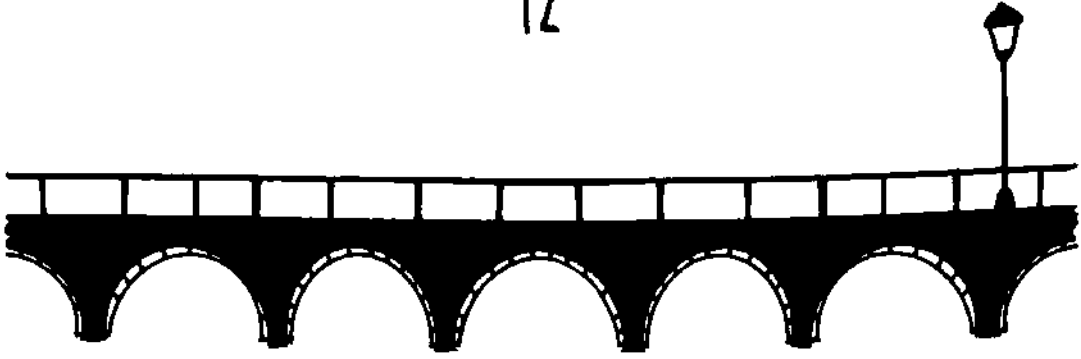
Ama adam atladı.

On yıl sonra genç polis memuru sorgu odasının dışındaki koridorda dikiliyor. Babası hâlâ içeride emlakçıyla beraber. Annesi haklıydı elbette: Asla birlikte çalışmamalıydı, o ve babası, bir sıkıntı çıkacağı muhakkaktı. Annesine kulak asmamıştı çünkü hiç asmazdı. Annesi ara sıra, yorgunken ya da ona duygularını gizlemeyi unutturacak kadar, yani iki kadeh falan şarap içtiğinde oğluna bakar ve şöyle derdi: “Bazen o köprüden hiç dönemediğini düşünmeden edemiyorum, canım. Sanki hâlâ korkuluktaki o adamı kurtarmaya çalışıyormuşsun gibi geliyor. Oysa bu, o zaman nasıl imkânsızsa şimdi de öyle.” Belki de annesi haklıdır, genç adam onun haklı olup olmadığını teyit etmeye pek istekli değil. On yıldır hâlâ aynı kâbusları görüyor. Polis Akademisi, sınavlar, arka arkaya vardiyalar, gece mesaipleri, karakolda babası dışında herkesin övgüsünü toplayan çalışmaları, daha fazla gece mesaisi, çalışmadığı her andan nefret edecek hâle gelene kadar çalışmak, şafakta fatura yığınları arasından yalpalayarak gidilen boş yatak, uyku ilaçları ve alkol... Hiçbiri çare olmadı. Her şeyin iyice katlanılmaz olduğu gecelerde koşuya çıkıyor; karanlığın, buz gibi havanın ve sessizliğin içinde kilometrelerce koşuyor, ayakları kaldırıma gitgide daha hızlı çarpıyor ama hiçbir zaman bir yere varmak, bir şeyi tamamlamak gibi bir niyeti olmuyordu. Bazı adamlar avcı gibi koşar ama o, diğerlerinin avıymış gibi koşuyordu. Nihayet yorgunluktan

bitap düşmüş hâlde yalpalayarak eve dönüyor, ardından işe gidip her şeye sil baştan başlıyordu. Bazen birkaç kadeh viski onu uyutmaya yetiyordu, iyi günündeysse sabahları buz gibi bir duş onu uyandırmaya yetiyordu ve o arada da cildindeki aşırı duyarlılığı azaltmak için elinden geleni yapıyor, ağlama hissini daha göğsünde belirlediği anda, gözlerine ulaşmasına fırsat vermeden bastırıyordu. Ama aynı kâbuslar hep devam etti. Ceketini çekiştiren rüzgâr, adamın ayakkabıları korkuluktan kayarken çıkan o boğuk sürtünme sesi, çocuğun suyun üzerinde yankılanan ama kendi sesine hiç benzemeyen, hiç kendisinden çıkıyormuş gibi gelmeyen çılgılığı. Kendi bile zor duymuştu zaten, şok o kadar büyük, o kadar eziciydi. Hâlâ da öyle.

Bugün rehineler serbest bırakıldıktan ve dairede silah sesi yankılandıktan sonra kapıdan giren ilk polis o olmuştu. Oturma odasına koşan, kanlı halının üzerinden geçip balkon kapısını ardına kadar açan ve orada durup kederle korkuluğun üstünden bakan o olmuştu çünkü başkalarına ne kadar mantıksız gelirse gelsin, ilk içgüdüğü ve en büyük korkusu buydu: “Kesin atladı!” Ama aşağıda hiçbir şey yoktu. Cep telefonlarının ardından ona bakan muhabirler ve meraklı mahalleliler vardı yalnızca. Banka soyguncusu iz bırakmadan kaybolmuştu ve polis memuru balkonda tek başına dikiliyordu. Oradan bakınca köprüyü görebiliyordu. Şimdiyse karakolun koridorunda dikiliyordu ve ayakkabılarındaki kanı silecek mecali bile yoktu.

Hava ihtiyar polis memurunun boğazından, engebeli ahşap zeminde sürüklenen ağır bir mobilya parçası gibi geçiyor. Belli bir yaşa ve kiloya gelince böyle ses çıkarmaya başladığını fark etmişti, sanki yaşlılıkta alınan nefesler daha ağırmış gibi. Emlakçıya acemice gülümsüyor.

“Meslektaşım, şey... O benim oğlum.”

“Ah!” Emlakçı başını anlayışla sallıyor. Sanki kendisinin de çocukları olduğunu söylemek istemiş gibi ya da çocukları *olmadığını* ama emlakçılık eğitimi sırasında kitapçıktan onlar hakkında bir şeyler okuduğunu söylemek istemiş gibi. En sevdiği doğal renklerdeki oyuncaklar, zira her şeye uyuyorlar.

“Karım birlikte çalışmamızın çok kötü bir fikir olduğunu söylemişti,” diyor polis.

Emlakçı yalandan, “Anlıyorum,” diyor.

“Benim aşırı korumacı olduğumu söylediler. Sırf yumurtanın gittiğini kabullenmek istemediği için bir taşın tepesine çömelen şu penguenlere benzediğimi. Çocukları hayattan koruyamayacağımızı çünkü hayatın en sonunda hepimizi ele geçireceğini söylediler.”

Emlakçı anlıyormuş gibi yapmayı aklından geçirse de sonunda dürüstçe cevap veriyor.

“Ne demek istiyordu ki?”

Polis memuru kızarıyor.

“Ben hiç... Bak, burada oturup seninle bunları konuşmam salakça, biliyorum ama ben oğlumun polis olmasını hiç istemedim. O fazla hassas bir çocuk. Fazla... iyi. Ne demek istediğimi anlıyor musun? On yıl önce bir köprüye koşup oradan atlamak üzere olan bir adamı konuşarak ikna etmeye çalıştı. Elinden geleni yaptı, elinden gelen *her şeyi*! Ama adam yine de atladı. Bunun bir insana neler yapabileceğini düşünebiliyor musun? Oğlum... o hep herkesi kurtarmak ister. Ben belki o olaydan sonra polis olmayı istemez diye düşündüm ama tam tersi oldu. Birdenbire eskisinden de çok istemeye başladı. Çünkü insanları kurtarmak istiyor. Kötü adamları bile.”

Emlakçının solukları yavaşlıyor, göğsünün inip kalkışı çok belli belirsiz.

“Banka soyguncusundan mı bahsediyorsun?”

İhtiyar polis başıyla onaylıyor.

“Evet. İçeri girdiğimizde her yer kanla kaplıydı. Oğlum onu zamanında bulamazsak banka soyguncusunun öleceğini söylüyor.”

Emlakçı, gözlerindeki kederi görünce bunun adam için ne kadar önemli olduğunu anlıyor. Derken adam parmaklarını masanın üzerine hafifçe vurarak zorlama bir resmîyetle, “Size bu görüşme sırasında söyleyeceğiniz her şeyin kayıt altına alınacağını hatırlatmak isterim,” diye ekliyor.

“Anladım,” diyor emlakçı.

“Bunu iyice anlaman önemli. Burada söyleyeceğimiz her şey dosyaya dâhil edilecek ve herhangi bir polis memuru tarafından okunabilecek,” diye üsteliyor adam.

“Herkes okuyabilecek. Kesinlikle anladım.”

İhtiyar polis, genç meslektaşının masada bıraktığı kâğıt parçasını dikkatle açıyor. Kâğıtta bir resim var. Bir çocuk tarafından yapılmış. Kaç yaşında olduğuna bağlı olarak ya aşırı yetenekli bir çocuk ya da tamamen yetenek yoksunu. Resimde üç hayvan var.

“Bunu daha önce gördün mü? Dedğim gibi, bunu merdivende bulduk.”

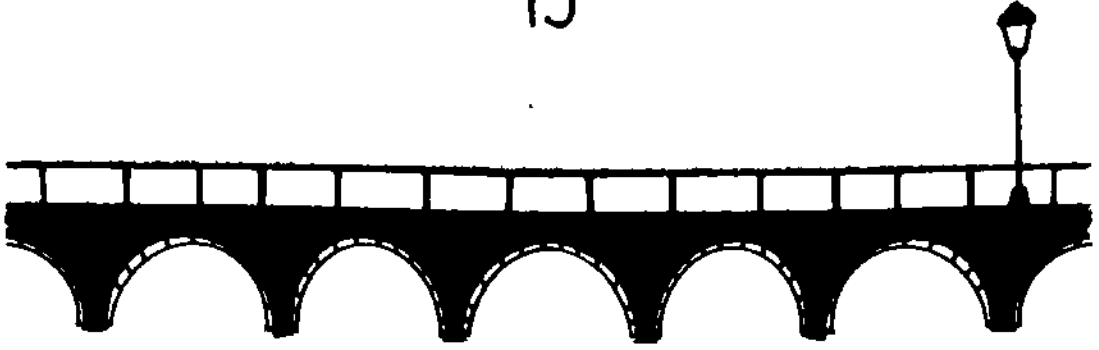
“Üzgünüm,” diyor emlakçı. Gerçekten de üzgün görünüyor. Polis yüzüne zoraki bir gülümseme yerleştiriyor.

“Meslektaşlarım resimde bir maymun, bir kurbağa ve bir at olduğunu düşünüyor. Bence şu attan çok zürafaya benziyor gerçi. Yani baksana şuna, kuyruğu bile yok! Zürafaların kuyruğu olmaz, değil mi? Bence kesin zürafa.”

Emlakçı derin bir nefes alıyor ve kadınların, bilgisizliklerinin kendinden emin görüşlerinin önüne geçmesine izin vermeyen erkeklere genellikle verdiği cevabı veriyor.

“Eminim haklısındır.”

Aslında o genç oğlanı polis olmaya iten köprüdeki adam değildi. Bir hafta sonra aynı köprüde dikilen genç kız ekmişti içine bu arzuyu. Atlamayan kız.

Kahve fincanı öfkeyle fırlatılıyor. İki masanın tam ortasına atılıyor ancak merkezkaç kuvvetinin akılalmaz işleyişi sağ olsun, içindeki sıvının büyük kısmı fincan kapuçino rengi duvara çarpıp parçalanana kadar dökülmüyor.

İki polis birbirlerine bakıyorlar; biri utanç içinde, diğeri endişeli. İhtiyar polis memurunun adı Jim. Genç olan oğlunun adıyla Jack. Karakol bu iki adamın birbirlerini görmezden gelemeyeceği kadar küçük, dolayısıyla sık sık olduğu gibi masalarının başındalar, kendi bilgisayar ekranlarının ardında ancak kısmen gizlenebiliyorlar. Zira son zamanlarda polislerin yaptığı işlerin sadece yüzde onu gerçek polis işi. Mesainin geri kalanında o polis işi sırasında neler yaptıklarını satır satır not almaya adıyorlar kendilerini.

Jim, bilgisayarları sihir gibi gören bir neslin adamı. Jack ise onların içine doğdu. Jim'in küçüklüğünde çocuklar ceza olarak odalarına gönderilirdi ama bugünlerde onları odalarından zorla çıkarabiliyorsunuz. Bir nesil bir türlü hareketsiz duramadığı için azar yiyip dururken diğeri hiç hareket etmediği için fırçalanıyor. O yüzden de Jim bir rapor yazarken her bir tuşa ağır ağır basıyor, ardından bastığı tuşun onu oyuna getirmediğinden emin olmak için ekranı kontrol ediyor ve ancak ondan sonra bir sonraki tuşa geçiyor. Ne de olsa Jim oyuna gelecek bir adam değil. Jack'se internetsiz bir dünyayı hiç tanımayan

gençler gibi yazıyor, öyle ki gözü kapalı bile yazabilir. Tuşlara öyle usulca basıyor ki adli tıp uzmanları bile onlara dokunduğunu kanıtlayamayabilir.

İki adam elbette en küçük şeyler konusunda bile birbirlerini delirtiyorlar. Oğlu internette bir şeye bakarken, “*Googleliyorum*,” diyor ama babası aynı işi yaparken, “Google’*dan* ona bir bakayım,” diyor. Bir konuda anlaşmazlığa düştüklerinde baba, “Doğru olmalı çünkü Google’*da* okudum!” diyor, oğluya, “Google’*da* bir şey okuyamazsın baba, oradan bir şeyler *aratırsın...*” diye haykırıyor.

Aslında oğlunu çıldırtan babasının teknolojinin nasıl kullanılacağını anlayamaması değil, daha çok *biraz* anlıyor olması. Mesela Jim ekran görüntüsünün nasıl alınacağını hâlâ bilmediğinden bilgisayar ekranındaki bir şeyin fotoğrafını çekmek istediğinde cep telefonu ile monitörün fotoğrafını çekiyor. Cep telefonundaki bir şeyin fotoğrafını istediğindeyse fotokopi makinesini kullanıyor. Jim ve Jack arasındaki son büyük tartışma, patronlardan birinin patronunun, kasabadaki kolluk kuvvetlerinin “sosyal medyada daha erişilebilir” olması gerektiğine karar vermesiyle (çünkü görünüşe göre Stockholm’de polise her an herkes tarafından ulaşılabilirdiymiş) ve onlardan işteki sıradan bir günlerini fotoğraflamalarını istemesiyle kopmuştu. Jim, devriye arabasında Jack’in bir fotoğrafını çekmişti. Jack araba kullanırken. Flaşı açarak.

Şimdi karşılıklı masalarında oturmuş, birbirleriyle ahenklerini sık sık kaybederek yazıyorlar. Jim yavaş, Jack verimli. Jim bir hikâye anlatıyor; Jack sadece rapor veriyor. Jim siliyor, düzenliyor, baştan başlıyor; Jack’se sanki dünyadaki her şey tek bir biçimde ifade edilebilirmiş, başka hiçbir ifade biçimi yokmuş gibi yazdıkça yazıyor. Jim gençken yazar olmayı düşlerdi. Aslında Jack’in yaşı biraz ilerleyene kadar da bu hayale tutunmayı sürdürmüştü. Sonra kendisi yerine Jack’in yazar olduğunu düşlemeye başladı. Bu, oğulların bir türlü

kavrayamadığı, babalarınca kabul etmekten utandığı bir gerçek: Biz çocuklarımızın kendi hayallerinin peşinden koşmasını da bizim izimizden gitmesini de istemeyiz. Onlar *bizim* hayallerimizin peşinden koşsun, biz de *onların* izinden gidelim isteriz.

Masalarında aynı kadının resmi var. Birinin annesi, diğerrinin karısı. Jim'in masasında genç bir kadının daha fotoğrafı var, Jack'ten yedi yaş büyük ama ondan pek bahsetmezler. O da baba oğulla sadece paraya ihtiyacı olduğunda iletişime geçer. Jim her kışın başında umutla aynı cümleyi kuruyor: "Belki ablan da Noel'de eve gelir." Jack'se hep aynı yanıtı veriyor: "Tabii, baba, göreceğiz bakalım." Oğlan, babasının hiçbir zaman naiflik ettiğini söylemiyor. Sevgisinden yapıyor bunu. Her Noel öncesinde, "Onun suçu değil, Jack. O..." derken babasının omzunda görünmez kayalar olduğunu biliyor, o yüzden de, "O hasta. Biliyorum, baba. Bir bira daha ister misin?" diye cevap veriyor.

Birbirleriyle ne kadar dip dibe yaşarlarsa yaşasınlar ihtiyar polis ile genç polis arasında duran çok fazla şey var. Çünkü Jack bir noktada ablasının peşinden koşmayı bıraktı. Kardeş olmakla baba olmak arasındaki temel fark da bu.

Kızının gençliğinde Jim, çocukların uçurtmalara benzediğini düşünüyordu, o yüzden de ipi tutabildiği kadar sıkı tuttu ama rüzgâr eninde sonunda kızını ondan kopardı. Kızı ipini kopardı ve göğe uçtu. Bir insanın madde bağımlılığının tam olarak ne zaman başladığını anlamak çok zordur. "Ben kendimi kontrol edebiliyorum," diyenler de bu yüzden yalan söylemiş olur. Uyuşturucular, ışığın ne zaman yok olacağına bizim karar vereceğimiz yanılmasını bize yutturan bir tür alacakaranlıktır, ama o güç hiçbir zaman bize ait değildir. Karanlık, canı ne zaman isterse o zaman alır bizi.

Birkaç yıl önce Jim, Jack'in ev almak için kullanmayı planladığı birikimlerini bankadan çekip ablasının seçkin bir özel klinikteki tedavisinin masraflarını karşılamak için kullandığını

öğrenmişti. Jack ablasını oraya bizzat götürmüş, ablasıysa iki hafta sonra çıkış yapmıştı. Jack'ın parasını geri alamayacağı kadar zaman geçmişti. Ablası altı ay boyunca arayıp sormamış, sonra da gecenin bir vakti hiçbir şey olmamış gibi Jack'e telefon açıp "birkaç bin" borç verip veremeyeceğini sormuştu. Eve dönmek için uçak bileti alacağım, demişti. Jack parayı gönderdi ama ablası hiç gelmedi. Babası hâlâ yeryüzünde koşturup duruyor, gökyüzündeki uçurtmayı gözden kaybetmemeye çalışıyor. Baba ile abi arasındaki fark bu işte. Bir sonraki Noel'de içlerinden biri, "O..." diyecek ve diğeri de, "Biliyorum, baba," diye fısıldayacak. Sonra da ona bir bira daha getirecek.

Gerçi bira konusunda tartışmanın da bir yolunu buluyorlar hep. Jack şu greyfurt, zencefilli kurabiye, çeşitli tatlılar ve ona benzer zırvalarla aromalandırılmış biralara meraklı. Jim'se birasının tadı bira gibi olsun istiyor. Bazen bunun daha karmaşık versiyonu olan "Stockholm birası" ifadesini kullanıyor ama çok sık değil tabii, zira oğlu o kadar öfkeleniyor ki sonraki birkaç hafta boyunca Jim kendi birasını kendi almak zorunda kalıyor. Bazı zamanlar, çocuklarının birlikte büyümelerine rağmen mi yoksa tam da bu yüzden mi birbirlerinden tamamen farklı olduğunu asla öğrenemeyeceğini düşünüyor. Bilgisayar ekranının üstünden bakıp oğlunun klavyenin üzerinde gezinen parmak uçlarını izliyor. Öyle pek de ahım şahım olmayan kasabalarındaki küçük polis karakolu nispeten sessiz bir yer. Buralarda çok bir şey olmuyor, rehine facialarına pek alışkın değiller. Gerçi aslında herhangi bir faciaya alışkın oldukları da söylenemez. Dolayısıyla Jim, bu vakanın Jack'in nazarında patronlara neler yapabileceğini, ne tür bir polis olabileceğini göstermek açısından büyük bir fırsat olduğunun farkında. Stockholmlü uzmanlar çıkıp gelmeden önce.

Jack'in kaşları hüsrarla çatılmış. İçinde bir huzursuzluk var. O daireye diğer polislerden önce girdiğinden beri öfke patlamasının eşiğinde geziniyor. Bastırmayı başarıyordu aslında ama son sorgunun ardından personel odasına fişek gibi dalıp birden patlamıştı: "Bu tanıklardan biri neler olduğunu *biliyor!* Bilen biri var ve gözümüzün içine baka baka yalan söylüyor! Birilerinin bir yerlerde saklanırken kan kaybından ölebileceğini anlamıyor mu bunlar? Birileri *can çekişirken* polise nasıl yalan söylerler?"

Jack bu öfke patlamasının ardından bilgisayarının başına geçerken Jim tek kelime etmemişti. Ama duvara çarpan kahve fincanını fırlatan Jack değildi. Çünkü oğlu zanlının hayatını kurtaramadığı için öfkeli olabilirdi ve birazdan çıkıp gelerek soruşturmayı elinden alacak olan o lanet Stockholmlülerden nefret edebilirdi ama ona yardımcı olamadığı için babasının duyduğu hayal kırıklığının yanında hepsi solda sıfır kalırdı.

Uzun bir sessizlik. Önce birbirlerine bakıyorlar, sonra da klavyelerine. Nihayet Jim konuşmayı başarıyor: "Affedersin. Ben temizlerim. Ben sadece... bu durumun seni deli ettiğini görüyorum. Şey... beni de deli ettiğini bilmeni isterim..."

Jack de babası da evin planını santim santim incelediler. O evin içinde saklanacak bir yer yok, gidecek bir yer de yok. Jack önce babasına, ardından da arkasındaki kupa kalıntılarına bakıyor. Sonra sessizce, "Birilerinden yardım almış olmalı. Gözden kaçırdığımız bir şeyler var," diyor.

Jim tanıklarla yapılan sorguların notlarına bakıyor.

"Biz ancak elimizden gelen kadarını yapabiliriz, oğlum."

Hayattaki diğer şeyler hakkında konuşacak bir şey bulamadığınızda işten bahsetmek en kolaydır ama belli ki Jim'in bu sözleri aynı anda hem iş hem de hayat için geçerli. Jack, rehine faciası başladığı andan beri o köprüyü düşünüyor, zira en iyi gecelerinde o adamın atlamadığını, onu kurtarmayı başardığını görüyor hâlâ rüyalarında. Jim'in aklında da hep aynı

köprü var çünkü o da en berbat gecelerinde oradan atlayanın Jack olduğunu görüyor rüyalarında.

“Tanıklardan biri, belki de hepsi yalan söylüyor. İçlerinden biri o şahsın nerede saklandığını biliyor olmalı,” diye tekrarlıyor Jack mekanik bir sesle.

Jim, Jack’in masanın üstünde tempo tutan iki işaret parmağına kaçamak bir bakış atıyor. Annesinin hastanede ya da hapishanede geçirdiği zorlu gecelerin ardından yaptığı hareket bu. Babası oğluna nasıl olduğunu sormayalı çok zaman geçti, oğlu babasına kendini açıklamayalı çok zaman. Aralarındaki mesafe çok büyük artık.

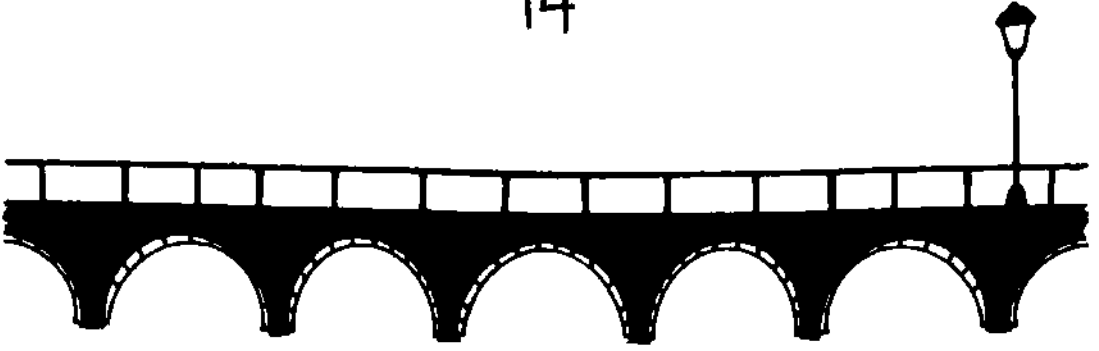
Ama sonra Jim, duvarı silmek ve fırlattığı kupanın kırıklarını toplamak üzere orta yaşlı adamlara has o inleyişler senfonisi eşliğinde ağır ağır sandalyesinden kalkarken Jack hızla ayağa fırlayıp personel odasına gidiyor. Elinde iki kupayla dönüyor. Jack kahve içmiyor gerçi ama kahveyi yalnız içmemenin babası için zaman zaman bir anlamı olduğunun farkında.

“Senin sorguna müdahale etmemeliydim, oğlum,” diyor Jim kısık bir sesle.

“Sorun değil, baba,” diye yanıtlıyor Jack.

İkisi de öylesine söylüyor bunları. Nihayetinde hepimiz sevdiklerimize yalan söyleriz. Yeniden klavyelerine kapanıp tanık sorgularının son hâllerini kaleme almaya, bir ipucu bulma umuduyla hepsini baştan sona tekrar okumaya başlıyorlar.

Haklılar. İkisi de. Tanıklar gerçeği anlatmıyor, en azından hepsini. Muhtemelen hiçbiri.

Tanık Sorgusu

Tarih: 30 Aralık

Tanığın Adı: London

Jack: Aslında yere değil de sandalyeye otursan daha rahat edebilirsin.

London: Gözlerinde bir sorun falan mı var senin? Cep telefonumun şarj kablosunun sandalyeye yetişmediğini görmüyor musun?

Jack: Sandalyenin yerini değiştirmek de söz konusu bile değil anladığım kadarıyla.

London: Ne?

Jack: Hiç.

London: Burada sinyaliniz gerçekten çok zayıf. Tek çubuk falan...

Jack: Rica etsem telefonunu kapar mısınız? Böylece ben de sorularımı sorabilirim.

London: Sana engel olan yok, öyle değil mi? Sor gitsin. Cidden polis misin sen? Polis olmak için fazla genç görünüyorsun.

Jack: Adın London'dı, doğru mu?

London: "Doğru." Konuşman böyle mi gerçekten? Muhasebecilere yükselen biriyle rol yapar gibisin.

Jack: Bu işi biraz ciddiye almaya çalışırsan çok memnun olurum. Adın L-o-n-d-o-n mı?

London: Evet!

Jack: Sıra dışı bir isim olduğunu belirtmek zorundayım. Yani belki sıra dışı değil de ilgi çekici. Nereden geliyor?

London: İngiltere.

Jack: Evet, o kadarını anladım. Demek istediğim sana böyle denmesinin özel bir nedeni var mı?

London: Ailem bana bu adı koymaya karar vermiş. İçeri girmeden tüttürdün mü sen?

Jack: Aslında şöyle yapalım; bunu boş verip devam edelim.

London: Bunun için üzölmeye değmez, değil mi?

Jack: Üzölmedim.

London: Doğru, çünkü hiç üzgün görünmüyorsun.

Jack: Sorulara dönelim. Bankada çalışıyorsun, doğru mu? Zanlı içeri girdiğinde de bankoda sen vardın.

London: Zanlı mı?

Jack: Banka soyguncusu.

London: Evet, "doğru."

Jack: Parmaklarınla o işareti yapmana gerek yok.

London: Onlar tırmık işareti. Bunları yazıyorsun ya hani, ben bunu yaptığımda tırmık işareti kullanmanı istiyorum. Böylece notlarını okuyan biri olursa ironi yaptığımı anlar. Aksi hâlde bunları okuyan herhangi biri beni tam bir moron sanabilir!

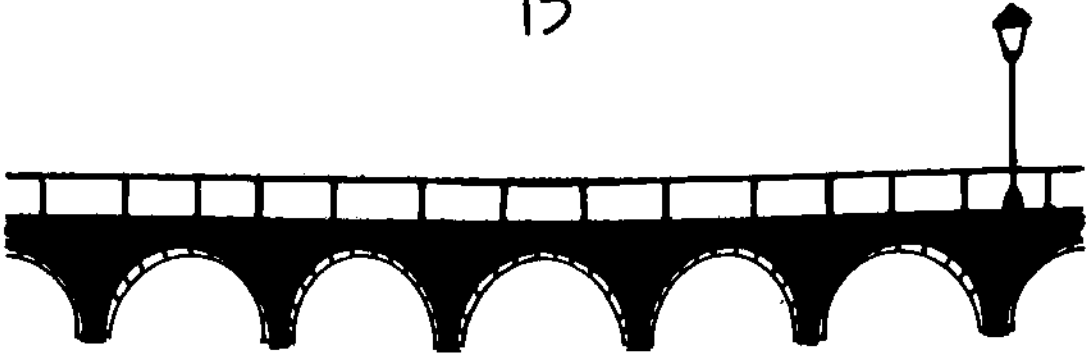
si'nde başka kimse çalışmak istemedi. Ben barmenlik eğitimi alacağım.

Jack: O işi yapmak için eğitim almak gerektiğini bilmiyordum.

London: Her hâlükârda polis olmaktan daha zor.

Jack: Elbette öyledir. Artık bana soygundan bahseder misin, lütfen?

London: Tanrım, amma da sinir bozucusun sen ya! İyi, peki. Sana "soygun"dan bahsedeceğim...

Havanın tamamen ruhsuz olduğu bir gündü. İskandinavya'nın merkezinde kalan bölgede kışın bazı haftalarında, gökyüzü bizi etkilemeye bile çalışmaz, ıslak gazete renginde selamlar bizi ve şafak da sanki biri hayaletleri yakmış gibi bir sis bırakır ardında. Başka bir deyişle, daire gezmek için berbat bir gündü zira kimse havanın sürekli böyle olduğu bir yerde yaşamak istemez. Üstüne bir de Yılbaşı Arifesi'ydi. Yani sonuçta hangi deli böyle bir günde ev gezer ki? Banka soymak için de kötü bir gündü gerçi ama havanın da hakkını yememeli; bu daha ziyade banka soyguncusunun kabahatiydi.

Ama titiz davranmamız gerekirse bahsi geçen şahıs tanım gereği banka soyguncusu sayılamazdı esasında. Bu banka soyguncusunun aslında bir banka soyguncusu olma niyeti olmadığı anlamına gelmiyor çünkü niyeti gayet de buydu. Sadece, içinde nakit bulunan bir banka seçmeyi becerememişti. Ki bu da muhtemelen bir banka soygununun temel gerekliliklerinden biri olarak düşünülebilir.

Gerçi bu da tam olarak banka soyguncusunun suçu sayılmazdı. Toplumun suçuydu. Banka soyguncusunun suça yönelmesine neden olan toplumsal adaletsizliklerden toplum sorumlu olduğundan değil (ki aslında biraz sorumlu olabilir ama o başka zamanın konusu), son zamanlarda toplum hiçbir şeyin içeriğine göre adlandırılmadığı bir yere dönüştüğü için.

Bankaların ciddi bankaya olduğu bir dönem vardı. Ama şimdi belli ki “nakitsiz” bankalar var, oysa içinde para olmayan banka çok gülünç değil mi? İnsanların kafasının karışması hiç şaşırtıcı değil ve kafeinsiz kahve, glütensiz ekmek, alkolsüz bira gibi şeylerle doldukça toplum resmen heba olacak.

Neyse işte, banka soyguncusu olmayı başaramayan banka soyguncusu, banka denemeyecek bir bankaya girip ziyaret sebebini bir tabanca yardımıyla gayet net bir biçimde ifade etti. Ancak bankonun arkasında, sosyal medyaya sosyal becerilerinden olacak kadar kendini kaptırmış yirmilik bir genç kız olan London vardı ve banka soyguncusunu görünce içgüdüsel olarak, “Şaka falan mısın sen yaa?” diye haykırdı. (Sorusunu “*Bu* bir şaka mı?” şeklinde ifade etmek yerine doğrudan “*Sen* şaka mısın?” demesi, genç neslin yaşlı banka soyguncularına saygı duyma konusundaki eksikliklerini bütünüyle ortaya seriyor.) Banka soyguncusu London’a hayal kırıklığına uğramış bir baba bakışı atarak silahı salladı ve üzerinde “Bu bir soygundur! Bana 6,500 kron ver!” yazan bir notu önüne itti.

London’ın yüzü asıldı ve homurdanmaya başladı: “Altı bin beş yüz mü? Birkaç sıfırı yazmayı mı unuttun? Neyse, burası zaten nakitsiz banka. Cidden nakitsiz bir bankayı soymaya mı kalkacaksın, ne yapacaksın? Aptal falan mısın acaba?”

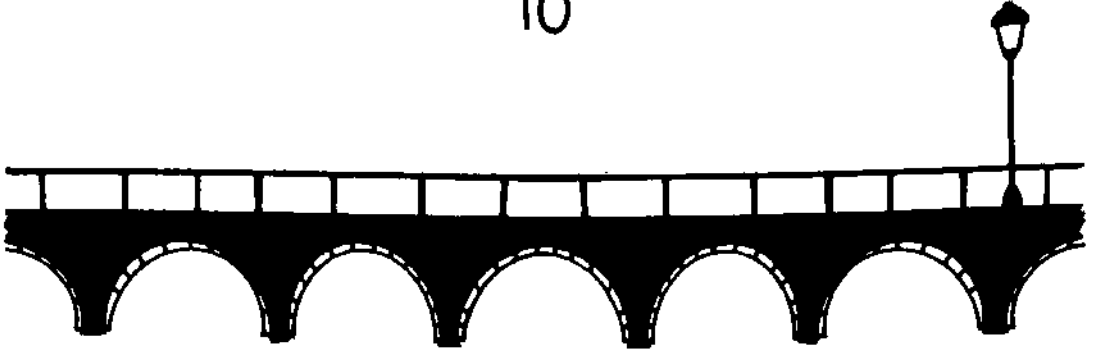
Banka soyguncusu şaşkınlıkla öksürerek duyulmayan bir şeyler mırıldandı. London kollarını savurarak, “Gerçek silah mı o? Yani harbici silah mı? Çünkü bir televizyon dizisinde herifin birinin gerçek silah kullanmadığı için silahlı soygun suçundan beraat ettiğini görmüştüm de!” diye sordu.

Konuşmanın o noktasında banka soyguncusu kendini epey yaşlı hissetmeye başlamıştı, özellikle de sohbetin karşı tarafı olan yirmilik genç daha çok on dört yaşındaymış izlenimi verdiği için. Öyle değildi elbette ama banka soyguncusu otuz dokuz yaşındaydı ve bir anda on dörtle yirmi arasında aslında pek de bir fark olmadığını idrak edecek olgunluğa erişmişti.

"*Pardon?* Bana *cevap* verecek misin, vermeyecek misin?" diye haykırdı London sabırsızca. Tabii şimdi geriye dönüp bakınca bunun elinde tabanca olan maskeli bir banka soyguncusunun suratına haykırılacak en doğru şey olmadığını düşünmek kolay fakat London'ı tanısaydınız bunun aptallığından kaynaklanmadığını anlardınız. Zavallının biriydi. Zira hiç gerçek arkadaşı yoktu, sosyal medyada bile. O da zamanının büyük kısmını hoşlanmadığı ünlülerin hayatlarının tepetaklak olmamasına üzülererek geçiriyordu. Banka soyguncusu içeri girmeden hemen önce iki ünlü oyuncunun boşanıp boşanmayacaklarını öğrenmek için internet tarayıcısını yenilemekle meşguldü. Boşanacaklarını umuyordu çünkü kimi zaman başkalarının da mutlu olmadığını bilince insan kendi kaygılarıyla daha kolay başa çıkıyor.

Banka soyguncusu yine de cevap vermedi, dahası artık kendini aptal gibi hissetmeye, bu işe girdiğine pişman olmaya başlamıştı. Banka soymak belli ki en başından beri inanılmaz aptalca bir fikirdi. Banka soyguncusu London'a durumu açıklayıp ondan özür dileyecek ve sonra da çıkıp gidecek noktaya gelmişti. Belki o zaman, o andan sonra yaşananların hiçbiri yaşanmazdı ama London'ın, "Peki, hemen şimdi polisi arıyorum!" dediğini duyunca, banka soyguncusunun aklındakini gerçekleştirme fırsatı olmadı.

İşte banka soyguncusunun panikleyip kapıdan koşarak çıktığı an da buydu.

Tanık Sorgusu (Devam)

Jack: Zanlıyla ilgili bana söyleyebileceğin daha belirgin bir şey var mı?

London: Banka soyguncusunu mu kastediyorsun?

Jack: Evet.

London: O zaman neden öyle demiyorsun ki?

Jack: Banka soyguncusuyla ilgili bana söyleyebileceğin daha belirgin bir şey var mı?

London: Ne gibi?

Jack: Adamın dış görünümüyle ilgili herhangi bir şey hatırlıyor musun?

London: Tanrım, ne yüzeysel bir soru bu böyle! Cinsiyet konusunda gerçekten de hastalıklı ve hepi topu iki seçenekten ibaret bir görüşün var, değil mi?

Jack: Pardon. Bana "şahısla" ilgili başka neler söyleyebilirsin?

London: Onun için tırmık işareti yapmana gerek yok.

Jack: Korkarım yapmam gerektiğini söylemek zorundayım. Bana banka soyguncusunun görüntüsüyle ilgili herhangi bir şey söyleyebilir misin? Mesela bu banka soyguncusu kısa boylu bir

banka soyguncusu muydu yoksa uzun boylu bir banka soyguncusu mu?

London: Bak, ben insanları boylarına göre tanımlamıyorum tamam mı? Bu çok dışlayıcı bir tutum. Yani sonuçta ben kısayım ve bunun birçok uzun insanda komplekse neden olabileceğinin farkındayım.

Jack: Pardon?

London: Uzun insanların da duyguları vardır, tamam mı?

Jack: Peki. Tamam. O hâlde ancak tekrar özür dileyebilirim. Sorumu başka türlü ifade edeyim: Banka soyguncusu, bir kompleksi olabilecek türden bir banka soyguncusuna benziyor muydu?

London: Gözlerini neden öyle ovuşturuyorsun? Çok tuhaf görünüyor gerçekten.

Jack: Özür dilerim. Banka soyguncusuyla ilgili ilk izlenimin neydi?

London: Peki. İlk "izlenimim", "banka soyguncusunun" tam bir moron olduğuydu.

Jack: Zekâ konusunda yalnızca iki seçenekten oluşan bir tavır benimsemenin gayet normal olduğu şeklinde yorumluyorum bunu.

London: Ne?

Jack: Yok bir şey. Banka soyguncusunun moronun teki olduğu varsayımın hangi temele dayanıyor?

London: Bana üzerinde, "Bana altı bin beş yüz kron ver," yazan bir not uzattı. Kim altı bin beş yüz kron için BANKA soyar ki? On milyon falan için soyarsın. Tamı tamına altı bin beş yüz kron istiyorsa bunun çok özel bir nedeni olmalı, öyle değil mi?

Jack: İtiraf etmeliyim ki hiç böyle düşünmemiştim.

London: Daha çok düşünmelisin, bu konuda hiç düşünmüş müydün?

Jack: Elimden geleni yaparım. Senden rica etsem şu kâğıda bakıp bana bunu bir yerlerden hatırlayıp hatırlamadığını söyler misin?

London: Bu mu? Bir çocuğun çizimine benziyor. Ne olması gerekiyor ki?

Jack: Bence şuradaki maymun. Şu kurbağa, diğeri de at.

London: At değil o. O bir elk!

Jack: Öyle mi diyorsun? Bütün meslektaşlarım ya at ya da zürafa dedi.

London: Bekle biraz. Kulaklığıma bir bildirim geldi.

Jack: Hayır, odaklan, London. Yani sen bunun elk olduğunu düşünüyorsun, öyle mi? Alo? Telefonu bırak ve soruyu cevapla!

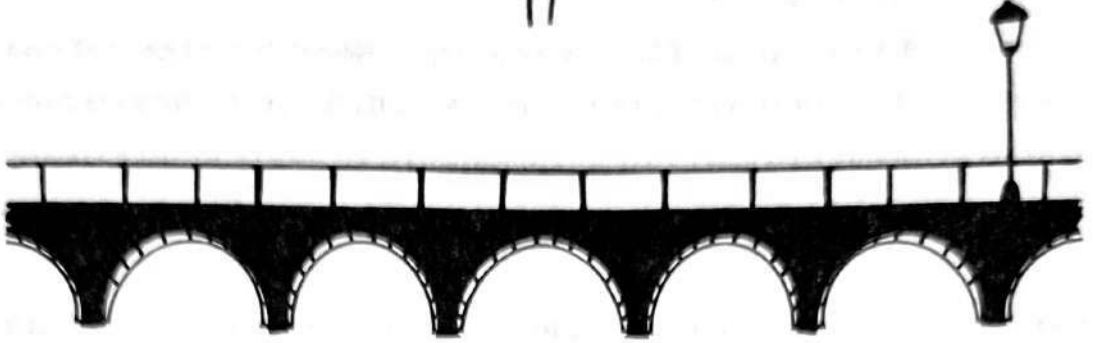
London: *Evet be!*

Jack: Pardon?

London: Sonunda! *Sonunda!*

Jack: Anlamıyorum.

London: Sonunda boşanıyorlar!

İşin aslı mı? İşin aslı, banka soyguncusu bir yetişkindi. Bir banka soyguncusunun kimliğini bundan daha iyi açıklayacak başka bir ifade yok çünkü yetişkin olmanın korkunç yanı, kimsenin ama kimsenin bizi umursamadığını, artık her şeyle kendi kendimize başa çıkmak zorunda olduğumuzu anlamaya ve dünyanın nasıl işlediğini çözmeye zorlanmaktır. Çalışıp faturaları öde, diş ipi kullan ve toplantılara zamanında katıl, sırada bekle ve formları doldur, kabloların üstesinden gelip mobilyaların montajını yap, arabanın tekerleklerini değiştir, telefonunu şarja tak, kahve makinesini kapa, çocukları yüzme kursuna yazdırmayı unutma. Sabah gözlerimizi açarız ve hayat üstümüze yeni bir “Sakın unutma!”lar ve “Aklından çıkarma!”lar çığı devirmek için karşımızda hazır bekliyordur. Düşünecek ya da soluk alacak vaktimiz yoktur, uyanır ve çığın içinde debelenmeye başlarız çünkü biliriz ki ertesi gün üstümüze yeni bir tanesi yığılacaktır. Ara sıra iş yerimizde ya da aile toplaşmalarında yahut sokak ortasında durup etrafımıza bakınır ve dehşetle herkesin yaptığından nasıl da emin görüldüğünü fark ederiz. Rol yapan sadece bizizdir. Geri kalan herkes bütün o işleri halledebiliyor ve başka işlerin de altından kalkıyordur, üstüne başka başka işlerle uğraşacak enerjileri de kalıyordur. Ayrıca hepsinin çocuğu yüzme biliyordur.

Ama biz yetişkin olmaya hazır değildik ki. Birileri bizi durdurmalıydı.

İşin aslı mı? İşin aslı, banka soyguncusu koşarak sokağa çıktığı esnada bir polis memuru tesadüfen oradan geçiyordu. Daha sonradan o sırada banka soyguncusunun peşinde henüz hiçbir polis olmadığı anlaşılacaktı. Zira yirmi yaşındaki London ve acil çağrı merkezindeki personel uzun zaman birbirlerini rencide edip durduğundan telsizlere henüz anons düşmemişti. (London bir banka soygununu bildirmiş, çağrı operatörü “Nerede?” diye sormuş, London ona bankanın adresini vermiş, bunun üzerine çağrı operatörü “Orası nakitsiz bir banka değil mi? Sizi kim niye soymak istesin ki?” diye sormuş, London da “Aynen,” demiş, çağrı operatörü, “Aynen ne?” diye sormuş, London buna sinirlenerek, “Nasıl yani ‘Aynen ne?’” demiş, çağrı operatörü buna, “Sen başlattın ama!” diye karşılık vermiş, London’sa, “Hayır, asıl *sen*...” diye bağırarak, konuşma bu noktadan sonra hızla daha da vahim bir seyir almıştı.) Banka soyguncusunun sokakta gördüğü polis memurunun aslında trafik görevlisi olduğu da sonradan anlaşılacaktı ve o kadar stres altında olmayıp biraz dikkat etmiş olsa banka soyguncusu bunu fark eder ve muhtemelen farklı bir kaçış stratejisi belirlerdi. O zaman da bu hikâye çok daha kısa sürerdi.

Ama banka soyguncusu açık gördüğü ilk kapıya koşarak ona basamakları tırmanmaktan başka pek bir seçenek bırakmayan bir merdivenle karşılaştı. En üst kattaki dairelerden birinin kapısı ardına kadar açık olduğundan banka soyguncusu da doğal olarak oraya daldı. Nefes nefese ve ter içindeydi, geleneksel banka soyguncusu kar maskesi yamulduğundan etrafı yalnızca tek gözüyle görebiliyordu. Banka soyguncusu ancak o zaman koridorun ayakkabıyla, daireninse ayakkabı giymeyen insanlarla dolu olduğunu fark etti. Dairedeki kadınlardan biri tabancayı görerek, “Ah, yüce Tanrım, soyuluyoruz!” diye haykırdığı esnada banka soyguncusu da basamaklardan gelen ayak seslerini

duydu ve gelenin polis olduğunu zannetti (değildi, postacıydı), başka bir alternatifi olmadığı için de kapıyı kapayıp tabancayı rastgele çeşitli noktalara doğrulttu. İlk başta, *"Hayır... Hayır, bu bir soygun değil... Ben sadece..."* diye bağırmaya başladı ama sonra hızla fikrini değiştirerek soluk soluğa konuşmaya devam etti. *"Yoo, belki de soygundur! Ama kurbanları siz değilsiniz! Belki şu anki durum için rehine daha uygun olabilir! Bunun için de çok üzgünüm! O kadar karmakarışık bir gün geçiriyorum ki!"*

Banka soyguncusunun bir noktada haklı olduğu su götürmezdi. Banka soyguncularını korumak gibi olmasın ama yani sonuçta onlar da iş yerinde kötü bir gün geçirebilirler. Elinizi vicdanınıza koyun da söyleyin, hangimiz yirmi yaşında biriyle konuştuktan sonra silah çekmek istemedik ki?

Birkaç dakika sonra binanın önündeki cadde gazetecilerle ve kameralarla dolmuştu. Onlardan bir süre sonra da polis intikal etti. Gazetecilerin çoğunun oraya polisten önce gelmiş olmasını kesinlikle iki grubun mesleki yeterliliklerine yormamak gerek. Söz konusu durum bu olayda daha ziyade, polisin yapacak önemli işleri varken gazetecilerin sosyal medyada gezinecek daha çok vakit bulduklarını, öte yandan banka olmayan bir bankadaki hoşnutsuz genç kadının kendini Twitter'da, telefondakinden daha iyi ifade edebildiğini kanıtlıyordu. Genç kadın sosyal medyada, soyguncunun koşarak caddenin karşısındaki binaya girdiğini bankanın büyük ön camından gördüğünü duyurmuştu ancak polis, merdivende banka soyguncusuyla karşılaşan postacı tam da karakolun karşısındaki kafede çalışan karısını arayana kadar çağrı almamıştı. Postacının karısı koşarak caddenin karşısına geçmişti ve erkeğe benzer birinin elinde tabancaya benzer bir silah ve yüzünde kar maskesine benzer bir maskeyle satış için müşterilere gösterilen bir daireye daldığını ve emlakçıyla muhtemel alıcıları içeri kilitletiğini belirten alarm ancak o zaman çalmıştı. İşte bir banka soyguncusunun banka soymayı becere-

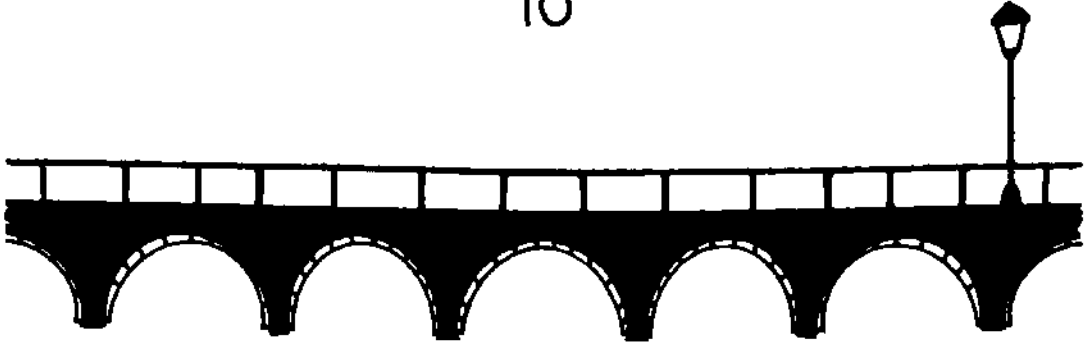
meyerek onun yerine bir rehine faciasının fitilini yakması böyle olmuştu. Hayat her zaman beklediğimiz gibi gitmiyor sonuçta.

Banka soyguncusu tam dairenin kapısını kaparken montunun cebinden düşen bir kâğıt parçası merdiven boşluğuna doğru süzüldü. Bir çocuğun çizdiği maymun, kurbağa ve elk resmiydi bu.

At değildi, hele zürafa hiç değildi. Burası önemli.

Çünkü yirmi yaşındakiler hayatta pek çok konuda yanılabilir (ki yirmi yaşında olmayanlarımız, yirmi yaşındaki gençlerin bir evet ya da hayır sorusunu doğru cevaplama ihtimalinin yüzde yirmi beş olduğu konusunda hemfikirdir) ama bu yirmi yaşındaki genç bir konuda haklıydı: Normal banka soyguncuları büyük miktarlar ve yuvarlak rakamlar talep eder. Herhangi biri bir bankaya girip, “Bana on milyon verin yoksa ateş ederim!” diyebilir. Ama silahlı bir insan içeri girip tedirgin bir tavırla tam tamına altı bin beş yüz kron istiyorsa muhtemelen bir nedeni vardır.

Ya da iki.

On yıl önce köprüde duran adam ve ev gezen insanları rehîn alan banka soyguncusu arasında bir bağlantı yok. Hiç karşılaşmadılar. Tek ortak yanları manevi zarardı. Bir bankacılık terimi olarak tabii. Birileri finansal piyasaların nasıl işlediğini açıklarken bu terimi bulmak zorunda kalmış çünkü bankaların maneviyattan nasibini almadığı o kadar açık ki onlara “maneviyatsız” deyip geçmek yetmemiş. Bankaların manevi duygularla hareket etmesi fazlasıyla ihtimal dışı olduğundan bunu denemelerinin bile ancak zarar riski olarak görüldüğünü ifade etmek için bir yol bulmamız gerekmiş. Köprüdeki adam “güvenli yatırımlar” yapsınlar diye parasını bir bankaya emanet etti çünkü o günlerde bütün yatırımlar güvenliydi. Bu adam daha sonra bu güvenli yatırımları borçlarına teminat olarak gösterdi, ardından da eski borçlarını ödemek için yeni borçlar aldı. “Herkes böyle yapıyor,” dedi banka ve adam da, “Onlar en iyisini bilir,” diye düşündü. Derken bir gün bir anda artık hiçbir şey güvenli olmamaya başladı. Adına “finans piyasalarında kriz” dediler; bankaların çöküşü. Hâlbuki çöken yalnızca insanlardı. Bankalar bugün hâlâ ayakta, finans piyasalarının kırılacak bir kalbi yok. Oysa köprüdeki adamın bir ömür verdiği birikimlerinin yerini bir borç dağı almıştı ama kimse bunun nasıl olduğunu açıklayamıyordu. Adam, bankanın ona bu işlemin “tamamen risksiz” olduğuna dair sözünü hatırlattığında banka kollarını

iki yana açarak, “Hiçbir şey tamamen risksiz değildir, neye bulaştığını bilmen gerekirdi, paranı bize vermemeliydin,” dedi.

Adam da bunun üzerine ilk bankanın bütün birikimini kaybetmesinden kaynaklanan borçları ödemek üzere başka bir bankadan borç almaya gitti. İkinci bankaya borcu ödemezse önce işini, ardından evini kaybedebileceğini açıkladı ve onlara iki çocuğu olduğunu söyledi. İkinci banka başıyla onayladı, çok anlayışlıydı ama orada çalışan bir kadın, “Bizim manevi zarar dediğimiz şeye uğramışsın,” dedi adama.

Adam anlamayınca kadın da manevi zararın “anlaşmadaki taraflardan birinin kendi eylemlerinin olumsuz sonuçlarına karşı korunması” olduğunu açıkladı. Adamın yine anlamadığını gören kadın iç geçirdi. “İki ahmak çatırdamakta olan bir ağacın dalında oturuyorlar ve ağacın gövdesine daha yakın olanın elinde testere var.” Adam hâlâ anlamamış gibi gözlerini kırıştırdı, kadın da kaşlarını kaldırarak açıkladı: “Sen gövdeden uzak olansın. Banka kendini kurtarmak için testereyle dalı kesecek. Çünkü banka bu senaryoda kendi parasının bir kuruşunu bile kaybetmiyor, sadece seninkini kaybediyor çünkü sen testereyi onların tutmasına izin veren ahmaksın.” Sonra sakince adamın belgelerini toplayıp ona geri uzattı ve krediyi onaylamayacağını söyledi.

“Ama onların bütün paramı kaybetmesi benim hatam değil ki!” diye haykırdı adam.

Kadın sakince ona bakarak, “Evet, senin hatan,” dedi. “Paranı onlara vermemeliydin.”

On yıl sonra bir banka soyguncusu satış için gezdirilen bir eve girer. Banka soyguncusunun bankadaki bir kadının manevi zarar denen şeyle ilgili sözlerini dinleyecek kadar parası olmamıştır hiç. Ancak ona sürekli, “Tanrı’yı güldürmek istiyorsan ona planlarından bahset,” diyen bir annesi vardır ve bazen ikisi

aynı anlama gelir. Bu sözü ilk duyduğunda banka soyguncusu yedi yaşındaydı ve bu tür şeyleri anlamak için biraz küçük olabilirdi çünkü bu aynı zamanda “hayat bir sürü farklı yönde ilerleyebilir ama muhtemelen en yanlış yönde ilerleyecek” de demek. Yedi yaşındakiler bile bilir bunu. Öte yandan plan yapmayı sevmediğini söyleyen annelerinin hiçbir zaman sarhoş olmayı planlamadığı hâlde çok sık sarhoş olmasının tesadüf olmayacağını da anlarlar. Yedi yaşındaki çocuk asla ama asla içki içmeyeceğine ve kesinlikle büyümeyeceğine yemin etti ve bunu kısmen de olsa başardı.

Peki ya manevi zarar? Yedi yaşındaki çocuk bunu aynı sene Noel Arifesi’nden hemen önce öğrendi. Annesi mutfakta diz çöküp yedi yaşındaki çocuğu kucaklayarak saçlarına sigara küllerinin savrulmasına neden olmuştu. Yedi yaşındaki çocuğun annesi hıçkırmaktan titrek çıkan sesiyle, “Lütfen bana kızma, bana bağırma, aslında benim suçum değil,” demişti. Çocuk annesinin ne demek istediğini anlamamıştı ama sonra yavaş yavaş meselenin, geçen ay boyunca her gün okuldan sonra dergilerin Noel baskılarını satıp kazandığı parayı Noel için yemek alabilsin diye annesine vermesiyle ilgili olabileceğini fark etmeye başladı. Çocuk annesinin alkol ve gözyaşlarıyla, sarhoşluk ve kendine duyduğu nefretle parlayan gözlerine baktı. Kadın, çocuğa sarılırken ağlıyordu. “Parayı bana vermemeliydin,” diye fısıldadı. Bu, kadının çocuğundan özür dilemeye en yaklaştığı andı.

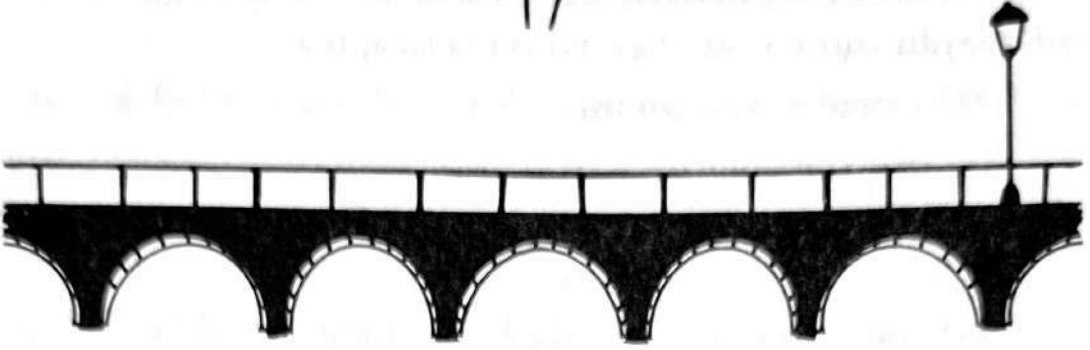
Banka soyguncusu bugün bile sık sık o ânı düşünür. Ne kadar korkunç olduğunu değil de insanın annesinden nefret edememesinin ne kadar tuhaf olduğunu. Hâlâ annesinin suçu yokmuş gibi gelir ona.

Takip eden şubat ayında evlerinden atıldılar ve banka soyguncusu asla ama asla ebeveyn olmayacağına yemin etti. Buna rağmen ebeveyn olduğundaysa asla darmaduman bir ebeveyn olmaya-

cağına söz verdi. Yetişkin olmakla baş edemeyen, faturalarını ödeyemeyen, çocuklarıyla birlikte başını sokabileceği bir yer bulamayan türden bir ebeveyn olmayacağına.

Ve Tanrı güldü.

Köprüdeki adam, bankada ona manevi zarardan bahseden kadına bir mektup yazdı. Kadına söylemek istediği her şeyi tek tek kaleme aldı. Ardından atladı. Bankadaki kadın o mektubu on yıl boyunca çantasında taşıdı. Sonra da banka soyguncusuyla karşılaştı.

Jim ve Jack, binanın dışındaki olay mahalline intikal eden ilk polis memurlarıydı. Bu, kasabanın büyüklüğü düşünüldüğünde pek de bir beceri işareti sayılmazdı. Sadece Yılbaşı Arifesi olduğundan ortalıkta çok polis yoktu.

Gazeteciler çoktan gelmişti tabii. Ya da belki de sadece mahalleliler ve meraklı seyircilerdi. Bugünlerde herkes sanki kendi televizyon kanalları varmış gibi her şeyin videosunu ya da fotoğrafını çekerken ve bütün yaşamlarını belgelerken kimin kim olduğunu ayırt etmek kolay değil. Hepsi beklentiyle Jim ve Jack'e döndüler. Sanki polis şimdi ne olacağını tam olarak bilmek zorundaymış gibi. Bilmiyorlardı. Bu kasabada insanlar başka insanları öylece gidip rehin almazdı, hatta bu kasabada insanlar gidip banka da soymazdı. Özellikle de artık hiçbir banka nakit bulundurmuyorken.

"Sence ne yapmalıyız?" diye sordu Jack.

"Bence mi? Ben bilmiyorum, gerçekten bilmiyorum, genelde bilen sen olursun," diye cevapladı Jim açık sözlülükle.

Jack umutsuzca ona baktı.

"Daha önce hiç rehine faciası görmedim."

"Ben de görmedim, evlat. Ama sen şu kursa gitmiştin, değil mi? Hani dinleme şeysi?"

“*Aktif dinleme,*” diye mırıldandı Jack. Kursa gitmişti tabii ama orada öğrendiklerinin şu anda ne işe yarayacağını kestirmek zordu.

“Peki orada sana insanları rehin alanlarla nasıl konuşulacağını öğretmediler mi?” dedi Jim cesaret verircesine başını sallayarak.

“Elbette ama dinleyebilmek için konuşan birilerinin olması gerek. Banka soyguncusuyla nasıl irtibat kuracağız?” dedi Jack. Çünkü herhangi bir mesaj almamışlardı, fidye talebi gelmemişti. Hiçbir şey yoktu. Hem o aktif dinleme kursu hocanın iddia ettiği kadar iyi olsaydı şimdiye kadar bir kız arkadaşı olurdu diye düşünmekten de kendini alamıyordu.

“Bilmiyorum, gerçekten bilmiyorum,” diye itiraf etti Jim. Jack iç geçirdi.

“Sen kendini bildin bileli polissin, baba, bu tür konularda *biraz* tecrüben olmalı.”

Doğal olarak Jim kesinlikle tecrübesi varmış gibi davranmaya çabaladı çünkü babalar oğullarına bir şeyler öğretmeyi severdi ve bunu yapamayacak hâle gelmek, oğulların babaların sorumluluğu olmaktan çıkıp babaların oğulların sorumluluğu hâline gelmesi demekti. O nedenle baba boğazını temizledi ve arkasına dönerek telefonunu çıkardı. Orada uzunca bir süre öylece dikilirken ne yaptığının sorulmamasını umdu. Ama soruldu tabii.

“Baba...” dedi Jack omzunun üzerinden.

“Hııı,” dedi Jim.

“Cidden ‘rehin alma durumlarında ne yapılır’ı mı *google*-lıyorsun?”

“Olabilir.”

Jack inledi ve ellerini dizlerine yaslayarak öne eğildi. İçten içe kendine öfkeleniyordu çünkü çok kısa bir süre sonra onlara haber

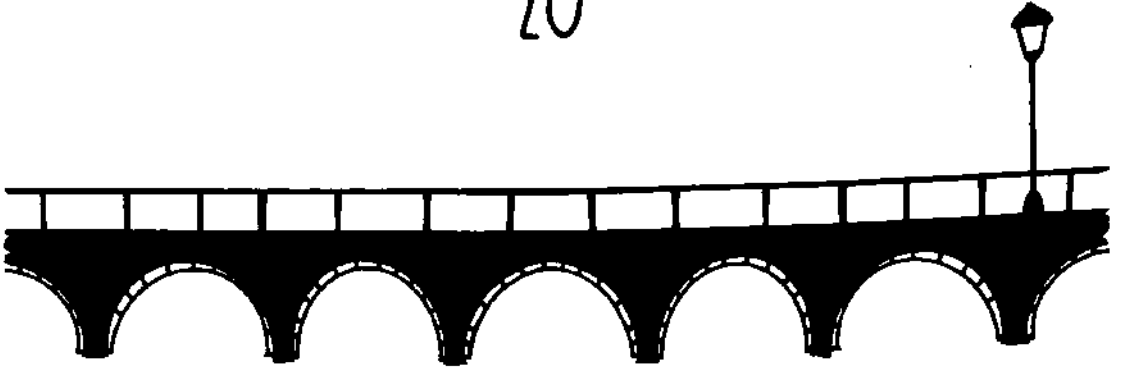
verdiklerinde patronlarının ve patronlarının patronlarının ne diyeceğini çok iyi biliyordu. Jack'in bildiği en berbat sözcükler. "Belki de Stockholm'ü arayıp yardım istemeliyiz." *Tabii,* diye düşündü Jack, *neme lazım, bu kasabada kendi başımıza bir şeyler başarırız falan, dışarıdan nasıl görünür sonra?* Banka soyguncusunun sığındığı evin balkonuna baktı. Sessizce bir küfür savurdu. Sadece bir başlangıç noktasına, irtibat kurmak için bir yönleme ihtiyacı vardı.

Sonunda iç geçirerek, "Baba?" dedi.

"Evet, evlat?"

"Google ne diyor?"

Jim yüksek sesle işe insanları rehin alanın kimliğini öğrenmekle başlamak gerektiğini okudu. O da bunu istiyordu zaten.

¶ Tamam. Bir banka soyguncusu banka soyar. Bunu bir düşünün.

Belli ki bunun sizinle bir alakası yok. Tıpkı köprüden atlayan adam gibi. Çünkü siz normal, makul bir insansınız, dolayısıyla banka soymazsınız. Bütün normal insanların hiçbir şartta yapılmaması gerektiğini bildiği bazı şeyler vardır. Yalan söylememelisiniz, çalmamalısınız, öldürmemelisiniz ve kuşlara taş atmamalısınız. Bu konuda hepimiz hemfikiriz.

Belki kuğular dışında çünkü kuğular gerçekten pasif agresif piçlere dönüşebiliyorlar. Ama kuğular dışındaki kuşlara taş atmamalısınız. Yalan da söylememelisiniz. Tabii... yani, bazen mecbur kalabilirsiniz elbette. Mesela çocuklar, “Burası neden çikolata kokuyor? SEN ÇİKOLATA MI YİYORSUN?” diye sorduğunda. Ama kesinlikle çalmamalı ve öldürmemelisiniz, bu konuda anlaşabiliriz.

Evet, her hâlükârda insanları öldürmemelisiniz. Hatta çoğu zaman, piç kurusu olmalarına rağmen kuğuları da öldürmemelisiniz ama boynuzları olan ve ormanda dikilen hayvanları öldürmenize izin verilir. Ya da pastırma olanları. Ama insanları asla öldürmemelisiniz.

Yani tabii Hitler değillerse. Bir zaman makineniz varsa ve fırsatını bulursanız Hitler’i öldürebilirsiniz. Çünkü birkaç mil-

yon insanı kurtarıp bir dünya savaşını önlemek uğruna tek bir insanı öldürmenize göz yumulması gerekir, herkes bu durumu anlayacaktır. Peki birini öldürmenize göz yumulması için kaç insan kurtarmanız gerekir? Bir milyon? Yüz elli? İki? Sadece bir? Hiç? Belli ki bu soruya verecek net bir yanıtınız yok, zira kimsenin yoktur.

O zaman çok daha basit bir örnekten gidelim: Çalmaya izin var mı? Hayır, çalmamalısınız. Hepimiz bu konuda hemfikiriz. Birinin kalbini çalmak dışında, o romantik. Ya da partilerde mızıka öttüren heriflerin mızıkalarını çalmak dışında çünkü o da kamu yararına sayılır. Ya da gerçekten mecbur kaldığınız için küçük bir şey çalarsanız. O da sorun olmayabilir. Peki bu, biraz daha büyük bir şeyi çalmakta sorun olmadığı anlamına gelir mi? Hem ne kadar büyük olacağına kim karar veriyor? Gerçekten çalmak zorundaysanız gerçekten ciddi bir şeyler çalabilmek için makul sayılacak *mecburiyet* seviyesi nedir? Mesela kendinizi gerçekten bunu yapmak zorunda hissediyorsanız ve kimsenin canı yanmayacaksa... O zaman bir banka soymak kabul edilebilir mi?

Hayır, muhtemelen o durumda bile kabul edilmez. O konuda haklı olabilirsiniz. Siz hiç banka soymadığınızdan bu banka soyguncusuyla hiçbir ortak noktanız yok.

Belki korku dışında. Çünkü bir ara gerçekten korkmuş olabilirsiniz, ki aynısı banka soyguncusu için de geçerli. Banka soyguncusunun muhtemelen küçük çocukları var ve bu yüzden de korku konusunda epey tecrübeli. Belki sizin de çocuklarınız var, ki o zaman insanın sürekli korku içinde olduğunu bilirsiniz: her şeyi bilmemekten, her şeyi yapacak enerjiniz olmamasından, her şeyle başa çıkamayacağınızdan korkarsınız. Aslına bakarsanız en sonunda başarısızlık hissine öyle bir alışırız ki çocuklarımızı hayal kırıklığına *uğratmadığımızda* gizliden gizliye şaşırırız. Bazı çocuklar bunu fark ediyor olabilir. O yüzden de ara ara,

genelde en tuhaf zamanlarda bizi suyun üzerinde tutmak için minicik şeyler yaparlar. Sadece boğulmamızı önleyecek kadar.

İşte banka soyguncusu bir sabah cebine o farkında olmadan sıkıştırılmış kurbağa, maymun ve elk çizimiyle evden çıktı. Resmi oraya bizzat çizeri olan kızı koymuştu. Küçük kızın bir de ablası var, kız kardeşler arasında normal görülen kavgalardan etmeleri gerek ama onlar neredeyse hiç kavga etmezler. Küçük kız, ablasını bağırtmadan ablasının odasında oynayabilir. Büyük olan, kardeşi onları kasten kırmasın diye önemseydiği eşyaları saklayabilir. Kızlar daha küçücükken annesiyle babası, “Biz onları hak etmiyoruz,” diye fısıldarlardı birbirlerine. Haklılardı.

Şimdi, boşanmadan sonra, kızlar ebeveynlerinden biriyle geçirdikleri haftalarda sabahları arabada haberleri dinliyor. Bugün haberlerde diğer ebeveynleri var ama bunu henüz bilmiyorlar, ebeveynlerinden birinin banka soyguncusu olduğundan haberleri yok.

Kızlar banka soyguncusu olan ebeveynlerinde kaldıklarında otobüse biniyorlar. Hoşlarına gidiyor bu, yol boyunca ön taraftaki koltuklarda oturan yabancılarla ilgili hikâyeler uyduruyorlar. *Şuradaki adam bir itfaiyeci olabilir*, diye fısıldıyor ebeveynleri. Küçük kız, *Şu kadın da uzaylı olabilir*, diyor. Sonra sıra büyük kıza geliyor ve o da *sahiden yüksek bir sesle*, “Şuradaki de birilerini öldürüp kafasını sırt çantasında taşıyan bir suçlu olabilir, kim bilir?” diyor. Yakınlarında oturan kadınlar huzursuzca kıpırdanınca kızlar o kadar çok kıkırdıyorlar ki nefesleri kesiliyor ve ebeveynleri ciddi bir yüz takınıp durum hiç de komik değilmiş gibi davranıyor.

Otobüs durağına sürekli geç kalıyorlar, onlar köprüyü koşarak geçerken otobüs diğer tarafta durduğunda kızlar kahkahalar atarak bağırlıyorlar: “Elk geliyor! Elk geliyor!” Çünkü banka soyguncusu olan ebeveynlerinin bacakları çok uzun, orantısız ve bu da koşarken çok komik görünmesine neden oluyor. Kızlardan önce kimse bunu fark etmemişti ama çocuklar, insanların

orantısızlıklarını yetişkinlerden çok daha farklı bir biçimde fark eder. Muhtemelen bizi hep aşağıdan gördükleri için. En berbat açımızdan. İşte bu yüzden böyle güzel zorbalıklar yaparlar, kıvrak zekâlı küçük canavarlar. İçimizdeki en kırılgan noktalara erişebilirler. Buna rağmen bizi sürekli, neredeyse her konuda affedip dururlar.

Birinin ebeveyni olmanın en tuhaf yanı da bu. Sadece banka soyguncusu bir ebeveyn değil, herhangi bir ebeveyn olmanın: Sizi siz yapan her şeye rağmen sevmek. İnsanlar hayatlarının epey ileri bir evresinde bile ebeveynlerinin süper zeki, gerçekten komik ve ölümsüz olmayabileceğine inanmaktan aciz görünüyorlar. Belki de bunun biyolojik bir nedeni vardır; bir çocuğun belirli bir yaşa gelene kadar sizi koşulsuzca ve umutsuzca sevmesi tek bir nedene bağlıdır: Siz onlara aitsinizdir. Hakkını vermelisiniz ki bu da biyoloji adına epey zekice bir hamledir.

Banka soyguncusu olan ebeveynleri kızlara asla kendi adlarıyla hitap etmez. Bu, bir başkasına ait olmadıkça asla fark etmeyeceğiniz türden bir durumdur; çocuklara o isimleri verenler, onları kullanma konusunda isteksizdir. Sevdiklerimize lakaplar takarız çünkü sevgi, yalnızca bize ait bir kelime gerektirir. O yüzden de banka soyguncusu, kızlarına altı ve sekiz sene önce annelerinin karnını ilk tekmelemeye başladıkları andan beri içinden geldiği gibi sesleniyor. Biri sürekli oradan oraya sıçrayıp duruyor ve diğeri de sürekli bir yerlere tırmanıyor. Bir kurbağa. Bir maymun. Bir de onlar için her şeyi yapabilecek bir elk. Aşırı aptalca olsa bile. Belki bu yönünüz ortaktır. Belki sizin de hayatınızda uğruna aptalca şeyler yapabileceğiniz biri vardır.

Ama elbette yine de asla banka soymazsınız. Tabii ki.

Ama belki âşıksınızdır, olamaz mı? Neredeyse herkes âşık olur sonuçta. Aşk da insana bir sürü saçma sapan şey yaptırır. Evlenmek gibi mesela. Çocuk yapmak, mutlu aileler kurmak, mutlu bir evlilik. Ya da en azından öyle olduğunu düşünebilirsiniz. Belki mutlu değil de makuldür. Makul bir evlilik. Yani neticede bir insan nasıl sürekli mutlu olabilir ki? Böyle bir şeye nasıl zaman bulunur? Çoğu zaman sadece günü atlatmaya çalışırız. Sizin de öyle günleriniz olmuştur muhtemelen. Ama böyle yeterince gün geçirdikten sonra bir sabah omzunuzun üzerinden şöyle bir bakar ve tek başınıza olduğunuzu, evlendiğiniz insanın yolda bir yerlerde ilgisini kaybettiğini fark edersiniz. Belki bir yalanını yakalarsınız. Banka soyguncusunun başına gelen de buydu. Bir ihanet gün yüzüne çıkar ve kimse size sadakatsizlik etmemiş olsa bile takdir edersiniz ki bu durum insanın dengesini sarsar.

Özellikle de bu sadece bir kaçamak değil, uzun zamandır devam eden bir yasak ilişkiyse. Sadece aldatılmakla kalmamış, aynı zamanda kandırılmışsınızdır da. Birinin sizi pek de düşünmeden sadakatsizlik etmesi mümkün olabilir fakat yasak bir ilişki planlama gerektirir. Belki de en kırıncı olan budur; farkına varmadığınız milyonlarca küçük ipucu. Belki de iyi bir açıklaması olmasa daha da canınız sıkılırdı. Mesela mevzu yalnızlık ya da ihtiras olsa belki anlayabilirdiniz. “Sen sürekli çalışıyorsun ve birbirimize hiç zaman ayıramıyoruz.” Ama o açıklama, “Evet, şey, illa dürüst olmamı istiyorsan seni aldattığım kişi patronun,” olduğunda yeniden ayağa kalkmak daha zor olabilir. Çünkü bu kadar çok mesaiye kalmanızın nedeniyle artık bir evliliğinizin olmamasının nedeni aynıdır. Ayrılığın ardından pazartesi günü işe gidersiniz ve patronunuz, “Eee, şey, belli ki bu durum hepimiz için rahatsız edici olacak, o yüzden... belki sen artık burada çalışmasan her şey daha kolay olur,” der. Cuma günü evlisinizdir ve bir işiniz vardır, pazartesi ise evsiz barksız ve işsiz kalmışsınızdır. Ne yaparsınız

böyle bir durumda? Bir avukatla mı görüşürsünüz? Birilerini dava mı edersiniz?

Hayır.

Çünkü banka soyguncusuna öyle denmişti: “Olay çıkarayım deme. Ortalığı karıştırma. Çocuklar için!” Banka soyguncusu da ona söyleneni yaptı. O tarz bir ebeveyn olmak istemediğinden evden taşındı, işten ayrıldı, gözlerini kapadı, çenesini tuttu. Çocukların hatırına. Belki siz de aynısını yapardınız. Kurbağa bir keresinde otobüsteki bir yetişkinin, “aşk can yakar,” dediğini duymuştu ve maymun da kalp denen şeyi çizmeye çalıştıklarında belki de hep bu yüzden tırtık tırtık olduğunu söylemişti. Böyle bir sahneden sonra onlara boşanmayı nasıl açıklarsınız ki? Aldatmayı nasıl açıklarsınız? Onları iyiliğe inandırmayan tiplere dönüştürmekten nasıl kaçınırsınız? Âşık olmak büyümlü bir şeydir nihayetinde, romantik, nefes kesici... Ama âşık olmakla aşk farklıdır. Öyle değil mi? Öyle olmaları gerekmez mi? Kimse her sene yeniden abayı yakmakla baş edemez, daha neler. İnsan aşka ilk düştüğünde başka hiçbir şey düşünemez, arkadaşlarını, işini, yemek yemeyi unuttur. Sürekli aşkın o ilk evresinde kalsaydık açlıktan ölürdük. Ama âşık olmak, abayı yakmak demektir... ara sıra. Mantıklı olun biraz. Sorun şu ki her şey göreceli, mutluluk beklentilere bağlı ve onlar da artık internette. Bütün dünya bize durmadan aynı soruyu soruyor: “Ama *yaşamın* bu hâliyle mükemmel mi? Ee? Peki ya şimdi? *Bu kadar* mükemmel mi mesela? Değilse değiştir gitsin!”

İşin aslı insanlar gerçekten de internette göründükleri kadar mutlu olsalardı, internette o kadar çok zaman harcamazlardı çünkü gerçekten iyi vakit geçiren biri o vaktin yarısını kendi fotoğraflarını çekerek harcamaz. Elllerinde yeterince gübre varsa

herkes yaşamıyla ilgili bir efsaneyi besleyebilir, yani çitin diğer tarafındaki çimler daha yeşil görünüyorsa muhtemelen altı bok dolu olduğu içindir. Gerçi bu da çok bir şey değiştirmez çünkü artık her günün özel olması gerektiğini öğrendik. *Her günün.*

Birden kendinizi birbirinizin yanında yaşarken bulursunuz, birlikte değil. İçimizden biri insanı şok edecek kadar uzun bir süre evliliğimizin iyi olduğunu düşünerek dolaşabilir ortalıkta. Ya da en azından herkesinkinden daha kötü olmadığını. Makul işte, her neyse. Sonra birimizden birimizin daha fazlasını istediği çıkar ortaya, yalnızca günün üstesinden gelmek yetmez. Birimiz iş yeriyle ev arasında gider gelir, gider gelir, her iki tarafta da uyumlu olmaya çalışır. Sonra birdenbire evli olduğunuz insanla yanında çalıştığınız insanın birbirlerine bayağı bir uyumlu oldukları ortaya çıkar.

“Ölüm bizi ayırana dek birbirimizi seveceğiz,” diyorduk, değil mi? Birbirimize böyle söz vermemiş miydik? Yoksa yanlış mı hatırlıyorum? “Ya da en azından birimizden birimiz sıkılana kadar.” Belki de böyleydi, olamaz mı?

Şimdi maymun, kurbağa, ebeveynlerden biri ve patron evde yaşarken banka soyguncusu olan ebeveyn başka bir yerde yaşıyor. Çünkü ev diğer ebeveynin üzerine ve banka soyguncusu mesele çıkarmak istemedi. Kaosa neden olmak. Ama işte insanın işi ya da herhangi bir birikimi olmayınca şehrin bu tarafında yahut herhangi bir şehrin herhangi bir tarafında ev bulmak pek de kolay olmuyor. Evliyken, çocuklarınız ve bir yaşamınız varken sosyal konut projelerine adınızı yazdırmazsınız çünkü elinizdeki her şeyi bir günde pat diye kaybedebileceğiniz aklınıza bile gelmez. Boşanmanın bir insana yaptığı en kötü şey, o ilişkiye

harcadığınız onca zamanın çöp olduğunu düşündürmesi değil, geleceğe dair bütün planlarınızı elinizden almasıdır.

Bir ev almak söz konusu bile olamaz, dedi banka, çünkü kim parası olmayan birine borç verirdi ki? Sadece aslında borç almaya ihtiyacı olmayanlara borç verilir. Bundan sonra nerede yaşayacağınızı sorabilirsiniz. “Kiraya çıkmalısınız,” dedi banka. Ama bu şehirde işsizken daire kiralamak için depozito olarak dört aylık kira vermeniz gerekir. Evden çıkarken geri alacağınız bir depozito, artık o zaman ne işinize yararsa.

Derken bir avukattan mektup geldi. Maymun ve kurbağanın diğer ebeveyninin, “mevcut durumda diğer vasinin ne bir evi ne de bir işi olmasının kabul edilemez olduğu ve çocukları düşünmek zorunda olduğumuz” gerekçesiyle çocukların tam velayetini almak için mahkemeye başvuracağı yazıyordu. Sanki evi de işi de olmayan bir ebeveyn çocuklarından başka herhangi bir şey düşünürmüş gibi.

Diğer ebeveyn aynı zamanda, “Gelip eşyalarını alman gerek,” diye bir e-posta da göndermişti. Bu da elbette diğer ebeveynle eski patronunuzun bütün işe yarar eşyaları kenara ayırdıktan sonra çöp olduğuna karar verdikleri şeyleri almanız gerektiği anlamına gelir. Hepsini paketleyip bodrumdaki depoya kaldırmışlardır, ne yaparsınız bu durumda? Belki komşularla karşılaşmanın utancından kurtulmak için gecenin bir vakti gidersiniz oraya ve sonra o eşyaları götürecek bir yeriniz olmadığını fark edersiniz. Yaşayacak bir yeriniz yoktur ve dışarıda hava soğumaya başlamıştır. Siz de bodrumdaki depoda kalırsınız.

Komşulardan birinin kilitlemeyi unuttuğu başka bir depoda battaniyelerle dolu bir kutu vardır. Isınmak için onu ödünç alırsınız. Her nedense battaniyelerin altında oyuncak bir silah duruyordur, siz de gece çılgın hırsızın teki içeri girerse en azından onu korkutmaya yarar diye düşünerek o silahla uyur-

sunuz. Sonra ağlamaya başlarsınız çünkü o çılgın hırsızın siz olduğunuzu fark etmişsinizdir.

Ertesi sabah battanileri geri koyarsınız ama oyuncak silahı yanınıza alırsınız çünkü o gece nerede uyuyacağınızı bilmiyorsunuzdur ve silahın size faydası olabilir. Bu bir hafta boyunca devam eder. Tam olarak nasıl bir his olduğunu anlamayabilirsiniz ama belki sizin de aynada kendinize bakıp, “Hayatın böyle gitmemesi gerekiyordu,” diye düşündüğünüz anlar olmuştur. Bu, insanı korkutabilir. O yüzden de bir sabah korkunç bir şey yaparsınız. Tamam, tamam, *siz* değil tabii ki, siz farklı bir şey yapardınız. Kanunu ve haklarınızı araştırır ve mahkemeye giderdiniz. Ama belki de öyle yapmazdınız. Çünkü bir ihtimal, kızlarınızın gözü önünde yaygara koparmak istemezsiniz, o kaotik ebeveynlerden biri olmak istemezsiniz, o yüzden şöyle düşünürdünüz: Elime bir şekilde bir şans geçerse bu işi onları üzmeden düzeltmenin bir yolunu bulacağım.

O yüzden maymunla kurbağanın yaşadığı evin nispeten yakınlarında, hemen köprünün orada, evi esas kiracısından kiralayan birinin kiraladığı, aylık altı bin beş yüze mal olacak küçük bir daire boşaldığında şöyle düşünürsünüz: “Sadece bir ay idare edebilirsem bir iş bulabilirim, o zaman da çocukları benden alamazlar, yeter ki başımı sokacak bir yerim olsun.” Banka hesabınızı boşaltır, neyiniz var neyiniz yoksa satar, ayı çıkaracak parayı güç bela bir araya getirirsiniz ve otuz gün peş peşe geceleri uyanık yatar, bir sonraki ayı nasıl çıkaracağınızı düşünürsünüz. Bir anda da çıkaramaz olursunuz.

Bu durumda yetkililere gitmeniz gerekir, yapılması gereken budur. Ama belki de kapının hemen dışında dikilir ve annenizi, parmaklarınızın arasında numaralı bir biletle tahta bankta otururken içerinin nasıl olduğunu hatırlarsınız, bir çocuğun ebeveynleri için ne çok yalan söyleyebileceğini hatırlarsınız. Yüreğiniz o eşikten geçmeye el vermez. Her şeyi olan insanların hiçbir şeyi olmayan insanlarla alakalı en aptalca düşüncesi,

onları yardım istemekten alıkoyan şeyin gurur olduğudur. Oysa nadiren öyledir durum.

Bağımlılar yalan söyleme konusunda iyidir ama asla çocuklar kadar iyi olamazlar. Sürekli bahaneler bulup duran oğulları ve kızlarıdır; hem de hiçbir zaman fazla tuhaf ya da inanılmaz bahaneler olmaz bunlar, kimsenin kontrol etme zahmetine girmeyeceği sıradan bahanelerdir. Bir bağımlının çocuğunun ödününü asla köpek yemez, en fazla çantalarını evde unutmuşlardır. Anneleri aile akşamına ninjalar tarafından kaçırıldığından değil, mesaiye kalmak zorunda olduğu için gelemez. Çalıştığı yerin adını hatırlamıyordur, geçici bir iştir. Annesi elinden geleni yapmaktadır, bilirsiniz işte, babası da gittiğinden beri ayakta kalabilmek için... Çok geçmeden cümlelerinizi, ardından gelecek soruları önleyecek şekilde kurmayı öğrenirsiniz. Annenizin elinde sigarayla sızınca son kaldığınız evi yakmayı başardığını ya da süpermarketten Noel jambonu çaldığını öğrenirlerse sosyal hizmetlerdeki kadınların sizi ondan alabileceğini öğrenirsiniz. O yüzden de güvenlik görevlileri geldiğinde yalan söylersiniz, jambonu ondan alır ve itiraf edersiniz: "Alan bendim." Kimse bir çocuğu polislere teslim etmez, hele de Noel zamanı. Dolaşısıyla annenizle birlikte eve dönmenize izin verirler, açsınızdır belki ama yalnız değilsinizdir.

Böyle bir çocukluğunuz olduysa ve sonra büyüüp de kendiniz çocuk yaptıysanız, onları asla aynı şeylere maruz bırakmazsınız. Hiçbir koşulda, asla ama asla öyle iyi yalancılar olmayı öğrenmek zorunda kalmayacaklarına dair söz verirsiniz kendinize. İşte bu yüzden sosyal hizmetlere gitmezsiniz çünkü kızlarınızı sizden alacaklarından korkarsınız. Boşanmayı kabul edersiniz, eviniz ya da işiniz için mücadele etmezsiniz çünkü kızlarınızın birbiriyle savaş hâlinde ebeveynleri olsun istemezsiniz. Her şeyi kendi başınıza çözmeye çalışırsınız ve nihayet elinize ufacık bir şans geçer: bütün olanaksızlıklara rağmen bir iş bulmayı başarırsınız, öyle sizi rahat rahat yaşatacak bir iş değildir belki

ama bir süre idare edebilirsiniz. Tek ihtiyacınız da budur, bir şans. Ama size ilk ayın maaşının bekletildiğini söylerler, yani iki ay boyunca çalışmadan ilk ayın maaşını alamayacaksınız. Sanki o ilk ay parasızlığı en az göze alabileceğiniz dönem değilmiş gibi...

Bankaya gider ve ödeme almadan çalışabilmek için kredi istersiniz ama banka size bunun imkânsız olduğunu, zira bunun kalıcı bir iş olmadığını söyler. Neymiş? Her an kovulabiliyorsunuz. O zaman onlar paralarını nasıl geri almış? Sonuçta sizin paranız yok, öyle değil mi?! Onlara paranız olsa krediye ihtiyaç duymayacağınızı açıklamaya çalışırsınız ama banka bunun mantığını anlayamaz.

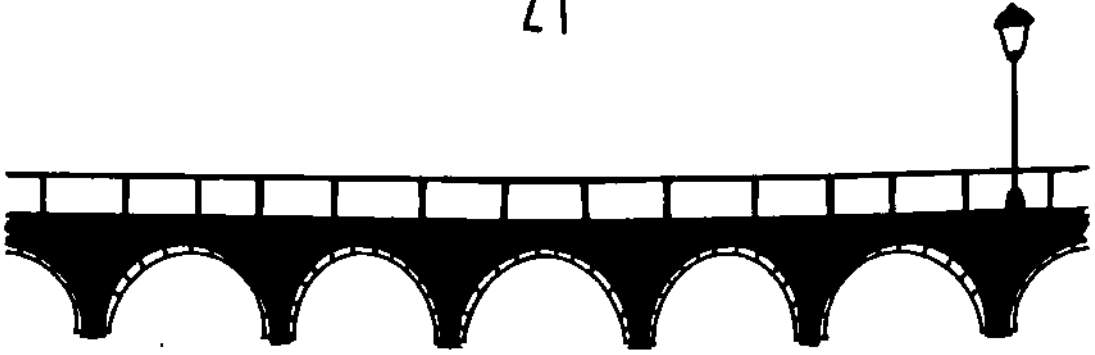
Peki ne yaparsınız? Uğraşıp didinirsiniz. Bunun yeterli olmasını umarsınız. Sonra avukattan bir tehdit mektubu daha gelir. Ne yapacağınızı, kime başvuracağınızı bilemezsiniz, tek isteğiniz bir kavgaya tutuşmamaktır. Sabah otobüse kızların nasıl hissettiğinizi anlamayacağı hayalleri kurarak binersiniz ama anlarlar. Gözlerine baktığınızda dergi aboneliği satıp bütün parayı size vermek istediklerini görürsünüz. Onları okula bıraktıktan sonra bir ara sokağa girip kaldırımın kenarına oturur, ağlamaya başlarsınız çünkü, "Beni sevmemeliydiniz," düşüncesini aklınızdan çıkaramıyorsunuzdur.

Hayatınız boyunca kendinize her şeyle başa çıkacağınıza dair söz vermişsinizdir. Kaotik bir insan olmayacağınıza. Yardım dilenmeyeceğinize. Ama Noel Arifesi gelip çatmıştır ve siz kimsesiz bir çaresizlik içinde kıvranıyorsunuzdur çünkü kızlar yeni yılın ilk gününü sizinle geçirecektir. Onları sizden almak isteyen avukattan Yılbaşı Arifesi'nde gelen son mektubu cebinize, ev sahibinden gelen ve kirayı bugün ödemezseniz evden tahliye edileceğinizi bildiren mektubun yanına koyarsınız. İşte o an, tam da orada, dengenizin bozulması işten bile değildir

artık. Tek bir kötü fikir yeter. Oyuncak silahın gerçek bir silaha benzediğini fark edersiniz. Siyah, yün bir bereye delikler açıp yüzünüzü örtersiniz, hiç paranız olmadığı için size borç vermeye yanaşmayan bankaya girersiniz, kendi kendinize yalnızca kirayı ödemek için gereken altı bin beş yüz kronu isteyeceğinizi ve maaşınızı alır almaz da geri ödeyeceğinizi söylersiniz. Biraz daha derli toplu bir zihin “Nasıl?” diye sorabilir tabii ama... yani... o kadarını henüz düşünmemiş olabilirsiniz. Belki de aynı kar maskesi ve aynı silahla geri döner, onları parayı geri almaya zorlarsınız, olmaz mı? Çünkü sadece bir aya ihtiyacınız vardır. Her şeyi yoluna koymak için tek bir şansa.

Sonradan o oyuncak silahın, hani şu neredeyse gerçek gibi görünen oyuncak silahın gerçek gibi görüldüğü çünkü sahiden gerçek *olduğu* çıkar ortaya. Derken bir merdiven boşluğunda elk, kurbağa ve maymun çizimi rüzgârla savrulur ve bir binanın en üst katındaki halı kana bulanır.

Hâlbuki hayatın böyle gitmemesi gerekirdi.

Bomba değildi.

Komşulardan birinin normalde balkonunda sakladığı Noel ışıklarıyla dolu bir kutuydu. Aslında onları yeni yılın ilk günü boyunca asılı tutmayı düşünüyordu ama sonra karısıyla tartıştı çünkü karısı, “Sence de çok fazla ışık yok mu? Hem neden herkes gibi normal, beyaz ışıklarımız olmuyor bizim? Rengârenk, yanıp sönen ışıklarımız olmak zorunda mı? Sanki genelev açmışız gibi?” dedi. Adamsa, “Yanıp sönen ışıklar falan... Ne tür genelevlerde bulundun?” diye homurdandı ve kadın bunun üzerine kaşlarını kaldırarak, “Nasıl olmaları gerektiğine bu kadar hâkim olduğuna göre asıl *sen* ne tür genelevlerde bulundun?” diye sordu ve tartışmaları adamın balkona gidip o lanet ışıkları dışarı çıkarmasıyla sona erdi. Ama kutuyu bodrumdaki depoya götürme zahmetine katlanamadığından kapının önündeki sahanlıkta bıraktı. Sonra da karısıyla birlikte yılbaşını kutlamak ve genelevler hakkında tartışmak üzere kadının ailesinin evine gittiler. Kutu kapının dışında, rehine krizinin yaşandığı dairenin hemen bir kat altındaki merdiven boşluğunda öylece kaldı. Bu hikâyenin başındaki postacı basamakları çıkmaya başlayıp da bir anda silahlı banka soyguncusunun satış için gezdirilen eve girdiğini görünce tabii ki son sürat alt kata indi ve inerken de

kutuya takılarak üst kısımda kalan kabloların dışarı çıkmasına neden oldu.

Bombaya benzemiyordu, gerçekten hiç benzemiyordu, tas-tamam ters dönmüş bir Noel ışığı kutusuna benziyordu. Bir genelevden gelmiş gibi. Ama Jim'in hakkını vermek gerekirse bombaya da benziyor olabilirdi. Özellikle de şu bomba denen şeyden bahsedildiğini duymuş ama onlardan birini aslında hiç görmemişseniz. Genelevler gibi. Hani yılanlardan korkuyorsunuzdur da tuvalette otururken sırtınızda bir hava akımı hissedersiniz ve istemsizce, "Yılan!" diye düşünürsünüz ya öyle. Bunun mantıklı ya da makul olmadığı açıktır ama zaten fobiler mantıklı ve makul olsa adına fobi denmezdi. Jim bombalardan Noel ışıklarından korktuğundan daha çok korkuyordu ve öyle zamanlarda insanın beyniyle gözleri arasında anlaşmazlıklar yaşanabilirdi. Bu olayda da öyle olmuştu işte.

Evet, iki polis memuru caddede dikiliyordu. Jim, Google'dan tavsiye istiyordu ve Jack de içeride aşağı yukarı kaç insan olduğunu öğrenmek için rehinelerin tutulduğu dairenin sahibini aramıştı. Ev sahibinin bambaşka bir şehirde yaşayan taze bir anne olduğu ortaya çıktı, kadın dairenin ona miras kaldığını ve çok uzun zamandır oraya ayak basmadığını söyledi. Alıcılara gösterilmesiyle ilgili hiçbir bilgisi yoktu. "Sorumluluk tamamen emlakçıdaydı," dedi. Jack daha sonra karakolu arayarak kafedeki kadınla, hani şu postacıyla evli olan ve banka soyguncusu konusunda ilk ihbarı yapanla konuştu. Ne yazık ki pek bir şey öğrenemedi. Kadının dediğine göre banka soyguncusu "maskeli ve epey ufak tefekti. O kadar da ufak değil de işte normal ufak! Hatta belki ufak tefekten ziyade normal! Ama normal ne ki?"

Jack bu yetersiz bilgiye dayanarak bir plan oluşturmaya çalıştı ama patronu arayınca pek ileri gidemedi. Eh, Jack ona hemen bir plan sunamayınca da patronu kendi patronunu ve kendi patronunun patronunu aradı ve bütün patronlar, tahmin

edilebileceği gibi, en iyisinin bir an önce Stockholm'ü aramak olduğu konusunda doğal bir uzlaşmaya vardılar. Hayatında bir kez olsun bir şeylerle kendi başa çıkmak isteyen Jack dışında hepsi. Patronlardan Jim'le birlikte basamakları çıkıp dairenin önüne kadar gitmelerine ve banka soyguncusuyla iletişim kurmayı denemelerine izin vermelerini istedi. Patronlar birtakım şüpheleri olsa da bunu kabul etti çünkü Jack, diğer polis memurlarının güvendiği türden bir polis memuruydu. Ama Jim de hemen yanında dikiliyordu ve patronlardan birinin hattın diğer ucundan, "Bu işi çok dikkatli halledin ve sahanlıkta herhangi bir patlayıcı ya da o tür bir şey olmadığından emin olun çünkü mesele rehineler olmayabilir, bu bir terör vakası da olabilir! Şüpheli paket taşıyan herhangi birini gördün mü? Sakallı birini falan?" diye bağırdığını duydu. Bunların hiçbiri Jack'in canını sıkmadı çünkü henüz gençti. Ama Jim'in ciddi anlamda canı sıkılmıştı çünkü o bir babaydı.

Asansör bozuktur, o yüzden Jack'le birlikte basamakları tırmandılar ve yol üzerinde de binada hâlâ komşu var mı diye kapıları tıklattılar. Kimse evde değildi. Ne de olsa Yılbaşı Arife-si'nde çalışması gerekenler işteydi ve çalışması gerekmeyenlerin de yapacak daha iyi işleri vardı. Yapacak daha iyi işleri olmayanlarsa balkonlarından sirenleri duymuş, muhabirlerle polisleri görmüş, neler olduğunu anlamak için dışarı çıkmış olmalıydı. (İçlerinden bazıları gerçekten de binada bir yılan olduğundan korkuyordu zira kısa bir süre önce internette, komşu kasabadaki apartmanlardan birinin tuvaletinde bir yılan bulunduğu dedikoduları yayılmıştı, dolayısıyla böyle bir şey olma ihtimali en az rehine faciasının yaşanma ihtimali düzeyinde seyrediyordu.)

Jack ve Jim kutunun ve kabloların bulunduğu kata geldiklerinde Jim öyle derin bir korkuya kapıldı ki sırtını incitti (tabii bu noktada Jim'in yakın zamanda beklenmedik bir anda hapsirarak sırtını aynı yerden incittiğini belirtmekte de fayda var ama olsun.) Jack'i aniden geriye çekerek, "BOMBA!" diye tısladı.

Jack gözlerini ancak bir oğlun yapabileceği şekilde devirdi.
“Bomba falan değil.”

“Nereden biliyorsun?” diye sordu Jim.

“Bombalar böyle görünmez,” dedi Jack.

“Belki de o bombayı yapan da böyle düşünmeni istemiştir.”

“Baba, kendine gel, bu bomba...”

Yanında başka bir meslektaşı olsa Jim muhtemelen onun basamakları çıkmaya devam etmesine izin verirdi. Bazı insanların babalarla oğulların birlikte çalışmasının iyi bir fikir olmadığını düşünmesinin nedeni belki de budur. Çünkü Jim o anda, “Hayır, ben Stockholm’ü arıyorum,” dedi.

Jack, bunun için onu hiç bağışlamadı.

Patronlar, patronların patronları ve hiyerarşide onların tepesinde olup onlara emir verebilen kim varsa ânında iki memurun tekrar aşağı inip sokağa dönmesini ve destek beklemesini emrettiler. Ama tabii büyük şehirlerde bile destek bulmak pek kolay değildi çünkü kim Yılbaşı Arifesi banka soyar ki? Ayrıca kim ev gezen insanları rehin alır? Ya da patronlardan birinin dediği gibi, “Ayrıca kim Yılbaşı Arifesi’nde ev gösterir?” Telsizde bir süre böyle devam ettiler. Derken Stockholm’den uzman bir ara bulucu Jack’i arayarak bütün operasyonun sorumluluğunu devralacağını söyledi. Şu an bir arabadaydı, birkaç saatlik yolu vardı ama Jack çok net anlamak zorundaydı ki ondan tek beklenen, ara bulucu gelene kadar “durumu idare etmek” idi. Ara bulucu kesinlikle Stockholm’e ait olmayan bir aksanla konuşuyordu ama önemi yoktu çünkü Jim’e ve Jack’e göre Stockholmlü olmak coğrafi bir kökenden ziyade bir ruh hâlini belirtiyordu. Karakoldakilerin sık sık söylediği gibi “Bütün aptallar Stockholmlü değildir ama bütün Stockholmlüler aptaldır.” Ki bunun da son derece adaletsiz olduğu açıktı. Çünkü insan aptal olmaktan vazgeçebilir ama Stockholmlü olmaktan vazgeçemez.

Jack, ara bulucuyla konuştuktan sonra, internet sağlayıcısının müşteri hizmetleri temsilcisiyle en son konuştuğu zamankinden bile daha çok öfkelenmişti. Jim ise oğlunun artık banka soyguncusunu kendi başına tutuklayabileceğini gösterme şansını elinden almış olmanın ağırlığını hissediyordu. Günün geri kalanında alacakları bütün kararlar bu hislerin etkisiyle alınacaktı.

Jim uysal bir tavırla, “Özür dilerim, evlat, ben aslında...” diye söze girdi ama Jack başka birinin oğlu olsaydı büyük ihtimalle o kutuda bomba olmadığını kabul edeceğini itiraf etmeden cümlesini nasıl tamamlayacağını bilemedi. Nihayetinde söz konusu evlat insanın kendi evladı olunca kimse risk almazdı.

“Şimdi değil, baba!” diye yanıtladı Jack asık suratla çünkü telefonda yine patronlarının patronuyla konuşuyordu.

“Ne yapmamı istersin?” diye sordu Jim, çünkü ona ihtiyaç duyulmasına ihtiyacı vardı.

“Komşu dairelerde yaşayanlarla iletişim kurmaya başlayabilirsin. Hani senin ve şu *bombanın* yüzünden ulaşamadığımız insanlar; böylece binanın geri kalanının boşaltıldığından emin oluruz!” diye çıkıştı Jack.

Jim sıkıntıyla başını sallayarak onayladı. Google’dan telefon numaralarını arattı. İlk ulaştığı, Jim’in bombayı gördüğü kattaki dairenin sahibiydi. Telefonu adamın biri açtı, karısıyla birlikte dışarıda olduklarını söyledi ve karısı arkadan huzursuzca, “Kim o?” diye sorunca adam da, “Genelevden arıyorlar!” diye çıkıştı. Jim bunun ne anlama geldiğini çözemeyince dairede herhangi birinin olup olmadığını sordu. Adam kimse olmadığını dile getirince Jim bombadan bahsederek onu endişelendirmek istemedi. Adam konuşmanın herhangi bir yerinde öylesine, “Bu arada sahanlıktaki kutuda Noel ışıkları var,” deseydi bütün hikâyenin ânında yön değiştireceğini bilemediğinden sadece, “Başka bir şey var mıydı?” diye sordu, Jim de, “Hayır, hayır,

sanırım bu kadar,” diye cevap verdi, adama teşekkür etti ve telefonu kapadı.

Daha sonra binanın en üst katındaki, rehine faciasının sürdüğü daireyle aynı kattaki ev sahiplerini aradı. O evin sahipleri yirmili yaşlarının başındaki genç bir çiftti, ayrılmak üzere oldukları için ikisi de evi boşaltmıştı. “Daire boş mu yani?” diye sordu Jim rahatlayarak. Evet, boştu ama yirmili yaşlarındaki iki genç Jim’in onların neden ayrıldıklarını öğrenmek isteyeceğini varsaydığından Jim iki ayrı konuşmada uzun uzun bu nedenleri dinlemek zorunda kaldı. İçlerinden birinin, diğerinin çirkin ayakkabılarına katlanamadığını, diğerinin adamın dişlerini fırçalarken salyasının akmasından rahatsız olduğunu ve ikisinin de o kadar da kısa olmayan bir partner tercih edeceğini öğrendi. Taraflardan biri ilişkilerinin sonunu getirenin diğerinin kişniş sevmesi olduğunu söyleyince Jim, “Sen sevmiyor musun?” diye sormuş, aldığı yanıtta, “Seviyorum ama onun sevdiği kadar değil!” olmuştu. Karşı tarafsız birbirlerinden nefret etmeye, Jim’in anlayabildiği kadarıyla, onları hem bireysel olarak hem de bir çift olarak yansıtacak renkte bir meyve sıkacağı bulamamaları üzerine çıkan bir tartışmadan sonra başladıklarını dile getirmişti. Birlikte bir dakika daha yaşayamayacaklarını o zaman fark etmişlerdi ve şimdi de birbirlerinden nefret ediyorlardı. Jim zamane gençlerinin çok fazla seçeneği olduğunu, bütün sorunun buradan kaynaklandığını düşündü. Bütün o modern randevu uygulamaları Jim’le karısının tanıştığı dönemde olsaydı o kadın asla Jim’in karısı olmazdı. *Önüne durmadan başka alternatifler konulurken insan nasıl karar verebilir ki*, diye düşündü. İnsan eşinin banyodayken telefonunun ekranını sağa ya da sola kaydırarak ruh eşini arıyor olabileceğini bilmenin stresiyle nasıl yaşayabilir ki? Koca bir nesil eşlerinin telefonunun şarjı bitene kadar çişini tutmak zorunda kalmaktan idrar yolu enfeksiyonlarıyla mücadele edecekti. Ama tabii Jim bunların hiçbirini söylemedi. Son bir kez, “Ev boş yani?” demekle yetindi.

İkisi de öyle olduğunu onayladı. İçeride kalan tek şey yanlış renkli meyve sıkacağıydı. Daire yeni yılda satışa konacaktı, satış işlemleriyle birinin adını hatırlayamadığı ama “harbiden çok klişe, böyle baba şakası gibi klişe” olduğunu söylediği bir emlak ofisi ilgilenecekti. Diğeri de bunu onaylamıştı: “O emlak ofisinin adını kim koyduysa kuaförden beter bir mizah anlayışı varmış! *KesAt* diye bir kuaför olduğunu biliyor muydunuz? Yani, o ne be?”

Jim telefonu kapadı. O ikisinin ayrılmasının yazık olduğunu düşündü, zira tam birbirlerine layıklardı.

Jack’in yanına gidip ona anlatmaya çalıştı ama Jack, “Şimdi olmaz, baba! Komşulara ulaştın mı?” dedi.

Jim başıyla onayladı.

“Evde kimse var mıymış?” diye sordu Jack.

Jim başını iki yana salladı. “Ben sadece şunu söylemek isterim ki...” diye söze girdi ama Jack başını iki yana sallayarak patronuyla yaptığı konuşmaya geri döndü.

“Şimdi olmaz, baba!”

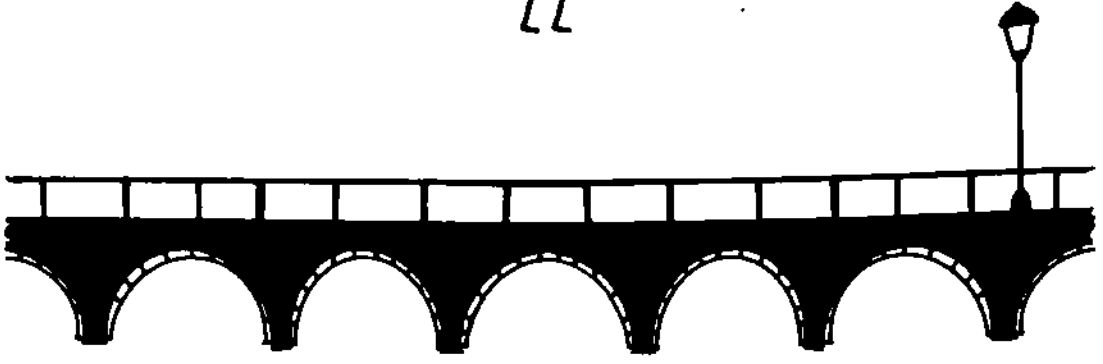
Jim de başka bir şey söylemedi.

Peki sonra? Eh, sonra her şey yavaş yavaş kontrolden çıktı. Rehine faciası toplamda birkaç saat sürdü ancak ara bulucu trafiğe takıldı ve otobanda yılın en berbat zincirleme kazasına denk geldiği için (Jim kendinden emin bir tavırla, “Zincir takmadan yola çıkan Stockholmlüler yüzünden olmalı,” dedi) olay yerine ulaşamadı. Jim ve Jack kendi başlarının çaresine bakmak zorunda kaldılar ve banka soyguncusuyla irtibata geçmeleri (ki Jack’in kafasında koca bir şişlik oluşmasıyla sonuçlandı ama o da başlı başına uzun bir hikâye) bile epey uzun zaman aldığından işler giderek daha da karmaşık bir hâl aldı. Ama en sonunda dairenin içine bir telefon sokmayı başardılar (bu daha da uzun bir hikâye) ve banka soyguncusu rehineleri serbest bıraktıktan

ENDİŞELİ İNSANLAR

ve ara bulucu o telefonu aradıktan sonra dairenin içinden bir el silah sesi duyuldu.

Birkaç saat sonra Jack ve Jim hâlâ karakoldaydı ve tanıklarla görüşüyorlardı. Bunun da bir faydası olmadı tabii çünkü içlerinden en az biri doğruyu söylemiyordu.

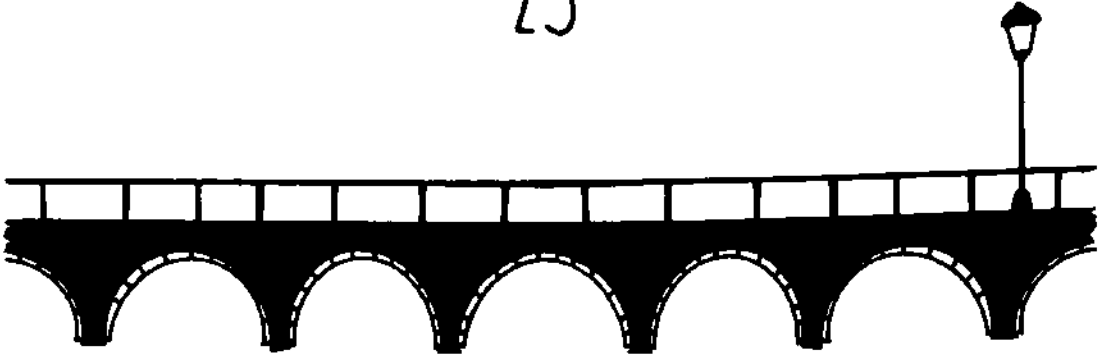

İşin aslı, banka soyguncusu silahını evin içindeki herhangi birine doğrultarak onları korkutmamak adına gülünç bulunabilecek bir çaba harcamıştı. Yine de *kazara* silahı doğrulttuğu ilk insan, Zara adındaki bir kadındı. Yaşı elli ile altmışın arasındaydı ve başka insanların maddi bağımlılığı üzerinden maddi bağımsızlığını elde etmiş insanların sıklıkla olduğu gibi şıktı.

Komik olan şu ki, banka soyguncusu apar topar içeri dalıp da silahı Zara'nın kendini namluyla burun buruna bulacağı şekilde salladığında Zara hiç de korkmuş görünmüyordu. Öte yandan dairedeki başka bir kadın panikle ciyakladı: "Ah, yüce Tanrım, soyuluyoruz!" Ki bu da biraz tuhaf kaçtı zira banka soyguncusunun bu *kısmın* soyguna dönüşmesi gibi bir niyeti yoktu. Kuşkusuz kimse kendisine önyargılı davranılmasından hoşlanmaz ve elinizde tesadüfen bir silah bulunması sizi ille de soyguncu yapmaz. Soyguncu olsanız bile sonuçta şahısları soymak istemeyen bir banka soyguncusu da olabilirsiniz. O yüzden ki başka bir kadın kocasına dönüp, "Paranı çıkar, Roger!" diye bağırdığında banka soyguncusu elinde olmadan kendini hakarete uğramış gibi hissetti. Aslında o kadar da saçma sayılmazdı bu. Derken pencerenin yanında duran kareli gömlek giymiş orta yaşlı bir adam –belli ki Roger oydu– asık suratla, "Hiç nakdimiz yok ki!" diye mırıldandı.

Banka soyguncusu tam itiraz edecekken balkonun camındaki yansıma takıldı gözüne. Elinde silah tutan maskeli biri ve odada bulunan bir sürü başka insan. İçlerinden biri çok yaşlı bir kadındı. Biri hamileydi. Bir üçüncüsü her an gözyaşlarına boğulacakmış gibi duruyordu. Hepsi korkudan fal taşı gibi açılmış gözlerle silaha bakıyordu ama o yansımadaki hiç kimşenin gözlerinde, kar maskeli olanın gözlerindekiinden daha çok korku yoktu. Banka soyguncusu o an ezici bir aydınlanma yaşadı: *Burada esir olan onlar değil. Benim.*

Biraz bile korkmuş görünmeyen tek insan Zara'ydı. O esnada caddeden ilk polis sirenleri duyuldu.

Tanık Sorgusu

Tarih: 30 Aralık

Tanığın Adı: Zara

Jim: Merhaba! Benim adım Jim!

Zara: Evet, evet, tamam. Hadi devam edelim.

Jim: Olanları sizin açınızdan kayda almak üzere buradayım. Olayı bana kendi kelimelerinizle anlatın.

Zara: Başka kimin kelimelerini kullanacağım ki?

Jim: Şey, evet, doğru. Sadece lafın geliyordu. Ama öncelikle burada söylediğiniz her şeyin kayda alındığı konusunda sizi bilgilendirmek isterim. Dilerseniz avukatınızı da talep edebilirsiniz.

Zara: Neden edeyim ki?

Jim: Sadece bilginiz olsun istedim. Patronlarım diyor ki patronları her şeyin düzgün yapılmasının önemli olduğunu söyleyip duruyormuş. Bu soruşturmayı devralmak üzere Stockholm'den özel bir müfettiş ekibi gelecek. Oğlum bu konuda çok öfkeli, o da benim gibi polis. O yüzden ben sadece avukat isteyebileceğinize dair sizi bilgilendirmek istedim.

ENDİŞELİ İNSANLAR

Zara: Bakın, silahla milleti tehdit eden ben olsaydım avukata para verirdim. Tehdit edilenken vermem.

Jim: Anladım. Münasebetsizlik etmek gibi bir niyetim kesinlikle yoktu, hiç yoktu. Zor bir gün geçirdiğinizin farkındayım, çok iyi anlıyorum. Sadece sorularıma olabildiğince dürüst cevap vermenizi istiyorum. Kahve ister misiniz?

Zara: Siz o şeye kahve mi diyorsunuz? Dışarıdaki o makineden ne çıktığını gördüm ve dünyada bir tek ikimiz kalsak ve siz bana o şeyin zehir olduğuna dair yeminler etseniz bile ağzıma sürmem.

Jim: Bu hakaret bana mı kahveye mi çözemedim.

Zara: Sorularınıza dürüstçe yanıt vermemi istemiştiniz.

Jim: Evet, öyle demiştim, değil mi? Peki, size neden o evde bulunduğunuzu sorarak başlayabilir miyim?

Zara: Ne aptalca bir soru bu! Biz serbest bırakıldığımızda merdiven sahanlığında duran siz miydiniz?

Jim: Evet, bendim.

Zara: Yani biz çıktıktan sonra içeri ilk giren sizdiniz, öyle mi? Ama yine de banka soyguncusunu elinizden kaçırmayı başardınız.

Jim: Aslında ilk giren ben değildim. Jack'i, meslektaşımı bekledim. Onunla tanışmış olmalısınız. İçeri ilk giren oydu.

Zara: Siz polisler hep birbirinize benziyorsunuz, farkında mısınız?

Jim: Jack benim oğlum. Belki de o yüzdendir.

Zara: Jim ve Jack mi?

Jim: Aynen. Jim Beam ve Jack Daniel's gibi.

Zara: Komik miydi şimdi bu?

Jim: Hayır, hayır. Karım da bunu hiç komik bulmadı zaten.

Zara: Evlisiniz yani? Bravo.

Jim: Evet, bunun şu anki konumuzla pek bir ilgisi yok galiba. Bana kısaca neden daireyi görmeye gittiğinizi açıklayabilir misiniz?

Zara: Daire satış için gezdiriliyordu. Bu anlaması o kadar zor bir ifade mi?

Jim: Peki siz de daireyi görmek için mi oradaydınız?

Zara: Bir kutu ıslanmış mısır gevreği kadar keskin bir zekânız var, değil mi?

Jim: Bu evet demek mi?

Zara: Ne demekse o demek.

Jim: Demek istediğim, o evi satın almayı mı planlıyordunuz?

Zara: Siz emlakçı mısınız, polis mi?

Jim: Ben sadece dışarıdan bakınca maddi durumunuzun o daireyle ilgilenmek için biraz fazla iyi görüldüğünü tahmin etmenin çok da zor olmayacağını söylemek istedim.

Zara: Ah, öyle ama, değil mi?

Jim: Yani, demek istediğim meslektaşlarımla öyle olduğunda hemfikiriz. En azından içlerinden biriyle. Oğlumla yani. Bazı tanık ifadelerine dayanarak tabii. Hâliniz vaktiniz yerinde gibi, onu demek istiyorum. İlk bakışta bu daire sizin gibi birinin almak isteyeceği bir yere pek benzemiyor sanki.

Zara: Bakın, orta sınıfın problemi, birilerinin bir şeyler almak için fazla zengin olabileceğini düşünmesi. Ama öyle değil. Bir şeyler almak için ancak fazla fakir olabilirsiniz.

ENDİŞELİ İNSANLAR

Jim: Neyse, biz devam edelim. Bu arada soyadınızı doğru yazdım mı?

Zara: Hayır.

Jim: Hayır mı?

Zara: Ama o şekilde yazmanızın ardında son derece mantıklı bir neden var.

Jim: Öyle mi?

Zara: Tamamen aptalın teki olmanız gibi basit bir gerçeğe dayanıyor.

Jim: Özür dilerim. Benim için harf harf söyleyebilir misiniz?

Zara: A-p-t-a-l.

Jim: Adınızı kastetmiştim.

Zara: Bütün gece buradaydık ve bazılarımızın gerçekten yapacak önemli işleri var, o yüzden neden ben size her şeyi kısaca özet geçmiyorum? Silahlı bir deli beni ve ekonomik durumu benden daha kötü olan bir grup zavallıyı yarım gün boyunca rehin aldı, siz ve meslektaşlarınız binanın etrafını sardınız ve her şey televizyonda yayımlandı ama siz buna rağmen banka soyguncusunu elinizden kaçırmayı başardınız. Şu anda önceliğiniz bahsi geçen banka soyguncusunu bulmak olabilirdi ama siz öyle yapmak yerine daha önce içinde üç sessiz harften fazlası bulunan bir soyadı görmediğiniz için karşımda oturmuş terliyorsunuz. Patronlarınızın eline kibrit versem vergilerimi bu kadar hızlı heba edemezlerdi.

Jim: Üzgün olduğunuzu anlıyorum.

Zara: Ne kadar da zekisiniz.

Jim: Yani demek istediğim, şoktasınız. Sonuçta kimse ev gezmeye gitmişken bir tabancayla tehdit edilmeyi beklemez, öyle değil mi? Gazete-

ler sürekli son zamanlarda emlak piyasasının zor günlerden geçtiğini söyleyip duruyor ama insanları rehin almak biraz aşırı kaçıyor şüphesiz. Yani gazeteler bir gün "alıcı piyasası" olduğundan dem vuruyor, ertesi gün de "satıcı piyasası" ama eninde sonunda hep bankalar kazanıyor. Sizce de öyle değil mi?

Zara: Şaka mıydı bu?

Jim: Hayır, hayır, biraz sohbet etmek istedim. Demek istediğim şu ki, toplumun mevcut durumuna bakarsak, banka soyguncusu o bankayı soymayı başarmış olsaydı muhtemelen peşinde hepinizi rehin aldığı için peşine düşen polislerin sayısından çok daha az polis olacaktı. Herkes bankalardan nefret ediyor. Hani derler ya, "Asıl hırsız bankaları soyanlar mı yoksa bankaları yönetenler mi, anlamak zor."

Zara: Öyle mi derler?

Jim: Evet, sanırım. Derler, demezler mi? Yani daha dün gazetede banka patronlarının ne kadar kazandığını okudum. Sıradan insanlar konut kredilerini ödemekte bile zorlanırken onlar elli milyon değerinde saray gibi evlerde yaşıyorlar.

Zara: Size bir soru sorabilir miyim?

Jim: Elbette.

Zara: Neden sizin gibi insanlar hep başarılı insanların başarıları yüzünden cezalandırılması gerektiğini düşünüyor?

Jim: Efendim?

Zara: Polis Akademisi'nde polislerin banka patronlarıyla aynı maaşı aldığına inandırıldığınız bir tür gelişmiş komplo içinde mi yaşıyorsunuz yoksa basit bir matematik işlemini yapmaktan mı acizsiniz?

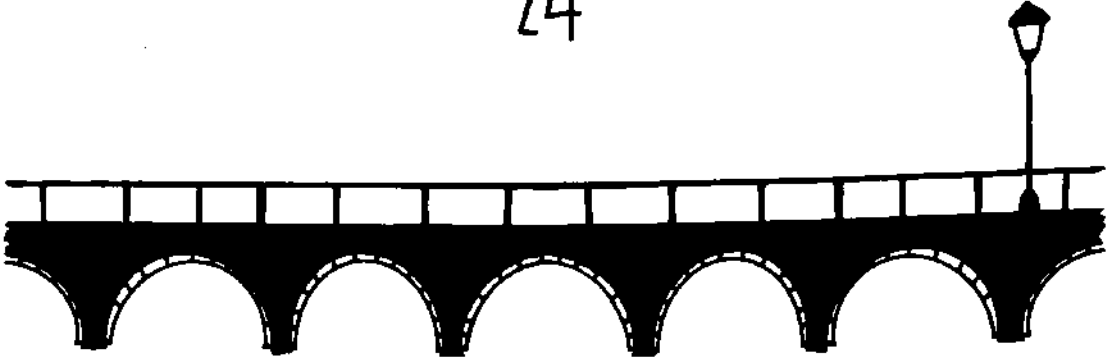
ENDİŞELİ İNSANLAR

Jim: Şey, yani, yoo.

Zara: Yoksa dünyanın size bir şeyler borçlu olduğunu mu düşünüyorsunuz?

Jim: Şimdi aklıma geldi de size ne iş yaptığınızı sormamışım.

Zara: Banka yöneticisiyim.

İşin aslı şu ki elli yaşından biraz daha büyük gösteren ama tam olarak kaç yaşında olduğunu sormaya kimsenin cesaret edemediği Zara o daireyi almakla hiç ilgilenmiyordu. Karşılayamayacağından değil elbette, muhtemelen kendi evindeki kanepenin minderleri arasına düşmüş bozukluklarla bile alabilirdi bu evi. (Zara bozuklukları kim bilir kaç orta sınıf parmağın değdiği mide bulandırıcı bakteri yuvaları olarak görüyordu ve o bozukluklardan birini almaktansa koltuk minderlerini yakmayı tercih ederdi, o yüzden şöyle ifade edelim: O daireyi kesinlikle kanepesinin fiyatına alabilirdi.) Dolayısıyla evi görmeye giderken burnunu çoktan kırıştırmıştı ve kulağında gerekirse ortalama boyutta bir çocuğu yere devirecek kadar büyük elmas küpeler vardı. Ancak ona gerçekten dikkatle bakarsanız, bunun bile içindeki derin kederi gizleyemediğini görürdünüz.

Bilmeniz gereken ilk şey, Zara'nın son zamanlarda bir psikologla görüştüğü. Çünkü öyle bir iş yaşamı var ki o işi yeterince uzun süre yaparsanız, hayatta kariyerinizin dışında neler yapabileceğinize dair talimatlar almak için zaman zaman profesyonel yardım almanız gerekebilir. Psikologla ilk randevusu o kadar da iyi gitmedi. Zara masadaki çerçeveli fotoğrafı eline alıp, "Bu kim?" diye sorarak başladı.

Psikolog, “Annem,” diye cevap verdi.

Zara, “İyi anlaşıyor musunuz?” diye sordu.

Psikolog, “Yakın zamanda vefat etti,” diye yanıtladı.

Zara, “Peki ondan önce aranız nasıldı?” diye sordu.

Psikolog, daha normal bir insanın tepkisinin annesinin ölümü üzerine baş sağlığı dilemek olduğunu bir kenara not düşse de yansız ifadesini korumaya çalışarak, “Burada bulunma nedenimiz benimle ilgili konuşmak değil,” dedi.

Zara buna, “Arabamı bir tamirciye emanet edeceksem önce kendi arabasının bir hurda yığını olmadığından emin olmak isterim,” diye yanıt verdi.

Psikolog derin bir nefes alarak, “Anlıyorum,” dedi. “O zaman şöyle söyleyeyim, annemle ilişkimiz gayet iyiydi. Oldu mu?”

Zara şüpheli bir tavırla başını salladı. Sonra, “Hastalarınızdan biri intihar etti mi hiç?” diye sordu.

Psikoloğun göğsü sıkıştı. “Hayır,” dedi.

Zara omuzlarını silkerek, “Sizin bildiğiniz kadarıyla tabii,” diye ekledi.

Bir psikoloğa söylenecek en acımasızca sözlerden biriydi bu. Ancak psikolog hemen toparlanıp, “Ben eğitimimi yakın zamanda tamamladım,” dedi. “O kadar çok hastam olmadı ama hepsinin hâlâ hayatta olduğunu biliyorum. Bu soruları neden soruyorsunuz?”

Zara, psikoloğun ofis duvarlarında asılı olan tek resme baktı, dudaklarını düşünceli düşünceli büzdü ve şaşırtıcı bir dürüstlikle, “Bana yardımcı olabilir misiniz olamaz mısınız, onu anlamaya çalışıyorum,” dedi.

Psikolog eline bir kalem aldı, yüzüne önceden çalışılmış bir gülümseme yerleştirdi ve, “Hangi konuda?” diye sordu.

Zara “uyku konusunda sıkıntılar” yaşadığını söyledi. Doktoru ona uyku ilacı reçete ediyordu aslında ama artık önce bir psikologla görüşmediği sürece yenilerini yazmayacağını söyle-

mişti. “Ben de geldim işte,” dedi Zara. Bir yandan da saat başı ödeme yapan değil de ödeme alan tarafmış gibi saatine vurdu.

Psikolog, “Peki uykuyla ilgili sıkıntılarınız işinizle alakalı olabilir mi sizce? Telefon konuşmamızda bir bankada yönetici olduğunuzu söylemiştiniz. Kulağa oldukça stresli, insanda baskı oluşturan bir iş gibi geliyor,” dedi.

Zara, “Pek sayılmaz,” diye yanıt verdi.

Psikolog iç geçirerek, “Bu görüşmeler sırasında başarmayı umduğunuz şey ne?” diye sordu.

Zara onun sorusuna soruyla karşılık verdi: “Bu şimdi psikiyatri mi psikoloji mi?”

Psikolog, “Sizce aradaki fark ne?” diye sordu.

Zara, “Kendinizi yunus sanıyorsanız psikolojiye ihtiyacınız vardır. Bütün yunusları öldürdüyseniz psikiyatriye,” diye yanıtladı.

Psikolog huzursuzlandı. Bir sonraki görüşmelerinde yunuslu broşunu takmadı.

İkinci seanslarında Zara durduk yere, “Panik atağı nasıl açıklarsınız?” diye sordu.

Psikolog, bu soru karşısında psikologlara has bir tavır takındı. “Tanımlaması zor. Ama pek çok uzmana göre panik ataklar...”

Zara onun sözünü kesti. “Hayır, ben *sizin* nasıl tanımladığınızı öğrenmek istiyorum!”

Psikolog koltuğunda huzursuzca kıpırdandı ve aklından farklı cevaplar geçirdi. Sonunda, “Bana kalırsa panik atak, psikolojik acının kendini fiziksel olarak ifade edecek kadar güçlenmesiyle ortaya çıkan şey. Kaygı o kadar şiddetli bir hâl alıyor ki beyin... bunu açıklayacak daha iyi bir ifade bulamadığımdan şöyle diyeceğim, beyin tüm o bilgiyi işleyecek bant genişliğine ulaşamıyor. Deyim yerindeyse güvenlik duvarı yıkılır ve kaygı bizi ele geçirir.”

“İşinizde pek iyi değilsiniz,” diye yanıtladı Zara duygusuzca.

“Ne açıdan?”

“Şu an ben, sizin hakkınızda sizin benimle ilgili bildiğinizden fazlasını biliyorum.”

“Gerçekten mi?”

“Ailenizin bilgisayarlarla ilgili bir mesleği vardı. Muhtemelen programcıydılar.”

“Nasıl... Nasıl olur... Siz *bunu* nereden biliyorsunuz?”

“Bunun utancıyla baş etmek zor muydu? Onların gerçek dünyada elle tutulur uygulamaları olan işler yapması ama sizin burada...”

Zara birden sustu, uygun sözcükleri arar gibiydi. Hakarete uğradığını hisseden psikolog araya girerek, “...Hisler mi? Ben hisler üzerine çalışıyorum,” dedi.

“Ben *ıvır zıvır* diyecektim. Ama olur, tamam, siz kendinizi daha iyi hissedecekseniz *hisler* diyelim.”

“Babam programcı. Annem de sistem analistiydi. Nasıl anladınız?”

Zara sanki bir tost makinesine okumayı öğretmeye çalışıyormuş gibi inledi.

“Önemi var mı?”

“Evet!”

Zara tost makinesine bakarak bir kez daha inledi.

“Sizden panik atağı eğitiminiz sırasında öğrendiğiniz tanımla değil de kendi sözcüklerinizle açıklamanızı istediğimde *bant genişliği, işlemek ve güvenlik duvarı* ifadelerini kullandınız. Sıradan kelime dağarcığında doğal olarak bulunmayacak bu tür ifadeler genellikle ebeveynlerden edinilir. Tabii onlarla iyi bir ilişkiniz varsa.”

Psikolog konuşmanın kontrolünü yeniden kazanmayı deneyerek, “Bankadaki işinizde iyi olmanızın nedeni bu mu? İnsanları okuyabilmeniz mi?” diye sordu.

Zara sıkılmış bir kedi gibi gerindi.

“Tatlım, seni okumak o kadar da zor değil. Senin gibi insanlar hiçbir zaman istedikleri kadar karmaşık olmazlar, özellikle de üniversiteye gittilerse. Sizin nesliniz bir konu üzerinde çalışmak istemiyor, sadece kendinizi incelemek istiyorsunuz.”

Psikolog hafiften gücenmiş gibiydi. Muhtemelen o kadar da hafif değildi.

“*Senden* bahsetmek için buradayız, Zara. Bu görüşmeden ne elde etmeyi umuyorsun?”

“Daha önce de belirttiğim gibi uyku ilacı. Kırmızı şarapla iyi gidecek bir şeyler daha da iyi olur.”

“Ben uyku ilacı yazamıyorum. Sadece doktorlar ilaç yazabilir.”

“O zaman benim burada ne işim var?” diye sordu Zara.

“Bunun cevabını ancak sen verebilirsin,” diye yanıtladı psikolog.

İlişkileri işte bu seviyede başladı. Sonra da tamamen yokuş aşağı gitti. Ancak şunu da belirtmekte fayda var ki psikoloğun bu yeni hastasına tanı koyması hiç de zor olmadı: Zara yalnızlık çekiyordu. Ama bunu dile getirmek yerine (psikolog beş yılda ancak kapatabileceği öğrenim kredisi yükünün altına, aklından geçeni söylemeyi öğrenmek için girmemişti) Zara’nın “sinir bozukluğu” belirtileri gösterdiğini söyledi.

Zara telefonunun ekranındaki haberlerden başını kaldırmadan, “Evet, uyuyamadığım için sinirlerim bozuk, o yüzden bana ilaç ver!” diye yanıtladı.

Psikolog bunu yapmak istemedi. Onun yerine Zara’nın kendi kaygılarını daha geniş bir bağlamda görmesine yardımcı olma niyetiyle ona sorular sormaya başladı. Bu sorulardan biri de, “Gezegenin gidişatıyla ilgili endişelerin var mı?” oldu.

Zara, “Pek sayılmaz,” diye yanıtladı.

Psikoloğun yüzünde tatlı bir tebessüm belirdi.

“Peki, şöyle ifade edeyim o zaman: Sence bu dünyadaki en büyük sorun ne?”

Zara hızlı hızlı başını sallayarak cevap çok açılmış gibi, “Fakir insanlar,” diye yanıtladı.

Psikolog dostane bir tavırla, “Yani... *yoksulluk* mu demek istiyorsun?” diye düzeltti.

Zara omuzlarını silkti. “Olur. Sen öyle ifade etmek istiyorsan öyle olsun.”

Ayrılırlarken Zara, psikologla tokalaşmadı. Dışarı çıkarken psikoloğun kitaplığındaki bir fotoğrafı kaydırıp üç kitabı tekrar düzenledi. Psikologların favori hastaları olmaması gerekirdi ama bu psikoloğun favori bir hastası olsaydı onun Zara olmayacağı kesindi.

Psikolog, üçüncü seansa kadar Zara’nın durumunun ne kadar kötü olduğunu fark etmemişti. Zara, “demokrasinin bir sistem olarak ölüme mahkûm olduğunu çünkü ahmakların hikâye iyi olduğu sürece her şeye inanacağını” söyledikten hemen sonra anladı. Psikolog buna aldırmamak için elinden geleni yaparak karşısındaki kadına çocukluğuna ve işine dair sorular sorup tekrar tekrar bir şeylerin Zara’ya “kendini nasıl hissettirdiğini” didiklekti. Bu olduğunda ne hissediyorsun? Şu konuda konuştuğunda ne hissediyorsun? Nasıl hissettiğini düşündüğünde ne hissediyorsun, zor geliyor mu? Öyle ki sonunda Zara bir şey hissetti.

Uzun süredir başka bir şeyden bahsediyorlardı ve Zara birden içine kapanır gibi oldu. Nihayet tekrar konuştuğunda sesi artık kendine ait değilmiş gibi fısıldayarak konuştu.

“Kanserim ben.”

Odadaki sessizlik o kadar yoğundu ki iki kadının kalp atışlarını da duyabilirdiniz. Not defterinin üzerinde dümdüz duran parmaklar, sığlaşan nefesler, her nefeste en fazla üçte biri dolan ciğerler, bir ses çıkaracağım korkusu.

Psikolog en sonunda titrek bir ses ve dikkatle çalışılmış bir ağırbaşlılıkla, "Bunu duyduğuma gerçekten çok üzüldüm," dedi.

"Ben de üzüldüm. Hatta perişan oldum," dedi Zara. Sonra gözlerini sildi.

"Peki ne... ne kanseri?" diye sordu psikolog.

Zara fısıldayarak, "Fark eder mi?" diye sordu.

"Hayır. Hayır tabii ki. Özür dilerim. Benim duyarsızlığım."

Zara hiçbir şey görmeden pencereden dışarı baktı, o kadar uzun süre o vaziyette kaldı ki dışarıdaki ışık değişecek zaman bile buldu. Sabah vaktinden gün ortasına. Sonra çenesini hafifçe kaldırarak, "Özür dilemene gerek yok. Uydurma bir kanser," dedi.

"Pa-pardon?"

"Kanser değilim. Yalan söyledim. Dediğim de bu işte, demokrasi işe yaramıyor!"

İşte psikolog Zara'nın hiç de iyi olmadığını o zaman fark etti.

"Bu... şakası olmayacak kadar hassas bir konu," demeyi başardı.

Zara kaşlarını kaldırdı.

"Ne yani, kanser olsam daha mı iyiydi?"

"Hayır! Ne? Tabii ki hayır ama..."

"Eh, o zaman şakasını yapmak gerçekten kanser olmaktan daha iyi değil mi? Yoksa gerçekten kanser olmamı mı tercih ederdin?"

Psikoloğun boynu öfkeden kıpkırmızı oldu.

"Ama... Hayır! Tabii ki kanser olmanı istemem!"

Zara ellerini kucağında kenetleyerek ciddi bir sesle, "Ama ben öyle *hissediyorum*," dedi.

Psikolog o gece doğru düzgün uyuyamadı. Zara bazen insanlarda böyle bir etki bırakır. Zara'nın ofise bir sonraki gelişinde psikolog annesiyle olan fotoğrafını masasından kaldırmıştı ve

Zara o seans sırasında uyku sorunlarının ardındaki gerçeği ona söylemeyi düşündü. Çantasında her şeyi açıklayan bir mektup taşıyordu ve eğer o an o mektubu psikoloğa göstermiş olsaydı sonrasındaki her şey farklı gelişebilirdi. Ama Zara orada uzunca bir süre öylece oturup duvardaki resme baktı. Uçsuz bucaksız bir denizin üzerinden ufka doğru bakan bir kadının resmiydi. Psikolog dudaklarını nemlendirerek usulca, “O resme baktığında ne düşünüyorsun?” diye sordu.

“Duvarıma asmak için bir resim seçmek zorunda olsam onu seçmezdim diye düşünüyorum.”

Psikolog dişlerini sıkarak gülümsedi.

“Genelde hastalarımı fotoğraftaki kadın hakkında ne düşündüklerini sorarım. Kim? Mutlu mu? Sen ne düşünüyorsun?”

Zara’nın omuzları kaygısızca kıpırdandı.

“Onun için mutluluğun tanımı ne bilmiyorum.”

Psikolog bir süre hiçbir şey söylemedi, ardından, “Daha önce hiç bu cevabı almamıştım,” dedi itiraf edercesine.

Zara burnundan alaycı bir ses çıkardı.

“Çünkü soruyu sadece tek bir mutluluk tipi varmış gibi soruyorsun. Ama mutluluk para gibidir.”

Psikolog, ancak kendini çok derin bir insan olarak görenlerin kapılabileceği bir üstünlük duygusuyla gülümsedi.

“Bu çok yüzeysel geldi bana.”

Zara, ergen olmayan birine laf anlatmaya çalışan bir ergen gibi inledi.

“Para mutluluktur demedim ki. Mutluluk para *gibidir*, dedim. Ağırlığını yahut boyunu ölçemeyeceğimiz bir şeyi temsil eden uydurulmuş bir değer.”

Psikoloğun sesi kısacık bir an için dalgalandı.

“Evet... şey, olabilir. Ama depresyonun maliyetini ölçüp değerlendirebiliriz. Ayrıca depresyondan korkan insanların yaygın olarak mutlu hissetmekten korktuklarını da biliyoruz. Çünkü bazen depresyon bile güvenli bir balon olabilir, düşünmeye

başlamayı, mutsuz değilsem, öfkeli değilsem kimim ben diye sorgulamayı sağlayabilir.”

Zara burnunu kırıştırdı.

“Buna inanıyor musun gerçekten?”

“Evet.”

“Çünkü sen ve senin gibi insanlar hep sizden daha zengin olan insanlara bakar ve şöyle dersiniz: ‘Tamam, daha zengin olabilir ama daha *mutlu* mu bakalım?’ Hani sanki aptallar için hayatın anlamı ortalıkta sürekli mutlu mesut gezmekmiş gibi.”

Psikolog bir şeyleri not aldı, ardından gözlerini not defterinden ayırmadan, “Anlam ne peki? Sana göre?” diye sordu.

Zara’nın yanıtı, bu konu üzerine düşünmeye yıllarını adanmış birinin cevabıydı. Önemli bir işi olmasının mutlu bir yaşamı olmasından daha önemli olduğuna karar vermiş birinin.

“Bir amacın olması. Bir hedefin. Bir yönün. Gerçeği duy-mak ister misin? Gerçek şu ki çok fazla insan zengin olmayı mutlu olmaya tercih ediyor.”

Psikolog yine gülümsedi.

“Dedi banka yöneticisi psikoloğa.”

Zara yine burnundan alaycı bir ses çıkardı.

“Saatine ne kadar aldığını bir daha hatırlatır mısın? Beni mutlu ederse ücretsiz gelebilir miyim buraya?”

Psikolog kahkaha attı. İsteksiz, amatörülüğün sınırlarında bir kahkaha. Bu onu o kadar şaşırttı ki kızardı. Kendini toplamak için yetersiz bir çaba gösterdi ve, “Hayır. Ama *beni* mutlu ederse belki buraya ücretsiz gelmene izin verebilirim.”

Zara bunu duyunca aniden kahkaha patlattı. Bilinçli yapmamıştı bunu, öylece kaçıvermişti ağzından. Çok uzun zamandır böyle bir şey olmamıştı.

Ondan sonra uzunca bir süre sessizlik içinde, hatta biraz beceriksizce oturdular. Sonunda Zara başıyla duvardaki kadını işaret etti.

“Sence ne yapıyor?”

Psikolog resme baktı ve ağır ağır gözlerini kırıştırdı.

“Herkesin yaptığını. Arıyor.”

“Neyi?”

Psikoloğun omuzları önce birkaç santim yükseldi, ardından düştü.

“Tutunacak bir şey. Uğruna mücadele edecek. Hevesle beklenecek.”

Zara gözlerini resimden ayırarak psikoloğun arkasındaki pencereden dışarı baktı.

“Peki ya intihar etmeyi düşünüyorsa?”

Psikolog bakışlarını resimden ayırmadı. Sadece gülümsedi ve içinde köpüren duygulardan hiçbirini ele vermedi. İnsanın yüz ifadeleri konusunda uzmanlaşması yıllar süren eğitime ve çok sevdiği, hiç endişelendirmek istemediği iki ebeveyne bakar sonuçta.

“Bunu düşündüğünü düşünmene neden olan ne?”

“Bütün zeki insanlar zaman zaman düşünmez mi bunu?”

Psikolog en başta eğitimi sırasında öğrendiği, önceden çalışılmış bir özlü sözle cevap verecekti ama bunun faydası olmayacağını farkındaydı. O yüzden dürüstçe cevapladı: “Evet. Olabilir. Peki sence bizi durduran ne?”

Zara öne doğru eğilip masanın üzerindeki iki kalemi birbirine paralel olacak şekilde düzelitti. Ardından da, “Yükseklik korkusu,” diye cevap verdi.

Bu gezegende bunu şaka yapıp yapmadığını asla belli etmeyecek şekilde söyleyebilecek tek bir insan evladı yoktu. Psikolog bir sonraki sorusunu uzun uzun düşündü.

“Acaba hiç... hobin var mı, Zara?”

“Hobi mi?” diye tekrarladı Zara ama tamamen hor gören bir tavır takınmamıştı.

Psikolog açıkladı. “Evet. Mesela herhangi bir hayır kurumunda gönüllü müsün?”

Zara sessizce başını salladı. Psikolog, karşısındaki kadının ânında bir hakaretle cevap vermemesini ilk başta iltifat saydı ama Zara'nın gözlerinde gördüğü bir şey duraksamasına neden oldu. Sanki bu soru kadının içinde bir şeyleri devirip kırmış gibiydi.

"İyi misin? Yanlış bir şey mi söyledim?" dedi psikolog kaygıyla ama Zara saate bakıp çoktan ayağa kalkmıştı ve şimdi kapıya doğru yürüyordu. Hastasını kaybetme düşüncesi karşısında paniğe kapılmayacak kadar uzun süredir psikolog olmayan psikolog, kendini hiç de profesyonelce olmayan bir şey söylerken buldu: "Sakın aptalca bir şey yapayım deme!"

Zara kapıda şaşkınlıkla durdu.

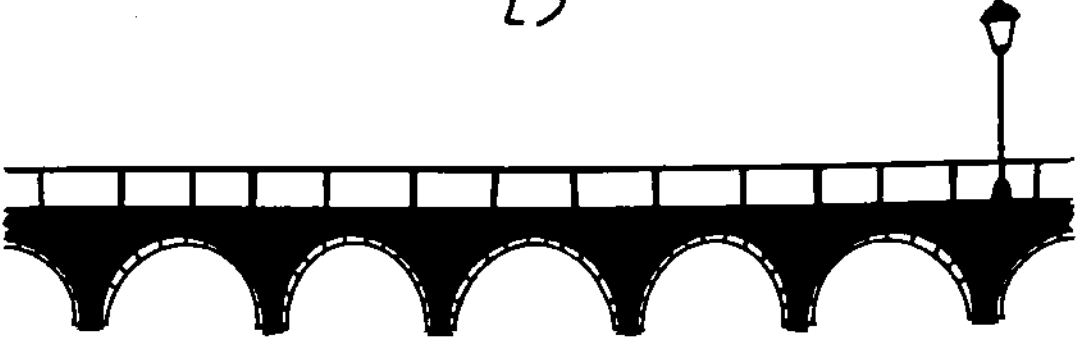
"Ne gibi?"

Psikolog ne diyeceğini bilemeyince tuhaf tuhaf gülümsedi. "Yani demek istediğim, sakın paramı ödemedenden önce aptalca bir şey yapayım deme."

Zara ani bir kahkaha patlattı. Psikolog da ona katıldı. Bu kahkahanın ne dereceye kadar profesyonelliğe aykırı sayılmayacağını belirlemek epey zordu.

Zara asansörde dikilirken psikolog da ofisinde oturmuş, tablodaki kadına, kadının etrafını saran gökyüzüne bakıyordu. Kadının hayatını sonlandırmayı düşünüyor olabileceğini söyleyen ilk kişi Zara'ydı, başka kimse tabloya o açıdan bakmamıştı.

Psikolog da kadının ufka bakışının ancak iki türlü açıklanabileceğini düşünmüştü hep: Özlemle ya da korkuyla. O tabloyu da bu yüzden, kendine bir hatırlatma olsun diye yapmıştı. Psikologlar bu tip şeyleri severdi çünkü onlara saatlerce bakar ama en göz önünde olan şeyi göremeyebilirdiniz. Mesela kadının bir köprüünün üzerinde durduğunu.

Tanık Sorgusu (Devam)

Jim: Şimdi kendimi aptal gibi hissettim.

Zara: Bunun sizin için yeni bir his olduğunu sanmıyorum.

Jim: Banka yöneticisi olduğunuzu bilsem tabii ki öyle bir şey söylemezdim. Yani, evet, hiç söylememeliydim aslında. Şimdi ne demek gerektiğinden hiç emin değilim.

Zara: O zaman kalkıp gideyim mi?

Jim: Hayır, bekleyin. Bakın, bütün bunlar biraz utanç verici. Karım bana sık sık çenemi tutmamı söylerdi. Bundan sonra sorularıma bağlı kalacağım, tamam mı?

Zara: Deneyelim bakalım.

Jim: Soyguncuyu tarif edebilir misiniz? Adama dair hatırladığınız, soruşturmaya faydası olacağını düşündüğünüz herhangi bir şey?

Zara: En önemlisini biliyor gibisiniz zaten.

Jim: Neymiş o?

Zara: "Adama dair" dediniz. Belli ki onun bir erkek olduğunu biliyorsunuz. Bu çok şey açıklar.

Jim: İçimde bunu sorduğuma pişman olacağıma dair bir his var ama neden?

Zara: Siz hedefi ıskalamadan işeyemezsiniz bile. O yüzden elinize silah alırsanız işler kesinlikle ters gider.

Jim: Bunu adamın görünüşüne dair herhangi bir detay hatırlamadığınız şeklinde yorumlayabilir miyim?

Zara: Birinin yüzünde maske varsa ve size silah doğrultmuşsa, bir psikolog bu travmayı büyük olasılıkla kamyon tarafından ezilme tehlikesi atlatmakla kıyaslayacaktır: muhtemelen aracın plakasını hatırlamazsınız.

Jim: Bunun çok aydınlatıcı bir gözlem olduğunu belirtmeliyim.

Zara: Çok rahatladım çünkü düşünceleriniz benim için gerçekten çok önemli. Artık gidebilir miyim?

Jim: Korkarım henüz olmaz. Bu çizimi daha önce gördünüz mü?

Zara: Bu, görüldüğü şey mi? Birinin devrilmiş idrar örneğine benziyor.

Jim: Bunu, resmi daha önce görüp görmediğiniz sorusuna hayır cevabı verdiğiniz şeklinde yorumlayacağım.

Zara: Ne kadar da zekisiniz.

Jim: Banka soyguncusu içeri girdiğinde dairenin neresindeydiniz?

Zara: Balkon kapısının yanında.

Jim: Peki rehine krizinin geri kalanında neredeydiniz?

Zara: Ne fark eder?

Jim: Çok şey fark eder.

Zara: Nedenini tahmin bile edemiyorum.

ENDİŞELİ İNSANLAR

Jim: Bakın, siz şüpheli değilsiniz. En azından henüz.

Zara: Pardon?

Jim: Peki, bakın. Anlamanızı arzu ettiğim şey şu ki meslektaşım rehinelerden birinin banka soyguncusunun kaçmasına yardım ettiğine ikna olmuş durumda ve siz de bunu anlamalısınız. Açık konuşmak gerekirse orada olmanız garip görünüyor. Bir kere en başta o evi almak istemeniz için hiçbir neden yok. Ayrıca banka soyguncusu silahını size doğrulttuğunda hiç korkuyormuş gibi görünmüyormuşsunuz.

Zara: Yani şimdi benim banka soyguncusunun kaçmasına yardım ettiğimden mi şüpheleniyorsunuz?

Jim: Hayır. Hayır, öyle değil. Bakın, siz bir şüpheli değilsiniz. En azından henüz yani. Aslında hiç şüpheli değilsiniz. Ama meslektaşım her şeyin biraz garip görüldüğünü düşünüyor.

Zara: Gerçekten mi? Bence meslektaşınız neye benziyor, biliyor musunuz?

Jim: Bana evin içinde neler olduğunu anlatabilir misiniz lütfen? Böylece kayda geçirebilirim. Benim buradaki işim bu.

Zara: Elbette.

Jim: Şahane. Dairede kaç muhtemel alıcı vardı?

Zara: "Muhtemel alıcı"yı tanımlayın.

Jim: Şöyle: Evi satın almak isteyen kaç kişi vardı?

Zara: Beş.

Jim: Beş mi?

Zara: İki çift. Bir kadın.

Jim: Bir de siz ve emlakçı. Yani toplamda yedi rehine mi?

Zara: Beş artı iki yedi eder, evet. Çok zekisiniz.

Jim: Ama sekiz rehine vardı?

Zara: Tavşanı saymadınız.

Jim: Tavşanı mı?

Zara: Duydunuz işte.

Jim: Ne tavşanı?

Zara: Size ne olduğunu anlatmamı istiyor musunuz, istemiyor musunuz?

Jim: Özür dilerim.

Zara: Gerçekten de rehinelerden birinin banka soyguncusunun kaçmasına yardım ettiğini mi düşünüyorsunuz?

Jim: Siz öyle düşünmüyor musunuz?

Zara: Hayır.

Jim: Neden?

Zara: Hepsı aptaldı.

Jim: Peki banka soyguncusu?

Zara: Banka soyguncusuna ne olmuş?

Jim: Sizce kendini bilerek mi vurdu yoksa kazayla mı?

Zara: Neden bahsediyorsunuz siz?

Jim: Siz serbest bırakıldıktan sonra daireden bir silahın ateşlendiğini duyduk. İçeri girdiğimizde zemin kanla kaplıydı.

Zara: Kan mı? Nerede?

Jim: Halıda ve oturma odasının zemininde.

Zara: Ya? Başka yerde yok muydu?

Jim: Hayır.

Zara: Peki.

Jim: Pardon?

Zara: Affedersiniz?

ENDİŞELİ İNSANLAR

Jim: Sanki "peki" derken başka bir şey daha söyleyecek gibiydiniz.

Zara: Kesinlikle hayır.

Jim: Pardon. Peki, meslektaşım banka soyguncusunun kendini orada, oturma odasında vurduğuna inanıyor. Ben de bunu söyleyecektim.

Zara: Banka soyguncusunun kim olduğunu da hâlâ bilmiyorsunuz, değil mi?

Jim: Bilmiyorum.

Zara: Bakın, eğer benim bu meselede parmağım olduğundan şüphelenmenizin nedenini bir an önce açıklamazsanız avukatımı aramamış olmamdan pişmanlık duyacaksınız.

Jim: Kimse hiçbir konuda sizden şüphelenmiyor! Meslektaşım sadece evi almayacaksanız neden orada olduğunuzu öğrenmek istiyor.

Zara: Psikoloğum bir hobiye ihtiyacım olduğunu söyledi.

Jim: Sizin hobiniz de ev gezmek mi?

Zara: Sizin gibi insanlar tahmin edebileceğinizden çok daha ilginç oluyor.

Jim: Benim gibi insanlar derken?

Zara: Sizin sosyo-ekonomik kademenizdeki insanlar. Nasıl yaşadığınızı görmek ilgimi çekiyor. Buna nasıl katlanabildiğinizi görmek. Önce birkaç ev gezmesine gittim, ardından birkaçı daha geldi. Eroin gibi bir şey. Daha önce eroin denediniz mi hiç? Kendinizden tiksiniyorsunuz ama bir türlü bırakamazsınız.

Jim: Yani sizden çok daha az kazanan insanların evlerini gezmeye bağımlı oldunuz, öyle mi?

Zara: Evet. Tıpkı çocukların cam kavanozla yavru kuş yakalaması gibi. Yine o yasak olanın cazibesi.

Jim: Böcek mi demek istediniz? İnsanlar böcekleri kavanozlara koyar.

Zara: O da olur. Siz kendinizi daha iyi hissedecekseniz.

Jim: Yani hobiniz bu olduğu için mi o daireyi geziyordunuz?

Zara: Kolunuzdaki gerçek dövme mi?

Jim: Evet.

Zara: Çapa mı olacaktı o?

Jim: Evet.

Zara: Bir iddia falan mı kaybettiniz?

Jim: Nasıl yani?

Zara: Biri sizi ailenizle mi tehdit etti? Yoksa kendi isteğinizle mi yaptırdınız?

Jim: Kendi isteğimle.

Zara: Sizin gibiler neden paradan bu kadar çok nefret ediyor?

Jim: Bu konuda yorum bile yapmayacağım. Kayda geçmesi adına sizden sadece şunun cevabını vermenizi istiyorum: Diğer tanıklar neden banka soyguncusunun silahını gördüğünüzde hiç korkmadığınızı söyledi? Silahın gerçek olmadığını mı düşündünüz?

Zara: Onun gerçek olduğunu gayet net anladım. Zaten o yüzden korkmadım. Şaşırmıştım.

Jim: Silah karşısında alışılmadık bir tepki.

Zara: Sizin için öyle olabilir. Ama ben uzun süredir kendimi öldürmeyi düşünüyordum, o yüzden de silahı görünce şaşırdım.

Jim: Ne diyeceğimi bilemiyorum. Üzgünüm. Kendinizi öldürmeyi mi düşünüyordunuz?

Zara: Evet. O yüzden ölmek istemediğimi fark edince şaşırdım. Beni epey bir şok etti.

ENDİŞELİ İNSANLAR

Jim: Psikoloğa gitmeye de o intihar düşünceleri yüzünden mi başladınız?

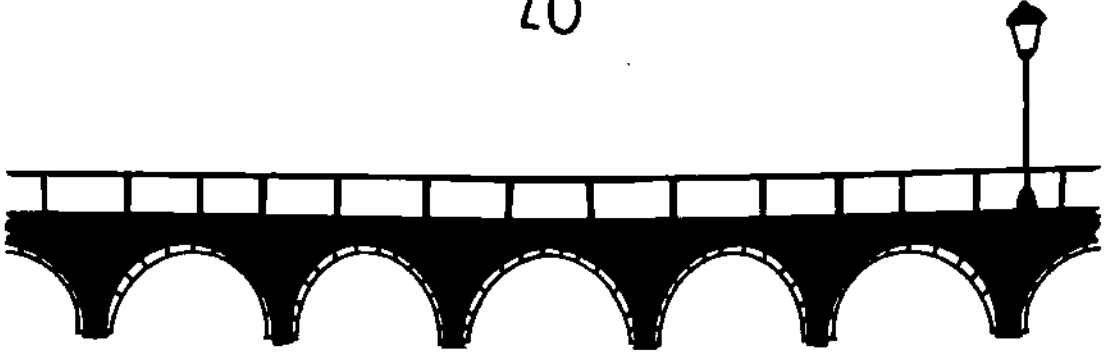
Zara: Hayır. Uyumakta sıkıntı çektiğim için psikoloğa ihtiyaç duydum. Geceleri öylece uzanıp yeterince uyku ilacım olsa kendimi öldürebileceğimi düşünüyordum.

Jim: Bir hobi edinmenizi öneren de psikoloğunuz muydu?

Zara: Evet. Ona kanserimden bahsettikten sonra.

Jim: Ah, çok üzgünüm. Ne üzücü.

Zara: Peki, bakın...

Psikolog ile Zara'nın bir sonraki görüşmesinde Zara bir hobi bulduğunu söyledi. "Satışa çıkan orta sınıf evlerin gösterimlerine" gitmeye başlamıştı. Bunun heyecan verici olduğunu çünkü dairelerin çoğunun bizzat orada yaşayan insanlar tarafından temizlenmiş gibi görüldüğünü söyledi. Psikolog "bir hayır işinin ucundan tutmak"tan bahsederken aklındakinin tam olarak bu olmadığını açıklamaya çalıştı ama Zara bu gezilerden birinde "evi kendi başına yenilemeyi düşünen bir adam" olduğundan bahsetmişti. "Kendi *elleriyle*, hani şu *yemek yediği* elleriyle. O yüzden bana toplumumuzun en talihsiz üyeleriyle arkadaşlık kurabilmek adına elimden geleni yapmadığımı söyleme sakın!" Psikolog cevabına nasıl başlayacağını bile kestirememişken Zara onun yukarı kalkmış kaşlarını ve açık kalmış ağzını fark ederek alaycı bir ses çıkardı: "Üzdüm mü şimdi seni? Tanrım, senin gibi insanları herhangi bir şey söylemek üzere ağzını açar açmaz üzmemek mümkün değil."

Psikolog sabırla başını salladı ve bir sonraki sorusu ağzından dökülür dökülmez pişman oldu: "Bana *benim* gibi insanların, senin tarafından hiç istemediğin üzüldükleri bir örnek verebilir misin?"

Zara omuzlarını silkti, sonra bankada genç bir adamla yaptığı iş görüşmesi sırasında, sırf adam odaya girerken ona şöyle bir bakıp, "Hah! Senin bilgi işlem departmanına iş baş-

vurusunda bulunmanı beklerdim, sende tam bilgisayarlardan anlayan bir adam tipi var,” dediği için nasıl “önyargılı” ilan edildiğini anlattı.

Zara, bunun aslında bir iltifat olduğunu psikoloğuna uzun uzun açıklamak zorunda kaldı. Bugünlerde birine iltifat etmek önyargılı olduğunuz anlamına mı geliyor?

Psikolog asıl meseleye değinmeden meseleyi konuşmanın bir yolunu bulmayı dener. “Sen anlaşmazlıklara kendini kaptırmışsın, Zara. Sana önerebileceğim tekniklerden biri, parlamadan önce kendine üç soru sorman. Bir: Söz konusu şahsın eylemleri sana şahsen zarar verme niyetiyle mi yapılıyor? İki: Durumla ilgili her şeyi biliyor musun? Üç: Çatışmadan kazanacağın bir şey var mı?”

Zara başını o kadar çok eğdi ki neredeyse boynu kırılacaktı. Sözcükleri teker teker anlamakta bir sıkıntısı yoktu ama bir araya geldiklerinde sanki şapkanın içinden rastgele çekilip dizilmiş gibi geliyorlardı.

“Çatışmaya girmekten kaçınmak için neden yardıma ihtiyacım olsun ki? Çatışmalar iyidir. Ancak zayıf insanlar ahenge inanır ve ödül olarak, geri kalanımız diğer şeyleri elde ederken onlar ahlaki bir üstünlük hissiyle ağır ağır süzülürler.”

“Ne gibi?” diye sordu psikolog.

“Kazanmak gibi.”

“Önemli mi bu?”

“Kazanamazsan hiçbir şey elde edemezsin, tatlım. Kimse toplantı masasının baş köşesine kazara oturmaz.”

Psikolog ilk soruya –artık o soru her neyse– geri dönmenin bir yolunu bulmaya çalıştı.

“Peki... Kazananlar epey bir para kazanıyor, ki sanırım bu da önemli. Peki sen paranla ne yapıyorsun?”

“Başkalarıyla arama mesafe koyuyorum.”

Psikolog daha önce hiç böyle bir yanıtla karşılaşmamıştı.

“Nasıl yani?”

“Masalar arasında büyük boşluklar bulunan pahalı restoranlar. Uçak yolculuğunda orta koltuğu olmayan birinci sınıf koltuklar. Sütlerde kalan konuklar için ayrı girişleri olan seçkin oteller. Bu gezegenin en kalabalık yerlerinde alabileceğin en pahalı şey, mesafedir.”

Psikolog koltuğunda arkasına yaslandı. Zara'nın kişiliği için ders kitaplarından örnekler bulmak zor değildi: göz teması kurmaktan kaçınıyordu, tokalaşmak istemiyordu, en hafif tabiriyle empati sıkıntıları yaşıyordu ve belki de sırf bu yüzden sayılarla çalışmayı seçmişti. Ayrıca psikoloğun onunla yapacağı her seanstan önce kasten yerinden oynattığı o fotoğrafı dürtüsel olarak düzeltmekten bir türlü vazgeçemiyordu. Zara gibi birine bu tür şeyleri doğrudan sormak zordu, dolayısıyla psikolog, “İşini neden seviyorsun?” diye sordu.

“Çünkü ben analistim. Benimle aynı işi yapan pek çok insan ekonomist,” diye yanıtladı Zara ânında.

“Fark ne?”

“Ekonomistler sorunlara sadece doğrudan dalmayı bilir. Bu yüzden de borsanın ne zaman çökeceğini asla önceden tahmin edemezler.”

“Analistler edebiliyorlar mı yani?”

“Analistler bu çöküşleri *bekler*. Ekonomistler ancak banka müşterileri için işler iyi giderken para kazanabilir, oysa analistler sürekli para kazanır.”

“Bu sana kendini suçlu mu hissettiriyor?” diye sordu psikolog. Daha çok Zara'nın bu kelimeyi bir duygu olarak mı yoksa altın kaplamayla alakalı bir şey olarak mı algıladığını görmek için sormuştu bu soruyu.

“Kumarhanede para kaybet sen krupiyenin suçu mu olur?” diye sordu Zara.

“Bunun adil bir kıyas olduğunu sanmıyorum.”

“Nedenmiş?”

“Çünkü az önce *borsanın çökmesi* gibi bir ifade kullandın ama çöken hiçbir zaman borsa ya da bankalar olmuyor. Sadece insanlar çöküyor.”

“Böyle düşünmenin çok mantıklı bir açıklaması var.”

“Sahiden mi?”

“Çünkü dünyanın sana borçlu olduğunu düşünüyorsun. Öyle bir şey yok.”

“Soruma hâlâ yanıt vermedin. Sana işini neden sevdiğini sormuştum. Ama sen sadece işinde *iyi* olduğunu söyledin.”

“Yalnızca zayıf insanlar işlerini sever.”

“Bunun doğru olduğunu sanmıyorum.”

“Çünkü işini seviyorsun.”

“Bunda bir sorun varmış gibi konuşuyorsun.”

“Üzıldün mü şimdi? Senin gibi insanlar da sürekli üzülüyor. Peki neden, biliyor musun?”

“Hayır.”

“Çünkü yanılıyorsun. Sürekli yanılıp durmaktan vazgeçersen o kadar üzülmezsın.”

Psikolog masasındaki saate baktı. Hâlâ Zara’nın en büyük probleminin yalnızlık olduğunu düşünüyordu ama belki de yalnızlık ve arkadaşsızlık arasında bir fark vardı. Fakat psikolog bunu söylemek yerine teslimiyetçi bir sesle, “Ne var, biliyor musun?” diye mırıldandı. “Bence burada durabiliriz.”

Zara kayıtsızca başını sallayarak onayladı ve ayağa kalktı. Sandalyesini özenle masanın altına yerleştirdi. “Sence kötü insanlar var mı?” diye sorarken yüzünü hafifçe çevirmişti bile. Sanki bu sözleri gerçekten söylemek istememiş, ağzından kaçırılmış gibiydi.

Psikolog şaşırmamış gibi görünmek için elinden geleni yaptı. “Bunu bana bir psikolog olarak mı soruyorsun yoksa tamamen felsefi bir perspektiften mi?” diye yanıt verdi.

Zara yine tost makinesiyle konuşuyormuş gibi baktı.

“Çocukken kışına bir sözlük falan mı soktular yoksa kendi iradenle mi böyle oldun? Sadece soruyu cevapla: Sence kötü insan diye bir şey var mı?”

Psikolog koltuğunda o kadar çok kıpırdandı ki neredeyse iç çamaşırı ters dönecekti.

“Sanırım buna... evet demem gerekecek. Bence kötü insan diye bir şey var.”

“Sence onlar bunu biliyorlar mı?”

“Nasıl yani?”

Zara’nın bakışları köprüdeki kadın tablosuna yöneldi.

“Benim deneyimime göre domuzun dik âlâsı denebilecek bir sürü insan var. Duygusal açıdan soğuk, düşüncesiz insanlar. Ama biz bile kötü olduğumuza inanmak istemeyiz.”

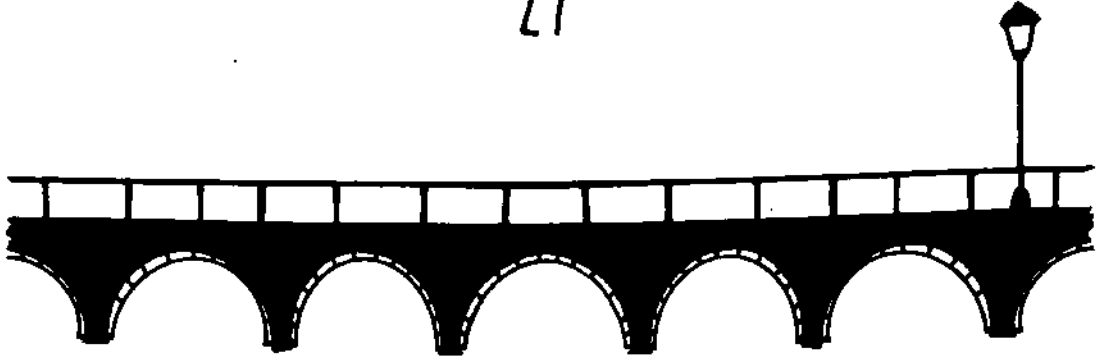
Psikolog cevap vermeden önce uzun bir süre düşündü. “Evet. Dürüst olmam gerekirse sanırım neredeyse hepimiz kendimize dünyayı daha iyi bir yer hâline getirmeye yardımcı olduğumuzu söyleme ihtiyacı duyarız. Ya da en azından onu daha beter hâle getirmediğimizi. Doğru tarafta durduğumuzu. Hatta... ne bileyim... belki en berbat eylemlerimizin bile daha yüce bir amaca hizmet ettiğini. Çünkü hemen herkes iyi ve kötü arasında bir ayrım yapar, hâliyle kendi ahlaki kodlarımızı ihlal ettiğimizde de kendimiz için bahaneler üretiriz. Buna kriminolojide nötrleştirme teknikleri deniyordu galiba. Dini ya da siyasi görüş ya da başka seçeneğimiz olmadığı inancı olabilir ama nihayetinde kötü eylemlerimizi meşrulaştıracak bir şeye ihtiyaç duyarız. Çünkü içtenlikle inanıyorum ki kendilerinin... *kötü* olduğunu bilerek yaşayabilecek çok ama çok az insan var.”

Zara bir şey söylemedi. Fazla büyük el çantasını gereğinden biraz daha sıkı kavradı ve kısacık bir anlığına sanki bir şey itiraf edecekmiş gibi baktı. Eli mektuba doğru uzanmıştı. Hatta kısacık bir an hobisi konusunda yalan söylediğini itiraf etme olasılığıyla eğlenme izni bile vermişti kendine. O ev

gösterimlerine yeni gitmeye başlamamıştı, on yıldır gidiyordu. Hobi değil, takıntıydı.

Ama sözlerin hiçbiri ağzından dökülmedi. Çantasını kapadı, kapı arkasından tıkırtıyla yerine oturdu ve odaya sessizlik çöktü. Psikolog masasında oturmaya devam etti. Bu kadar şaşırmış olmasına şaşırmıştı. Bir sonraki görüşmeleri için birkaç not almaya çalıştı ama kendini bir anda bilgisayarını açıp satılık dairelerin detaylarını incelerken buldu. Zara'nın bakmayı düşündüğü bir sonraki evi tespit etmeye çalıştı. Ki bu da tabii ki imkânsızdı ama Zara ona baktığı bütün dairelerin mutlaka bir balkonu ve o balkonların da köprüyü gören bir manzarası olması gerektiğini söyleseydi işi daha kolay olabilirdi.

Bu esnada Zara da asansörde dikiliyordu. Rahatça ağlayabilmek için yarı yolda acil durdurma düğmesine bastı. Çantasındaki mektup hâlâ açılmamıştı, Zara onu okumaya hiç cesaret edememişti çünkü psikoloğun haklı olduğunu biliyordu. Zara da kendini tanıyarak yaşayamayacağını içten içe bilen o insanlardan biriydi.

Bu bir banka soygunu, bir ev gösterimi ve bir rehine faciasıyla ilgili bir hikâye. Ama belki bunların da ötesinde, aptallar hakkında bir hikâye. Ama belki sadece o kadar da değil.

On yıl önce adamın biri bir mektup yazdı. O mektubu bir bankadaki bir kadına yolladı. Sonra çocuklarını okula bıraktı, kulaklarına onları sevdiğini fısıldadı, tek başına arabasını sürdü ve suyun kenarına park etti. Köprünün korkuluklarına çıkıp atladı. Sonraki hafta, aynı korkulukta genç bir kız dikiliyordu.

Elbette kızın kim olduğunu bilmek sizin nazarınızda hiçbir şeyi değiştirmez. Milyarlarca insandan biriydi işte, sonuçta çoğu insan bizim için hiçbir zaman bireye dönüşmez. Onlar sadece insandır. Birbirinin yanından geçip giden yabancılarızdır, montlarımızın kumaşı kalabalık bir kaldırımda kısacık bir an birbirine değdiğinde sizin kaygılarınız benimkileri sıyrıp geçer. Birbirimize, birbirimizle ve birbirimiz için ne yaptığımızı hiç bilmeyiz aslında. Ama köprüdeki o genç kızın adı Nadia'ydı. Durduğu korkuluktan bir adamın atlayıp ölmesinin üzerinden bir hafta geçmişti. Kız, adamın kim olduğuna dair neredeyse hiçbir şey bilmiyordu ama adamın çocuklarıyla aynı okula gidiyordu ve herkes bu meseleden bahsediyordu. Bu fikre de böyle kapılmıştı zaten. Kimse bir gencin yaşama arzusundan

vazgeçmesine neden olan şeyi tam olarak açıklayamaz. Olaydan önce de sonra da. İnsan olmak bazen çok can yakar sadece. Kendinizi anlayamamak, içine sıkışıp kaldığınız bedeni bir türlü sevememek. Aynada gözlerinizi görüp kime ait olduklarını merak etmek ve hep o soruyla karşılaşmak: “Neyim var benim? Neden böyle hissediyorum?”

Bir travması yoktu, belli bir derdin ağırlığı altında da ezilmiyordu. Sadece sürekli üzgündü. Göğsünde, hiçbir X-ray’de görünmeyen küçük, kötücül bir yaratık yaşıyordu, kanına karışıyor, kafasının içini fısıltılarla dolduruyor, ona sürekli yeterince iyi olmadığını, zayıf ve çirkin olduğunu ve arızalının tekinden başka bir şey olamayacağını söylüyordu. Gözyaşları tükendiğinde, kimse- nin duyamadığı o sesleri susturamadığında, kendini normal hissettiği bir ortamda hiçbir zaman bulunmadığında insanın aklına inanılmaz aptalca şeyler yapmak gelebilir. En sonunda kaburganızı saran o tenin sürekli gerilmesinden, omuzlarınızın düşmesine asla izin vermemekten, kendinizi bildiniz bileli o bembeyaz olmuş parmak eklemlerinizi duvarlara sürtmekten, sürekli birileri sizi fark edecek diye korkmaktan yorgun düşersiniz. Kimse sizi fark etmemelidir çünkü.

Nadia’nın tek bildiği, kendini hiçbir zaman herhangi biriyle ortak bir yönü olan biri gibi hissetmemiş olduğuydu. Bütün duygularında hep tamamen yalnızdı. Akranlarıyla dolu bir sınıfta oturur, her şey her zamanki gibiymiş gibi görünürdü ama ruhen bir ormanda dikilerek kalbi patlayana kadar çığlık atardı. Bir gün ağaçlar artık güneş ışığının yaprakları aşır içeri giremeyeceği kadar büyüdü ve oradaki karanlık kalıcı hâle geldi.

O da köprüye gidip korkuluğun üzerinden çok aşağılardaki suya baktı. Düştüğünde betona çarpmış gibi olacağını, boğul- larak değil, o etki yüzünden öleceğini biliyordu. Bu düşünce onu teselli etti çünkü küçüklüğünden beri boğulmaktan korku-

yordu. Ölümün kendisinden değil de onun hemen öncesindeki anlardan. Panikten ve güçsüzlükten. Düşüncesiz bir yetişkin ona boğulan bir insanın uzaktan bakıldığında hiç de boğuluyormuş gibi görünmediğini söylemişti. “İnsan boğulurken yardım çağıramaz, kollarını sallayamaz. Sadece batır. Ailesi de sahilde durup ona neşeyle el sallar. Ölmekte olduğunun farkına bile varmazlar.”

Nadia kendini hayatı boyunca böyle hissetmişti. Bu hislerle birlikte yaşamıştı. Annesi ve babasıyla birlikte yemek masasına oturup, “Göremiyor musunuz?” diye düşünmüştü. Ama annesiyle babası görmemiş, Nadia da hiçbir şey dememişti. Bir gün öylece okula gitmedi, odasını topladı, yatağını düzeltti ve mont bile giymeden evden çıktı çünkü ihtiyacı olmayacaktı. Sanki şehrin onu son bir kez daha görmesini ve onun sessiz çığlıklarını duyamayarak ne halt ettiğini anlamasını istermiş gibi bütün gün dona donda şehirde dolaştı. Net bir planı yoktu, sadece bir sonuç vardı. Güneş batarken kendini köprünün korkuluğunda buldu. Çok kolaydı. Tek yapması gereken önce bir ayağını, ardından da diğer ayağını oynatmaktı.

Onu gören, Jack adındaki delikanlı oldu. Oğlan bir haftadır her akşam, tekrar tekrar o köprüye neden döndüğünü açıklayamıyordu. Annesiyle babası yasaklamıştı elbette ama Jack onları dinlememişti. Gizlice evden kaçıp adamı yeniden orada dikilirken bulmayı, böylece zamanı tersine akıtarak bu kez her şeyi doğru yapmayı umar gibi oraya koştu. Korkuluklarda adam yerine genç bir kızın olduğunu görünce ona ne diye bağıracağını bilemedi. O yüzden de bağırmadı. Sadece koşup onu öyle bir güçle çekti ki kız başının arkasını asfalta çarparak bilincini yitirdi.

Kız hastanede uyandı. Her şey o kadar çabuk olmuştu ki oğlanın ona doğru koştuğunu göz ucuyla fark etmişti sadece. Hemşireler olayı sorduğunda kızın kendisi bile ne olduğundan emin değildi ama başının arkası kanıyordu. O da gün batımının fotoğrafını çekmek için korkuluğa tırmandığını, sonra geriye doğru düşerek başını çarptığını söyledi. Başkalarını endişelendirmemek için onların duymak istediğini bildiği şeyleri söylemeye o kadar alışmıştı ki hiç düşünmeden yapıvermişti bunu. Hemşireler hâlâ endişeli ve şüpheli görünüyorlardı ama kız iyi bir yalancıydı. Hayatı boyunca pratik yapmıştı. Sonunda hemşireler, “O korkuluğa tırmanmak ne kadar da aptalca bir şey! Diğer tarafa doğru kaymaman büyük şans!” dediler. Kız başıyla onaylayıp evet derken dudakları kupkuruydu. Şans.

Aslında hastaneden çıkar çıkmaz doğruca köprüye gidebilirdi ama gitmedi. Nedenini kendine açıklaması bile imkânsızdı çünkü çocuk onu çekmemiş olsa ne yapacağından kendisi de emin değildi. İleri doğru mu bir adım atacaktı yoksa geriye doğru mu? O günden sonraki her gün, kendisi ve aynı yerden atlayan o adam arasındaki farkı bulmaya çalıştı. Bu da onu bir meslek, bir kariyer, koca bir hayat seçimi yapmaya itti. Psikolog oldu. Ona gelen insanlar öyle çok acı çekiyorlardı ki sanki bir korkuluğun üzerinde, bir ayaklarını diğer tarafa atmış gibi duruyorlardı da o da tam karşılarındaki koltuğunda oturup, “Ben de bu yollardan geçtim. Daha iyi bir yol biliyorum,” diyen gözlerle bakıyordu.

Elbette zaman zaman ilk etapta atlamak istemesinin nedenlerini, dışavurumunda nelerin eksik olduğunu düşünmeden edemiyordu. Sofradaki yalnızlığı. Ama bununla baş etmenin, kendinin dışına çıkmanın, aşağı inmenin yolunu bulmuştu. Bazı insanlar kaygılarından asla kurtulamayacaklarını kabul eder ve onu taşımayı öğrenirler. O da onlardan biri olmaya çalıştı. Kendi kendine başkalarına, hatta aptallara karşı bile her daim nazik olmanın tam da bu yüzden gerekli olduğunu

söyledi; zira yüklerinin ne kadar ağır olduğunu asla bilemez-
diniz. Zaman içinde neredeyse herkesin içten içe kendine ben-
zer sorular sorduğunu fark etti: İyi miyim? Herhangi birini
gururlandırıyor muyum? Topluma bir faydam var mı? İşimde
iyi miyim? Cömert ve düşünceli miyim? Makul biri miyim?
Arkadaşı olmamı isteyen birileri var mı? İyi bir ebeveyn miyim?
İyi bir insan mıyım?

İnsanlar iyi olmak ister. Kalplerinin en derininde. Nazik
olmak ister. Elbette sorun, aptallara karşı her daim nazik olmanın
imkânsızlığıdır çünkü onlar aptaldır. Bu, Nadia'nın boğuştığı
ömürlük bir proje oldu. Tıpkı hepimiz için olduğu gibi.

Köprüdeki çocukla bir daha hiç karşılaşmadı. Bazen içten içe o
çocuğu uydurduğuna inandı. Belki bir melekti. Jack de Nadia'yı
bir daha hiç görmedi. O köprüye tekrar dönmedi. Ama polis
olma kararının sarsılmaz bir kesinliğe erdiği, fark yaratabile-
ceğini fark ettiği gün o gündü.

On yıl sonra Nadia psikolog olmak için aldığı eğitimi ta-
mamlayıp tekrar şehre taşınacak. Zara adında bir hastası olacak.
Zara bir ev gösterimine gidip bir rehine faciasının ortasında
kalacak. Jack ve babası Jim bütün tanıkları tek tek sorgulayacak.
Olayın gerçekleştiği dairenin köprüye tam karşıdan bakan bir
balkonu var. Zara'nın orada olmasının sebebi de bu. On yıl önce
paspasının üzerinde bir mektup buldu, atlayan adam tarafından
yazılmıştı. Zarfın arka tarafında düzgün bir el yazısıyla adamın
adı yazıyordu, Zara görüşmelerini hatırladı ve gazeteler polisin
suda bulduğu cesedin adını hiç yayınlamamış olsa da yaşadıkları
kasaba Zara'nın anlamasına engel olamayacak kadar küçüktü.

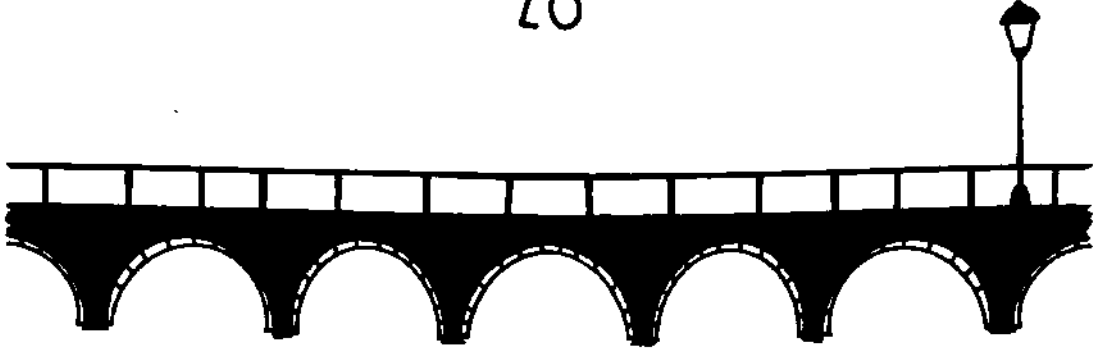
Zara o mektubu hâlâ çantasında taşıyor, hem de her gün. Bu-
güne dek köprüye sadece bir kere gitti. Adamın korkuluğa

tırmanmasından bir hafta sonraydı, kızın tekinin aynı korkuluğa tırmandığını ve çocuğun tekinin onu kurtardığını gördü. Kıpırdamamıştı bile, karanlığın içinde titreyerek öylece dikilmişti. Ambulans gelip de kızı hastaneye götürürken hâlâ aynı yerde dikiliyordu. Çocuk ortadan kaybolmuştu. Zara köprüye doğru ilerledi, kızın cüzdanını ve üzerinde adının yazılı olduğu kimliğini buldu. Nadia.

Zara on yıl boyunca Nadia'nın yaşamını ve eğitim hayatını, kariyerinin başlangıcını gizlice, uzaktan uzağa takip etti çünkü ona yaklaşmaya hiç cesaret edemedi. On yıl boyunca köprüye baktı ama onu da uzaktan yaptı, satışa çıkarılan dairelerin balkonlarından. Aynı nedenle. O köprüye tekrar giderse biri daha atlar diye korkuyor. Nadia'yı bulur ve kendiyle ilgili gerçeği keşfederse belki de bunu yapan kendisi olacak. Çünkü Zara da bir insan ve aslında gerçekten öğrenmek istemediğini fark etse de o adamla Nadia arasındaki farkı o da merak ediyor. Suçluluk duygusuyla yaşadığını, kötü bir insan olduğunu fark ediyor. Herkes kendisi hakkında bu tür şeyleri bilmek istediğini söyleyebilir ama aslında kimse istemez. İşte Zara bu yüzden o zarfı hâlâ açmadı.

Her şey çetrefilli, pek de mümkün değilmiş gibi görünen bir hikâyeden ibaret. Belki de bu yüzden hikâyeler çoğu zaman aslında bizim düşündüğümüz şeylerle ilgili olmaz. Bu, mesela, aslında bir banka soygununun ya da ev gösteriminin ya da bir rehine faciasının hikâyesi olmayabilir. Hatta belki aptallarla ilgili bile değildir.

Belki de bu hikâye sadece bir köprüyle ilgilidir.

İşin aslı mı? İşin aslı, o kahrolası emlakçı berbat bir emlakçıydı ve ev gösterimi en başından beri tam bir felaketti. Muhtemel alıcılar başka hiçbir konuda anlaşılamasa bile bu konuda anlaşabiliyordu çünkü hayatta hiçbir şey bir grup yabancıyı bir araya gelip ümitsiz bir vakaya iç çekerek bakmak kadar hızlı birleştiremez.

İlan, ya da işte siz nasıl adlandırmak isterseniz o şey, çok kötü kaleme alınmış bir felaketti ve fotoğraflar o kadar bulanıktı ki fotoğrafçı “panoramik çekim” denen şeyin fotoğraf makinesini odanın karşısına fırlatarak gerçekleştirildiğini zannediyormuş hissi veriyordu. Tarihin hemen üzerinde “ŞAHANE HANE Emlak Ofisi! HANGİ ŞAHANE?” yazıyordu, üstelik kimin aklına Yılbaşı Arifesi’nde ev gösterimi düzenlemek gelirdi ki? Banyoda kokulu mumlar ve sehpanın üzerinde bir kâse misket limonu vardı. Ev gösterimlerine dair bir şeyler duymuş ama fiilen hiçbirinde bulunmamış birine göre cesurca bir çabaydı ancak dolap kıyafet doluydu ve banyoda son elli yılı ayağını kaldırma zahmetine bile girmeden etrafta dolanıp durmuş birine aitmiş gibi görünen bir çift terlik vardı. Kitaplık tıklım tıklımdı, renklerine göre bile düzenlenmemişti ve pencere pervazlarıyla mutfak masasında başka kitap yığınları da duruyordu. Buzdolabının üzeri ev sahibinin torunları tarafından çizilmiş ve sararmaya yüz tutmuş resimlerle kaplıydı. Zara o güne dek bir amatörü gördüğü anda tanıyacağı kadar çok ev gösterimine katılmıştı:

Gösterime açılan dairede kimse yaşamıyormuş gibi bir görüntü sergilenmeli çünkü öyle olmayan bir yere ancak bir seri katil taşınmak ister. Gösterime açılan evde herkes yaşayabilecekmiş izlenimi uyandırılmalı. İnsanlar bir resim almak istemez, çerçeveyi almak isterler. Kitaplıktaki kitapları idare edebilirler ama mutfak masasındakileri etmezler. Belki de Zara emlakçıya gidip bunları söyleyebilirdi ama emlakçı bir insandı ve Zara insanlardan nefret ediyordu. Özellikle de konuştuklarında.

Zara da ilgili görünmeye çalışarak gerçekten bir ev almak isteyen insanlardan gördüğü gibi daireyi turladı. Yalnızca uyuşturucu kullanan ve kesik tırnak koleksiyonu yapan birinin bu dairede yaşamak isteyeceğini düşündüğünden onun için epey zorlayıcı bir iş oldu. O yüzden kimse ona bakmıyorken balkona çıkıp korkuluğun dibinde durdu ve kontrolsüzce titremeye başlayana kadar köprüye baktı. Son on yıldır her seferinde istisnasız aynı tepkiyi vermişti. Çantasındaki mektubu hiç açmamıştı. Malum nedenlerden ötürü artık gözyaşı dökmeden ağlamayı öğrenmişti.

Balkon kapısı aralıktı ve yalnızca kafasının içindeki değil, dairedeki sesleri de duyabiliyordu. İki evli çift içeride geziniyor, çirkin mobilyaları görmezden gelmeye çalışarak onların yerinde kendi çirkin mobilyalarını görmeye çalışıyordu. İhtiyar çift çok uzun zamandır evliydi ancak genç çift daha yeni evlenmişe benziyordu. Birbirini seven insanların tartışma biçimlerinden anlaşılır bu: Daha uzun süredir birlikte olanlar daha az sözcükle tartışmaya başlayabilir.

Yaşlı çift Anna-Lena ve Roger'dı. Birkaç yıl önce emekli olmuşlardı ama belli ki henüz emekliliğe alışacak kadar uzun süre geçmemişti. Aslında acele etmelerini gerektiren hiçbir şey olmadığı hâlde sürekli bir şeyler için stres yapıyorlardı. Anna-Lena güçlü duyguları olan bir kadındı, Roger'sa güçlü

fikirleri olan bir adam. İnternet sitelerinde küçük ev aletleri (ya da tiyatro oyunları ya da bant kesiciler ya da küçük cam biblolar) hakkında fazlasıyla ayrıntılı, beş üzerinden bir yıldız verilmiş yorumları kimin yazdığını merak ediyorsanız hepsinin arkasında Anna-Lena ve Roger var. Elbette zaman zaman söz konusu ev aletlerini denemedikleri bile oluyordu ama onlar böyle küçük bir detayın kendilerini sert yorumlar yazmaktan alıkoymasına izin verecek insanlar değildi. Bir şeyleri denemek, okumak, arkalarındaki gerçeği öğrenmek zorunda kalırsanız herhangi bir konuda fikir sahibi olacak zamanınız kalmazdı ki. Anna-Lena genellikle sadece parke zeminlerde görülen renkte bir üst giymişti, Roger'ın üstündeyse banyo tartısının "ayarının yanlış olduğuna" dair suçlayıcı bir değerlendirmeden kısa bir süre sonra "birkaç santim çektiği" için internette beş üzerinden bir yıldız vererek küfürlü bir yorum yapıştırdığı kareli bir gömlekle kot pantolon vardı. Anna-Lena perdelerden birini çekiştirerek, "Yeşil perdeler mi? Kim yeşil perde kullanır ki? Ah, insanlar bugünlerde neler yapıyor neler. Belki de renk körüdürler. Ya da İrlandalı," dedi. Bunu herhangi birine hitaben söylememişi, sadece sesli düşünmek gibi bir alışkanlığı vardı, zaten kimsenin onu dinlememesine alışmış bir kadın için oldukça makul bir alışkanlık sayılabilirdi bu.

Roger süpürgelikleri tekmeleyerek, "Bu gevşemiş," diye mırıldandı ve Anna-Lena'nın söylediklerinin tek kelimesini bile duymadı. Süpürgelik muhtemelen Roger on dakika boyunca tekmelediği için gevşemişti ama Roger gibi bir adam için sebeplerin önemi yoktu, gerçek gerçektir. Anna-Lena zaman zaman ona dairedeki diğer muhtemel alıcılarla ilgili düşüncelerini fısıldıyordu. Ne yazık ki kadın, fısıldama konusunda da ancak sessiz düşünme konusunda olduğu kadar iyiydi, yani bir uçakta giderken azar azar bırakırsanız fark edilmeyeceğini sandığınız bir osuruk gibi, aşağı yukarı bağırma seviyesinde

bir fısıldamaydı. Hiçbir zaman sanıldığı kadar sessiz olmayan şu osuruklar.

“Balkondaki şu kadına baksana, Roger. O böyle bir daireyi neden istesin ki? Belli ki burayı istemeyecek kadar zengin, ne işi var o zaman burada? Hem ayakkabılarını da çıkarmamış. Ev görmeye geldiğinde ayakkabıların çıkarılması gerektiğini herkes bilir!” Roger yanıt vermedi. Anna-Lena, balkonun camından sanki osuran oymuş gibi Zara’ya baktı. Ardından da Roger’a doğru biraz daha eğilerek, “Bir de şu koridordaki kadınlar var, burada yaşamaya güçleri yetecekmiş gibi görünmüyor hiç! Öyle değil mi?” diye fısıldadı.

Roger bunu duyunca süpürgeliği tekmelemeyi bırakıp karısına döndü ve gözlerinin içine baktı. Sonra da bu gezegendeki başka hiçbir kadına bir kez bile söylemediği o üç sözcüğü söyledi: “Tanrı aşkına, sevgilim.”

Artık hiç tartışmıyorlardı ya da belki de sürekli tartışıyorlardı. İnsan biriyle yeterince uzun zaman geçirince tartışmamakla umursamamak arasında bir fark yokmuş gibi geliyor.

“Tanrı aşkına, sevgilim, burada gördüğün herkese mekânın *ciddi bir tadilat* gerektirdiğini söylemeyi unutma! Böylece teklif vermek istemezler,” diye devam etti Roger.

Anna-Lena şaşırmış gibiydi: “Ama bu iyi bir şey, öyle değil mi?”

Roger iç geçirdi. “Tanrı aşkına, sevgilim. Bizim için iyi, evet. Çünkü *biz* tadilat yapabiliriz. Ama diğerleri... Şöyle uzaktan bakınca bile tadilata dair hiçbir şey bilmedikleri anlaşılıyor.”

Anna-Lena başıyla onayladı, burnunu kırıştırdı ve göstere göstere havayı kokladı. “Burada belirgin bir rutubet kokusu yok mu? Hatta küf bile olabilir.” Çünkü Roger ona emlakçıya daima bu soruyu sormasını ve diğer muhtemel alıcıların da duyup endişelenmesi için yüksek sesle konuşmasını tembihlemişti.

Roger hayal kırıklığıyla gözlerini kapadı.

“Tanrı aşkına, sevgilim, bunu emlakçıya söyleyeceksin, bana değil.”

Anna-Lena kırılmış gibi başını sallayarak onayladı ve sonra yüksek sesle düşündü: “Sadece pratik yapıyordum.”

Zara balkondaki korkuluklardan dışarıya bakarken onları duyabiliyordu. İçinde yine o dönüp duran panik, o mide bulantısı vardı, ne zaman köprüyü görse parmakları titriyordu. Belki de günün birinde daha iyi hissedeceğini düşünerek kendini kandırıyordu. Ya da daha kötü hissedeceğini, daha fazla katlanamayıp kendini atacağını düşünerek. Balkondan aşağı baktı ama buranın yeterince yüksek olup olmadığından emin değildi. Kesinlikle yaşamak isteyen ve kesinlikle ölmek isteyen insanların tek ortak noktası budur: Bir yerden atlayacaksanız oranın yüksekliğinden emin olmanız gerekir. Zara hangi tarafta olduğundan emin değildi. Hayattan pek hoşlanmamak, ille de alternatif istediği anlamına gelmezdi. Böylece on yılını arayış içinde, ev gösterimlerine katılarak, balkonlarda dikilip köprüye bakarak, içindeki en kötü şeylerin tam ortasında bir denge kurmaya çalışarak geçirmişti.

Dairenin içinden yeni sesler geldiğini duydu. Daha genç olan diğer çiftti; Julia ve Ro. Biri sarışındı, diğeri siyah saçlı. İnsanın gençken ve hormonlarında dalgalanan her duygunun yalnızca kendine has olduğunu zannederken yaptığı gibi yüksek sesle tartışıyorlardı. Julia hamile olandı, Ro öfkeli olan. Biri cinayete kurban gitmiş sihirbazlardan çaldığı pelerinlerden kendi elleriyle dikmiş gibi görünen kıyafetler giymişti, diğeri تنها bir sokağın başında uyuşturucu satıyormuş gibi. Ro (tabii bu bir lakaptı ama o kadar uzun zamandır üzerine yapışmıştı ki kadın artık kendini tanıtırken de onu kullanıyordu, Zara'nın onu sinir

bozucu bulmasının pek çok sebebinden biri de buydu) etrafta dolaşarak telefonunu tavana doğru kaldırıyor, sürekli, “Burada neredeyse hiç çekmiyor,” diye söyleniyordu. Julia’ysa, “Ah, ne *korkunç*. Neme lazım burada yaşarsak birbirimizle gerçekten *konuşmak* zorunda kalabiliriz! Sürekli konuyu değiştirmeye çalışmayı kes, kuşlarla ilgili bir karar vermemiz gerek!” diyordu.

Bir konuda anlaştıkları nadiren görülürdü ama Ro açısından bakacak olursak kendisi bunun her zaman farkında olmuyordu. Ro sık sık Julia’ya, “Kızgın mısın?” diye sorardı, Julia ise, “Hayır!” diye cevap verirdi. Ro da temizlik ürünleri reklamındaki kaygısız aileler gibi omuzlarını silkerdi. Julia bunu görünce daha da kızardı çünkü zaten kızgın olduğu gayet açıktı. Ancak Ro bu sefer tartışıklarının farkındaydı zira kuşlar hakkında tartışıyorlardı. Julia’yla bir araya geldiklerinde Ro’nun kuşları vardı. Öğle yemeği olarak değil, evcil hayvan olarak. Kuşların bahsi ilk geçtiğinde Julia’nın annesi, “Korsan mı bu kadın?” diye sormuştu ama Julia kuşlara katlanmıştı çünkü âşıktı ve kuşlar en fazla ne kadar uzun yaşayabilir ki diye düşünüyordu.

Zamanla epey uzun yaşadıklarını öğrendi. Julia sonunda bu durumun farkına varıp da meseleyi yetişkinlere özgü bir yöntemle çözmeye çalıştı. Bir gece yataktan gizlice çıkarak kuşları pencereden saldı ama o sefil yaratıklardan biri caddeye düşüp öldü. *Kuş!* Julia ertesi gün Ro isteyken komşu çocuklarını gazoz içmeye çağırdı, böylece Ro kafesin açıldığını fark ettiğinde suçu onlardan birinin üzerine atabilecekti. Peki diğer kuşlar? Onlar hâlâ kafesteydi. Böyle yaratıkların hayatta kalmayı başarması evrime bir hakaret sayılmaz mıydı şimdi?

“Onları bırakmayacağım ve bu konuda daha fazla konuşmak istemiyorum,” dedi Ro. Sesi kırgındı ve ellerini elbisesinin ceplerine daldırmış, daireye göz gezdiriyordu. Elbisesinin cepleri vardı çünkü güzel görünmeye önem verse de ellerini sokacak bir yer olması hoşuna gidiyordu.

“Peki, peki. Daireyle ilgili ne düşünüyorsun o zaman? Bence almalıyız!” dedi Julia soluk soluğa. Asansör bozuktur ve Ro ne zaman ailelerine ya da arkadaşlarına sanki bu bir takım sporuymuş gibi, “Hamileyiz,” dese, Julia uykusunda kulaklarına erimiş balmumu dökülmüş gibi hissediyordu. Julia, Ro’yu sevmiyor değildi, seviyordu. Hatta o kadar seviyordu ki neredeyse katlanılmaz geliyordu ama geçen iki hafta boyunca birlikte yirmiden fazla daire gezmişlerdi ve Ro her birine takacak bir kulp bulmayı başarmıştı. Sanki aslında taşınmak istemiyormuş gibi davranıyordu. Ama Julia şimdi oturdukları evde her gece, tüm hamile kadınların en gözde oyunu olan “tekme mi yoksa gaz mı?” oynamak için uyanıyor ve sonra hem Ro hem de kuşlar horladıkları için tekrar uykuya dalamıyordu. O nedenle ikinci bir yatak odası olduktan sonra neresi olursa olsun ânında taşınmaya hazırdı.

“Çekmiyor,” diye yanıtladı Ro suratını asarak.

Julia, “Kimin umurunda? Alalım gitsin!” diye üsteledi.

“Yani, emin değilim. Hobi odasını kontrol etmem gerek,” dedi Ro.

“Orası elbise odası,” diye düzeltti Julia.

“Ya da hobi odası! Ben bir gidip ölçü alacağım!” dedi Ro neşeyle başını sallayarak. Çünkü hangi konuda tartışıyor olurlarsa olsunlar aklına peynir geldiğinde göz açıp kapayana kadar şahane bir neşeye bürünebilmek gibi hem büyüleyici hem de sinir bozucu bir yanı vardı.

“Elbise dolabıma peynir depolamana hayatta izin verilmeyeceğini gayet iyi biliyorsun,” dedi Julia katı bir tavırla. Şimdiki dairelerinin bodrumundaki depo odasını Vazgeçilmiş Hobiler Müzesi olarak adlandırıyordu. Ro üç ayda bir kafayı bir şeylere takardı; 1950’lerin kıyafetleri, balık türlüüsü, antika kahve altlıkları, cross-fit, bonsai ağaçları ya da İkinci Dünya Savaşı’yla ilgili podcastler olabilirdi bu. Sarsılmaz bir sadakatle tutuldukları yastıklı hücrelerde internet erişimine izin verilmemesi

gereken insanlarla dolup taşan forum sitelerinde üç ay boyunca takıldığı konuyu araştırır, sonra da ani bir kararla bırakıp kendine hemen yeni bir takıntı bulurdu. Bir araya geldiklerinden beri sabit kalan tek hobisi, Ro'nun ayakkabı biriktirmesiydi ve hiçbir şey bir insanı iki yüz çiftten fazla ayakkabısı olduğu hâlde yağmur ya da kar yağarken hep yanlış ayakkabıyı seçmeyi başarması kadar iyi özetleyemezdi.

“Hayır, hiç de iyi bilmiyorum! Çünkü henüz ölçü almadım, o yüzden orada peynir koymaya yer olup olmayacağından emin değilim! Ayrıca bitkilerimin de...” diye devam etti Ro, zira hobi odasında kızılötesi lambaların altında bitki yetiştirmeye karar vermişti. Ya da giysi odasında. Ya da...

Bu arada Anna-Lena elini bir minder döşemesinin üzerinde gezdiriyor ve köpek balıklarını düşünüyordu. Son zamanlarda sık sık aklına gelir olmuştu bu hayvanlar çünkü Roger'la ikisi evliliklerinde köpek balıklarını andırmaya başlamışlardı. Anna-Lena için sessiz bir keder kaynağıydı bu. Minder döşemesini okşamaya devam ederken yüksek sesle düşünerek kendi düşüncelerinden kurtulmaya çalıştı: “IKEA'dan mı bu? Evet, evet, kesinlikle IKEA'dan. Tanıdım bunu. Çiçekli olanı da var. O daha güzel. Ah, ah. İnsanlar bugünlerde neler yapıyor.”

Anna-Lena'yı gecenin bir yarısı uyandırıp IKEA kataloğunu ezberden saymasını isteyebilirdiniz. Neden böyle bir şey yapasınız gerçi ama isterseniz sorabilirsiniz yani, mesele bu. Anna-Lena ve Roger ülkede ne kadar IKEA mağazası varsa gezdiler. Roger'ın bazı kusurları ve hataları var, Anna-Lena insanların böyle düşündüğünü biliyor ama kendine sürekli Roger'ın IKEA'yı sevdiğini hatırlatıyor. Biriyle çok uzun zaman geçirdiğinizde önemli olan küçük şeylerdir. Uzun bir evlilikte kavga etmek için kelimelere ihtiyacınız olmayabilir ama, “Seni seviyorum,” demek için de kelimelere ihtiyacınız yoktu. Bir ke-

resinde, daha yakın zamanda, IKEA'dalardı ve Roger restoranda yemek yerken birer dilim de pasta almalarını önermişti. Çünkü o günün Anna-Lena için önemli bir gün olduğunu anlamıştı ve onun için önemli olan, Roger için de önemliydi. Çünkü o Anna-Lena'yı böyle seviyordu.

Anna-Lena, çiçek desenlisi daha güzel olan minder döşemesini okşamaya devam ederken çaktırmadan yaptığını zannederek diğer iki kadına bakıyordu. Hamile olanla karısına. Roger da onlara bakıyordu. Elinde emlakçıdan aldığı ve dairenin planının bulunduğu broşürü tutarken, "Tanrı aşkına, sevgilim, şuna bir bak! Küçük odaya neden *çocuk odası* derler ki? Gayet sıradan bir yatak odası da olabilir," diye homurdandı.

Roger, ev gösterimlerinde hamile kadınlar görmekten hoşlanmıyordu çünkü bebek bekleyen çiftler çok yüksek teklif verirdi. Çocuk odalarını da sevmiyordu. IKEA'nın çocuk bölümünden geçerken Anna-Lena'nın Roger'a aklına gelen her soruyu sorması da bu yüzdendi. Kavranması imkânsız kederini dağıtmasına yardımcı olmak için. Çünkü Anna-Lena onu böyle seviyordu.

Ro, Roger'ı gördü ve sanki birbirleriyle savaşta değillermiş gibi sırıttı.

"Selam! Ben Ro, şuradaki de karım Julia. Acaba mezuranı ödünç alabilir miyim? Ben kendiminkini unutmuşum da!"

"Kesinlikle olmaz!" diye çıkıştı Roger. Mezurasına, hesap makinesine ve not defterine öyle sıkı yapıştı ki kaşları seğirmeye başladı.

Ro, "Sakin, ben sadece..." diye söze girdi.

Anna-Lena sertçe araya girerek, "Hepimiz kendi eylemlerimizin sorumluluğunu üstlenmek zorundayız!" dedi.

Ro şaşkın görünüyordu. Şaşırmak onu geriyordu. Gerilince de acıkıyordu. Yakınlarda yiyebileceği pek bir şey olmadığından sehpadaki kâsede duran misket limonlarından birine uzandı.

Anna-Lena bunu görünce birden haykırdı: “Yok daha neler! Ne yapıyorsun sen? Onları yiyemezsin! Onlar görmelik limonlar!”

Ro elindeki meyveyi bırakıp ellerini elbisesinin cebine soktu. Karısının yanına dönerek, “Hayır, bu ev bizlik değil, tatlım,” diye mırıldandı. “İyi hoş falan ama buradan kötü enerji alıyorum. Sanki burada asla en iyi versiyonumuz olamayacakmışız gibi, anlıyor musun? Hani iç tasarımcı olmayı düşündüğüm ay sana *biz-enerjisi* diye bir şey okuduğumdan bahsetmiştim, hatırlıyor musun? Hani yüzümüzü doğuya dönerek uyumamız gerektiğini öğrendiğim zaman. Sonra da kafan mı ayakların mı unutmuştum da... şey... neyse, boş ver! Bu evi istemiyorum. Çıkalım mı?”

Zara balkonda dikiliyordu. Duygularının enkazını toparlayıp bir alaycılık ifadesine dönüştürdü ve tekrar içeri girdi. Tam o sırada hamile kadın ciyak ciyak bağırdı. Ses ilk önce az önce tekmelenmiş bir hayvanın gırtlığından yükselen öfkeli bir ses gibi gelse de biraz sonra sözcükler anlaşılır hâle geldi:

“Hayır! Bu kadarı yeter, Ro! Kuşlara katlanırım, korkunç müzik zevkine katlanırım, bir yığın başka zırvaya da katlanırım ama bu daireyi alana kadar hiçbir yere gitmiyorum! Çocuğumuzu burada, bu halının üstünde doğurmak zorunda kalsam bile!”

İçerisi tamamen sessizliğe gömüldü. Herkes Julia’ya bakıyordu. Bakmayan tek insan Zara’ydı çünkü o balkon kapısının hemen önünde durmuş, banka soyguncusuna bakıyordu. Bir saniye geçti, sonra iki... Zara birazdan neler olacağını fark eden tek kişiydi hâlâ.

Derken Anna-Lena da koridordaki kar maskeli insanı gördü ve bağırmaya başladı: “Ah, yüce Tanrım, soyuluyoruz!” Herkesin ağzı aynı anda açıldı ama kimseden tek kelime çıkmadı. Bir

silahla yüz yüze geldiklerinde korku insanları uyuşturabilir, beyinde en önemli sinyaller dışında her şeyi kapatabilir ve arka plandaki bütün uğultuyu susturabilir. Bir saniye daha geçti, sonra bir saniye daha. Hepsi kendi kalp atışlarını duyabiliyordu. Kalp önce durur, sonra hızlanır. Önce neler olduğunu anlamamanın şoku gelir, sonra *tam olarak* neler olduğunu idrak etmenin şoku. Hayatta kalma içgüdüğü ve ölüm korkusu birbiriyle savaşmaya başlar ve aralarında da şaşırtıcı derecede mantıksız bazı düşüncelerin filizlenmesine meydan tanırırlar. Bir tabanca görünce, “Çocuklarıma ne olacak?” diye düşünmek yerine, “Bu sabah kahve makinesini kapamış mıydım acaba?” gibi düşüncelere kapılmak hiç de olağandışı değildir.

Ne var ki banka soyguncusu bile sessizdi, o da en az diğerleri kadar korkmuştu. Bir süre sonra o ilk şok yerini yavaş yavaş kafa karışıklığına bıraktı. “Buraya bizi *soymaya* geldin, değil mi?” diye sordu Anna-Lena. Banka soyguncusu itiraz edecek gibi oldu ama Anna-Lena birden sanki yeşil bir perdeymiş gibi Roger’ı çekiştirip, “Çıkar parayı, Roger!” diye haykırınca fırsat bulamadı.

Roger gözlerini kısıp şüpheyle banka soyguncusuna baktı. Belli ki karmaşık bir iç çatışmaya girmişti çünkü Roger çok cimri bir adamdı ama böylesine yenilenme potansiyeli olan bir dairede ölme düşüncesinden hoşlandığı da söylenemezdi. Dolayısıyla arka cebinden cüzdanını çıkardı –onun gibi erkekler cüzdanlarını hep orada taşırlar, tabii plajda oldukları zamanlar hariç, o zaman ayakkabılarına koyarlar– ama işe yarar bir şey bulamadı. O da en yakınındaki insana döndü, ki bu da balkon kapısının orada dikilen Zara oluyordu ve, “Üzerinde hiç nakit var mı?” diye sordu.

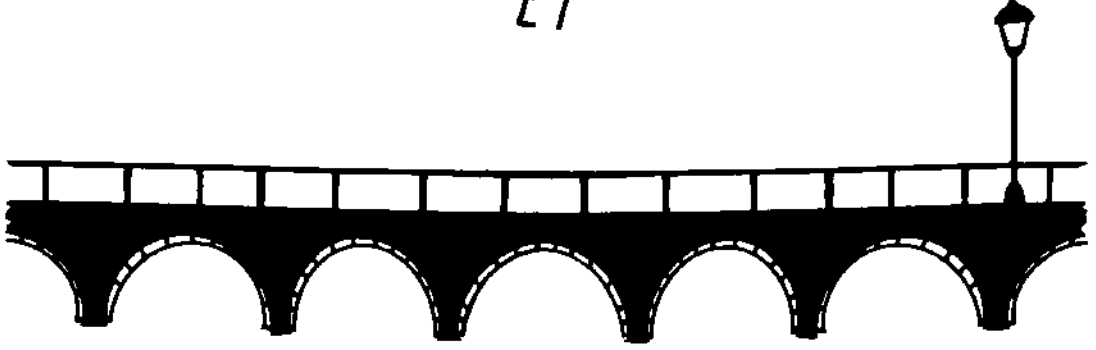
Zara şok olmuş gibi görünüyordu. Silah yüzünden mi yoksa soru yüzünden mi olduğunu anlamak zordu.

“Nakit mi? Cidden, torbacıya mı benziyorum ben?”

Banka soyguncusunun terli kar maskesinin tekrar tekrar ayarlanan deliklerinden görülen gözleri odada dolandı.

En sonunda banka soyguncusu bağırdı: “Hayır! Bu bir soygun değil... Ben sadece...” Sonra soluk soluğa kendi cümlesini düzeltti: “Gerçi belki de soygundur! Ama kurbanları siz değilsiniz! Şu an daha çok bir rehine durumu var gibi! Bunun için de çok üzgünüm! Şurada zor bir gün geçiriyoruz herhâlde!”

İşte her şey böyle başladı.

Tanık Sorgusu

Tarih: 30 Aralık

Tanığın Adı: Anna-Lena

Jack: Merhaba, benim ismim Jack.

Anna-Lena: Artık daha fazla polisle konuşmak istemiyorum.

Jack: Sizi kesinlikle anlıyorum. Sadece kısa birkaç sorum olacak.

Anna-Lena: Roger burada olsa bir eve sıkışıp kalmış bir banka soyguncusunu elinizden kaçırdığınız için size hepinizin, her birinizin aptal olduğunu söylerdi!

Jack: Benim de bu yüzden size birkaç soru sormam gerekiyor. Zanlıyı bulabilmek için.

Anna-Lena: Eve gitmek istiyorum.

Jack: İnanın bana sizi anlıyorum, biz sadece evin içinde neler olduğunu anlamaya çalışıyoruz. Zanlı elinde silahla içeri girdiğinde neler olduğunu anlatabilir misiniz?

Anna-Lena: O kadın, Zara, eve ayakkabılarla girmişti. Şu diğer kadın var ya, Ro? O da limonlardan birini yiyecekti. Ev göste-

rimlerinde böyle şeyler yapılmaz! Yazılı olmayan kurallardır bunlar!

Jack: Efendim?

Anna-Lena: Limonlardan birini yiyecekti. Gösterimdeki evde bulunan limonlardan birini! Gezdiğiniz evdeki limonları yiyemezsiniz çünkü emlakçı onları dekor olarak koyar oraya, onlar yemelik değildir. Gidip emlakçıyı bulacak ve ona Ro'yu dışarı atmasını söyleyecektim çünkü öyle davranamazsınız. Ama tam o sırada o deli elinde silahla kapıdan içeri daldı.

Jack: Anlıyorum. Peki sonra ne oldu?

Anna-Lena: Roger'la konuşmalısınız. Onun çok iyi bir hafızası vardır.

Jack: Roger kocanız mı? Eve bakmaya birlikte mi gitmiştiniz?

Anna-Lena: Evet. Roger iyi bir yatırım olacağını söyledi. Bu masa IKEA'dan mı? Evet, oradan, değil mi? Tanıdım bunu. Fildişi renginde de yapıyorlar. O, duvarlarla daha iyi giderdi.

Jack: Şunu belirtmem gerekir ki sorgu odalarımızın dekorasyonu benim sorumluluğumda değil.

Anna-Lena: Sırf sorgu odası olarak kullanılıyor diye güzel görünemez diye bir kaide yok, öyle değil mi? IKEA'ya gitmişsiniz zaten. O fildişi masa self-servis alanında bunların hemen yanındaydı. Ama siz yine de bunu almışsınız. Eh, herkesin kendi tercihi tabii.

Jack: Patronumla bu konuda ne yapabileceğimizi görüşeceğim.

Anna-Lena: Ben bilmem, size kalmış.

Jack: Peki, Roger'ın dairenin "iyi bir yatırım" olduğunu söylediğini belirtmiştiniz. Bu, orada oturmayacağınız anlamına mı geliyor? Evi alıp daha sonra da satacaktınız, öyle mi?

Anna-Lena: Bunu neden soruyorsunuz?

Jack: Sadece dairede kimlerin neden bulunduğunu anlamaya çalışıyorum. Böylece rehinelere herhangi birinin bir şekilde zanlıyla bağlantıda olduğu ihtimalini ortadan kaldıracabiliriz.

Anna-Lena: Bağlantıda mı?

Jack: Birilerinin ona yardım etmiş olabileceğini düşünüyoruz.

Anna-Lena: Yani o kişilerin de Roger'la ikimiz olduğunu mu düşünüyorsunuz?

Jack: Hayır, hayır. Size sadece rutin bir iki soru sormamız gerekiyor, o kadar.

Anna-Lena: Peki sizce o kadın mı? Zara?

Jack: Ben öyle bir şey demedim.

Anna-Lena: Banka soyguncusuna birilerinin yardım ettiğini söylediniz. O Zara hinin teki, onu görür görmez anladım. O daireyi istemeyecek kadar zengin olduğu belli. Ayrıca o hamile kadını da karısına Zara'nın "Cruella de Vil"e benzediğini söylerken duydum. Bir filmde sanırım değil mi? Her neyse, kulağa tehlikeli geliyor. Yoksa banka soyguncusuna yardım edenin Estelle olduğunu mu düşünüyorsunuz? O kadın neredeyse doksanına gelmiş, biliyorsunuz değil mi? Şimdi de doksan yaşındaki kadınları suçlulara yardım etmekle mi suç-

layacaksınız yani? Günümüzde polis böyle mi çalışıyor?

Jack: Ben kimseyi suçlamıyorum.

Anna-Lena: Roger ve ben bir ev gösteriminde başka hiç kimseye yardım etmedik, size bunun garantisini verebilirim. Roger, içeri adım attığımız andan itibaren bir savaşın başladığını ve etrafımızın düşmanlarla çevrili olduğunu söylüyor. Zaten benim herkese dairenin yapılacak çok işi olduğunu, astarının yüzünden pahalıya geleceğini söylememi de bu yüzden istiyor. Rutubet kokusu da aynı şekilde. Buna benzer şeyler işte. Roger çok iyi pazarlık yapar. Çok iyi birkaç yatırım yaptık.

Jack: Yani bunu daha önce de yaptınız? Sonradan satmak üzere bir daire aldınız.

Anna-Lena: Sonunda satmayacaksan yatırım yapmanın ne anlamı var ki? Roger öyle diyor. Evi alırız, Roger tadilatları yapar, ben dekorunu hallederim, sonra da o evi satar ve başka bir ev alırız.

Jack: İki emekliye göre oldukça sıra dışı bir uğraş gibi duruyor.

Anna-Lena: Roger'la ikimiz birlikte proje üretmeyi seviyoruz.

Jack: İyi misiniz?

Anna-Lena: Evet.

Jack: Ağlıyor gibisiniz.

Anna-Lena: Çok zor bir gün geçirdim!

Jack: Affedersiniz. Kabalık ettim.

Anna-Lena: Roger'ın her zaman hassas biri gibi görünmediğini biliyorum ama aslında öyledir.

Ortak bir projemiz olmasından hoşlanır çünkü aksi hâlde konuşacak bir şeyimiz kalmayacak diye endişeleniyor. Bir proje üzerinde çalışmıyorsak bütün günü birlikte geçirebileceği kadar ilginç buluyor beni.

Jack: Eminim öyle değildir.

Anna-Lena: Siz bu konuda ne bilirsiniz ki?

Jack: Doğru, hiçbir şey bilmiyorum. Kusura bakmayın. Şimdi diğer muhtemel alıcılarla ilgili birkaç soru sormak istiyorum.

Anna-Lena: Roger görüldüğünden daha hassas biridir.

Jack: Peki. Bana oradaki diğer insanlarla ilgili ne söyleyebilirsiniz?

Anna-Lena: Yuva arıyorlardı.

Jack: Pardon?

Anna-Lena: Roger der ki iki tip alıcı vardır. Yatırım için ev bakanlar ve yuva arayanlar. Yuva arayanlar duygusal ahmaklardır, sırf oraya taşınır taşınmaz bütün sorunlarının pof diye ortadan kaybolacağını düşündükleri için parası ne kadarsa ödemeye hazırlardır.

Jack: Anladığımı sanmıyorum.

Anna-Lena: Roger ve ben duygularımızın yatırımlarımızın önüne geçmesine izin vermeyiz. Ama diğer herkes veriyor. Bugünkü evi gezen şu iki kadın gibi. Hani hamile olan ve diğeri.

Jack: Julia ile Ro mu?

Anna-Lena: Evet!

Jack: Sizce o ikisi "yuva arayan" tiplerden miydi?

Anna-Lena: Kabak gibi ortadaydı. Onlar gibi insanlar ev bakarken, o evde yaşasalar her şey daha iyi olurmuş gibi hissederler. Sabahları kalkacaklar da nefes almak artık eskisi kadar zor gelmeyecek gibi. Banyodaki aynaya göğüslerinde görünmez bir ağırlıkla bakmayacaklarmış gibi. Daha az tartışacaklarmış gibi. Belki birbirlerinin ellerine ilk evlendikleri zamanki gibi, hani kendilerine hâkim olamadıkları zamanlardaki gibi dokunacaklarmış gibi. Böyle düşünürler.

Jack: Kusura bakmayın ama görünüşe göre yine ağılıyorsunuz.

Anna-Lena: Bana ne yaptığımı söylemeyin!

Jack: Peki, peki. İnsanların ev gösterimlerinde nasıl davrandıklarına dair epey bir düşünmüşsünüz, öyle diyebiliriz, değil mi?

Anna-Lena: Düşünme işini genelde Roger yapar. Roger çok zekidir, bilirsiniz. *Düşmanını tanıman gerek*, der hep, ve *düşmanının tek istediği işi halletmektir*. Sadece bir an önce taşınıp işi bitirmek ve bir daha asla yerlerinden kıpırdamamak isterler. Roger öyle değildir. Bir keresinde köpek balıklarıyla ilgili bir belgesel izlemiştik ve hareket etmeyi keserse ölen bir köpek balığı türü vardı. Oksijen alma yöntemleriyle ilgili bir şeymiş, sürekli hareket etmezlerse nefes alamıyorlarmış. Bizim evliliğimiz de öyle bir şeye dönüştü işte.

Jack: Özür dilerim, korkarım anlamadım.

Anna-Lena: Emekli olmanın en kötü yanı ne, biliyor musunuz?

Jack: Hayır.

Anna-Lena: Düşünecek çok fazla zamanın oluyor. İnsanların bir projeye ihtiyacı var. O yüzden Roger'la ben de köpek balığı olduk ve hareket etmeye devam etmezsek evliliğimiz oksijensiz kalır. O yüzden de alıyoruz, yeniliyoruz ve satıyoruz. Bir keresinde golfü mü denesek diye önermiştim ama Roger golften hoşlanmadı.

Jack: Araya girdiğim için üzgünüm ama acaba biraz konudan uzaklaşıyor olabilir miyiz? Bana sadece rehine olayıyla ilgili şeyler anlatmanız gerekiyor. Kocanızla kendinizi değil.

Anna-Lena: Ama sorun da bu.

Jack: Ne?

Anna-Lena: Onun artık benim kocam olmak istediğini sanmıyorum.

Jack: Neden öyle dediniz?

Anna-Lena: İsveç'te kaç IKEA mağazası olduğunu biliyor musunuz?

Jack: Hayır.

Anna-Lena: Yirmi. Peki Roger ve ben bunlardan kaçına gittik, biliyor musunuz?

Jack: Hayır.

Anna-Lena: Hepsine. Her birine. Hatta sonuncusuna gitmemizin üzerinden çok zaman geçmedi ve Roger'ın saydığını da sanmıyordum ama orada, kafeteryada oturmuş öğle yemeği yerken Roger birden birer dilim pasta da alabileceğimizi söyledi. Biz IKEA'da asla pasta yemeyiz. Öğle yemeği yeriz ama pasta hiç yemeyiz. İşte o zaman anladım ki sayıyormuş. Roger pek romantik

biri gibi görünmez, biliyorum ama bazen gezegendeki en romantik adam olabilir, bilirsiniz.

Jack: Gerçekten de çok romantik görünüyor.

Anna-Lena: Dışarıdan bakıldığında sert görünüyor olabilir ama çocuklardan nefret etmez.

Jack: Ne?

Anna-Lena: Herkes onun çocuklardan nefret ettiğini düşünüyor çünkü emlakçılar planlarına "çocuk odası" yazdığında çok sinirleniyor. Ama öfkelenmesinin tek nedeni çocukların fiyatı inanılmaz seviyelere yükseltmesi. Çocuklardan nefret etmiyor. Çocuklara ba-yılıyor. Zaten o yüzden IKEA'nın çocuk bölümünden geçerken onun dikkatini da-ğıtmaya mecbur hissediyorum kendimi.

Jack: Üzgünüm.

Anna-Lena: Neden?

Jack: Pardon, çocuk sahibi olamıyorsunuz gibi algıladım. Gerçekten öyleyse üzgünüm.

Anna-Lena: Bizim iki çocuğumuz var!

Jack: Özür dilerim. Yanlış anlamışım.

Anna-Lena: Sizin çocuğunuz var mı?

Jack: Hayır.

Anna-Lena: Bizim iki numara da sizin yaşlarınızda ama onlar çocuk yapmak istemiyor. Bi-zim oğlan kariyerine odaklanmayı tercih ediyor, kız da dünya nüfusunun zaten çok kalabalık olduğunu söylüyor.

Jack: Ya...

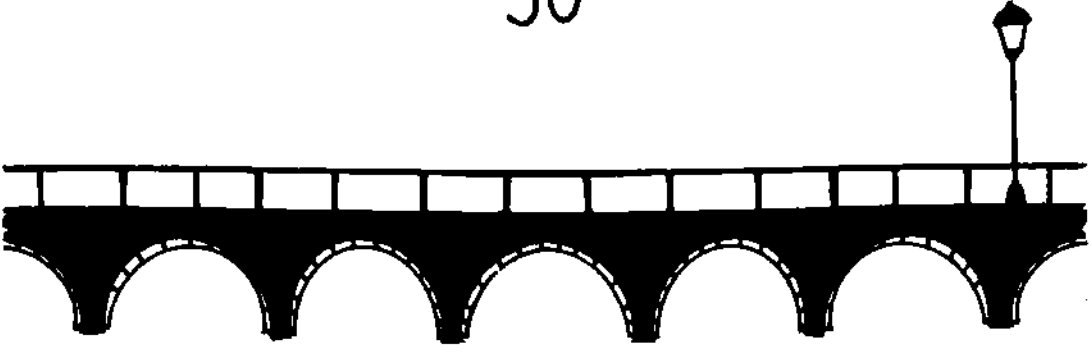
Anna-Lena: Çocuklarımız ebeveyn olmak istemediğine göre kim bilir nasıl kötü ebeveynlermi-siz, düşünebiliyor musunuz?

Jack: Ben hiç öyle düşünmemiştim.

Anna-Lena: Roger çok iyi bir dede olurdu, biliyor musunuz? Ama şimdi kocam olmak bile istemiyor.

Jack: Eminim, her ne olduysa, işler yoluna girecektir.

Anna-Lena: Ne olduğunu bilmiyorsunuz. Ne yaptığımı bilmiyorsunuz, hepsi benim suçum. Ama ben sadece durmak istedim, yıllardır bir daireden diğerine geçip duruyoruz ve ben de sonunda bıktım. Ben de bir yuva arıyorum. Ama Roger'a yaptığım o şeyi yapmaya hakkım yoktu. O lanet olasıca tavşanı hiç tutmamalıydım.

Karşınızdakiler bir avuç aptal olduğunda insanları rehin almak sandığınızdan çok daha zor olabilir.

Banka soyguncusu tereddüt etti, kar maskesi kaşındırıyordu, herkes ona bakıyordu. Banka soyguncusu söyleyecek bir şeyler bulmaya çalıştı ama tek elini havaya kaldırarak, “Hiç nakdimiz yok!” diyen Roger ondan önce davrandı.

Anna-Lena hemen arkasında duruyordu ve omzunun üzerinden ânında tekrar etti: “Bizim hiç *paramız* yok, anladın mı?” Bu dediğini parmaklarını birbirine sürterek de destekledi çünkü Anna-Lena, Roger’ın sanki sadece onun anlayabildiği bir dil konuştuğunu düşünüyor gibiydi. Hani sanki adam atmış da Anna-Lena bir tür at tercümanıymış gibi. O yüzden hiç durmadan Roger’ın söylediklerini dış dünyaya çevirmeye çalışıyordu. Birlikte bir restorana gittiklerinde Roger hesabı istediğinde, Anna-Lena mutlaka garsona döner ve bir eliyle avucuna yazı yazıyormuş gibi yaparken dudaklarını da “hesap lütfen” der gibi kıpırdatırdı. Roger, Anna-Lena’nın ne yaptığına dikkat etme zahmetine katlansa şüphesiz bunu çok rahatsız edici bulurdu.

“Paranızı istemiyorum... Lütfen, sadece sessiz olun... Ben sadece şeyi duymaya çalışıyorum...” dedi banka soyguncusu.

Kapının dışını dinleyerek merdivenlerin şimdiden polisle dolup dolmadığını anlamaya çalışıyordu.

“Madem para istemiyorsun, ne işin var burada? Bizi rehin alacaksan taleplerinde biraz daha spesifik olmak isteyebilirsin,” diye homurdandı Zara balkon kapısının oradan. Banka soyguncusunun iyi bir performans sergileyemediğini düşünüyormuş gibi bir izlenim veriyordu.

“Bir dakika izin verir misiniz düşüneyim?” dedi banka soyguncusu.

Ne yazık ki bu dairedeki insanların hiçbiri banka soyguncusunun bu isteğini yerine getirmeye hazırlıklı değil gibiydi. Bir insanın elinde silah varsa, karşısındakilerin kendilerinden istenen şeyi harfiyen yapmaya razı olacağını düşünebilirsiniz ama daha önce hiç silah görmemiş bazı insanlar bunun gerçekleşme olasılığının çok düşük olduğuna o kadar inanırlar ki *gerçekleştğinde* ciddiye alamazlar.

Roger hayatında neredeyse hiç silah görmemişti. Televizyonda bile. Çünkü Roger köpek balıklarıyla ilgili belgeselleri izlemeyi tercih ediyordu. O yüzden elini (ciddi olduğunu göstermek için bu kez diğerini) tekrar kaldırıp yüksek ve net bir sesle sordu: “Şimdi bu bir *soygun* mu değil mi? Yoksa artık bir *rehine durumu* mu? Sen hangisi olmasını istersin?”

Roger ellerini hareket ettirirken Anna-Lena epey huzursuz görünüyordu zira Roger’ın birkaç dakika içinde iki elini de oynatmasından hiçbir zaman hayır gelmezdi. O yüzden de sufle verir gibi fısıldadı: “Kışkırtmasan daha mı iyi olur acaba, Roger?”

“Tanrı aşkına, sevgilim, doğru düzgün bilgilendirilmeye hakkımız var, öyle değil mi?” diye yanıtladı Roger incinmiş gibi. Daha sonra tekrar banka soyguncusuna dönüp tekrarladı: “Bu bir soygun mu değil mi?”

Anna-Lena görebilmek için kocasının omzunun üzerinden uzandı ve başparmağıyla işaret parmağını uzatarak bir yandan

“Bam?” der gibi ağzını oynatırken diğer yandan da parmaklarıyla malum hareketi yaptı, arkasından da “Soygun?” diye ağzını kıpırdattı.

Banka soyguncusu gözlerini kapayarak arka arkaya birkaç derin nefes aldı. Hani çocuklar arabanın arkasında kavgı eder, siz de gerilirsiniz ve sinirlerinize hâkim olamayarak onlara niyetlendiğinizden daha sert bağırırsınız, sonra da birden sonsuza dek susacaklarından korkup kendinizden nefret edersiniz ya, işte o durumlarda yapacağınız gibi. Çünkü öyle bir ebeveyn olmak istemezsiniz ve sonradan özür dileyip onları sevdiğinizi ama araba kullanırken bir süre odaklanmanız gerektiğini açıklarken kullandığınız bir ses tonu vardır. İşte banka soyguncusu da dairedeki herkese hitap ederken o ses tonunu kullandı: “Rica etsem... Acaba sizden yere uzanmanızı ve bir süreliğine sessiz olmanızı rica edebilir miyim? Böylece ben de biraz... düşünebilirim?”

Kimse uzanmadı. Roger açıkça itiraz ederek, “Neler olduğunu öğrenene kadar olmaz!” dedi. Zara yere uzanmak istemedi, çünkü: “Zeminin hâlini görmüyor musun? Sıradan insanların neden evcil hayvanları olduğu ortada çünkü belli ki onlar için hiçbir şey fark etmiyor!” Julia muaf tutulmayı talep etti, çünkü: “Baksana şu hâlime! Beni *koltuğa* oturtsan bile kalkmam yirmi dakika sürüyor, hayatta hiçbir yere uzanmam.”

Banka soyguncusu Julia’nın hamile olduğunu o zaman fark etti. Ro bir anda karısının önüne sıçrayarak kollarını kaldırdı ve banka soyguncusunu rahatlatmak ister gibi sııttı. “Lütfen karıma aldırma, kendisi biraz fevridir, lütfen ateş etme! Ne dersen yapacağız!”

“Ben fevri falan değilim...” diye itiraz etti Julia.

“T-a-b-a-n-c-a!” dedi Ro tıslayarak. En son ayakkabılarının fotoğrafını çekmeye çalışırken yanlışlıkla selfie tuşuna bastığından beri bu kadar korku dolu bir ifade belirmemişti yüzünde.

“Hiç gerçek gibi durmuyor,” dedi Julia.

“Harika. Şansımızı deneyelim mi o zaman? Sonuçta sadece çocuğumuzun hayatını riske atıyoruz, nedir ki?” diye karşılık verdi Ro. O noktada banka soyguncusunun artık canına tak etmişti ve silahı Julia’ya doğrulttu.

“Bên... Ben senin hamile olduğunu fark etmemiştim. Sen gidebilirsin. Kimseye zarar vermek istemiyorum, hele de bir bebeğe. Sadece bir dakikalığına düşünmeye ihtiyacım var.”

Roger bunu duyunca aklına bir fikir geldi. Öyle parlak bir fikirdi ki ancak Roger’ın aklına gelebilirdi.

“Evet! Hadi! Sen çık!” diye haykırdı. Ardından banka soyguncusuna doğru ilerleyerek ciddiyetle, “Aslında hepsini bırakabilirsin, öyle değil mi? Senin sadece tek bir rehineye ihtiyacın yok mu? Öylesi çok daha kolay olur,” dedi.

Roger başparmağını tekrar tekrar göğsüne bastırarak o rehinenin kim olması gerektiğini işaret etti, sonra da, “Bir de emlakçı. Emlakçıyla birlikte ben kalabilirim,” diye ekledi.

Julia ona şüpheyile baktıktan sonra, “Senin işine gelir tabii, öyle değil mi? Böylece hepimiz gideriz, sen de daireye teklif verirsin!” diye çıkıştı.

Roger, “Karışma sen!” dedi.

“Seni *hayatta* emlakçıyla yalnız bırakmayız!” dedi Julia.

Roger hakarete maruz kalmış gibi yüzünün alt kısmındaki gevşek deriyi salladı.

“Bu daire zaten size uygun değil! Burayı elinden tadilat işi gelen birinin alması gerek!”

İşin ucunu bırakamayacak kadar rekabetçi biri olan Julia, “Karımın elinden gayet iş gelir!” diye cevap verdi.

“Ne?” dedi Ro şaşkınlıkla. Julia’nın onun dışında bir karısı olduğunu bilmiyordu.

Anna-Lena sesli düşündü: “Bağırma. Bebeği düşün.”

Roger da hırçınca başını sallayarak onayladı. “Aynen öyle! Bebeği düşün!”

Anna-Lena, Roger onu duyduğu için mutlu görünüyordu ama Julia'nın gözleri karardı.

"Bu daireyi satın alana kadar hiçbir yere gitmiyorum, seni inatçı keçi."

Ro kaygıyla Julia'nın kolunu çekiştirerek, "Neden sürekli herkesle tartışmak zorundasın ki?" diye tısladı.

Çünkü Ro, karısının gözlerindeki o bakışı daha önce de görmüştü. Birkaç sene önce, ilk randevularında Julia bir barın önünde durmuş sigara içiyor, Ro ise içerde içki siparişi veriyordu. İki dakika kadar sonra bir güvenlik görevlisi Ro'nun yanına gelip pencereden dışarıyı işaret etmiş ve, "Onunla birlikte misin?" diye sormuştu. Ro başıyla onayladığı anda da bardan atılmıştı. Görünüşe göre barın, sınırları net olarak belirlenmiş bir sigara içme alanı vardı ve ancak orada sigara içebiliyordunuz ama Julia sınırın iki metre ilerisinde duruyordu. Güvenlik görevlisi ona karenin içine girmesini söylediğindeyse Julia adamla dalga geçer gibi çizginin üzerinde zıplamaya başlamıştı: "Burası nasıl peki? BURASI olur mu? Peki ya sigaramı içeride tutsam ama ben dışarıda dursam? Burası nasıl? Peki *sigara* dışarıda olsa ama ben dumanı karenin *içine* üflesem?" Julia'nın bünyesine birkaç damla alkol girdiği anda her türlü otoriteye saygı gösterme konusunda sıkıntı yaşamaya başlıyordu, ki bu ilk randevuda ortaya serilmesi kötü bir karakter özelliği olarak görülebilirdi. Ro dışarı atılırken güvenlik görevlisine Julia'yla ikisinin birlikte olduğunu nereden anladığını sormuş ve adam da ters bir tavırla cevap vermişti: "Ona çekip gitmesini söylediğimde pencereden seni işaret edip, *O benim kız arkadaşım, onsuz hiçbir yere gitmem!* dedi." Ro ilk kez birinin kız arkadaşı olmuştu ve umutsuz bir karasevdaıdan geri dönülmez bir biçimde âşık olmaya o akşam geçiş yapmıştı.

Sonradan Julia'nın sarhoşkenki kişiliğiyle hamileykenki kişiliğinin bire bir aynı olduğu ortaya çıkmıştı. Dolayısıyla son sekiz ay epey fırtınalı geçmişti ama hayat işte, sürprizlerle dolu.

“Lütfen, Jules?” dedi Ro tereddütle.

Julia tıslayarak yanıt verdi: “Şimdi buradan çıkarsak geri döndüğümüzde bu daire satılmış olabilir! Kaç ev gezdik? Yirmi mi? Hepsinde ama hepsinde ters bir şeyler buldun ve artık buna katlanamıyorum! O yüzden de bu evi alacağım ve kimse karşıma çıkıp da bana öyle—”

“T-a-b-a-n-c-a!” diye tekrarladı Ro.

“Her an rahminden dört buçuk kiloluk bir maymunu osurarak çıkarabilecek olan sen misin, Ro? Eee? Kapa çenenin o zaman!”

“Ne zaman tartışsak hamilelik kartını oynaman hiç adil değil, Jules, bunu konuşmuştuk...” diye mırıldandı Ro, ellerini elbisesinin ceplerine iyice daldırarak. Julia o zaman fazla ileri gitmiş olabileceğini anladı çünkü Ro ellerini ceplerinin bu kadar derinine yalnızca bir kez sokmuştu ve o da komşuların çocukları kuşlarından birini öldürdüğü zamandı.

Banka soyguncusu hafifçe öksürerek araya girdi: “Affedersiniz? Bölmek istemem ama...” Sonra tabancayı herkesin görebilmesi ve burada tam olarak neler döndüğünü hatırlaması için biraz daha havaya kaldırdı.

Julia kollarını göğsünde kavuşturdu ve son bir kez tekrarladı: “Hiçbir yere gitmiyorum.”

Ro öyle derin bir iç çekti ki arasanız dibinde petrol bulabilirdiniz. Sonra başını kararlılıkla sallayarak onayladı. “Ben de onsuz hiçbir yere gitmiyorum.”

Zara, “Kimse *sana* gitme şansı tanımadı zaten. Hamile olan sen değilsin,” diye çıkışarak mahvetmeseydi epey yüreklere dokunan bir an olabilirdi.

Ro ellerini ceplerinin öyle derinine daldırmıştı ki resmen diplerinde delikler açmıştı. “Aslına bakarsanız hepimiz aynı gemideyiz.”

Kimsenin buradaki en önemli meseleye –Roger’a hiçbir net bilgi verilmemiş olmasına– odaklanmaması karşısında gitgide daha da öfkelenen Roger şimdi iki elini de banka soyguncu-

sunu doğrultmuştı: “Peki neyin peşindesin o zaman? Hı? Evi mi istiyorsun?”

Anna-Lena “ev” demeye çalışan bir pantomim sanatçısı gibi elleriyle havada bir kare çizdi. Banka soyguncusu ikisi karşısında teslim olur gibi inledi.

“Ben neden... Siz sadece... Siz bu evi çalmaya çalıştığımı mı öne sürüyorsunuz?”

Roger yüksek sesle dile getirildiğinde kulağa ne kadar gülünç geldiğini fark etmiş gibiydi ama o apaçık yanıldığı anlarda bile asla yanılmayan bir adam olduğundan, “Bir baksana şuraya! Tadilat konusunda müthiş bir potansiyeli var!” diye açıkladı.

Anna-Lena elinde hayali bir çekiçle hemen kocasının arkasında durmuş, ellerini havada savurarak durumu görselleştiriyordu.

Banka soyguncusu bir kez daha sessizce öksürdü ve başına bir ağrı saplandığını hissetti. Sonra da, “Lütfen sadece yere yatın... olmaz mı? Sadece kısa bir süreliğine? Benim burada sandığınız gibi... Tamam, bir banka soyacaktım ama aslında niyetim... Bakın, aklımdaki bu değildi, tamam mı?”

Hemen ardından gelen sessizlik çeşitli nedenlerle öyle katıksızdı ki duyulan tek ses banka soyguncusunun hıçkırıklarıydı. Elinde tabanca olan bir insanın ağlaması kesinlikle huzurlu bir kombinasyon sayılmazdı, dolayısıyla diğerlerinin hiçbiri nasıl tepki vermeleri gerektiğinden emin değildi. Ro, Julia’yı dürterek, “Ne yaptığını gördün mü?” diye mırıldandı. Julia ise, “Asıl *sen* ne...” diye mırıldandı. Roger, Anna-Lena’ya dönerek, “Ama gerçekten büyük bir tadilat potansiyeli var,” diye fısıldadı ve Anna-Lena da hızla yanıt verdi: “Evet, gerçekten öyle, değil mi? Kesinlikle haklısın! Ama... rutubet kokusu mu bu burnuma dolan? Hatta küf?”

Banka soyguncusu hâlâ hıçkırıyordu. Diğerleri pek o tarafa bakmak istemiyor gibiydi zira daha önce de bahsedildiği gibi duyguların silahlarla ifade edilmesi insana kendini pek rahat hissettirmiyordu. Sonunda temkinli adımlarla ilerlemeye başlayan Estelle oldu. Ya ne yaptığını bilmiyordu ya da çok iyi biliyordu. Estelle'in bu hikâyede şimdiye kadar pek bahsinin geçmemesi biraz tuhaf gelebilir ama bu Estelle unutulması kolay bir tip olduğundan değil, hatırlanması çok zor bir insan olduğundan. Estelle'in şeffaf denebilecek bir kişiliği var. Seksen sekiz yaşında, bedeni zencefil parçası gibi budaklı ve çarpık. Estelle sessizce banka soyguncusunun yanına ilerledi ve, "İyi misin, canım?" diye sordu. Banka soyguncusu cevap vermeyince tuhaf derecede rahat bir tavırla gevezelik etmeye başladı. "Benim adım Estelle, kızım adına evi görmeye geldim. Kocam Knut arabayı park ediyor. Buralarda park yeri bulmak pek kolay değil. Tabii şimdi bütün sokak polis arabalarıyla dolu olduğu için iyice zorlaşmıştır. Kusura bakma, seni de endişelendirdim. Knut'un park edecek bir yer bulamamasının *senin* suçun olduğunu ima etmek istememiştim. Daha iyi misin? Bir bardak su ister misin?"

Tabanca, Estelle'in pek de canını sıkıyor gibiydi. Öte yandan bir cinayete kurban gitse sırf birileri onu nihayet fark ettiği için bunu muhtemelen iltifat kabul edecek kadar kibar bir insana benziyordu. Bir kâğıt mendille gözyaşlarını kurulayan banka soyguncusu sessizce, "Evet, lütfen," dedi.

"Misket limonu da var!" diye seslendi Ro sehpanın üzerindeki yirmi beş kadar meyveyle dolu kâseyi işaret ederek. Misket limonları ev gösterimlerinde oldukça popüler bir dekora benziyordu, öyle ki insan, emlakçılar yasaklansa Dünya'nın yüzeyinin, çok küçük bıçakları ve Meksika birasına karşı açıklanamaz bir düşkünlüğü olan çok genç insanlar dışında kimsenin hayatta kalmayı başaramayacağı kadar kalın bir misket limonu tabakasıyla kaplanacağını düşünmeden edemiyordu.

Estelle bir bardak su getirdi. Banka soyguncusu suyu içebilmek için maskesini hafifçe kaldırdı.

“Daha iyi misin?” diye sordu Estelle.

Banka soyguncusu başını nazikçe sallayarak onayladıktan sonra bardağı ona geri uzattı.

“Ben... Ben tüm bunlar için çok üzgünüm.”

“Ah, endişelenme, canım, hiç önemli değil,” dedi Estelle. “Şunu da belirtmek isterim ki bence buraya daireyi çalmaya gelmemen ne kadar zeki olduğunu gösteriyor. Sonuçta polisin seni eliyle koymuş gibi bulacağı düşünülürken öyle yapman pek akıllıca olmazdı, değil mi? Soymayı planladığın banka, caddenin karşısındaki miydi? O da yakın zamanda şu nakitsiz bankalardan birine dönüştürülmemiş miydi?”

“Evet. Teşekkürler. Fark ettim,” diye yanıtladı banka soyguncusu dişlerini sıkarak.

“Çok zekice!” dedi Zara.

Banka soyguncusu ona dönü, kontrolünü tamamen kaybetmiş ve yine arabanın arka koltuğunda tartışmaya başlayan çocuklara bağıracağınız gibi bağırmaya başlamıştı: “*Bilmiyordum, tamam mı? Herkes hata yapabilir!*”

Bağlamdan bağımsız olarak biri ne vakit bağırırsa içgüdüsel olarak ondan daha çok bağırmak gibi bir huyu olan Roger, “*Tek istediğim bilgi!*” diye bağırdı.

Banka soyguncusu da, “*Bırakın da düşüneyim!*” diye bağırdı.

Roger’sa buna, “*Banka soygunculuğunu hiç de kıvıramıyorsun, farkındasın, değil mi?*” diye bağırarak karşılık verdi.

Banka soyguncusu bunun üzerine tabancayı sallayarak, “*Sizin için ne şans!*” diye bağırdı.

Ro telaşla öne atılarak bağırdı: “*Tamam, herkes bağırmayı kessin! Bebek için hiç iyi değil!*”

Ki bu da kesinlikle doğruydu tabii, bebekler bağırılmasından huzursuzluk duyardı. Ro bunu, hamileliğin müşterek bir yolculuk olduğunu söyleyen o kitapta okumuştı. Bu be-

yanından sonra madalya beklermiş gibi Julia'ya döndü. Julia gözlerini devirdi. "Cidden mi, Ro? Biri bize silah doğrultuyor ve sen seslerin birazcık yükselmesinden mi endişeleniyorsun?"

Bu esnada Estelle banka soyguncusunun koluna nazikçe dokunarak açıklamaya girişti: "Evet, o ikisinin bebekleri olarak. Hem de bilirsin, ikisi de şey... yani, anladın işte."

Gerisini getirmesine gerek yokmuş gibi banka soyguncusuna göz kırptı. Fakat işe yaramış gibi görünmüyordu. Estelle de eteğini düzelterek taktik değiştirdi: "Eh, neden tartışmak zorundayız, anlayamıyorum. Önce kendimizi tanıtarak başlayamaz mıyız? Benim adım Estelle. Sen adını söylemedin."

Başını yana yatırıp maskesini işaret eden banka soyguncusu, "Ben... bak... bunun bana sormak için pek de doğru bir soru olduğunu sanmıyorum," dedi.

Estelle hemen özür diler gibi başını sallayıp diğerlerine döndü.

"Peki o zaman, biz de bu arkadaşımızın anonim kalmak istediğini varsayalım. Ama sizler isimlerinizi söyleyebilirsiniz, değil mi?" dedi başıyla Roger'ı işaret ederek.

"Roger," diye mırıldandı Roger.

"Benim adım da Anna-Lena!" dedi kendisine soru sorulmasına pek alışkın olmayan Anna-Lena.

"Ben Ro, bu da karım Juli- AH!" dedi Ro, bacağına tutarak.

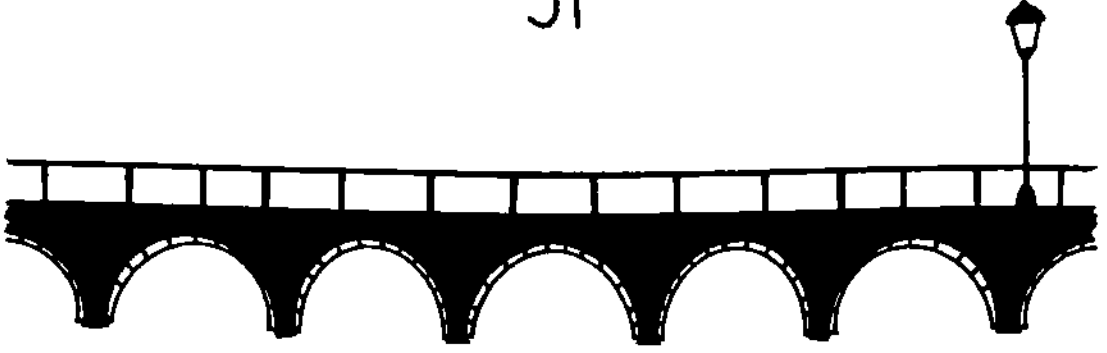
Banka soyguncusu hepsine tek tek bakıp başını hafifçe eğerek selam verdi.

"Peki. Merhaba."

"Eh, artık hepimiz birbirimizi tanıyoruz! Ne güzel!" dedi Estelle. O kadar keyiflenmişti ki ellerini çırpı. Üstelik o kadar narin birine göre ellerini şaşırtıcı derecede sert çırpabiliyordu. Ki bu da silahlı birinin bulunduğu bir odada yapılacak en ideal şey değildi, zira herkes o ani sesin silah sesi olduğunu düşünerek kendini yere atmıştı.

Banka soyguncusu yüzüstü yatan bedenlere şaşkınlıkla şöyle bir baktı, sonra başını kaşıyarak Estelle'e dönüp, "Teşekkür ederim. Çok yardımcı oldun," dedi.

Anna-Lena kanepenin yanında halının üstüne kıvrılmış yatıyordu ve yarım dakika kadar nefes almakta zorlandı. Sonra bunun Roger'dan kaynaklandığını fark etti. Roger silah sesi duyduğunu sandığı anda kendini onun üzerine atmıştı.

Tanık Sorgusu

Tarih: 30 Aralık

Tanığın Adı: Estelle

Jim: Bütün bu olanlar için gerçekten çok üzgünüm. Sizi bir an önce evinize göndermek için elimizden geleni yapacağız.

Estelle: Ah, hiç endişelenmeyin. Dürüst olmak gerekirse tüm bunlar heyecan verici. İnsan doksanına merdiven dayadığında çoğu zaman heyecan verici bir şeyle karşılaşmıyor!

Jim: Elbette, evet. Şey, meslektaşım ve ben sizden bu çizime bakmanızı rica ediyoruz. Bunu binanın merdivenlerinde bulduk ve biz resimde bir maymun, bir kurbağa ve bir elk olduğunu düşünüyoruz. Siz bunu daha önce gördünüz mü?

Estelle: Hayır, hayır, korkarım görmedim. Peki şuradaki gerçekten elk mi?

Jim: Bilmiyorum, gerçekten bilmiyorum. Açıkçası bir önemi var mı ondan da emin değilim. Rica etsem bana ev gösteriminde ne yaptığınızı söyler misiniz?

Estelle: Kocam Knut'la birlikte gitmiştik. Yani o olay esnasında orada değildi. Hâlâ arabayı park ediyor. Kızımız adına daireye bakacaktık.

Jim: Banka soyguncusu içeri girmeden önce oradaki diğer insanlarla ilgili dikkatinizi çeken bir şey oldu mu?

Estelle: Ah, hayır. Ondan önce sadece şu... bilirsiniz Stockholmlü hoş hanımlarla konuşacak kadar zamanım oldu.

Jim: Onlar hangileriydi?

Estelle: Bilirsiniz işte. "Stockholmlü."

Jim: Bunun ne anlama geldiğini bilmem gerekirmiş gibi göz kırptıyorsunuz.

Estelle: Ro ve Jules. Bebekleri olacak. Ama aslında ikisi de, bilirsiniz, "Stockholmlü."

Jim: Eşcinsel olduklarını mı söylemek istiyorsunuz?

Estelle: Bunda yanlış bir şey yok.

Jim: Ben olduğunu söylemedim, söyledim mi?

Estelle: Bugünlerde kesinlikle normal.

Jim: Elbette öyle. Ben de aksini iddia etmedim.

Estelle: Bence şahane bir şey, gerçekten. Günümüzde insanların kimi isterlerse sevmekte özgür olmaları yani.

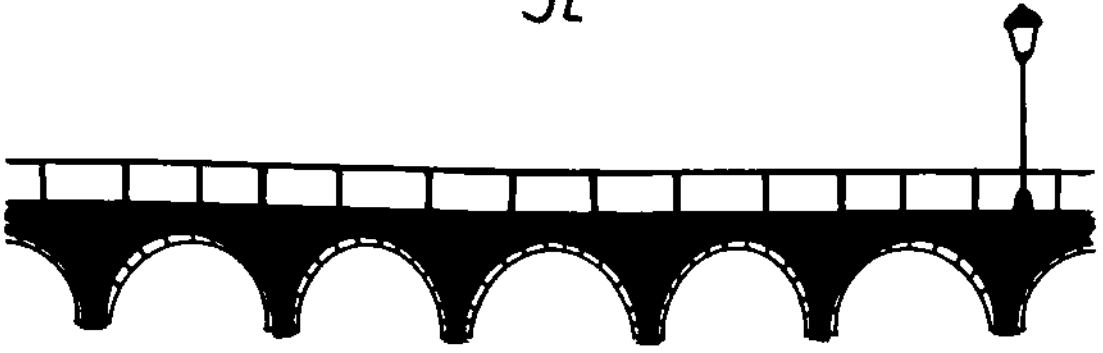
Jim: Kesinlikle altını çizmek isterim ki ben de aynı görüşteyim.

Estelle: Benim zamanımda bu durum epey fevkalade bulunurdu, bilirsiniz işte, evlenip çocuk sahibi olmak. Hem de iki taraf da, işte, bilirsiniz.

Jim: Stockholmlüyken mi?

Estelle: Evet. Aslında ben Stockholm'ü hep sevmişimdir, biliyor musunuz? İnsanların hayatlarını diledikleri gibi yaşamalarına izin vermelisiniz. Yani tabii bu benim de Stockholmli olduğum anlamına gelmez, orada bulunmadım bile, elbette bulunmadım. Ben şey değilim, yani ben hiç... Benim mutlu bir evliliğim var. Knut'la. Ayrıca alışlagelmişimden gayet memnunum, bilirsiniz.

Jim: Şu an neden bahsettiğimize dair hiçbir fikrim yok gerçekten.

Caddede ilk polis sireni duyulduğunda banka soyguncusu balkona koşup korkuluğun üzerinden aşağı baktı. “Maskeli silahlı saldırgan”ın cep telefonu ile çekilmiş bulanık fotoğraflarının internete ilk düşüşü böyle oldu. Sonra daha da fazla polis geldi.

Banka soyguncusu sessizce, “Siktir, siktir, siktir, siktir, siktir,” diye tekrarladı, ardından Julia dışında herkesin hâlâ yerde yattığı odaya döndü.

“Ben daha fazla uzanamam çünkü tuvalete gitmem gerek! Yoksa ortalık yere yapmamı mı tercih edersin?” diye çıkıştı Julia savunmaya geçerek. Oysa banka soyguncusu ağzını açıp tek kelime edecek gibi görünmüyordu.

“Çok da bir şey fark etmez,” dedi Zara yüzünü tiksintiyle parke zeminden kaldırarak.

Hiçbir şey söylememişken azar işitmenin nasıl bir his olduğunu çok iyi bilirmiş gibi görünen Ro doğrularak banka soyguncusunun bacağına teselli mahiyetinde hafifçe dokundu.

“Julia’nın sana bağırmasını kişisel algılama. Sadece biraz hassas çünkü bebek karnında diskodaymış gibi takılıyor, anlarsın ya?”

Julia, “Kişisel bilgi, Ro!” diye kükredi.

Julia ve Ro’nun neyin kişisel sayıldığına dair bir tanımları vardı ama o tanımı bilen tek kişi Julia’ydı.

“Aslına bakarsan ben banka soyguncumuzla konuşuyordum. Sen bana diğer muhtemel alıcılarla konuşmamamı söylemiştin,” dedi Ro savunmaya geçerek.

“Ama ben aslında bir banka...” diye başladı banka soyguncusu ama Julia onun sözünü kesti.

“Fark etmez, Ro! Arkadaş edinmeyi kes! Bunun sonu nereye varacak, çok iyi biliyorum. Onlar sana hayat hikâyelerini anlatacaklar, sen de biz daireye onlardan iyi bir teklif verecekken onlar için üzüleceksin!”

“Sadece *bir kere* oldu,” diye seslendi Ro arkasından.

Banyo kapısının oraya ulaşmış olan Julia, “*Üç kere!*” dedi.

Ro, banka soyguncusuna özür diler gibi bir işaret yaptı. “Julia benim deniz yaşamı merkezinde yunusları gördükten sonra balık şiş yemeyi reddeden insanlardan olduğumu söylüyor.”

Banka soyguncusu anladığını belirtmek ister gibi başını salladı. “Benim kızlarım da öyle.”

Ro gülümsedi. “Kızların mı var? Kaç yaşındalar?”

Sayılar banka soyguncusunun boğazına takılıp kalmış gibiydi. “Biri altı, diğeri sekiz.”

Zara boğazını temizledikten sonra, “Peki aile işini mi devam ettirecekler?” diye sordu.

İncinen banka soyguncusu gözlerini kırpıştırarak tabancaya baktı. “Ben daha önce... hiç böyle bir şey yapmadım. Ben... Ben suçlu değilim.”

“Umarım değilsindir çünkü bu işte gerçekten çok ama çok kötüsün,” dedi Zara.

Ro, “Neden bu kadar eleştirel olmak zorundasın ki?” diye çıkıştı ona.

“Eleştirel değilim, geri bildirim veriyorum,” dedi Zara, geri bildirim verirmiş gibi.

“Senin insanları soymakta iyi olabileceğini hiç sanmıyorum,” dedi Ro.

“Ben insanları soymuyorum, bankaları soyuyorum,” diye araya girdi banka soyguncusu.

“Peki o işte birle on arasında kendine kaç verirsin?” diye sordu Zara.

Banka soyguncusu süklüm püklüm ona baktı. “İki olabilir belki.”

“Buradan nasıl çıkacağına dair bir planın var mı?” diye sordu Zara.

“Müşkülpesentliği bırak! Eleştiri kimsenin gelişmesine yardımcı olmaz!” dedi Ro eleştirel bir tavırla.

Zara dikkatle ona baktı. “Senin kişiliğin hep böyle mi? Hâlınden memnun musun?”

“Diyene de bak,” diye söze girdi Ro ama banka soyguncusu ortamı sakinleştirmeye çalıştı.

“Acaba... rica etsem? Bir planım yok. Düşünmem gerek. Bu hâle gelmemeliydi.”

“Ne?” diye sordu Ro.

Banka soyguncusu burnunu çekerek, “Hayat,” dedi.

Zara cebinden telefonunu çıkarıp, “Peki, o zaman polisi arayıp işleri yoluna koyalım,” dedi.

“Hayır! Arama!” dedi banka soyguncusu.

Zara gözlerini devirdi.

“Neden korkuyorsun ki? Burada olduğunu bilmediklerini mi sanıyorsun cidden? En azından onları arayıp ne kadar fidye istediğini söylemen gerek.”

“Arayamazsın ki, burada telefon çekmiyor,” dedi Ro.

“Şimdiden hapiste miyiz yani?” diye sordu Zara, sanki faydası olacakmış gibi telefonunu sallarken.

Ro ellerini ceplerine sokarak kendi kendine konuşur gibi, “Aslında o kadar da kötü bir şey değil,” dedi. “Çünkü ekrana bakmadan büyüyen çocukların daha zeki olduğunu okudum. Teknoloji beynin gelişimini engelliyor.”

Zara alaycı bir tavırla başını sallayarak onayladı.

“Gerçekten mi? Nobel Ödülü’nü kazananların hepsi Amiş tarikatlarından çıktı da dersin sen şimdi.”

“Hatta cep telefonu sinyallerinin kansere neden olduğunu öne süren bir araştırma da okumuştum,” diye belirtti Ro.

“İyi de ya acil bir durum olursa? Mesela ya buraya taşınırsanız ve bebeğinizin boğazına fıstık kaçarsa ve siz ambulansı arayamadığınız için ölürse?” dedi Zara.

“Ne diyorsun sen? Bir kere bebek fıstığı nereden bulacak?”

“Belli mi olur? Birisi gece posta deliğinden atabilir.”

“Cidden bu kadar hasta mısınız?”

“Bebeğinin boğulup ölmesini isteyen ben değilim...”

Bir anda tekrar yanlarında biten Julia tartışmalarına müdahil oldu.

“Yine neyi tartışıyorsunuz?”

“O başlattı! Ben sadece arkadaşça davranmaya çalışıyordum ve bu benim balık şiş yemek istemememle aynı şey değil!” diye çıkıştı Ro kendini savunmak ister gibi. Bir yandan da eliyle Zara’yı işaret ediyordu.

Julia inledi ve Zara’ya özür diler gibi baktı.

“Ro sana deniz yaşamı merkezini mi anlattı? Üstelik yunuslar balık bile değil.”

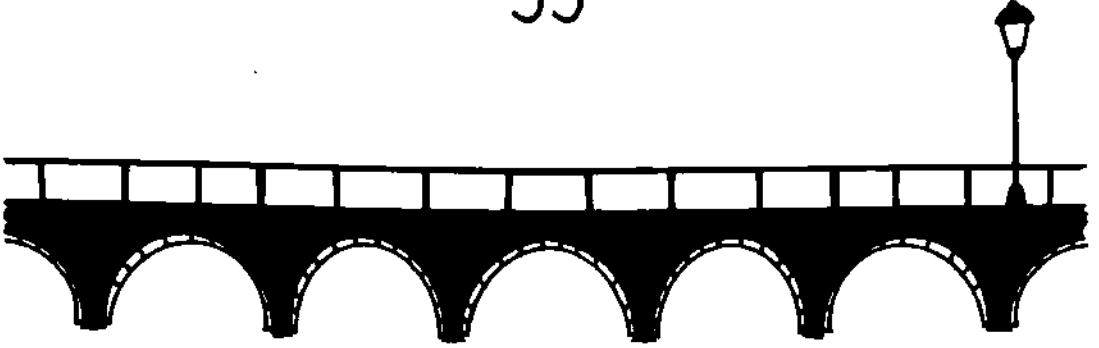
“Ne alakası var şimdi? Hem sen tuvalete gitmiyor muydun?”

“Dolu,” dedi Julia omuzlarını silkerek.

Banka soyguncusu bir eliyle kar maskesini çekiştirerek odadaki insanları saydı. Sonra kesik kesik konuştu. “Bir dakika... nasıl dolu?”

“Dolu işte!” diye tekrarladı Julia, sanki bunun bir faydası olacaktı gibi.

Banka soyguncusu gidip banyo kapısına asıldı. Kilitliydi. Bunun tavşanla ilgili bir hikâyeye dönüşmesi işte böyle oldu.

Tanık Sorgusu (Devam)

Estelle: Şunu açıkça ifade etmek isterim ki eminim Stockholm gayet hoştur. Tabii Stockholmlüleri seviyorsanız. Ayrıca size Knut'un da herhangi bir önyargısı olmadığını söyleyebilirim çünkü gençliğimizde bir kere ofisini toplarken tamamen Stockholm'le alakalı bir dergi bulmuştum.

Jim: Ne güzel.

Estelle: O zaman ben öyle düşünmemiştim. Hatta Knut'la bu konuda sağlam bir kavga etmiştik.

Jim: Anlıyorum. Yani banka soyguncusu içeri girdiğinde siz Ro ve Julia'yla konuşuyordunuz, öyle mi?

Estelle: Kuşları var. Ayrıca sürekli tartışıyorlardı. Tatlı tartışmalar ama. Elbette diğer insanlar da tartışıyorlardı. Mesela Roger ve Anna-Lena. Ama onların tartışması hiç de tatlı değildi.

Jim: Roger ve Anna-Lena hangi konuda tartışıyorlardı?

Estelle: Tavşan.

Jim: Hangi tavşan?

Estelle: Of, dürüst olmak gerekirse çok uzun hikâye. Evin metrekaresi başına maliyeti konusunda tartışıyorlardı, bilirsiniz. Roger herkesin fiyatı yükselteceğinden endişeliydi. Emlak piyasasının aşağılık emlakçılar, aşağılık bankacılar ve Stockholmlüler tarafından manipüle edildiğini söyledi.

Jim: Bir dakika, eşcinsellerin emlak piyasasını manipüle ettiğini mi söyledi?

Estelle: Eşcinseller mi? Neden böyle bir şey yap-sınlar ki? Ne korkunç bir itham bu! Kim böyle bir şey söyler?

Jim: Az önce Stockholmlülerin öyle yaptığını söylediniz.

Estelle: Evet ama ben Stockholmlüleri kastediyordum. "Stockholmlüler"i değil.

Jim: Bir fark var mı?

Estelle: Evet. Biri Stockholmlüler, diğeri "Stockholmlüler."

Jim: Affedersiniz ama iyice kafam karıştı. Müsaadenizle her şeyi kronolojik sırada yazayım.

Estelle: Acele etmeyin, dilediğiniz kadar zamanınız var. Benim hiç acelem yok.

Jim: Özür dilerim ama belki de ilk soruya geri dönsek iyi olacak.

Estelle: Neydi o soru?

Jim: Diğer muhtemel alıcılarla ilgili gözünüze çarpan bir şey oldu mu?

Estelle: Zara üzgün görünüyordu. Anna-Lena da yeşil perdelerden hoşlanmamıştı. Ro, dolabın yeterince büyük olmadığından endişe ediyordu ama bugünlerde verdikleri isimle şu büyük

giysi odalarındandı aslında. Jules oraya öyle diyene kadar ben de bilmiyordum.

Jim: Bir dakika, olamaz. Evin planında bir giysi odası görünmüyor.

Estelle: Belki orada daha küçük görünüyordur.

Jim: Gerçi bu plan ölçeklidir muhtemelen.

Estelle: Ah, öyle mi oluyorlar?

Jim: Planlarda dolabın büyüklüğü yarım metre-kare bile görünmüyor. Bu giysi odasının büyüklüğünü sorabilir miyim?

Estelle: Ölçüler konusunda pek iyi değilimdir. Ama Ro orayı hobi odası olarak kullanmak istediğini söylemişti. Kendi peynirini yapıyor-muş, bilirsiniz. Çiçek falan da bakıyormuş. Yani bir tür bitki işte. Jules bundan pek memnun değil. Ro bir keresinde kendi şampanyasını yapmaya çalışmış ama Jules'un iç çamaşırı çekmecesini mahvetmiş. Ro bunun "feci bir kavgaya" neden olduğunu söyledi.

Jim: Affedersiniz, dolabın büyüklüğüne odaklanabilir miyiz?

Estelle: Jules oranın giysi odası olduğu konusunda ısrarcıydı.

Jim: Saklanılabilecek kadar büyük mü?

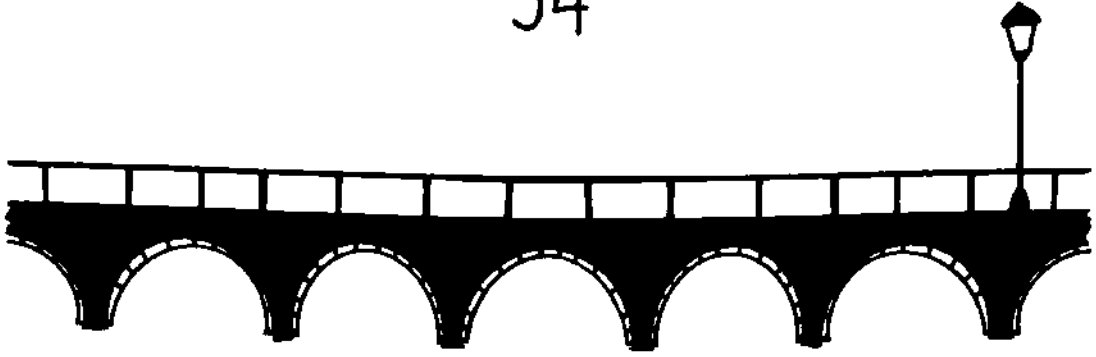
Estelle: Kimin saklanabileceği kadar?

Jim: Herhangi birinin.

Estelle: Sanırım evet. Önemli mi bu?

Jim: Hayır. Hayır, muhtemelen değildir. Ama meslektaşım bütün tanıklara muhtemel saklanma yerlerini sormam konusunda ısrarcı. Kahve ister misiniz?

Estelle: Bir fincan kahve kesinlikle çok iyi olur, hiç hayır demem.

Banka soyguncusu banyo kapısına baktı. Sonra dönüp diğer rehinelere baktı. Ardından da, “Sizce içeride biri mi var?” diye sordu.

Zara müstehzi olarak değerlendirilebilecek bir karşılık verdi: “Sence?”

Banka soyguncusu gözlerini o kadar çok kırıştırdı ki Mors alfabesiyle mesaj gönderir gibiydi.

“Peki sizce içeride *kim* var?”

“Annenle baban tanışmadan önce tesadüfen aynı soyadını taşıyor olabilirler mi?” diye sordu Zara.

Ro banka soyguncusu adına gücenerek, “Neden böyle öküzlük etmek zorundasın?” diye çıkıştı.

Julia, Ro’nun bacağına tekmeleyerek, “Sen karışma, Ro!” diye tısladı.

“Ama çocuğumuza zorbalara karşı çıkmayı öğreteceğimizi söyleyip duran sensin! Burada öylece durup onun böyle konuşmasına izin veremem...” diye itiraza girişti Ro.

“Kiminle? Banka soyguncusuyla mı? Zorbalık mı bu? Tanrı saklasın, bizi silahla tehdit eden biri gücenirse ne olur hâlimiz?!” dedi Julia inleyerek.

“Ben aslında...” diye söze girdi banka soyguncusu ama Julia bir parmağını uyarıcasına kaldırdı.

“Aslında var ya, bütün bunların müsebbibi sensin, o yüzden çeneni kapa ve otur oturduğun yerde.”

Kıyafetlerindeki tozlara bakan ve gübre yığınınına tırmanmışçasına tiksiniş görünen Zara, “Sizin çocuğun en azından *bir* annesinin komünist olmaması iyi bir şey,” diye belirtti.

Julia hızla ona doğru dönüp, “*Sen de* çeneni kapa,” dedi.

Zara gerçekten de çenesini kapadı. Kimse ondan daha şaşkın değildi.

Bu esnada Roger dikkatle ayağa kalktı. Anna-Lena’nın da kalkmasına yardımcı oldu. Kadın onun gözlerinin içine baktığında nereye bakacağını şaşırdı. Işıkları söndürmeden birbirlerine dokunmaya alışık değillerdi. Anna-Lena kızardı ve Roger arkasına dönüp meşgul görünme çabasıyla dalgın dalgın duvarlara vurmaya başladı. Ev gezerken hep duvarlara vururdu. Anna-Lena bunun nedeninden emin değildi ama Roger onlara “matkapla delik açıp açamayacağını” görmek için vurduğunu söylemişti. Bu, Roger için önemliydi. Matkap işi. Duvarın taşıyıcı olup olmadığını öğrenmek kadar önemliydi. Çünkü taşıyıcı bir duvarı kırarsanız tavan çöker. Belli ki duvara vurarak bunu anlayabiliyorsunuz. Ya da en azından Roger olsanız anlayabilirdiniz. Neyse işte, Roger gezdikleri bütün evlerde yapıyordu bunu. Tak tak tak vuruyordu duvara. Anna-Lena herkesin gerçekten kim olduğunu ele verdiği birkaç an olduğunu düşünürdü. Ruhlarını ortaya seren küçük örnekler. Roger’inki de bu tıklama olayıydı. Çünkü bazen duvara vurduktan sonra Anna-Lena’dan başka kimsenin fark edemeyeceği kadar kısacık bir an için hareketsiz kalır, beklentiyle duvarı izlerdi. Bir çocuğun yapacağı gibi. Hani sanki bir gün diğer taraftan birinin duvara vurarak karşılık vermesini umarmış gibi. Anna-Lena’nın en sevdiği Roger anları onlardı.

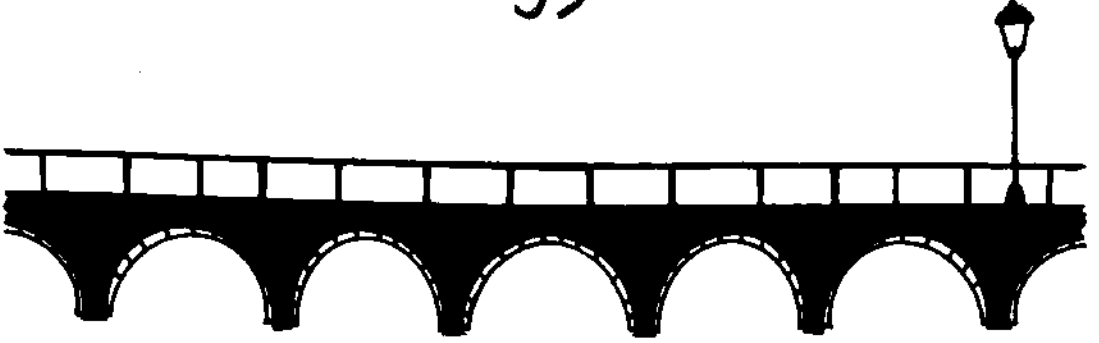
Tak tak tak. Tak. Tak. Tak.

Bir tıklamanın ortasında aniden durdu. Çünkü Ro, Julia ve Zara'nın kendi aralarında kilitli banyo kapısıyla ilgili konuşmalarını dinliyordu. O banyoda olabilecek en korkunç şeyin, saklanmış başka bir potansiyel alıcı olabileceğini fark edince Roger'ın sırtından bir ürperti geçti. O nedenle de hemen sorumluluğu üzerine almaya karar verdi. Doğruca kilitli banyo kapısına gitti ve tam elini kaldırmış kapıya vuracakken Anna-Lena, "*Hayır!*" diye bağırdı.

Roger şaşkınlıkla dönüp karısına baktı. Kadın tir tir titriyordu ve parmak uçlarına kadar kızarmıştı.

"Lütfen... Kapıyı açma," diye fısıldadı. Roger onu hiç bu kadar korkmuş görmemişti ve neden korktuğuna dair hiçbir fikri yoktu. Zara hemen yanlarında dikiliyor, bir adama bir kadına bakıyordu. Sonra, tahmin edileceği gibi, banyo kapısına doğru ilerleyip kapıyı çaldı. Kısa bir duraksamanın ardından diğer taraftan da biri kapıyı tıklattı.

O sırada Anna-Lena'nın yüzünden yaşlar süzülüyordu.

Tanık Sorgusu

Tarih: 30 Aralık

Tanığın Adı: Roger

Jack: İyi misiniz?

Roger: Ne biçim bir soru bu?

Jack: Burnunuz kanıyor gibi.

Roger: Evet, şey, zaman zaman kanar öyle, o şarlatan doktor "stresten" diyor. Boş ver sen onu, sorularını sor.

Jack: Peki o zaman. Evi görmeye eşiniz Anna-Lena'yla gittiniz, değil mi?

Roger: Sen nereden biliyorsun?

Jack: Notlarımda yazıyor.

Roger: Elinde neden karımla ilgili notlar var?

Jack: Bütün tanıklarla görüşüyoruz.

Roger: Karımla ilgili not almamalısın.

Jack: Sakin olun lütfen.

Roger: Ben gayet sakinim.

Jack: Tecrübelerime göre bunu en çok hiç de sakın olmayan insanlar söyler.

Roger: Karımla ilgili hiçbir soruya cevap veremeyeceğim!

Jack: Öyle mi? Peki, tamam. O zaman zanlıyla ilgili birkaç soruyu yanıtlar mısınız?

Roger: Sen sormadan nasıl yanıtlayayım?

Jack: Öncelikle: Sizce nerede saklanıyor?

Roger: Kim?

Jack: Sizce kim?

Roger: Banka soyguncusu mu?

Jack: Hayır, Waldo.

Roger: O kim?

Jack: Nasıl yani, Waldo'nun kim olduğunu bilmiyor musunuz? Eski bir çocuk kitabının adıydı: *Waldo Nerede?* Neyse, boş verin. Dalga geçiyordum.

Roger: Çocuk kitabı okumak için bir nedenim yok.

Jack: Özür dilerim. Peki bana zanlının sizce nerede saklandığını söyleyebilir misiniz?

Roger: Ne bileyim ben?

Jack: Umarım bir cevap alma konusundaki baskımı başışlarsınız ama zanlının hâlâ o evde olduğuna inanmak için nedenlerimiz var. Belki siz yardımcı olabilirsiniz diye düşündüm çünkü eşiniz sizin her ev gösteriminden önce kapsamlı bir araştırma yaptığınızı söyledi. Planlardaki bütün ölçüleri de kontrol edermişsiniz.

Roger: O emlakçılara güven olmaz. Bazıları bir cetvelle başka bir cetveli bile ölçemez.

Jack: Ben de tam onu diyorum işte. Bu daireyle ilgili özel bir şey çekti mi dikkatinizi?

Roger: Evet. Emlakçı tam bir geri zekâlı.

Jack: Neden?

ENDİŞELİ İNSANLAR

- Roger:** Duvarların arasında bir metrelik eksik ölçüm vardı.
- Jack:** Gerçekten mi? Hangi duvarlar arasında? Bana planın üzerinde gösterebilir misiniz?
- Roger:** İşte şurası. Elinizle vurunca duyarsınız. Boşluk var.
- Jack:** Neden var peki?
- Roger:** Muhtemelen bu daire ile hemen yanındaki daire bir zamanlar tek ve daha büyük bir daire olarak kullanılıyordu. Buradaki insanların daha çok parası olduğu ve evlerin daha ucuza satıldığı dönemlerde. Şimdi bütün emlak piyasası ortalama insanların anasını ağlatacak şekilde manipüle ediliyor. Hepsi emlakçıların suçu. Bir de bankaların. Bir de Stockholm'deki insanların. Fiyatları falan yükseltiyorlar hep. Sen niye gözlerini deviriyorsun?
- Jack:** Affedersiniz. Araya girmek istemedim. Ama son yıllarda siz de eşinizle birlikte spekülatif yatırım olarak bir dizi ev alıp satmadınız mı? Muhakkak bu da fiyatları yükseltmiştir.
- Roger:** Şimdi insanların birkaç kuruş para kazanması da mı sorun oldu?
- Jack:** Ben öyle demedim...
- Roger:** Ben iyi pazarlık yaparım ve bu suç değil, biliyorsun!
- Jack:** Evet, evet, elbette değil.
- Roger:** En azından iyi pazarlık yaptığımı sanıyordum.
- Jack:** Anlayamadım?
- Roger:** Eskiden mühendistim. Emekli olmadan önce. Notlarında o da var mı?
- Jack:** Ne? Hayır.

Roger: Eh, konuyla alakasız tabii, değil mi? Koca bir ömrü işine ada ve senin notlarına girebilecek kadar alaka kurulamasın. Son yıllarda meslektaşlarım ne yaptı biliyor musun?

Jack: Hayır.

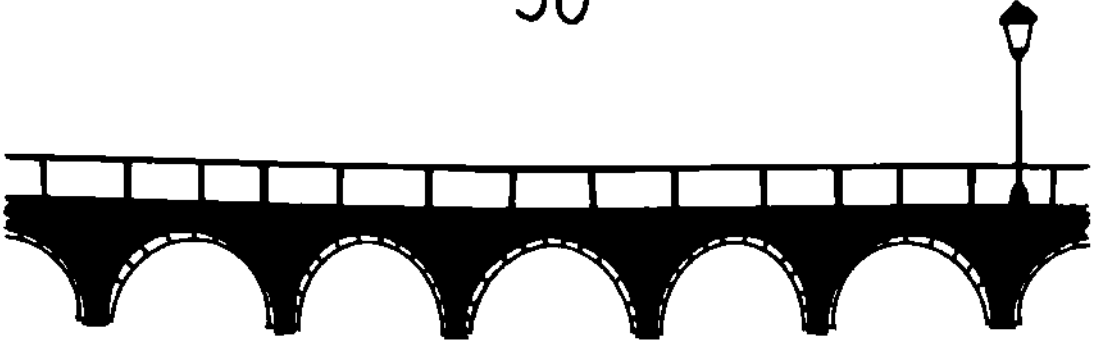
Roger: Yalandan öyleymiş gibi göründüler. Tıpkı onun gibi.

Jack: Karınız mı?

Roger: Hayır, Waldo.

Jack: Ne?

Roger: Sadece sizin neslinizin mi dalga geçebildiğini zannediyorsun, evlat?

Julia başıyla banyo kapısını işaret etti, elini banka soyguncusuna doğru uzattı ve, "Silahı bana ver," dedi.

"Kesi- Kesinlikle olmaz! Ne yaptığını sanıyorsun sen?" diye kekeledi banka soyguncusu. Bir yandan da tabancasını sanki elindeki bir kedi yavrusuymuş da az önce biri ona buralarda bir kedi yavrusu görüp görmediğini sormuş gibi sakladı.

"Hamileyim ve tuvalete gitmem gerek. Silahı bana ver de kilide sıkıp açayım," diye tekrarladı Julia.

Banka soyguncusu, "Olmaz," diye inledi.

Julia kollarını iki yana açtı.

"Sen kendin yap o zaman. Kilide ateş et."

"Yapmak istemiyorum."

Julia'nın gözleri karşısındakileri tedirgin edecek şekilde kısıldı.

"Ne demek yapmak istemiyorum? Hepimizi rehin tutuyorsun, polis dışarıda ve banyoda bilinmeyen biri var. Herkes olabilir. Kendine biraz saygın olsun be! Başka nasıl başarılı bir banka soyguncusu olabilirsin ki? İnsanların durmadan sana ne yapman gerektiğini söylemesine izin veremezsin!"

Banka soyguncusu, "Ama sen de şimdi bana ne yapmam gerektiğini..." diye söze girdiyse de Julia sözünü kesti:

"Kilide ateş et dedim!"

Bir an için banka soyguncusu ona söyleneni yapacak gibi oldu fakat birden hafif bir tıkırtı duyuldu ve kapının kolu ağır ağır aşağı inerken içeriden bir ses geldi: "Ateş etme. Lütfen ateş etme!"

İçeriden tavşan kostümü giymiş bir adam çıktı. Doğrusunu söylemek gerekirse tam bir kostüm değildi. Aslında sadece tavşan kafasıydı zira adamın üzerinde onun dışında iç çamaşırı ve çoraptan başka bir şey yoktu. Ellilerinde görünüyordu ve diplomatik davranmak gerekirse tenini örten kumaş oranının pek de gururunu okşamayacağı bir vücudu vardı.

Adam ellerini başının üzerine kaldırırken tavşan kafasının içinden Stockholm aksanıyla, "Bana zarar verme, lütfen, ben sadece işimi yapıyorum!" diye sızlandı. Stockholmlü olduğu açıktı. Orada doğanlardan yani, Jim ve Jack'in aslında "ahmak" demek isterken kullandıkları "Stockholmlü" gibi değil. (Tabii bu adamın ahmak olmadığı anlamına da gelmez, neticede burası hâlâ özgür bir ülke.) Ayrıca Estelle'in onun için kesinlikle hiçbir sorun teşkil etmeyen aile birliği tipini tanımlarken kullandığı anlamda da "Stockholmlü" değildi (ki olsa bile elbette bu hiçbir sorun teşkil etmezdi). Adam sadece düz, sıradan bir Stockholmlüydü ve tavşan başının içinden, "Söyle onlara beni vurmasınlar, Anna-Lena!" deyiverdi.

Herkes bir anda suspus oldu ama hiçbiri Roger kadar sessiz değildi. O gözlerini dikmiş, Anna-Lena'ya bakarken kadın da tavşana bakıyor ve Roger'ın şaşkın bakışlarından kaçmak için parmaklarıyla kalçasına vurarak ağlıyordu. Kocasını en son ne zaman şaşkın gördüğünü hatırlayamıyordu, ki insan bu kadar uzun süredir evliyse böyle olmaması gerekir. İnsanın hayatında varlığını bile unutacak kadar kanıksayacağı tek bir şey, tek bir insan olmalı. İşte tam da o anda, Anna-Lena Roger'ın nazarında her şeyin mahvolduğunu biliyordu. Çaresiz bir fısıltıyla, "Ona zarar verme. O Lennart," dedi.

“Sen bu şahsı *tanıyor musun?*” diye sordu Roger tükürükler saçarak.

Anna-Lena üzüntüyle başını sallayarak onayladı.

“Evet ama düşündüğün gibi değil, Roger!”

“O... O...” Roger nihayet o imkânsız sözcükleri dile getirmeyi başarana kadar çabaladı: “... o da mı muhtemel alıcı?”

Anna-Lena kendinde cevap verecek gücü bulamadı. Roger arkasına dönüp birden banyo kapısına doğru öyle bir güçle atıldı ki hem Julia hem de Ro (Zara sadece yoldan çekilmişti) adam tavşanı boğmasın diye kendilerini tüm güçleriyle onu tutmaya mecbur hissettiler.

“Karım neden ağlıyor? Kimsin sen? Muhtemel alıcılardan biri misin? Hemen şu an cevap vereceksin bana!” diye böğürdü Roger.

Hemen bir cevap alamadı ve bu Anna-Lena’yı da üzdü. Roger iş yerinde hep önemli, saygı duyulan bir adam olmuştu ve oradayken patronları bile ona kulak verirdi. Emeklilik, Roger’ın çok da gönüllü olarak adım attığı bir müessese değildi, daha ziyade onu bir anda aciz kılan bir şeydi. İlk birkaç ay sürekli arabaya atlayıp ofisin önünden geçiyor, hatta bazı günler bunu birkaç kez tekrarlıyordu çünkü içerideki insanların onsuz hiçbir şeyle başa çıkamadıklarına dair bir işaret görmeyi umuyordu. Hiç göremedi. Yeri doldurulması zor biri değildi, o eve gitmişti ve işler yürümeye devam ediyordu. Bunu görmek Roger’a ağır gelmiş, onu yavaşlatmıştı.

“*Cevap ver bana!*” dedi tavşana ama tavşan, kafasındaki tavşan başlığını çıkarmaya çalışmakla meşguldü. Belli ki sıkışmıştı. Adamın çıplak sırtında beliren ter damlaları, nahoş ve tuhaf bir tilt oyunu gibi kılları arasında sekiyordu ve iç çamaşırı da hafif çarpık duruyordu.

Banka soyguncusu kenarda sessizce dikilmiş, olanları izliyordu ve Zara biraz daha geri bildirim vermenin zamanı geldi diye düşünmüş olacak ki banka soyguncusunu dürttü.

“Bir şey yapmayacak mısın?”

“Ne gibi?” diye sordu banka soyguncusu.

“Sorumluluk al! Ne biçim bir rehineciisin sen?” dedi Zara.

“Ben rehineci değilim, banka soyguncusuyum,” diye sızlandı banka soyguncusu.

“Onun da harika bir tercih olduğu ortaya çıktı, değil mi?”

“Lütfen beni zorlamayı kes.”

“Of, sık şu tavşana da işleri yoluna koyalım. Belki biraz saygı görürsün. Bacağına sıklıkla yeter.”

“Hayır, sıkma!” diye çığlık attı tavşan.

Banka soyguncusu, “Bana emir vermeyi kesin,” dedi.

“Polis de olabilirdi,” dedi Zara.

“Yine de istemiyorum...”

“Silahı bana ver o zaman.”

“Olmaz!”

Zara umursamaz bir tavırla tavşana döndü. “Sen kimsin? Polis falan mısın? Cevap ver yoksa sıkacağız.”

“Burada kurşunları ben sıkırım! Şey, sıkmam aslında!” diye itiraz etti banka soyguncusu.

Zara banka soyguncusunun kolunu bir lütufta bulunur gibi hafifçe sıvazladı.

“Hı hı. Evet, elbette. Kesinlikle.”

Banka soyguncusu öfkeyle ayağını yere vurdu.

“Kimse beni dinlemiyor! Siz gelmiş geçmiş en berbat rehinelersiniz!”

“Lütfen ateş etme, kafam sıkıştı,” diye haykırdı Lennart tavşan kafasının içinden. Sonra devam etti: “Anna-Lena her şeyi açıklayabilir, biz... ben... onunla birlikteyim.”

Roger birden nefes alamadığını hissetti. Bir kez daha Anna-Lena’ya döndü. O kadar ağır ağır dönmüştü ki Anna-Lena 1990’larda, izlediği dizinin bir bölümünü yanlışlıkla antiloplarla

ilgili önemli bir belgeselin bulunduğu video kasetin üstüne kaydettiğini fark ettiğinden beri Roger'ın ona böylesine yavaş döndüğünü hatırlamıyordu. O gün olduğu gibi şimdi de Anna-Lena'nın ihaneti karşısında söylenecek söz bulamıyor gibiydi. Onlar hep basit sözlerin insanı olmuşlardı. Anna-Lena çocukları olduğunda belki biraz değişir diye umduysa da tam tersi olmuştu. Ebeveynlik, çocukların duygularının ailenin bütün oksijenini tükettiği yıllara yol açabilir ve bu bazen duygusal olarak o kadar yoğun yaşanır ki bazı yetişkinler yıllar boyunca birbirlerine kendi duygularından bahsetme fırsatı bulamayabilirler. Yeterince uzun süre fırsat bulamayınca da bazen bunun nasıl yapılacağını unutuverirler.

Roger'ın Anna-Lena'ya duyduğu sevgi başka şekillerde gösterirdi kendini. Her gün banyodaki dolabın aynalı kapağının vidalarını ve menteşelerini kontrol edip hiç zorlanmadan açılıp kapanmasını sağlamak gibi mesela. Anna-Lena'nın o dolabı açtığı saatler, herhangi bir zorlukla karşılaşmaya hiç de hazır olmadığı saatlerdi ve Roger bunu biliyordu. Anna-Lena hayatının ilerleyen dönemlerinde iç tasarımla ilgilenmeye başlamış olsa da bir kitapta her tasarımcının, her yeni planda bir "çapa"ya ihtiyacı olduğunu okumuştur. Diğer her şeyin onun üzerine inşa edileceği, ondan giderek büyüyen halkalar hâlinde yayılacağı sağlam ve kesin bir şey. Anna-Lena için de o çapa banyo dolabıydı. Roger bunu anlıyordu çünkü taşınmaz nesnelerin değerini bilirdi, tıpkı yük taşıyıcı duvarlar gibi. Onları kendinize adapte edemezsiniz, sizin onlara uyum sağlamanız gerekir. Roger da bu nedenle bir evden çıkacakları zaman en son banyo dolabını söker ve yeni evlerine vardıklarında da ilk onu takardı. Anna-Lena'yı böyle seviyordu işte. Ama karısı şimdi orada öylece duruyor, sürprizlerle dolu itirafını gerçekleştiriyordu: "Bu Lennart ve biz ikimiz... şey, biz... bizim bir... Bunu öğrenmemen gerekiyordu, sevgilim!"

Sessizlik. İhanet.

Roger bir miktar çaba göstererek, "Yani siz ikiniz... sen ve... siz ikiniz... arkamdan?" diyebilirdi.

"Sandığın gibi değil," diye üsteledi Anna-Lena.

"Hem de hiç sandığın gibi değil," diye teminat verdi tavşan.

"Gerçekten de değil," diye ekledi Anna-Lena.

"Eh... bu biraz da ne düşündüğüne bağlı olabilir gerçi," diye fikir yürüttü tavşan.

"Sessiz ol artık, Lennart!" dedi Anna-Lena.

"Sen de ona doğruyu söyle gitsin o zaman," diye önerdi tavşan.

Anna-Lena burnundan derin bir nefes alarak gözlerini yumdu.

"Lennart sadece bir... İnternet üzerinden temasa geçtik. Aslında böyle olmaması... Öylece oluverdi, Roger."

Roger'ın kolları iki yanında gevşekçe sarkıyordu, mağluptu. Sonunda banka soyguncusuna döndü, tavşanı gösterdi ve, "Onu vurmak için kaç para istersin?" diye fısıldadı.

Banka soyguncusu, "Lütfen herkes bana birilerini vurmamı söylemeyi kesebilir mi?" dedi yalvarır gibi.

"Kaza süsü verebiliriz," dedi Roger.

Anna-Lena, Roger'a doğru birkaç adım atarak onun parmak uçlarına uzanmaya çalıştı.

"Lütfen, sevgilim... Roger, sakın ol..."

Roger'ın sakinleşmeye hiç niyeti yoktu. Bir elini tavşana doğru kaldırarak, "Öleceksin!" diye bağırdı. "Duydun mu beni? Öleceksin!"

Paniğe kapılan Anna-Lena onun dikkatini çekebileceğine inandığı tek şeyi yumurtlayıverdi: "Roger, dur! Burada biri ölürse daire cinayet mahalli olur ve o zaman da metrekare başına fiyatı artar! İnsanlar cinayet mahallerine bayılır!"

Roger bunu duyunca durdu, yumrukları titriyordu ama derin bir nefes alarak bir nebze olsun sakinleşti. Ne de olsa fiyat her zaman fiyattı. Önce omuzları çöktü, ardından da kendisi. Hem manevi olarak hem de fiziksel olarak. Yere bakarak, "Ne

zamandır devam ediyor bu?” diye fısıldadı. “Seninle bu... bu lanet tavşan arasındaki şey?”

“Bir yıl,” dedi Anna-Lena.

“*Bir yıl mı?!*”

“Lütfen Roger, sadece senin için yaptım.”

Roger’ın gıdığı çaresizlik ve şaşkınlıkla titriyordu. Dudakları kıpırdasa bile bütün duyguları içeride sıkışıp kalmış gibiydi. Tavşan kafalı adam gerçekte neler olduğunu açıklamak için bir fırsat bulmuş, ancak otoban gibi geniş bir Stockholm aksanıyla konuşan orta yaşlı bir adamdan çıkabilecek bir sesle lafa girmişti: “Dinle, Rog... Sana Rog dememe aldırılmazsın değil mi? Bu konuda kendini kötü hissetme! Kadınlar genelde bana ilgi duyar çünkü kocalarını yapmaya ikna edemedikleri şeyleri seve seve yaparım.”

Roger’ın yüzü kocaman, tek bir kırıışıklık hâlinde çarpıldı.

“Ne gibi şeyler? Aranızda gerçekten ne tür bir ilişki var?”

“Bir iş *anlaşması*, ben bir profesyonelim!” diye düzeltti tavşan.

“Profesyonel mi? Onunla yatmak için *para mı ödüyorsun*, Anna-Lena?” diye haykırdı Roger.

Anna-Lena’nın gözleri kocaman açıldı.

“Delirdin mi sen?” diye tısladı.

Tavşan, yanlış anlaşılmayı düzeltmek için Roger’a bir adım yaklaştı.

“Hayır, hayır, o tür bir profesyonel değilim. İnsanlarla yatmıyorum. Yani profesyonel olarak en azından. Ben ev gösterimlerini aksatıyorum, profesyonel bir aksatıcıyım, bak bu da kartım.” Tavşan çoraplarından birine uzanıp bir kartvizit çıkardı. *Sınır Tanımaz Lennart Ltd.* yazıyordu kartta. *Ltd.* kısmı da işin ciddiyetini belirtmek içindi.

Anna-Lena yanağının içini kemirerek, “Evet, Lennart bana yardım ediyordu. Bize!” dedi.

“Bu ne biçim şey böyle?..” diye haykırdı Roger.

Tavşan gururla başını sallıyordu.

"Ah, evet, Rog. Bazen mahalledeki alkolik olurum, bazen de gösterimi yapılan evin hemen üst katını kiralayıp sesi sonuna kadar açarak erotik bir film izlerim. Ama o en pahalı paketim." Elini beyaz çoraplarından iç çamaşırına, ardından da çıplak göğsünden çıkarmayı hâlâ başaramadığı tavşan kafasına kadar gezdirerek kendini gösterdi. Sonra da gururla duyurdu: "Bu *sıçan tavşan*, gördüğün gibi. Premium paket. Bu paketi aldığımda daireye herkesten önce sızıp banyoya saklanıyorum. Muhtemel alıcılardan biri kapıyı açınca da başında bir tavşan kafasıyla klozete oturmuş hacetini gören çıplak, yetişkin bir adamla karşılaşılıyor. İnsanlar bunu kesinlikle aşamıyor. Çizik zeminleri ya da çirkin duvar kâğıtlarını taşıdığımda hallederlirsin, öyle değil mi? Ama sıçan bir tavşan?" Tavşan açıklayıcı bir tavırla tavşan kafasının şakaklarına vurdu: "Buraya yapışıp kalır! Bunu gördüğün bir yerde yaşamak istemezsin, haksız mıyım?!" Tavşana bakarken orada bulunan herkesin çok iyi anladıkları bir düşünce yapısıydı bu.

Anna-Lena elini Roger'ın koluna uzattı ama adam sanki karısının dokunuşu canını yakmış gibi kolunu geri çekti. Anna-Lena burnunu çekti. "Lütfen, Roger, geçen seneki şu yüzyılın başından kalma, tadilat görmüş daireyi görmeye gittiğimiz zamanı hatırlıyor musun? Hani sarhoş bir komşu bir anda içeri dalmış ve bütün muhtemel alıcılara spagetti bolonez fırlatmaya başlamıştı?"

Roger kendini öyle hakarete uğramış hissediyordu ki genzinden alaycı bir hırıltı döküldü.

"Tabii ki hatırlıyorum! O daireyi rayiç bedelin üç yüz yirmi beş bin altına aldık!"

Tavşan keyifle kafasını salladı.

"Böbürlenmeyi sevmem ama spagetti fırlatan alkolik komşu en popüler karakterlerimden biri."

Roger gözlerini dikip Anna-Lena'ya baktı.

“Yani şimdi sen diyorsun ki... ama... peki benim emlakçıyla yaptığım onca pazarlık? Bütün o *taktiklerim*?”

Anna-Lena onunla göz göze gelemedi.

“Bir teklif verip de kaybettiğinde çok üzülüyorsun. Ben sadece... kazanmanı istedim.”

Bütün gerçeği dile getirmiyordu. Artık bir evi olsun isteyen o insanlardan biri olduğunu. Durmak istediğini. Televizyonda başka bir belgesel izlemek yerine ara sıra sinemaya gitmek ve uydurulmuş bir şeyler izlemek istediğini. Köpek balığı olmak istemediğini. Bu kadar ihanetin Roger’a ağır geleceğinden endişeleniyordu.

“Kaç kez?” diye tekrarladı Roger kırılgan bir sesle.

“Üç,” diye yalan söyledi Anna-Lena.

Tavşan, “Aslında altı,” diye düzeltti. “Bütün adresler ezberimde...”

Anna-Lena hıçkırarak, “Kapa çeneni, Lennart!” dedi.

Lennart uysalca başını salladı ve tavşan kafasını bir kez daha çekiştirmeye başladı. O kafanın içine tamamen gömülü olarak epey bir zaman geçirdikten sonra nihayet, “Sanırım az önce bir şey biraz gevşedi!” diye bağırdı.

Roger başını eğmiş, zemini izliyordu. Ayak parmaklarını ayakkabılarının içinde sıkıştırdı çünkü Roger duygularını ayaklarında hisseden o adamlardandı. Geniş bir yarım daire çizerek yürümeye başlayarak balkon kapısına doğru giderken ayak parmaklarını süpürgeliklerden birine çarptı ve sessizce, çok sessizce, hem lanet olası süpürgeliklere hem de o lanet olası tavşana küfretti.

“Seni aptal... aptal... aptal...” diye mırıldandı sanki aklına gelebilecek en berbat hakareti arıyormuş gibi. En sonunda buldu: “Seni aptal Stockholmlü!” Ayak parmakları da kalbi kadar acıyordu, o yüzden yumruklarını sıkıp başını kaldırdı ve kimsenin onu durdurmasına zaman tanımayacak bir hızla

dairenin diğer ucuna koşup tavşanı yere serdi. Tüm sevgisiyle, tüm gücüyle, tek bir darbeye.

Tavşan kapıdan banyo zeminine doğru düştü. Neyse ki dolgulu tavşan kafası Roger'ın yumruğundan gelen darbenin büyük bir kısmını emmişti ve Lennart'ın fiziğinin yumuşaklığı da (aşağı yukarı mantıyla aynı yoğunlukta) geri kalanını halletmişti. Gözlerini açıp tavana baktığında Julia üzerine eğilmişti.

"Hâlâ hayatta mısın?" diye sordu.

"Kafa yine sıkıştı," diye cevapladı.

"Yaralandın mı?"

"Sanmıyorum."

"Güzel. Kıpırda o zaman. İşemem gerek."

Tavşan özür diler gibi bir şeyler mırıldandı ve banyodan sürünerek çıktı. İlerlerken Julia'ya da bir kartvizit uzattı ve başını kadının karnına doğru öyle hızlı salladı ki tavşan kulakları gözlerinin üstüne düştü. O arada, "Çocuk partileri de düzenliyorum," diyebilirdi. "Çocukları sevmiyorsan."

Julia kapıyı adamın suratına kapadı ama kartviziti sakladı. Her normal ebeveyn aynısını yapardı.

Anna-Lena, Roger'a bakıyordu ama Roger ona karşılık vermeyi reddediyordu. Burnundan kan damlıyordu. Roger'a iş yerinde tükenmişlik sendromu teşhisi konduktan sonra doktorları Anna-Lena'ya bunun strese verilen bir tepki olduğunu söylemişti.

"Kanamam var, sana peçete getireyim," diye fısıldadı ama Roger burnunu gömleğinin koluna sildi.

"Kahretsin, sadece biraz yorgunum!"

Daha çok farklı bir odada olmak istediği için hızlı adımlarla koridora çıktı, ki bu da açık plan fikrine küfredmesine neden oldu. Anna-Lena da onun peşinden gitmek istedi ama Roger'ın biraz yalnız kalmaya ihtiyacı olduğunu fark edince dönüp gömme dolaba girdi çünkü adamla arasına koyabileceği

en uzak mesafe buydu. Küçük bir taburenin üstüne oturdu ve birden kendini bıraktı. Bir yerlerde açık bir pencere varmış gibi içeri esen soğuk havayı fark etmedi. Sanki bir gömme dolapta açık pencere olabilirmiş gibi...

Banka soyguncusu dairenin tam ortasında dikiliyordu ve çevresi Stockholmlülerle sarılıydı. Hem mecazi hem de gerçek anlamda. Neticede "Stockholm" bir yerden ziyade bir tabir sayılabilir, hem Roger gibi adamlar hem de bizim gibiler için mutluluğumuza taş koyan sinir bozucu insanları temsilen kullanılır. Bizden daha iyi olduğunu düşünen insanları. Kredi başvurularımıza ret cevabı veren bankacılar, tek isteğimiz uyku ilacıyken bize sorular sorup duran psikologlar, yenilemek istediğimiz daireleri elimizden alan ihtiyar adamlar, karılarımızı çalan tavşanlar. Bizi görmeyen, bizi anlamayan, bizi umursamayan herkes. Herkesin hayatında mutlaka bir Stockholmlü vardır, hatta Stockholm'de doğmuşların bile kendi Stockholmlüleri vardır, sadece onlar bu şahısları, "New York'ta yaşayan insanlar" ya da "Brüksel'deki politikacılar" ya da kendilerini Stockholmlülerin düşündüğünden daha iyi gören başka bir yerdeki başka insanlar olarak tanımlarlar.

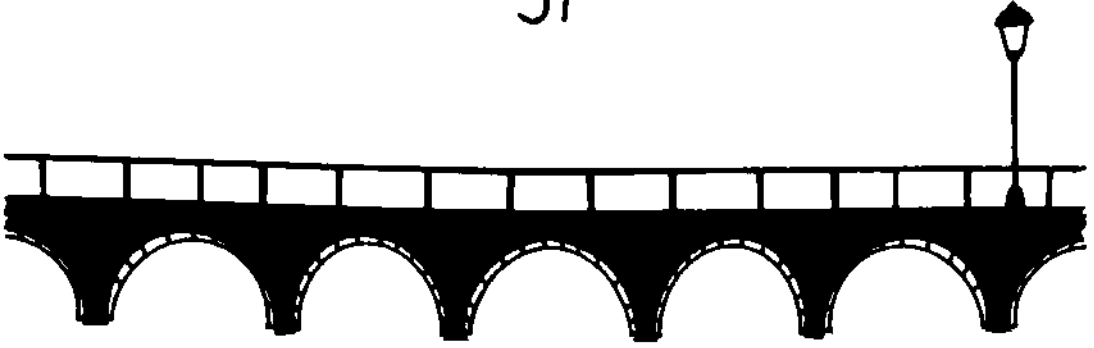
Evdeki herkesin kendine has kompleksleri, kendi şeytanları ve endişeleri vardı: Roger'ın kalbi kırıktı, Anna-Lena eve gitmek istiyordu, Lennart başındaki tavşan kafasından kurtulamıyordu, Julia yorgundu, Ro endişeliydi, Zara acı çekiyordu ve Estelle... eh... Estelle'in neyi olduğunu henüz kimse gerçekten bilmiyordu. Muhtemelen kendisi bile. "Stockholm" bazen bir iltifat da olabilir sonuçta: Başka birine dönüşebileceğimiz daha büyük bir yer. Özlemini çektiğimiz ama yapmaya cesaret edemediğimiz bir şey. Dairedeki herkes kendi hikâyesiyle boğuşuyordu.

Aniden çöken sessizlikte, "Beni affedin," dedi banka soyguncusu. İlk başta kimse duymamış gibiydi ama aslında hepsi

duymuştu. İnce duvarlar ve o berbat açık plan yüzünden banka soyguncusunun ağızından dökülen sözcükler gömme dolabın içine, koridora ve hatta banyo dolabına kadar ulaşmıştı. Pek ortak noktaları olmayabilirdi ama hepsi hata yapmanın nasıl bir şey olduğunu bilirdi.

“Özür dilerim,” dedi banka soyguncusu daha da zayıf bir sesle ve hiçbirisi cevap vermemiş olsa bile her şey böyle başladı işte: Banka soyguncusunun o daireden kaçmayı başarmasının ardındaki gerçek. Banka soyguncusunun o sözleri söylemesi ve onu duyan insanların da birilerini affetmesi gerekiyordu.

“Stockholm” aynı zamanda bir sendrom da olabilirdi tabii.

Tanık Sorgusu (Devam)

Jack: Peki, peki. Şimdi benim sorularıma odaklanabilir miyiz?

Roger: O lanet olası tavşan. Piyasayı onun gibiler manipüle ediyor. Bankacılar, emlakçılar ve lanet olası tavşanlar. Her şeyi manipüle ediyorlar. Her şey sahte.

Jack: Şu an Lennart'tan mı bahsediyorsunuz? O da tanık listemde ama daireden çıkarken tavşan kafası başında değildi. Her şey sahte derken ne demek istediniz?

Roger: Her şey işte. Bütün dünya sahte. Eskiden çalıştığım yerde bile numara yapıyorlardı.

Jack: Ben ev gösterimini kastetmiştim.

Roger: Ha, evet, elbette iş yerinde hastalandım ama belli ki bunun senin için bir önemi yok? Bu lanet olası tüketim toplumunda insanların da yerine yenileri konabilir, değil mi?

Jack: Hayır, demek istediğim o değildi.

Roger: Ahmak doktorun biri benim "tükendiğime" karar verdi. Tükenmiş falan değildim, sadece biraz yorgundum. Ama herkes birdenbire ortalığı velveleye verdi, patronum benimle "çalışma

ortamı" hakkında konuşmak istedi. Ben çalışmak istiyordum, anlıyor musun? Erkeğim ben. Ama geçen yıl bütün sene bana yapmam için bir şeyler uydurup durdular, aslında var olmayan projeler falan. Benden hiç faydalanmadılar, sadece benim için üzüldüler. Anlamadığımı sanıyorlardı ama anladım, tamam mı? Erkeğim ben, değil miyim? Anlıyor musun?

Jack: Kesinlikle.

Roger: Bir erkek, ona artık ihtiyaç duyulmadığını gözlerinin içine bakarak söylesinler ister. Ama onlar numara yaptılar. Anna-Lena da aynı şeyi yapıyormuş. Meğer ben iyi pazarlık yapmıyormuşum, bütün işi o lanet olası tavşan hallediyormuş.

Jack: Anlıyorum.

Roger: Anlamadığına kalıbımı basarım, seni küçük piç.

Jack: Yani incindiğinizi anlıyorum.

Roger: Ben ayrıldıktan sonra o iş yerine ne oldu biliyor musun?

Jack: Hayır.

Roger: Hiçbir şey. Hiçbir şey olmadı. Her şey olağan seyrinde ilerlemeye devam etti.

Jack: Üzgünüm.

Roger: Hiç sanmam.

Jack: Peki rica etsem bana duvarlar arasındaki boşluktan biraz bahsedebilir misiniz? Planlarda tekrar gösterin. Ne kadar geniş bir alandan bahsediyoruz? Yetişkin bir erkeğin içine girebileceği kadar büyük mü?

Roger: Burada. En az bir metre var. Eski daireyi iki ayrı eve dönüştürürken muhtemelen var

olanı kalınlaştırmak yerine ekstradan bir duvar örmüşler.

Jack: Neden?

Roger: Aptallarmış çünkü.

Jack: Aralarında da boşluk mu bırakmışlar?

Roger: Evet.

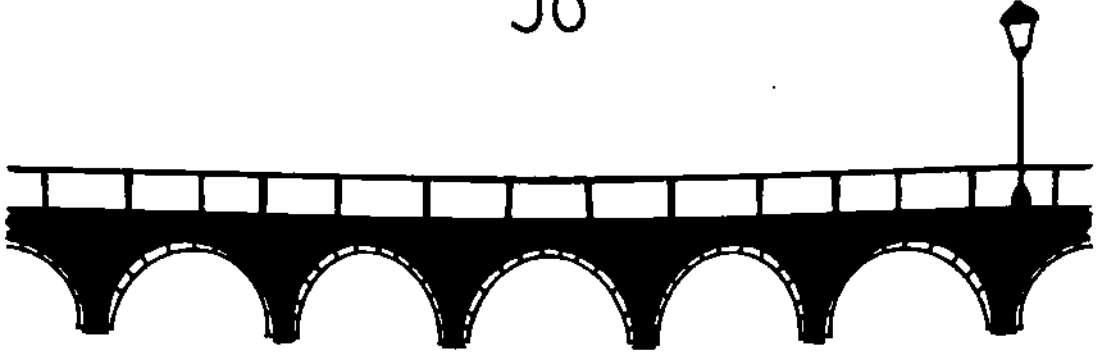
Jack: Yani aslında tam olarak sığmadığı hâlde duvarın içinde gözden kaybolmuş olabilecek bir zanlıyla muhatap olduğumu mu söylüyorsunuz?

Roger: Bu gülünecek bir şey değil.

Jack: Bekleyin burada.

Roger: Yine nereye gidiyorsun?

Jack: Meslektaşımın konuşmam gerek.

Roger, koridordaki daire kapısının önünde dikilerek epey bir zaman geçirdi. Bir elinin parmakları kanamayı durdurmak için burnunu sıkarken diğer eli her an evden çıkıp gitmeye hazır vaziyette kapının kolundaydı. Banka soyguncusu koridora çıktığında bu durumu fark etti ama onu durdurmaya içi el vermedi. “İstiyorsan gidebilirsin, Roger. Seni anlarım,” dedi.

Roger tereddüt etti. Açmayı denemiş gibi kapı kolunu hafifçe çekti ama açmadı. Süpürgeliğe öyle sert bir tekme savurdu ki ahşabı yerinde çıkardı.

“Bana ne yapacağımı söyleme!”

“Peki,” dedi banka soyguncusu, o anda banka soyguncusu olmanın tek olayının bu olduğunu dile getirmeyi beceremeyerek.

Ondan sonra konuşacak pek bir şey bulamadılar ama banka soyguncusu çeşitli ceplerini bir süre yokladıktan sonra küçük bir paket pamuk çıkararak ona uzattı ve sakince, “Kızlarımdan birinin burnu ara sıra kanar da... O yüzden hep yanımda taşıyım,” diye açıkladı.

Roger kendisine sunulan armağanı kuşkuyla aldı. İki burnun deliğine de birer parça pamuk tıktı. Eli hâlâ kapıdaydı ama ayaklarını evden çıkıp gitmeye ikna edemiyordu. Ayakları, Anna-Lena’sız nereye gidilir, hiç bilmiyordu.

Koridorda bir bank vardı. Banka soyguncusu o bankın bir ucuna ilişti, çok geçmeden Roger da diğer ucuna oturdu.

Kanaması nihayet durmuştu. Gömleğinin koluyla hem burnunun hem de gözlerinin altını sildi. Uzunca bir süre ikisi de tek kelime etmedi. Sonunda banka soyguncusu konuşmaya başladı: "Hepinizi bu işe bulaştırdığım için özür dilerim. Kimseye zarar vermek istememiştim. Sadece kirayı ödemek için altı bin beş yüz krona ihtiyacım vardı, bankayı o yüzden soymaya çalıştım. Parayı en kısa zamanda geri ödeyecektim. Faiziyle!"

Roger cevap vermedi. Bir elini kaldırıp arkasındaki duvara vurdu. Dikkatle, neredeyse şefkatle, sanki kırılmasından korkmuş gibi vurdu. Tak, tak, tak. Olanı olduğu gibi söyleyecek, Anna-Lena'nın onun taşıyıcı duvarı olduğunu ifade edecek duygusal gücü bulamadı, onun yerine, "Sabit mi değişken mi?" diye sordu.

"Ne?" dedi banka soyguncusu.

"Parayı faiziyle geri vereceğini söyledin. Sabit faiz mi değişken faiz mi?"

"Onu hiç düşünmemiştim."

"Aralarında müthiş fark var," dedi Roger yardımsever bir tavırla.

Sanki banka soyguncusunun endişelenmesi gereken yeterince şey yokmuş gibi.

O sırada Julia banyodan çıktı. Oturma odasında ayakta dikilen Ro'ya baktı içgüdüsel olarak.

"Anna-Lena nerede?"

Ro'nun yüzünde, tabakları bulaşık makinesine yerleştirmenin doğru ve yanlış yolları olduğunu öğrendiği zamanki gibi anlayıştan yoksun bir ifade vardı.

"Gömme dolaba girdi sanırım."

"Tek başına mı?"

"Evet."

“Peşinden gidip nasıl olduğuna bakmak aklına gelmedi mi? Daha az önce kocası olacak o duygu engelli moruğun bağırışlarına maruz kaldı. Hem de *her şeyi* onun için yapmışken. Ama sen peşinden bile gitmedin, öyle mi? Şu an yuvası dağılmak üzere olabilir ama sen onu yalnız bıraktın. Nasıl bu kadar vurdumduymaz olabiliyorsun?”

Ro, dilini dişlerinin arkasında kıvırdı.

“Ben sadece... Beni yanlış anlama ama burada Anna-Lena’dan mı bahsediyoruz yoksa senden mi? Demek istediğim, seni üzecek bir şey yaptım da hatamı anlayayım diye bu meseleye kızmış gibi mi davranıyorsun yoksa...”

“Bazen *hiçbir şey* anlamıyorsun, değil mi?” diye mırıldandı Julia ve gömme dolaba doğru ilerledi.

“Ben sadece bazen kızgın olduğumu söylediğin şeye aslında kızgın olmadığını söylemek istemiştım! Ayrıca vurdumduymaz olduğum için mi vurdumduymazım yoksa...” diye seslendi Ro arkasından. Ancak Julia ona genellikle Alman arabalarındaki öfkeli adamların iletişim kurduğu bir beden dili hareketiyle karşılık verdi. Ro oturma odasına dönüp kâsedden bir misket limonu aldı ve gerginlikten kabuklarıyla birlikte yemeye başladı. Fakat Zara pencerenin önünde dikiliyordu ve Ro ondan biraz korkuyordu. Azıcık akli olan da korkardı zaten. O yüzden odadan çıkıp koridora gitti.

Koridorda banka soyguncusu ile Roger bir bankın iki ucunda oturuyordu. Ro, evliliği boyunca hep “insanların sınırlarına saygı duyması” gerektiğine dair nutuklar dinlemişti ama henüz bu sınırları tam olarak anlayamıyordu. O yüzden de bankta ikisinin arasına kendini tepeştiriverdi. “Tepiştirmek” gerçek bir sözcük olmayabilirdi ama Ro’nun babası bu durumu öyle adlandırırdı. O da yetersiz sınır algısından mustarıptı. Ro, iyisiyle kötüsüyle bildiği her şeyi babasından öğrenmişti.

Banka soyguncusu bir uçtan ona tuhaf bir bakış atarken Roger da diğer uçtan rahatsız olmuş gibi bakıyordu. Şimdi ikisi

de öyle uzağa tepişmişlerdi ki ikisinin de popolarının yarısı bankın dışında kalıyordu.

“Misket limonu?” diye sordu Ro. İkisi de başlarını salladılar. Ro özür diler gibi Roger’a baktı ve, “Karım sana az önce koca olacak o duygu engelli moruk dediği için özür dilerim,” dedi.

“Ne dedi?”

“Duymadın mı acaba? O zaman bir şey yok.”

“Nasıl yani? *Duygu engelli* de ne demek?”

“Üzerine alınma çünkü çoğu insan Jules’un hakaretlerini anlayamıyor zaten. Öyle bir söylüyor ki insanlar sadece iyi bir şey söylemediğini anlayabiliyorlar. Bu da bir yetenek. Ayrıca Anna-Lena’yla boşanmanıza gerek kalmayacağına da eminim.”

Roger’ın gözleri öyle kocaman oldu ki son kerte de gözleri kulaklarından daha büyük görünüyordu. “*Boşanma* lafını açan kim?”

Misket limonunun kabuğu Ro’yu öksürttü. Beynin mantığı ve akılcı düşünmeyi kontrol eden kısmında binlerce küçük sinir ucu aşağı yukarı zıplayarak *Konuşmayı kes artık!* diye bağıyordu. Ro buna rağmen kendini, “Kimse,” derken buldu. “Kimse boşanma lafı etmedi! Bak, eminim her şey çözülür. Ama çözülmezse bile yaşlı çiftlerin boşanmasının da romantik bir yanı var aslında. Beni hep mutlu eder, ne bileyim, emeklilerin âşık olacakları başka birini bulabileceklerini düşünmeleri şahane bir şey.”

Roger kollarını kavuşturdu. Ağzını güçlkle aralayarak, “Çok sağ ol, insanı nasıl gazlayacağını biliyorsun. Tam bir kişisel gelişim kitabı gibisin ama tersten,” dedi.

Ro’nun beynindeki sinir uçları nihayet dilinin kontrolünü ele geçirmeyi başardı ve Ro güçlkle yutkunarak başını onaylar gibi salladı, sonra da özür diledi. “Kusura bakma. Çok konuşuyorum. Jules da hep söyler bunu. Fazla pozitif olmamın insanların canını sıktığını söyler. Aslında bardakta yalnızca

insanın kendini boğmasına yetecek kadar su varken benim hep bardağın dolu tarafını görmemin. Bir de...”

“Bu fikre nereden kapıldığını anlayabiliyorum,” dedi Roger alaycı bir tınıyla.

Ro keyifsizce karşılık verdi: “Eskiden söylerdi bunu. Fazla pozitif olduğumu yani. Hamile kaldığından beri her şey çok ciddileşti çünkü anne babalar hep çok ciddi olur ve sanırım biz de uyum sağlamaya çalışıyoruz. Bazen sorumluluk almaya hazır olmadığımı düşünüyorum. Ne bileyim, telefonum bir güncelleme istediğinde bile benden çok şey istediği hissine kapılıp kendimi telefona *Beni boğuyorsun!* diye bağırıırken buluyorum. Ama bir çocuğa bağıramazsınız. Üstelik çocukların da sürekli güncellenmesi gerek çünkü karşıdan karşıya geçerken ya da fıstık falan yerken ölüp gidebilirler! Daha bugün üç kere telefonumu kaybettim, bir insan evladına hazır mıyım hiç bilmiyorum.”

Banka soyguncusu anlayışla ona baktı. “Ne kadarlık hamile? Julia?”

Ro’nun yüzü hemen ışıldadı.

“Aşırı hamile! Doğum her an başlayabilir!”

Roger’ın kaşları feci hâlde seğirdi. Sonra neredeyse anlayışlı sayılabilecek bir tavırla, “Ah. Ama eğer bu daireyi *almayacaksanız* onun burada doğum yapmasına izin verme riskine girmenizi tavsiye etmem. O zaman bu daireyle duygusal bir bağ kurar. Bu da fiyatı bayağı bir fırlatır,” dedi.

Ro’nun belki de kızması gerekirdi ama o daha ziyade üzgün görünüyordu.

“Aklımda tutarım.”

Banka soyguncusu bankın diğer ucunda iç geçirdi, sonra da kederle inledi. “Belki de bugün iyi bir şey yapmışımdır. Belki bir rehine krizi fiyatı düşürebilir, ha?”

Roger bir homurtu çıkararak güldü.

“Tam tersi. O geri zekâlı emlakçı bir sonraki ilana muhtemelen *televizyonda görüldüğü gibi* ibaresi ekleyecek ki ev daha çok talep görsün.”

“Özür dilerim,” diye mırıldandı banka soyguncusu.

Ro sırtını duvara yaslayıp misket limonunu kabuğuyla çiğnemeye devam etti. Banka soyguncusu hayretle ona baktı.

“Daha önce kimsenin misket limonunu böyle, bütün olarak yediğini görmemiştim. Tadı güzel mi?”

“Pek sayılmaz,” diye itiraf etti Ro.

Roger bilgilendirir gibi, “İskorbütü önlemeye yarar. Denizcilere gemilerde misket limonu verilirdi eskiden,” dedi.

“Eskiden denizci miydin?” diye sordu Ro.

Roger, “Hayır. Sadece çok televizyon izliyorum,” diye yanıtladı.

Ro düşünceli bir tavırla başını sallayarak onayladı. Muhtemelen birileri ona bir şey sorsun diye bekliyordu ama kimse sormayınca, “Dürüst olmak gerekirse ben bu daireyi almayı hiç istemiyorum,” dedi. “Babam bakıp iyi olduğunu söylemeden en azından. Babam almak istediğim her şeye önden bakar ve iyi olup olmadığına karar verir, ben de kararlarımı ona göre alırım. O, babam, her şeyimi bilir.”

“Ne zaman gelecek?” diye sordu Roger kuşkuyla. Bir not defteriyle üzerinde IKEA baskısı olan bir kurşun kalem çıkarıp farklı metrekafe fiyatları üzerinden hesaplamalar yapmaya başladı. Fiyatı yükseltebilecek faktörleri çoktan listelemişti: doğum yapmak, cinayet (televizyonda gösterilirse), Stockholmlüler. Başka bir listedeyse fiyatı düşürebilecek şeyleri sıralamıştı: rutubet, küf, tadilat ihtiyacı.

“Gelmeyecek,” dedi Ro. Sonra sözcüklerin ağırlığını hafifletmek ister gibi bir sesle, “Hasta,” diye devam etti. “Demans. Şu anda bir bakımevinde. Orada yaşamasından değil de o kelimenin tınısından nefret ediyorum. Bakımevi. Hem babam o bakımevinden hiç hoşlanmadı çünkü her şey bozuk. Musluklar

damlatıyor, havalandırma ses çıkarıyor ve pencere mandalları gevşek. Kimse de çıkıp tamir etmiyor. Babam eskiden her şeyi tamir edebilirdi. Her şeye bir cevabı vardı. Eskiden son kullanma tarihi yaklaşmış yumurta alırken bile babamı arayıp sorun olur mu diye sorardım.”

“Çok üzüldüm,” dedi banka soyguncusu.

“Teşekkürler,” diye fısıldadı Ro. “Ama sorun değil. Babama bakılırsa yumurtalar bizim sandığımızdan çok daha uzun süre dayanıyormuş.”

Roger not defterine *demans* yazdı ve bunun onu mutlu etmediğini fark edince üzüldü. Daire konusundaki rakiplerinin kim olduğu aslında hiç önemli değildi, Roger’ın Anna-Lena’sı vardı hâlâ. Not defterini tekrar cebine koyarak, “Doğru söylüyor. Politikacılar yumurtaları daha hızlı tüketelim diye piyasayı manipüle ediyorlar,” dedi.

Televizyondaki bir belgeselde görmüştü bunu, köpek baklıklarıyla ilgili olandan hemen sonra yayınlanmıştı. Roger’ın yumurtalara özel bir ilgi duyduğu yoktu aslında ama bazı geceler Anna-Lena sızdıktan sonra geç saatlere kadar otururdu çünkü onu uyandırmak, başını omzundan çekmesine neden olmak istemezdi.

Ro parmaklarını birbirine sürttü, duygularını apaçık belli eden insanlardandı. “Evdeki radyatörleri de sevmezdi zaten. İçerinin sıcaklığını dışarıdaki havanın sıcaklığına göre ayarlayan şu modern radyatörlerdendi. Kendin ayarlayamıyorsun.”

“Öff!” diye feryat etti Roger. Çünkü o da insanın evinin sıcaklığına bizzat karar vermesi gerektiğine inanan adamlardandı.

Ro zayıf bir tebessümle karşılık verdi.

“Ama babam Jules’u sever. Hem de öyle böyle değil. Onunla evlendiğimde nasıl da gururluydu. Onun çok akli başında biri olduğunu söyledi,” dedi ve ardından bir anda, “Berbat bir ebeveyn olacağım ben,” deyiverdi.

“Hayır, olmayacaksın,” dedi banka soyguncusu teselli eder gibi.

Ama Ro üsteledi: “Evet, olacağım. Çocuklarla ilgili hiçbir şey bilmiyorum. Bir keresinde kuzenimin çocuğuna bakmıştım ama o hiçbir şey yemek istemedi ve sürekli, *Acıyor*, deyip durdu. Ben de ona kanatları çıkmak üzere olduğu için canının yandığını çünkü yemeğini yemeyen bütün çocukların kelebeğe dönüştüğünü söyledim.”

“Çok tatlı,” diye gülümsedi banka soyguncusu.

“Akut apandisiti varmış,” diye ekledi Ro.

Banka soyguncusu, “Yaa,” dedi. Artık gülümseliyordu.

“Diyorum ya, hiçbir şey bilmiyorum! Babam ölecek, ben ebeveyn olacağım. Tam da onun gibi bir ebeveyn olmak istiyorum ama bunu nasıl becereceğimi ona soramayacağım. İnsan ebeveyn olunca bir sürü şey bilmek zorunda, her şeyi bilmek zorunda. Hem de en başından itibaren. Jules de benden sürekli *karar* vermemi isteyip duruyor ama bilmiyorum ki işte... Yumurta alsam mı almasam mı ona bile karar veremiyorum. Yok, ben yapamayacağım. Jules bütün dairelere bilerek kusur bulduğumu çünkü şeyden korktuğumu söylüyor... Şeyden... Onu bile bilmiyorum. Bir şeyden işte.”

Roger duvara iyice yaslanmış, IKEA kalemiyle tırnağını temizliyordu. Ro'nun neden korktuğunu çok iyi anlıyordu: Bir daire almak, orada tek bir kusur bulmak ve sonra kendinin de kusurlu olduğunu itiraf etmek zorunda kalmak. Roger için son yıllarda bunu kendine itiraf etmek o kadar da zor olmamıştı ama kendini bunu yüksek sesle dile getirmeye bir türlü ikna edememişti çünkü inanılmaz öfkeliydi. Bir adam yaşlılığın ondan alıp götürdüğü şeylerin bir sonucu olarak bu duruma düşebiliyordu; mesela bir amaca hizmet etme becerisi gibi. Ya da en azından sevdiğiniz insanı bunu yapabileceğinize inandırma

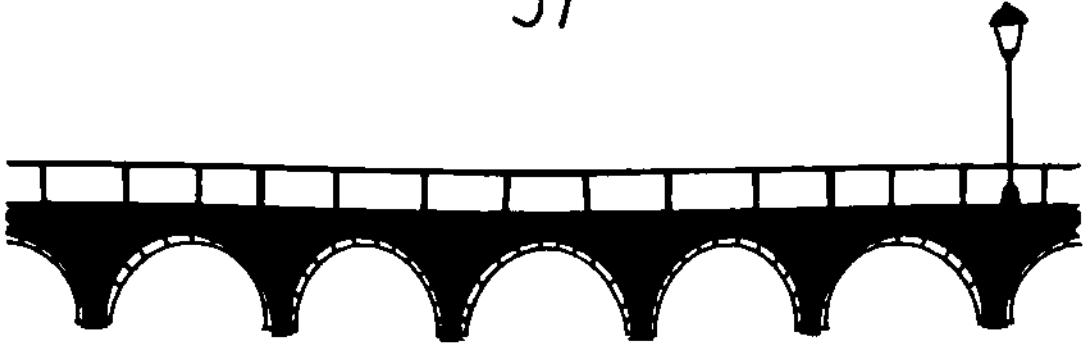
becerisi gibi. Anna-Lena onun ruhunu görmüştü, bunu şimdi şimdi anlıyordu. Roger'ın ona verecek hiçbir şeyi olmadığını biliyordu. Evlilikleri banyolarda gizlenen tavşanlarla sahte bir hayranlık gösterisine dönüşmüştü ve bir daire daha olmuş ya da olmamış çok fark etmezdi. Bu yüzden de Roger ucu kırılana kadar IKEA kalemiyle tırnağını temizledi, ardından da hafifçe öksürerek Ro'ya aklına gelebilecek en güzel hediyeği verdi.

“Karin için bu daireyi almalısın. Herhangi bir sorunu yok. Belki birkaç küçük tadilat gerekebilir ama rutubet ya da küf yok. Mutfak ve banyo çok iyi durumda ve konut idaresinin finansal şartları da gayet iyi. Bir iki gevşemiş süpürgelik var ama halledilir,” dedi.

“Ben süpürgelikler nasıl tamir edilir bilmem ki,” diye fırladı Ro.

Roger uzun, çok uzun bir süre sessiz kaldı, sonra —ona hiç bakmadan— ihtiyar bir adamın genç bir kadına söyleyebileceği en zor şeylerden birini söyledi:

“Halledersin.”

Jim, karakoldaki personel odasından kahve alıyor ama içecek zaman bulamıyor çünkü Jack, Roger'la yaptığı sorgudan çıkmış telaşla ona doğru koştururken bir yandan da, "Eve geri dönmeliyiz! Zanlının nerede saklandığını biliyorum! Duvarda!" diye bağıyor.

Jim bunun ne demek olduğunu hiç anlamasa da itaat ediyor. Karakoldan çıkıp arabaya biniyorlar ve içeri girdikleri anda tüm taşların yerli yerine oturacağına, Stockholmlüler gelip bütün başarıyı sahiplenmeden çok önce onlara aradıkları cevapları verecek çok basit bir şeyi gözden kaçırdıklarına dair büyük umutlarla olay yerine doğru yola çıkıyorlar.

Kısmen haklılar da. Çok basit bir şeyi gözden kaçırdılar.

Gazeteciler ve gelip geçenler rastgele içeri girip her halta burunlarını sokamaları diye lobide dikilen genç bir polis memuru var. Jack ve Jim onu tanıyorlar çünkü bu kasaba tanımamalarına imkân tanıyacak kadar büyük değil. Üstelik insanlar zaman zaman genç polis memurlarının "çekmecedeki en keskin bıçak" olmamalarıyla dalga geçseler de bu genç adam çekmecedeki bile değil. Jim ve Jack'in yanından geçip gittiğini fark etmiyor bile ve ikili kızgınlıkla birbirlerine bakıyor.

"Bana kalsa olay yerini koruma işini ona vermezdim," diye mırıldanıyor Jack.

"Ben tualete giderken biramı bile emanet etmem ona," diye mırıldanıyor Jim de ama hangisini daha ciddi bir durum olarak gördüğünü pek belli etmiyor. Ama Yılbaşı Arifesi'ndeler ve personel eksikliği nedeniyle seçim yapmak gibi bir lüksleri yok.

Ayrılıp aramaya başlıyorlar. Jack duvarlara vurmak için önce parmak boğumlarını, bir süre sonra da el fenerini kullanıyor. Jim kendisinin de bazı sağlam düşünceleri ve fikirleri varmış gibi davranmak için altında biri saklanıyor olabilir düşüncesiyle kanepeyi kaldırıyor. Ondan sonra da bütün sağlam düşünceleri tükeniyor. Sehpanın üzerinde birkaç pizza kutusu var. Jim geriye bir şey kalıp kalmadığına bakmak için birinin kapağını kaldırıyor. Jack bunu görünce burun delikleri neredeyse iki katına çıkıyor.

"Baba, lütfen bana orada kalan bir şey varsa yemeye niyetlenmediğini söyle. Sabahtan beri oradalar!"

Babası gücenmiş bir edayla kapağı bırakıyor.

"Pizza o kadar da kötü değil."

"Çöplükte yaşayan bir keçiyse belki," diye mırıldanıyor Jack, ardından tekrar dikkatle duvarın farklı noktalarına vurmaya başlıyor. Önceleri umutla, ardından gitgide artan bir çaresizlikle. Avuç içleri duvar kâğıdında bir göle yanlışlıkla anahtar düşürdükten sonraki o ilk anlar gibi geziniyor. Günün bütün hoşnutsuzlukları sonunda kendini belli etmeye başlarken o kendine güvenli görüntüsü hafiften çatırıyor.

"Of, lanet olsun. Yanıldım. Burada olmasının imkânı yok."

Duvarın, Roger'ın bahsettiği boşluğun bulunması gereken kısmının önünde dikiliyor. Ama içeri girmenin bir yolu yok. Banka soyguncusu oradaysa birileri duvarın o kısmını yıkıp sonra tekrar örmüş olmalı. Ama duvarın alçısı da boyası da böyle bir işlem görmüş olamayacak kadar düzgün. Hem zaten o kadar zamanları da yoktu. Jack belirli cinsel terimleri çeşitli

çiftlik hayvanlarıyla harmanlayan bir dizi kelime öbeği sıralıyor. Duvara yaslanırken sırtı çıtırdıyor. Jim uzaktan oğlunun kulakları ile omuzları arasında büzülen yüzüne yerleşen o başarısızlık hissini görüyor. O yüzden bir baba olarak mümkün merteye anlayışlı bir ifade takınarak onu teşvik etmek için, “Peki gömme dolap?” diye soruyor.

“Fazla küçük,” diyor Jack terslenerek.

“Plana göre evet. Estelle’in dediğine göreyse giysi odası kadar varmış...”

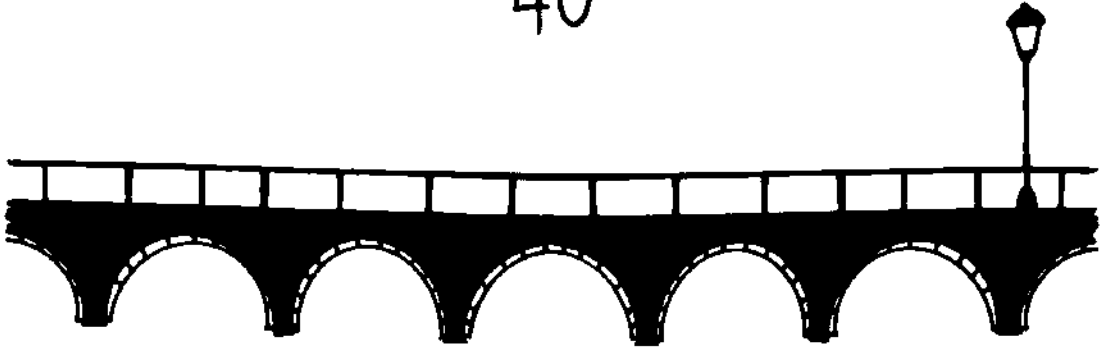
“Ne?”

“Kadın öyle dedi. Sorgu notlarımda bundan bahsetmemiş miyim?”

“Neden bir şey söylemedin?” diyor Jack. Çoktan ayağa fırlayıp harekete geçmiş.

“Bu kadar önemli olduğunu bilmiyordum,” diyor Jim kendini savunmak ister gibi.

Jack başını gömme dolaba daldırıp bir ışık düğmesi ararken alnını bir askıya vuruyor. Hem de başının zaten davul gibi şiştiği noktayı. Canı o kadar çok acıyor ki askıya yumruğunu geçiriyor. Dolayısıyla artık eli de acıyor. Ama Jim haklı. Ön tarafı kapayan bütün o eski montların ve daha da eski takım elbiselerin, hatta onlardan da eski eşyalarla dolu kutuların ardında gömme dolap planda görüldüğünden çok daha geniş.

Gömme dolabın kapısı çalındı.
Tık, tık, tık.

Anna-Lena ümitle, "Gel!" diye seslendi, sonra gelenin Roger olmadığını görünce perişan oldu.

"İçeri girebilir miyim?" diye sordu Julia nazikçe.

Anna-Lena ağlamanın tuvalete gitmekten daha mahrem bir eylem olduğuna inandığından yüzünü diğer tarafa çevirerek, "Ne sebeple?" diye sordu.

Julia omuzlarını silkti.

"Dışarıdaki herkesten sıdkım sıyrıldı. Görünüşe göre sen de benimle aynı hisler içindesin. Dolayısıyla belki ortak bir noktamız olabilir."

Anna-Lena uzun zamandır Roger dışında kimseyle ortak bir noktası olmadığını kabullenmek zorunda kaldı ve bu, kulağa çok hoş geliyordu. Oturduğu yerden tereddütle başını sallayarak Julia'yı içeri davet ederken eski moda erkek takımlarıyla dolu koca bir askılık yüzünü kısmen gizliyordu.

"Ağlamamın kusuruna bakma. Burada hatalı olan benim, biliyorum."

Julia etrafta oturacak bir yer aradı, sonra dolabın arkasından portatif bir merdiven çıkarıp en alt basamağına oturdu. Sonra da, "Hamile kaldığımda annemin bana söylediği ilk şey, *Artık sen de dolap köşelerinde ağlamayı öğrenmek zorunda kalacak-*

sın, Jules, zira çocuklar, karşılarında ağladığında korkuyorlar, olmuştu,” dedi.

Anna-Lena gözyaşlarını silerek başını takım elbiselerin arasından çıkardı. “Annenin *ilk* söylediği bu muydu gerçekten?”

“Ben zor bir çocukmuşum, o yüzden annemin sıra dışı bir mizah anlayışı vardır,” dedi Julia gülümseyerek.

Anna-Lena da zayıf bir tebessümle ona karşılık verdi. Sonra başıyla Julia’nın karnını işaret etti.

“İyi misiniz peki? Yani sen ve... ufaklık.”

“Ah, evet, teşekkür ederim. Günde otuz beş kere işiyorum, çoraplardan nefret ediyorum ve toplu taşıma araçlarını bombayla havaya uçurma tehdidi savuran teröristlerin aslında otobüslerdeki kokudan nefret eden hamile kadınlar olduğunu düşünmeye başladım. İnanır mısın, geçen gün yanımda oturan ihtiyar bir adam salam yiyordu? Salam! Otobüste! Ama teşekkür ederim, ufaklık da ben de iyiyiz.”

“Hamileyken rehin alınmak korkunç olmalı,” dedi Anna-Lena usulca.

“Eh, senin için ne kadar kötüyse benim için de öyledir. Sadece benim taşıyacak daha ağır yüküm var.”

“Banka soyguncusundan korkuyor musun?”

Julia başını ağır ağır iki yana salladı.

“Hayır, pek korkmuyorum aslında. Hatta dürüst olmam gerekirse o silahın gerçek olduğunu bile sanmıyorum.”

“Al benden de o kadar.” Anna-Lena, aslında bu konuda hiçbir fikri olmamasına rağmen başıyla onayladı.

“Polis her an gelebilir, biz sakın kalalım yeter,” dedi Julia.

“Umarım,” dedi Anna-Lena başıyla da onaylayarak.

“Aslına bakarsan banka soyguncusu bizden daha çok korkmuş gibi.”

“Evet, o konuda haklı olabilirsin.”

“Sen nasılsın?”

“Ben... Bilmiyorum aslında. Roger’ın kalbini çok kırdım.”

"Ah, içimden bir ses yıllar içinde onun tarafından çok daha kötü durumlara düşürüldüğünü söylüyor. Bence berabere bile sayılmazsınız o yüzden."

"Roger'ı tanımıyorsun. İnsanların zannettiğinden daha hassastır o. Sadece prensiplerine biraz fazla bağlı."

Julia başıyla onaylayarak, "Hassas ve prensipli, sıkça görülür," dedi. Bunun insanlık tarihi boyunca savaş çıkarıp duran bütün yaşlı adamları tanımlamak için şahane bir ifade olduğunu düşündü.

"Bir keresinde siyah sakallı genç bir adam Roger'dan otoparkta onun yerine park etmek için ricada bulundu ve Roger arabasını hareket ettirmeden önce yirmi dakika bekledi. Prensip meselesi!"

"Ne tatlı," dedi Julia.

Anna-Lena yüzünde boş bir ifadeyle, "Onu tanımıyorsun," diye tekrarladı.

"Saygısızlık etmek istemem, Anna-Lena ama... şayet Roger dediğin kadar hassas biri olsaydı şu an dolabın içinde ağlayan o olurdu."

"Onun... içi hassas. Nasıl oldu anlamıyorum ama... Lenart'ı görür görmez hemen bizim... *yasak aşk* yaşadığımızı sandı. Benim böyle bir şey yapabileceğimi nasıl düşünür?"

Julia portatif merdivende rahat bir pozisyon bulmaya çalışırken metalin üzerinde kendi yansımasına denk geldi. Pek de gönül okşayan bir görüntü sayılmazdı.

"Roger senin sadakatsizlik ettiğini düşündüyse sorunu olan o demektir, sen değil."

Anna-Lena parmaklarının titremesini durdurmak için ellerini bacaklarına sımsıkı bastırmıştı. Gözlerini kırpmıyarak bıraktı.

"Roger'ı tanımıyorsun."

"Onun gibi adamları yeterince tanırım."

Anna-Lena'nın çenesi ağır ağır iki yana oynadı.

"Arabayı çalıştırmadan önce prensip olarak yirmi dakika bekledi. Çünkü o sabah haberlerde bir adam vardı. Bir politikacı. Göçmenlere yardım etmeyi bırakmamız gerektiğini söylüyordu. Her şeyi bedavaya alabileceklerini düşünerek buraya geldiklerini ama bir toplumun bu şekilde işlemediğini. Çok küfretti ve hepsinin aynı olduğunu söyledi. Öyle insanların. Roger da o adamın partisine oy vermişti, biliyor musun? Roger'ın ekonomi, yakıt vergileri ve bu gibi konularda çok keskin fikirleri vardır ama Stockholmlülerin çıkıp da Stockholm dışında yaşayan herkesin nasıl yaşaması gerektiğine karar vermesinden hiç hoşlanmaz. Ayrıca gayet de hassas olabilir. Bazen kendini biraz hırçın bir tavırla ifade ettiğini kabul ediyorum ama onun prensipleri var. Kimse prensipleri olmadığını söyleyemez. İşte o gün, o politikacının sözlerini duymasından sonra bir alışveriş merkezine gittik, Noel yaklaştığından arabaya döndüğümüzde her yer doluydu. Çok ama çok uzun kuyruklar oluşmuştu. Siyah sakallı o genç adam da bizim arabamıza doğru ilerlediğimizi görünce camını indirdi ve çıkıp çıkmadığımızı, çıkıyorsak yerimize park edip edemeyeceğini sordu."

Julia çoktan ayaklanıp girilebilir dolabı çıkılabilir dolap olarak kullanmaya hazırды.

"Aslına bakarsan, Anna-Lena, bu hikâyenin devamını dinlemek istediğimden emin değilim..."

Anna-Lena anlayışla başını salladı. İnsanlar onun hikâyeleri karşısında ilk kez bu tepkiyi vermiyorlardı. Ama sesli düşünmeye o kadar alışmıştı ki yine de hikâyesini bitirdi.

"Sırada o kadar çok araba vardı ki o genç adamın otoparkın bizim park ettiğimiz kısma gelmesi yirmi dakika sürdü. Roger da o gelene kadar yerinden çıkmayı reddetti. Arabanın arka koltuğunda adamın iki çocuğu varmış. Ben fark etmedim ama Roger etmiş. Oradan uzaklaşırken Roger'a onunla gurur duyduğumu söyledim ve o da bunun ekonomi, yakıt vergileri ya da Stockholmlülerle ilgili fikirlerinin değiştiği anlamına gelme-

diğini söyledi. Sonra da o genç adamın gözünde televizyondaki o politikacıdan farkı olmadığını fark ettiğinden dem vurdu. Yaşları, saç renkleri, aksanları falan her şeyleri aynıymış. Roger, o sakallı adamın hepsinin aynı olduğunu sanmasını istememiş.”

Anna-Lena takım elbise ceketlerinden birinin koluyla burnunu sildi ve keşke Roger'ın ceketi olsaydı diye düşündü.

Şunu belirtmekte de fayda var ki Julia tüm bu anekdot başladığından beri ayağa kalkmaya çalışıyordu ancak her hareketi o kadar çok zaman alıyordu ki kendini gerisin geri bırakıp oturması da en az ayağa kalkması kadar uzun sürmüştü. Oturduktan sonra ağzını açtı ve dudaklarından dökülen ilk ses soluksuz bir öksürük oldu. Hemen sonra da kahkahaya boğuldu.

“Bu çok uzun zamandır dinlediğim hem en tatlı hem de en gülünç şey, Anna-Lena.”

Diğer kadının burnunun ucu utançla titreşti.

“Politika konusunda çok tartışırız, Roger ve ben yani. İkimizin farklı fikirleri var ama her zaman... Bence birilerini anlamak için ille de onlarla aynı fikirde olmaya gerek yok, ne demek istediğimi anlıyorsun, değil mi? Ayrıca insanların Roger'ı zaman zaman biraz akıllı kıt sandıklarını da biliyorum ama o hiçbir zaman onların sandığı gibi aptal olmadı.”

Julia, “Ro ve ben de farklı partilere oy verdik,” diye itiraf etti.

Mesele politika olduğunda Ro'nun gözü boyanmış bir hippie olduğunu ve insanın böyle bir şeyi ilişkinin ilk birkaç ayında fark edemediğini eklemeyi de düşündü ama sonra vazgeçti. Çünkü iki insanın buna rağmen birbirlerini sevmesi de gayet mümkündü.

Anna-Lena ceketin koluyla bütün yüzünü sildi.

“Roger'ın arkasından iş çevirmemeliydim! O işinde çok iyiydi, patronlardan biri olmalıydı ama hiç öyle bir şans olmadı. Şimdi de... kazanamayınca o kadar üzülüyor ki... Onun

kazandığını hissetmesini istedim. O yüzden de *Sınır Tanımaz Lennart*'i aradım ve kendime bunun sadece tek seferlik bir şey olacağını söyledim. Ama... bir şeyi her yaptığında daha da kolaylaşıyor. Kendine böyle söylüyorsun... Yani tabii sen gençsin, inanması zordur ama... yalan her seferinde kolaylaşıyor. Kendi kendime bunu Roger için yaptığımı söyledim ama elbette aslında kendim içindi. O kadar çok daireyi günün birinde ev bakmaya gelen birileri görüp de *Hah, işte yaşamak istediğim yer*, desin diye yuvaya benzeyecek şekilde dekore ettim ki... Sadece ben de bir gün o insan olmak istedim. Yeniden bir yere yerleşmek. Roger'la ikimiz çok uzun zamandır bir evde gereğince yaşamadık. Öylece... geçip gidiyoruz sadece.”

“Ne kadar zamandır birliktesiniz?”

“On dokuz yaşımdan beri.”

Julia uzunca bir süre düşündükten sonra nihayet, “Nasıl başarıyorsun?” diye sordu.

Anna-Lena hiç düşünmeden yanıtladı: “Birbirinizden ayrı yaşayamayacak kadar seviyorsunuz birbirinizi. Ondan sonra bir süreliğine birbirinizi sevmekten vazgeçseniz bile... ayrı yaşayamıyorsunuz.”

Julia bir süre hiçbir şey söylemedi. Annesi tek başına yaşıyordu ama Ro'nun annesiyle babası kırk yıldır evliydi. Julia, Ro'yu ne kadar severse sevsin bu düşünce bazen onu dehşete düşürüyordu. Kırk yıl. Bir insanı o kadar uzun sevmek mümkün müydü ki? Belli belirsiz bir hareketle gömme dolabın duvarlarını göstererek Anna-Lena'ya gülümsedi. “Karım beni delirtiyor. Buraya peynir depolamak, içeride şarap yapmak istiyor.”

Anna-Lena gözyaşlarıyla lekelenmiş yüzünü aynı kumaştan yapılmış bir pantolonun arasına sakladı ve sanki utanç verici bir sırrı açık edermiş gibi, “Bazen Roger da beni delirtiyor,” diye yanıtladı. “Saç kurutma makinemizi şey için kullanıyor... yani, tahmin edersin işte... Onu havlusunun altına daldırıyor.

Saç kurutma makinesi öyle kullanılmaz... orası için. Çıglık atasım geliyor!”

Julia ürperdi.

“İyyyk! Ro da aynı şeyi yapıyor. O kadar tiksiniç ki midem bulanıyor.”

Anna-Lena dudağını ısırıldı.

“İtiraf edeyim, bu hiç aklıma gelmemişti. Böyle problemleriniz olabileceği yani. Nedense hep bir... kadınla yaşamamanın daha kolay olacağını düşünmüşümdür.”

Julia bir kahkaha attı.

“İnsan bir cinsiyete âşık olmuyor, Anna-Lena. Bir geri zekâlıya âşık oluyor.”

Anna-Lena da gülmeye başladı. Genellikle güldüğünden çok daha yüksek bir sesle. Sonra birbirlerine baktılar. Anna-Lena'nın yaşı, Julia'nınkinin neredeyse iki katıydı ama o an bir sürü ortak noktaları vardı. İkisi de kıl tipleri arasındaki farkı bilmeyen geri zekâlılarla evliydi. Anna-Lena, Julia'nın karnına baktı ve gülümsedi.

“Doğum ne zaman?”

“Artık her an olabilir! Duyuyor musun, küçük uzaylı?” diye yanıtladı Julia, biraz Anna-Lena'ya biraz da küçük uzaylısına hitap ederek.

Anna-Lena yapılan atfı anlamamış gibiydi ama gözlerini kapayıp konuşmaya başladı. “Bizim de bir oğlumuz, bir de kızımız var. Sizin yaşlarınızdalar. Ama onlar çocuk yapmak istemiyor. Roger da bunu hiç hoş karşılamıyor. Onu gerçekten tanımadığın, burada gördüklerinden bildiğin için inanmayabilirsin ama fırsatı olsa mükemmel bir dede olurdu.”

“Bunun için hâlâ bol bol zaman var, öyle değil mi?” diye sordu Julia merakla. Daha ziyade bahsi geçen çocuklar onun yaşlarındaysa yaşlı bir anne olacak kadar yaşlanmış olmak istemediği içindi merakı.

Anna-Lena başını kederle iki yana salladı.

“Hayır, onlar kararlarını verdiler. Yani tabii ki bu onların seçimi. Sonuçta bugünlerde işler böyle yürüyor. Kızım dünya nüfusunun zaten haddini aştığını söylüyor ve iklim krizi konusunda endişeli. Sıradan endişeler neden yetmiyor, anlamıyorum. İnsanın gerçekten de endişelenecek yeni şeylere ihtiyacı var mı yani?”

“Bu yüzden mi çocuk istemiyor?”

“Evet, öyle söylüyor. Tabii ben yanlış anlamadıysam. Muhtemelen yanlış anlamışımdır. Ama belki de o kadar çok insan olmaması çevre için iyidir, bilmiyorum. Ben sadece Roger’ın kendini tekrar önemli hissetmesini istiyorum.”

Julia kadının düşünce zincirini takip edemiyor gibiydi.

“Torunları olursa kendini önemli mi hissedecek?”

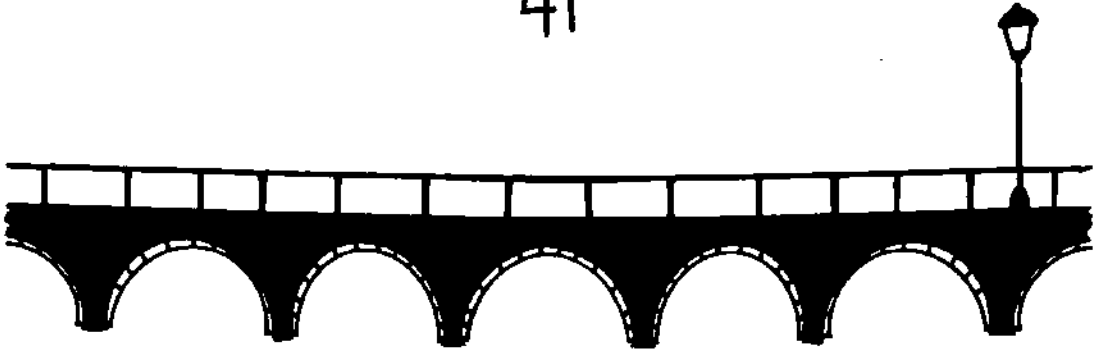
Anna-Lena zayıfça gülümsedi.

“Sen hiç kreşten eve dönerken üç yaşında bir çocuğun elinden tuttun mu?”

“Hayır.”

“Hayatta o andan daha önemli olduğun hiçbir an olamaz.”

Söyleyecek başka bir şeyleri kalmamıştı, esintide hafif ürperek orada öylece oturdular. İkisi de esintinin nereden geldiğini merak etmiyor gibiydi.

[stelle koridorda sessizce ilerliyordu, ihtiyar bedeni artık o kadar hafifti ki bu kadar çok konuşmasa mükemmel bir avcı olabilirdi. Bankta oturan banka soyguncusu, Ro ve Roger'a anlayışlı bir tavırla baktı. Kimse onu fark etmeyince de özür diler gibi boğazını temizleyerek, "Acaba aranızda acıkan var mı? Dondurucuda yiyecekler var, hemen bir şeyler uydurabilirim. Yani eminim yiyecek bir şeyler vardır. Mutfakta. İnsanlar mutfakta genelde yiyecek tutar," dedi.

Estelle insanları umursadığını göstermenin, onlara aç olup olmadıklarını sormaktan başka bir yolunu bilmiyordu. Banka soyguncusu ona hüüzünlü ama minnet dolu bir tebessümle baktı.

"Biraz yemek şahane olurdu, teşekkürler ama herhangi bir sıkıntıya neden olmak istemem."

Öte yandan Ro coşkuyla başını sallıyordu ve bunun tek sebebi bir misket limonunu kabuğunu soymaya bile kalkmadan yiyecek kadar acıkmış olmasıydı. "Belki pizza sipariş edebiliriz?"

Bu düşünce onu o kadar keyiflendirdi ki yanlılıkla Roger'ı dirsekledi. Roger derin düşüncelerden uyanmış gibi başını kaldırdı.

"Ne?"

"Pizza!" diye tekrarladı Ro.

Roger saatine bakarak, "Pizza mı? Şimdi mi?" diye homurdandı.

Başka bir düşünceyle sarsılan banka soyguncusu teslimiyetle iç çekti. “Olmaz. Öncelikle pizza sipariş edecek param yok. Rehin aldığım insanların karnını doyurmayı bile beceremiyorum...”

Roger kollarını kavuşturarak banka soyguncusuna baktı. İlk kez yargılar gibi değil de merakla bakıyordu ona.

“Planının ne olduğunu sorabilir miyim? Buradan nasıl çıkmayı düşünüyorsun?”

Banka soyguncusu gözlerini kırptırdı, sonra süsleyip püsleme zahmetine bile girmeden, “Bilmiyorum,” diye itiraf etti. “Bu kadar kapsamlı düşünmemiştim. Ben sadece... Sadece kirayı ödemek için paraya ihtiyacım vardı çünkü boşanıyorum ve avukat aksi hâlde çocuklarımı benden alacaklarını söyledi. Kızlarımı. Of, çok uzun hikâye, sizin canınızı da sıkmak istemem... Özür dilerim. Sanırım en iyisi benim teslim olmam. Anladım!”

“Şayet şimdi teslim olur da sokağa çıkarsan polis seni öldürebilir,” dedi Ro. Pek de teşvik edici bir söz sayılmazdı.

“Ettiğin lafa bak şimdi?” dedi Estelle.

Roger bilgilendirici bir tavırla, “Seni silahlı ve tehlikeli gördükleri için muhtemelen öyle olur. Böyle insanları genelde ilk gördükleri yerde vururlar,” dedi.

Kar maskesinin göz deliklerinin etrafı bir anda nemlendi.

“Bu gerçek silah bile değil.”

“Gerçek gibi durmuyor zaten,” diye onayladı Roger bu konudaki inanılmaz tecrübesizliğine dayanarak.

Banka soyguncusu, “Geri zekâlının tekiyim. Tam bir arı-zayım ve geri zekâlıyım. Bir planım bile yok. Beni vurmak istiyorlarsa da vursunlar. Hiçbir şeyi düzgün yapamıyorum zaten,” diye fısıldadı.

Sonra ayağa kalkarak yepyeni bir kararlılıkla dairenin kapısına doğru ilerledi.

Kalkıp karşısına dikilen Ro oldu. Banka soyguncusunun çocuklarından bahsetmesi de kısmen etkili olmuştu tabii ama

daha ziyade Ro, hayatının şu döneminde sürekli bir şeyleri yanlış yapıp durma hissini anlayabildiği içindi. "Pardon?" diye haykırdı. "Bunca şeyden sonra öylece pes mi edeceksin? En azından pizza sipariş edemez miyiz? Rehineli filmlerde pizzayı hep polis ayarlar! Bedavaya!"

Estelle kollarını karnının üzerinde birleştirerek, "Pizzayla bir sorunum yok ama sizce biraz salata da gönderirler mi?" dedi.

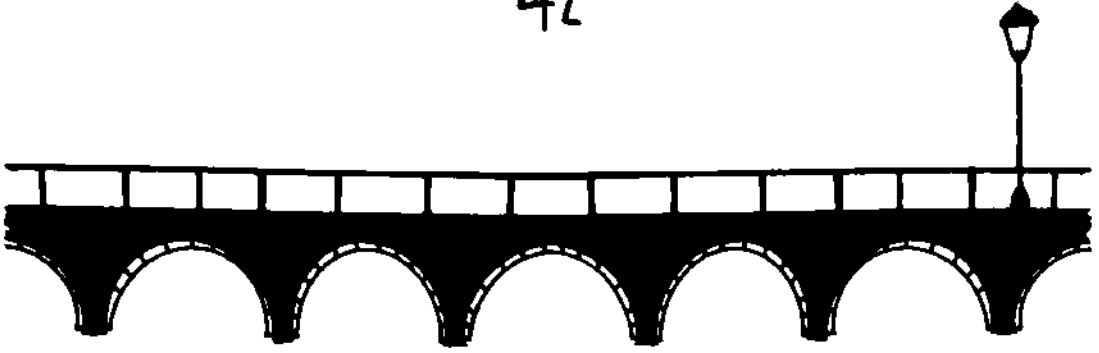
Roger başını kaldırmadan, "Bedava mı? Ciddi misin sen?" diye homurdandı.

"Böbrek taşı kadar ciddiym," dedi Ro. "Filmlerde rehiner her zaman pizza yiyor! Polisle iletişime geçmenin bir yolunu bulursak biz de pizza ısmarlayabiliriz!"

Roger uzun, çok uzun bir süre yere baktı. Ardından dairenin diğer ucundaki dolabın kapalı kapılarına bakarak onun ardından karısının varlığını hissetmeye çalıştı. Gözlerinin altındaki deri istikrarsız bir düzende seğiriyordu. Sonra sanki harekete geçmeye karar vermiş gibi –zira Roger'ın tecrübelerine göre bir şeyleri çok uzun düşünmekten hiçbir zaman fayda gelmezdi– ellerini dizlerine vurarak ayağa kalktı. İnişiyatifi ele alıyordu. Bunu yapmak bile içinin ısınmasını sağladı.

"Peki! Pizza olayını ben ayarlarım!"

Balkona doğru ilerledi. Estelle tabak çanak bulmak için alelacele mutfağa yöneldi. Ro ise Julia'nın neli pizza istediğini öğrenmek üzere dolaba gitti. Banka soyguncusu koridorda, elinde silahıyla bir başına kalmış, sessizce mırıldanıyordu: "Gelmiş geçmiş en berbat rehiner. Siz gelmiş geçmiş *en berbat* rehinerlersiniz."

Jack ve Jim dolabın altını üstüne getirseler de banka soyguncusundan herhangi bir iz bulamıyorlar. Arka taraftaki sandık, çoğu boşalmış birkaç şarap şişesi dışında boş. Ne tür bir ayyaş şarap şişelerini gömme dolapta saklar ki? Bütün kıyafetleri, erkek takımlarını ve bir kısmı renkli televizyonun icadından önce üretilmiş gibi görünen giysileri çıkarıyorlar. Ama başka hiçbir bulgu yok. Jim arama yaparken o kadar terliyor ki içerdeki soğuk esintiyi fark etmiyor. Durup müzik festivalindeki bir tazi gibi havayı koklayan Jack oluyor.

“Burası sigara kokuyor,” diyor alnındaki şişkinliğe usulca dokunurken.

“Belki de muhtemel alıcılardan biri gizlice sigara içmiştir, o şartlar altında çok anlaşılabilir bir şey,” diye tahmin yürütüyor Jim.

“İyi de o zaman DAHA ÇOK sigara kokması gerekirdi. Dairenin başka hiçbir yerinde koku yok, sanki birileri... ne bileyim, bir şekilde dolabı havalandırmış gibi.”

“Böyle bir şey nasıl mümkün olabilir?”

Jack cevap vermeyip ilk başta hayal ettiğini sandığı esintinin kaynağını bulmak için hareketleniyor. Birden yerde duran portatif merdiveni alıp birkaç kıyafet yığını yolundan çekiyor, basamaklara çıkıyor ve avucunun içiyle tavana vurmaya başlıyor. Bir süre sonra bir şey yerinden oynuyor.

“Burada eski havalandırma gibi bir şey var!”

Jim daha cevap vermeye fırsat bulamadan Jack başını delikten sokuyor. Jim de bu fırsatı sandıkta bulduğu şarap şişelerini sallamak için kullanıyor ve tamamen bitmemiş birinden bir yudum alıyor. Biraz şarap hiç de fena gitmez diye düşünüyor.

Jack, basamağın tepesinden sesleniyor: “Burada dar bir geçit var, sahte tavanın üzerinde, sanırım esinti tavan arasından geliyor.”

“Geçit mi? İçinden sürünüp başka bir yere çıkılabilecek kadar geniş mi?” diye soruyor Jim.

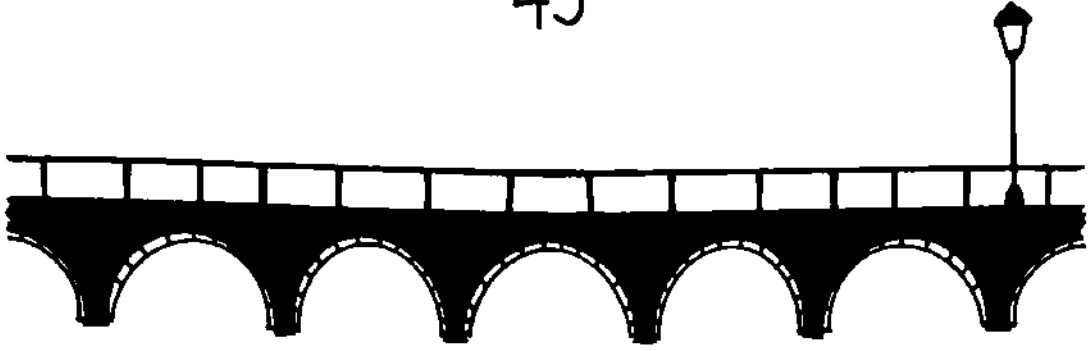
“Kim bilir. Çok dar ama sıska biri belki... bir dakika...”

“Bir şey mi gördün?”

“Nereye çıktığını görmek için feneri kullanmaya çalışıyorum ama engel olan bir şey var. Biraz... pofuduk bir şey.”

“Pofuduk mu?” diye tekrarlıyor Jim kaygıyla. Jack’in bir havalandırma boşluğunda ölü bulmak istemeyeceği hayvanlar geçiyor aklından. Neticede Jack hayvanların canlısından bile pek hoşlanmıyor.

Jack bir küfür savuruyor, pofuduk şeyi çekip Jim’e fırlatıyor. Bir tavşan kafası.

Roger balkon korkuluklarından polise baktı, ardından derin bir nefes alarak bağırdı: “İhtiyaçlarımız var!”

“Tıbbi ihtiyaçlar mı? Yaralı mısınız?” diye seslendi polislerden biri. Adamın adı Jim’di, kulakları çok iyi duymuyordu ve daha önce pek rehine krizi tecrübesi olmamıştı. Ya da dürüst olmak gerekirse hiç olmamıştı.

“Hayır! Acıktık!” diye haykırdı Roger.

“Sıkıştınız mı?” diye bağırdı polis.

Onun yanında başka, daha genç bir polis memuru duruyordu. Roger’ın ne dediğini duyabilmek için ihtiyar olanı susturmaya çalışıyordu ama ihtiyar olan elbette dinlemiyordu.

“HAYIR! PİZZA!” diye haykırdı Roger ama iki burun deliğine de tıktırdığı pamuklar yüzünden ne yazık ki daha ziyade “kıza” gibi çıktı.

“MELISSA MI? MELISSA ADINDA BİRİ Mİ YARALANDI?” diye bağırdı ihtiyar polis memuru.

“DİNLEMİYORSUN Kİ!”

“NE?”

Genç polis, sokağın ortasında ihtiyar olana, “BABA, SESİZ OL DA ADAMIN NE DEDİĞİNİ DUYABİLEYİM!” diye bağırdı ama o zamana kadar Roger öfkelenip balkonu terk etmişti bile. Bir grup lanet olası aktivist, bilmem kimlere hakaretmiş diye en sevdiği çikolatanın adını değiştirdiğinden

beri bu kadar çok küfretmemiştir. Ayaklarını yere vura vura evin içinde döndü ve not defteriyle IKEA kalemmini havada salladı.

“Bir liste yapıp aşağı atacağız,” diye duyurdu. “Kim neli pizza istiyor? Önce sen!” dedi banka soyguncusunu işaret ederek.

“Ben mi? Yani, hiç fark etmez. Herhangi bir şey olur,” dedi banka soyguncusu zayıf bir sesle.

“Düşünme engelli falan mısın? Bir kez olsun bir karar ver! Başka türlü kimse sana saygı duymaz!” diye haykırdı Zara kanepeden. (Tabii oraya da ancak banyodan aldığı havluyu minderle arasına koyduktan sonra kurulmuştu zira kim bilir ondan önce ne tip insanlar oturmuştu oraya. Muhtemelen dövmeleleri ve Tanrı bilir başka neleri neleri vardı.)

“Karar veremiyorum,” dedi banka soyguncusu, ki muhtemelen bütün gün sarf ettiği en dürüst sözler bunlardı. İnsan çocukken bir an önce yetişkin olup her şeye kendi karar vermek ister ama gerçekten yetişkin olunca yetişkinliğin en berbat tarafının bu olduğunu fark eder. Sürekli her konuda bir fikri olması gerekmesi. Hangi partiye oy vereceğine, hangi duvar kâğıdını daha çok sevdiğine, cinsel tercihlerine ve hangi yoğurt aromasının kişiliğini daha iyi yansıttığına karar vermek zorunda olması. Seçimler yapması ve başkaları tarafından seçilmesi gerekir. Her saniye. Sürekli. Banka soyguncusuna göre boşanmanın en kötü tarafıysa tüm bunlarla işinin bittiğini sanırken tekrar her konuda sil baştan karar vermek zorunda olmaktır. Zaten duvar kâğıtlarımız ve çanak çömleğimiz vardı, balkon mobilyaları daha gıcır gıcır ve çocuklar yüzme derslerine başlamak üzereydi. Hayatımız derli topluydu, yetmez miydi bu? Banka soyguncusu nihayet hayatındaki her şeyin... tamamlanmış gibi geldiği o evreye ulaşmıştı. Bu da kim olduğunu yeni baştan keşfetmek için vahşi doğaya atılacak kadar fit durumda olmadığı anlamına geliyordu. Banka soyguncusu tüm bu düşüncelere bir anlam yüklemeye çalıştı ama Zara tekrar araya girince fırsat bulamadı.

“Taleplerde bulunman gerek!”

Roger da onu onayladı. “Haklı aslında. Talepte bulunmazsan polis gerilir ve sonra da ateş etmeye başlarlar. Bu konuda bir belgesel izlemiştim. İnsanları rehin alıyorsan onlara ne istediğini söylemelisin ki pazarlık yapmaya başlasınlar.”

Banka soyguncusu yanıt verirken mutsuz ama dürüsttü: “Eve, çocuklarımin yanına dönmek istiyorum,” diye yanıtladı.

Roger bunu bir süre düşündü. Sonra, “Sana capricciosa¹ yazıyorum, herkes capricciosa sever. Sıradaki! Sen neli istersin?” dedi.

Bu kez Zara’ya bakıyordu. Zara tamamen şok olmuş gibi bir ifade takınmıştı.

“Ben mi? Ben pizza yemem.”

Zara bir restorana gittiğinde hep kabuklu deniz ürünü sipariş eder ve kabuklarına dokunulmadan servis edilmesini istediğini açıkça belirtirdi zira o zaman mutfakta çalışan hiç kimsenin yemeğine el sürmediğinden emin olurdu. Restoranda kabuklu deniz ürünü yoksa da haşlanmış yumurta sipariş ederdi. Taneli meyvelerden nefret etse de muz ve Hindistan cevizini severdi. Aklındaki cehennem tahayyülü, ucu bucağı görünmeyen bir açık büfeydi. Üstelik kuyrukta nezle olmuş birinin hemen arkasında sıkışıp kalıyordu.

Roger, “Herkes pizza yer! Üstelik bedava!” diyerek duruma açıklık getirirken talihsiz bir zamanlamayla burnunu çekti.

Zara burnunu kırıstırırken bedeninin geri kalanı da ona uyum sağladı.

“İnsanlar pizzayı elleriyle yiyor. Daire tadilatı yaparken kullandıkları elleriyle.”

Ama Roger elbette geri adım atmadı, dönüp Zara’nın çantasına, ayakkabılarına ve kol saatine baktı, sonra da not defterine bir şeyler karaladı.

1 Mantar, enginar ve jambonun temel malzemelerini oluşturduğu bir pizza çeşidi. -ç.n.

“Sana en pahalısı hangisiyse onu söylüyorum, olur mu? Belki trüf mantarı, altın varak ve nesli tükenmek üzere olan yavru kaplumbağalı falan bir pizzaları vardır. Ya da böyle gülünç deniz mahsulleriyle dolu bir şey. Sıradaki!”

Estelle bu kadar hızlı karar vermek zorunda kaldığı için endişeli görünüyordu. Hemen atılıp, “Ben de Zara’nınkinden alayım,” dedi.

Roger ona şöyle bir baktıktan sonra not defterine “capricciosa” yazdı.

Derken sıra Ro’ya geldi ve genç kadının yüzünde yalnızca bir annenin yahut defibrilatör üreticisinin sevebileceği bir ifade belirdi.

“Sarımsak soslu kebablı pizza! Ekstra sosu da olsun. Bir de ekstra kebab. Tercihen biraz fazla pişmiş. Bir saniye bekle, gidip Jules ne istermiş sorayım!”

Dolabın kapısını çaldı.

“*Ne var?*” diye bağırdı Julia.

Ro, “*Pizza sipariş ediyoruz!*” diye seslendi.

“*Ananassız ve jambonsuz Hawaii pizza istiyorum, onların yerine muz ve fıstık koysunlar. Ayrıca söyle, çok pişirmesinler!*”

Ro öyle derin bir nefes aldı ki resmen sırtı çatırdadı. Kapıya biraz daha yaklaştı.

“Bir kez olsun menüden bir pizza seçemez misin, sevgilim? Hoş, sıradan bir pizza? Neden hep ben arayıp görme engelli birinin uçak indirmesine yardımcı olmaya çalışır gibi bir sürü talimat vermek zorunda kalıyorum?”

“*Bir de peynirleri iyiyse ekstra koysunlar! Peynirlerinin iyi olup olmadığını sor!*”

“*Neden normal bir insan gibi menüden bir şey seçmiyorsun?*”

Julia, Ro’nun söylediklerini duyamıyor muydu yoksa duymazdan mı geliyordu pek açık değildi çünkü dolabın içinden bir kez daha seslendi: “*Bir de zeytin! Yeşil olmasın ama!*”

Ro kendi kendine sessizce, “Bu Hawaii değil ki,” diye mırıldandı.

“Elbette Hawaii!”

Roger hepsini not almak için elinden geleni yaptı. Derken dolabın kapısı hafifçe aralandı ve Julia başını çıkarıp birdenbire dostane bir sesle, “Anna-Lena senin yediğinden istiyormuş, Roger,” dedi.

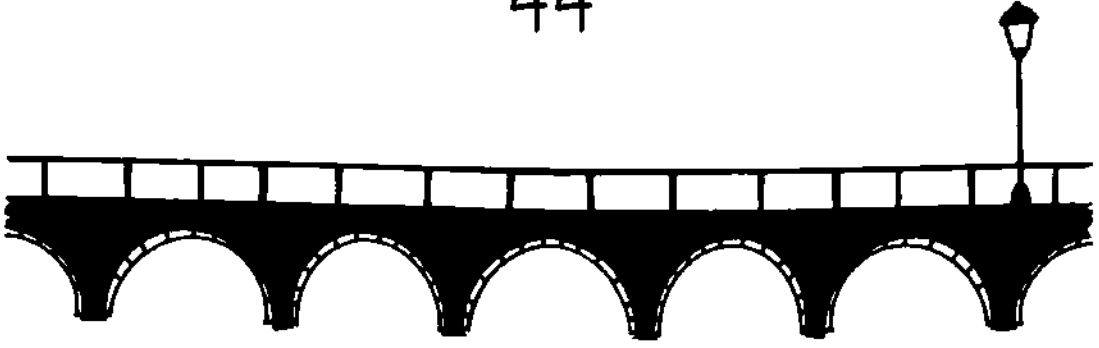
Roger başını ağır ağır sallayarak onayladı ve not defterine baktı. Kimse notlarını yeni bir kâğıda geçirdiğini görmesin diye mutfağa çekilmek zorunda kaldı çünkü ilk kâğıt ıslandığından yazılamaz hâle gelmişti. Oturma odasına döndüğü sırada tavşan ürkekçe elini kaldırdı.

“Ben de bir—” diye cılız bir ses duyuldu kafanın içinden.

“Capricciosa!” diye sözünü kesti Roger. Gözyaşlarını bastırarak tavşana şimdi vejetaryen ya da onun gibi bir şeyler olmanın zamanı olmadığını ifade eden bir bakış attı. Tavşan da başıyla onaylayıp, “Jambonu çıkarırım canım, ne olacak, sorun değil,” diye mırıldandı.

Roger daha sonra notu tutturabileceği ağır bir şey aradı ve en sonunda doğru yoğunlukta gibi görünen yuvarlak bir nesne buldu. Polisin balkondan birinin seslendiğini tekrar duyması da bu sıralara denk geldi. Jack başını kaldırıp baktığı anda bir misket limonu alnına isabet etti.

O mesafeden sağlam bir şişlik oluşturmuştu.

Jack, dolabın üzerindeki boşluğun sadece yarısına kadar ilerleyebiliyor. Arkasından Jim de basamaklara çıkarak oğlunun ayaklarını sertçe çekiştiriyor. Hani sanki oğlu dibindeki kalıntıyı içmek için bir gazoz şişesine sürünerek girmiş fakat tekrar çıkmayacak kadar şişmiş gibi. Jack nihayet oradan kurtulduğunda ikisi birden yere yuvarlanıyor. Jim bir çatırtıyla, Jack'se bir gümbürtüyle. Dolabın zemininle iki seksen öylece yatıyorlar, etrafları geçen yüzyıldan kalma kadın iç çamaşırlarıyla çevrili ve tavşan kafası da yuvarlanarak ölümüne korkan toz topaklarını havalandırıyor. Jack çiftlik hayvanlarının anatomisine dair bildiklerini konuşturarak bir dizi sözcük daha sarf ettikten sonra ayağa kalkarak, "Eh, epey dar bir havalandırma boşluğu var ama ucu kapalı. Sigara dumanı geçer de başka birinin oradan geçme imkânı yok. Mümkün değil," diyor.

Jim mutsuz görünüyor fakat bunun sebebi daha ziyade Jack'in mutsuz görünmesi. Oğlu fırtına gibi çıkıp gittikten sonra baba bir süre daha dolabın içinde kalıyor. Oğluna oturma odasında birkaç tur volta atıp küfrederek rahatlaması için alan tanıyor. Jim nihayet dışarı çıktığında Jack'i açık şöminenin önünde düşünceli düşünceli dikilirken buluyor.

"Banka soyguncusunun oradan kaçmış olabileceğini mi düşünüyorsun?" diye soruyor Jim.

Jack, “Noel Baba mı bu?” diye yanıtlıyor ama sesindeki gereksiz gaddarlıktan ânında pişman oluyor. Fakat ızgaranın dibinde kül var ve hâlâ sıcak. Çok yakında bir ateş yakılmış burada. Jack el feneriyle külleri şöyle bir karıştırınca bir kar maskesinin kalıntılarını buluyor. Tutup ışığa kaldırıyor. Yerdeki kana ve etrafındaki mobilyalara bakarak parçaları birleştirmeye çalışıyor.

Bu esnada Jim de öylesine dolaşırken kendini mutfakta buluyor. Gerçi buzdolabının kapağını açması pek de öylesine dolaşmıyormuş izlenimi veriyor. Dolapta, porselen bir tabağın içinde pizza kalıntıları var. Üzeri özenle streçlenmiş. Bir rehine krizinin ortasında kim böyle bir şey yapar ki? Jim buzdolabının kapağını örtüp oturma odasına dönüyor. Jack hâlâ şöminenin başında. Elinde kısmen yanmış kar maskesi var ve omuzları teslimiyetle çökmüş.

“Yok, daireden nasıl çıktığını bir türlü çözemiyorum, baba. Mümkün olan ve olmayan her açıdan baktım ama hâlâ nasıl becerdiğini...”

Jack birden o kadar üzgün görünüyor ki babası hemen sorular sorarak onu neşelendirmeye çalışıyor.

“Peki ya kan? Banka soyguncusu bu kadar kan kaybettiği hâlde nasıl...” diye başlıyor Jim ama koridordan gelen bir ses sözünü kesiyor. Nöbet tutan polis memuru.

“Şey, o kan banka soyguncusuna ait değil,” diyor neşeyle, sonra dışında kalan bir şeyi çıkarmaya dönüyor.

“Ne?” diyor Jack.

Sanki bahsi geçen kanın öğle yemeğinden dışında kalan o yadigâr kadar bile kıymeti yokmuş gibi neredeyse bütün elini ağzına sokmuş olan polis memuru, “Fahnelevdekifan,” diyor. Eli bir kaju parçasıyla dışarı çıkıyor ve özgürlüğünü kazanan ağızdan bir kahkaha dökülüyor. Adam fazlasıyla mutlu görünüyor.

“Pardon?” diyor Jim, tahammülü hızla azalırken.

Neşeli polis memuru yerdeki kurumuş kanı gösteriyor.

"Sahne kanı o dedim. Nasıl kuruduğuna baksanıza. Gerçek kan böyle görünmez," diyor. Bu esnada kaju parçasını da fırlatıp atsa mı yoksa bu büyük şahsi başarısının hatırası olarak çerçeveletse mi karar verememiş gibi elinde tutuyor.

"Sen nereden biliyorsun?" diye soruyor Jim.

"Boş zamanlarımda sihirbazlık yapıyorum da. Gerçi boş zamanlarımda *polislik* yapıyorum demek daha doğru olabilir!"

Jim ve Jack'in buna güleceklerine dair beklentisi iyimser bir tahminden öteye geçmeyince ümitsizce öksürerek konuşmaya devam ediyor: "Ara sıra gösteriler yapıyorum. Huzurevlerinde falan. Bazen kendimi kesiyormuş gibi yaparken sahne kanı kullanıyorum. Aslında epey de iyiyim. Yanınızda bir kart destesi varsa size..."

Hayatının herhangi bir döneminde hiç "yanında bir kart destesi olmuş" gibi durmayan Jack, kanı işaret ediyor.

"Yani bunun gerçek kan olmadığından emin misin?"

Polis memuru başını özgüvenli bir tavırla sallayarak onaylıyor.

Jack ve Jim düşünceli bir edayla birbirlerine bakıyorlar. Sonra tepe lambaları yandığı hâlde ikisi de el fenerlerini açıp daireyi karış karış incelemeye başlıyorlar. Tekrar tekrar ve tekrar tekrar. Her şeye bakıyorlar ama yine de hiçbir şey görmüyorlar. Masadaki pizza kutularının yanında bir kâse misket limonu var. Bütün bardaklar düzgünce bardak altlıklarının üzerine yerleştirilmiş. Yerde polisin banka soyguncusunun silahını bulduğu yeri belirten bir işaret var. Onun hemen yanında da üzerinde küçük bir lamba duran küçük bir masa.

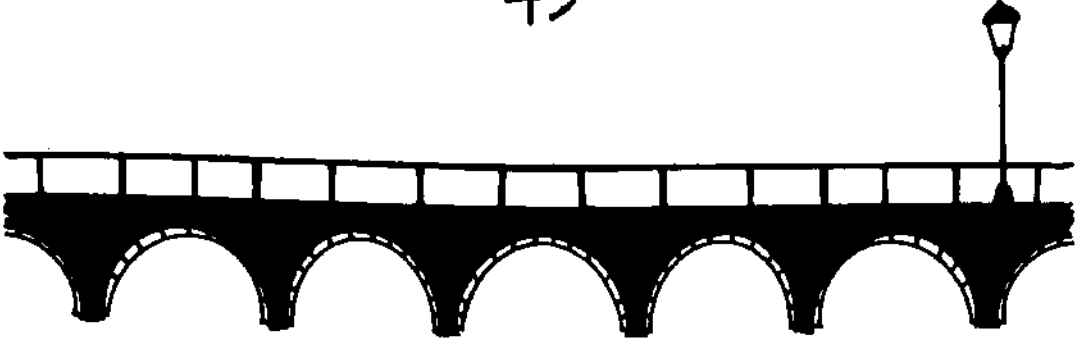
"Baba? Zanlı için gönderdiğimiz şu telefon var ya, içeri girdiğimizde onu nerede bulmuştuk?" diye soruyor Jack birden.

"Şurada, şu küçük masada," diyor Jim.

Jack iç geçirerek, "Bu, durumu açıklar," diyor.

"Hangi durumu?"

"Bu meseleyi ele alışımız başından beri yanlış."

Tanık Sorgusu

Tarih: 30 Aralık

Tanığın Adı: "Jules" ve "Ro"

Jack: Bu kadar ciddi bir suçun tanıkları olduğunuz için sizinle birlikte değil, ayrı ayrı görüşmek konusunda gerçekten ısrarcı olmak durumundayım.

Jules: Neden?

Jack: Çünkü bu işler böyle yürür.

Jules: Pardon ama acaba bedenin anneme benzeyen bir iblis tarafından ele geçirilmiş olabilir mi? Ne demek "bu işler böyle yürür"?

Jack: Bir suç soruşturmasının tanıklarıısınız. Kurallar var.

Jules: İkimizden birinin bir suç işlediğinden mi şüpheleniyorsun yani?

Jack: Hayır.

Jules: Tamam, o zaman sorun yok. Birlikte katılacağız. Neden, biliyor musun?

Jack: Hayır.

Jules: Çünkü bu işler böyle yürür.

Jack: Tanrım, daha zorlu bir tanık grubu oldu mu acaba? Olduysa da nerede ben bilmiyorum.

Jules: Pardon?

Jack: Bir şey demedim.

Jules: Yoo, dedin. Mırıldandığını duydum.

Jack: Önemli bir şey değildi. Tamam, sen kazandın. Birlikte kalabilirsiniz!

Ro: Jules yanımda durmazsa benim aptalca bir şey söyleyeceğimden endişeleniyor sadece.

Jules: Kapa çeneni, sevgilim.

Ro: Gördün mü?

Jack: Tanrı aşkına, siz ikiniz sürekli didişir misiniz böyle? Tamam dedim ya! İkinizin sorgusunu aynı anda yapacağım! Ama bu işin böyle olmaması lazımdı!

Ro: Bu kadar öfkeli olmak zorunda mısın?

Jack: Öfkeli değilim ben!

Ro: Peki.

Jules: Evet, tamam.

Jack: Gerçek adlarınızı öğrenmem gerek.

Ro: Bunlar gerçek adlarımız.

Jack: Muhakkak lakaplardır.

Jules: Sorguya odaklansan diyorum? Hiçbir önemi yok aslında, öyle değil mi? Tuvalete gitmem gerek.

Jack: Peki, peki, tamam. Sonuçta "adın ne?" gerçeğten de çok karmaşık bir soru.

Jules: Kendi kendine mırıldanmayı kes de sorularını sor.

Jack: Doğru, sonuçta ben sadece bir polis memuruyum, o yüzden burada işlerin nasıl yürüyeceğine senin karar vermen müthiş mantıklı.

Jules: Ne?

Jack: Hiç. Sadece rehine krizinin başından sonuna kadar o dairede olduğunuzu teyit etmem gerek. Orada mıydınız?

Ro: "Rehine krizi" deyince de şimdi, bilemiyorum. Bana fazla sert geldi.

Jules: Lütfen, Ro, kendini topla artık. Rehine değilsek neydik sence? Silahla kazara tehdit edilen insanlar mı?

Ro: Kimi kötü kararların talihsiz sonuçlarıydık sadece.

Jules: Yani birinin ayağı takılıp kar maskesiyle içeri dalmış bulundu, öyle mi?

Jack: Lütfen ikiniz de soruma odaklanır mısınız?

Jules: Hangi soru?

Jack: Olayın başından sonuna kadar içeride miydiniz?

Ro: Jules uzunca bir süre hobi odasındaydı.

Jules: Orası hobi odası değil!

Ro: Dolap, tamam. Mızımlılığı bırak.

Jules: Oraya ne dendiğini gayet iyi biliyorsun.

Jack: Dolapta mıydın? Ne kadar süre? Yani o dolaptan çıkman² ne kadar sürdü?

Jules: Az önce ne dedin sen?

Jack: Ben aslında, hayır, o anlamda söylemedim.

Jules: Öyle olsun. Hangi anlamda söyledin peki?

Jack: Hiç. Yani "dolaptan çıkmak" derken fiziken bir... yani dolabın içinde olman... dışında hiçbir kastım yoktu.

2 İngilizce metinde kullanılan "coming out of the closet" ifadesi aynı zamanda eşcinsellerin durumlarını çevrelerine açıklamalarını belirtmek için de kullanılan bir deyimdir. -ç.n.

Jules: Başından sonuna kadar içerideydik.

Ro: Neden bu kadar kızgınsın?

Jules: Belki de *hormonlardandır*, Ro? *Bunu mu demeye çalışıyorsun?*

Ro: Hayır, alakası bile yok. Üstelik kesinlikle öyle bir şey dillendirmedim, dolayısıyla sayılmaz.

Jack: Zor bir gün geçirdiniz, biliyorum ama ben sadece herkesin çeşitli zamanlarda nerede olduğunu belirlemeye çalışıyorum. Mesela pizzalar geldiğinde.

Ro: Bunun ne önemi var ki?

Jack: Zanlının içeride olduğundan emin olduğumuz son an o.

Ro: Pizzalar geldiğinde ben pufta oturuyordum.

Jack: O ne?

Jules: Kanepenin ucundaki o parça. Biraz divana benzeyen.

Ro: Hayır, değil. Divanla alakası olmadığını daha kaç kere söyleyeceğim sana? Bir pufun divan olmadığını nereden anlarsın, biliyor musun? Çünkü öyle olsa adına *divan denirdi*.

Jules: Ya sabır! Konsolun ne olduğunu bilmediğim zamanki gibi tartışacak mıyız yine? Sen konsolun ne olduğunu biliyor musun?

Jack: Ben mi? Bir kertenkele türü değil mi?

Jules: Gördün mü bak? Ben demiştim.

Ro: *Kertenkele falan değil!*

Jules: Görünüşe bakılırsa banyoda, lavabonun altında duran şu dolaba deniyormuş.

Jack: Hiç bilmiyorum.

Jules: Hangi normal insan bunu bilir ki?

- Ro:** İkiniz de mağarada mı büyüdüünüz? Cidden mi? Konsol denen şey tuvalet masasının kuzeni sayılır. Onu da biliyorsunuzdur herhâlde?
- Jack:** Evet, tuvalet masasının ne olduğunu biliyorum.
- Jules:** Bunu bilip de bir gardıroba hâlâ nasıl gömme dolap dersin, anlamıyorum!
- Ro:** Çünkü gardırop meyve suyuyla beslenmek üzerine blog yazan ve üç yıldır şöyle sağlam bir kaka yapmamış birinin kullanacağı bir sözcüktür. Oysa tuvalet masası gerçek bir mobilya sayılır.
- Jules:** Nelerle uğraşmak zorunda olduğumu görüyor musun? Geçen sene marangoz olmaya karar verip üç ay boyunca tuvalet masalarıyla konsollara kafayı taktı. Hemen sonra da yoga eğitmeni olmaya karar verdi. Koruma fonu yöneticisi olmaya karar vermeden hemen önce.
- Ro:** Her şeyi bu kadar abartmak zorunda mısınız? Hiçbir zaman koruma fonu yöneticisi olmayacaktım.
- Jules:** Ne olacaktın peki?
- Ro:** Günlük işlemci.
- Jules:** Ne farkı var?
- Ro:** O kadarını ben de öğrenemedim. O sıralar peynirle ilgilenmeye başladım.
- Jack:** Soruma dönebilir miyiz?
- Ro:** Stresli görünüyorsun. Dilini öyle ısırman hiç iyi bir şey değil.
- Jack:** Aslında sadece sorularıma cevap verseniz bu kadar stresli olmam.
- Ro:** Kanepede oturmuş pizza yiyorduk. Sorunun cevabı bu.

Jack: Teşekkürler! Peki o sırada içeride kimler vardı?

Jules: Biz ikimiz. Estelle. Zara. Lennart. Anna-Lena ve Roger. Bir de banka soyguncusu.

Jack: Peki ya emlakçı.

Jules: Tabii ki o da vardı.

Jack: Emlakçı neredeydi peki?

Jules: O sırada mı?

Jack: Evet.

Jules: Ben senin GPS alıcın falan mıyım?

Jack: Sadece herkesin masanın etrafında oturup pizza yediğini teyit ettirmek istiyorum.

Jules: Öyleydi sanırım.

Jack: Sanır mısın?

Jules: Derdin ne senin? Hamileyim ve orada silahlı insanlar vardı, aklımdan bin türlü düşünce geçiyordu, otobüste sırt çantası sayan ana okulu öğretmeni miyim ben?

Ro: Bu şeker mi?

Jules: Silgi.

Jules: Her şeyi yemeyi kes!

Ro: Sordum sadece!

Jules: Gezdiğimiz bütün evlerde buzdolabını açıyor, biliyor musun? Kabul edilebilir bir davranış mı bu sence?

Jack: Gerçekten hiç umurumda değil.

Ro: İyi de buzdolabına bakmanı istiyorlar zaten. Emlakçıların "ev tasarımı" dedikleri şeyin bütün olayı bu, herkes bilir. Bir keresinde taco bulmuştum. Hâlâ yediğim en iyi üç taco sıralamasına girer.

Jules: Bir saniye, o tacoları yedin mi?

Ro: Yemeni istiyorlar.

Jules: Yabancı birinin buzdolabında bulduğun yemekleri mi yedin? Dalga mı geçiyorsun sen?

Ro: Ne var ki bunda? Tavukluydu. Yani, sanırım tavuktu o. Bir süre buzdolabında kalınca her şeyin tadı tavuğa benziyor. Kaplumbağa dışında. Sana kaplumbağa yediğimi anlatmış mıydım?

Jules: Ne? Hayır! Kes artık konuşmayı yoksa kusa-
cağım, cidden.

Ro: Ne demek konuşmayı keseyim? Birbirimizle ilgili her şeyi bilmemiz gerektiğini söyleyip duran sendin!

Jules: İyi, fikrimi değiştirdim. Artık birbirimizle ilgili makul miktarda şey bilmenin yeteceğini düşünüyorum.

Ro: Sence ev bakarken taco yemek tuhaf mı?

Jack: Beni bu meseleye karıştırmazsanız sevinirim.

Jules: Mide bulandırıcı olduğunu düşünüyor.

Ro: Öyle bir şey demedi. Asıl mide bulandırıcı olan ne biliyor musun? Jules şeker ve çikolataları saklıyor. Hangi yetişkin böyle bir şey yapar?

Jules: Pahalı çikolataları tabii ki saklıyorum çünkü bir solucan deliğiyle evliyim.

Ro: Yalan söylüyor. Bir keresinde şekersiz çikolata aldığını fark ettim. Şekersiz! Sonra onu da sakladı. Hani sanki ben şekersiz çikolata yemeden duramazmışım, lanet bir psikopatmışım gibi.

Jules: Yedin ama sonra.

Ro: Sana bir ders vermek içindi. Hoşuma gittiğinden değil.

Jules: Peki, artık sorularını yanıtlamaya hazırım!

Jack: Vay be! Amma da şanslıyım.

Jules: Sorularını sormak istiyor musun istemiyor musun?

Jack: Peki. Zanlı sizi bıraktığında ve daireden çıktığınızda sizinle beraber kimler aşağı indi, hatırlıyor musunuz?

Jules: Rehinelerin hepsi, elbette.

Jack: Merdivenden inme sırasına göre sayabilir misin?

Jules: Tabii. Ben ve Ro, Estelle, Lennart, Zara, Anna-Lena ve Roger.

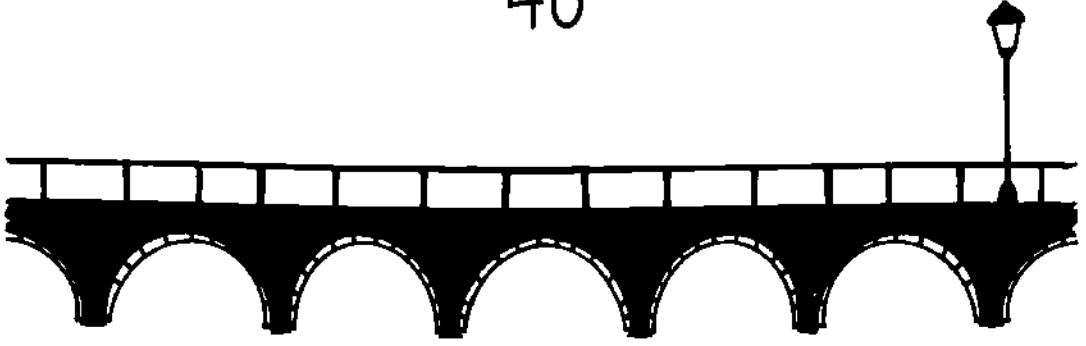
Jack: Peki ya emlakçı.

Jules: Tamam, bir de emlakçı.

Jack: Emlakçı da sizinle birlikte olmalı, değil mi?

Jules: Burada işimiz bitti mi?

Ro: Ben acıktım.

Bütün mesleklerin, dışarıdan olanların anlamayacağı teknik yönleri, araç gereçleri ve karmaşık bir terminolojisi vardır. Belki polis güçlerinininki diğerlerinden daha fazladır, dilleri sürekli değişir, genç memurlar yeni şeyler icat ettikçe yaşlılar ipin ucunu kaçırmaya başlar. Jim'in o lanet şeye, şu telefon zimbirtısına ne dendiğini bilmemesi de bu yüzdendi. Tek bildiği, o telefonda, sinyal olmasa bile görüşme yapılmasını sağlayan özel bir şey vardı ve Jack, karakolda onlardan biri olduğu için mutluydu. Gerçi galiba Jack'in telefon zimbirtılarından keyif alma kapasitesi Jim'in pek aklının almadığı seviyedeydi ama rehine krizinin sonlarında banka soyguncusuna gönderdikleri şey o telefonda, dolayısıyla gayet faydalı olduğu ortaya çıkmıştı. Aslında fikri ortaya atan Jim'di ve bununla da epey gurur duyuyordu. Rehineler serbest bırakıldıktan hemen sonra ara bulucu uysalca teslim olması yönünde pazarlık yapmak için o telefonda banka soyguncusunu aramıştı. Silah sesini de o sırada duymuşlardı.

Doğal olarak Jack telefonun teknolojisini Jim'e tüm detaylarıyla anlattı ve tabii ki Jim ona hâlâ "kahrolası sinyal yokken bile o kahrolası sinyali alan şu özel telefon zimbirtısı" diyor. Telefonu banka soyguncusuna gönderecekleri sırada Jack pek tabii Jim'e zil sesinin düzgünce ayarlandığından emin olmasını söyledi ama elbette ayarlanmamıştı.

Jack daireye göz gezdiriyor.

"Baba, telefonu içeri gönderdiğimizde sesinin açık olduğundan emin misin?"

"Evet. Evet. Evet, elbette," diye yanıtlıyor Jim.

"Yani... değil miydi?"

"O kısmı unutmuş olabilirim. Belki."

Jack hayal kırıklığıyla avuçlarını yüzüne sürüyor.

"Titreşimde olabilir mi?"

"Olabilir, evet."

Jack uzanıp içeri daldıklarında telefonun durduğu küçük masaya dokunuyor. Masa üç bacağının üstünde güç bela duruyor, yerçekimine meydan okuduğu açık. Jack zemine, silahı buldukları yere bakıyor. Sonra bakışlarıyla görünmez bir izi takip ederek yeşil perdeye doğru ilerliyor. Mermi duvarda.

"Zanlı kendini vurmamış," diyor Jack kısık bir sesle.

Sonra silah ateşlendiğinde zanlının dairede bile olmadığını idrak ediyor.

"Anlamıyorum," diyor Jim. Oğlunun hemen arkasında. Bazı babalar gibi öfkeli değil, aksine çok az babanın olacağı gibi gururlu. Jim oğlunun çıkarımlarının ardındaki mantığı açıklamasını dinlemekten hoşlanıyor ama Jack şu an açıklama yaparken sesinde tatminden eser yok. "Telefon şu sarsak masadaymış, baba. Tabanca da muhtemelen hemen yanındaydı. Rehineler serbest bırakıldıktan sonra o telefonu aradığımızda titremeye başladı, masa sarsıldı, tabanca yere düştü ve ateş aldı. Adam çoktan gitmişti. Kan... Sahne kanı ya da her ne haltsa... oraya önceden dökülmüş olmalı."

Jim uzun uzun oğluna bakıyor. Ardından sakalını sıvazlıyor.

"Ne var, biliyor musun? Bu bir yandan dünyanın en zekice tasarlanmış suçuymuş gibi geliyor..."

Jack başıyla onaylarken alnındaki büyük şişliği ovuşturuyor ve babasının sözlerini onun yerine tamamlıyor: "Ama diğer yandan tam bir geri zekâlı tarafından işlenmiş gibi."

İkisinden biri haklı.

Jack kanepeye oturuyor ve Jim de sanki biri onu ittirmiş gibi kendini bırakıyor. Jack çantasını alıp tanık sorgularında aldığı notları çıkarıyor ve ne yaptığını açıklamadan hepsini etrafa yayıyor. Hepsini baştan sona bir kez daha okuyor. Son sayfayı da elinden bıraktığında dilini boylu boyunca ısırmaya başlıyor çünkü Jack'in stresi orada yaşıyor.

"Aptalım ben," diyor.

"Neden?" diye soruyor Jim.

"Lanet olsun! Lanet, lanet... Ben *aptalın* tekiyim! Dairede kaç insan vardı, baba?"

"Kaç potansiyel alıcı olduğunu mu soruyorsun?"

"Hayır, toplamda, içeride *toplam* kaç kişi vardı?"

Jim tüm bu olup biteni anlıyormuş gibi görüldüğünü umarak gevelemeye başlıyor: "Bir bakalım... yedi potansiyel alıcı. Ya da aslında... yalnızca o ikisi, yani Ro ve Jules, Roger ve Anna-Lena, bir de evi almakla pek de ilgilenmeyen Estelle..."

"Beş eder," diyor Jack sabırsızca başını sallayarak.

"Beş, evet. Onlar tamam. Sonra Zara var, ki neden orada olduğunu hâlâ bilmiyoruz. Sonra bir de Anna-Lena tarafından tutulduğu için orada bulunan Lennart var. Yani toplamda... bir, iki, üç, dört, beş..."

"Toplamda yedi kişi!" Jack başıyla onaylıyor.

"Bir de zanlı," diye ekliyor Jim.

"Kesinlikle. Ayrıca... bir de emlakçı."

"Bir de emlakçı, evet, o zaman dokuz eder!" diyor Jim. Matematik konusundaki hüneri onu keyiflendiriyor.

"Emin misin, baba?" Jack iç geçiriyor.

Babasının fark etmesini bekleyerek uzun uzun ona bakıyor ama herhangi bir tepki alamıyor. Hem de hiç. Yıllar önce birlikte izledikleri bir filmde sonra nasıl bakıyorsa aynen

öyle bakıyor. Jack o zaman filmin sonunu açıklamak zorunda kalmıştı: "Ama baba, o kel adam *ölüydü*, o yüzden de sadece küçük çocuk görebiliyordu onu!" Babası, "Ne? Adam hayalet miymiş? Ama olamaz çünkü biz de onu görebiliyoruz?" diye bağırıyordu.

Kadın, Jim'in karısı ve Jack'in annesi, gülmüştü buna. Ah, hem de ne biçim gülmüştü. Onu çok özleyiyorlar. Uzun zamandır yanlarında olmadığı hâlde, iki adamın karşılıklı daha anlayışlı olmasını sağlayan hâlâ o.

Jim karısı öldükten sonra iyice çöktü, verdiği nefesin tamamını geri almayı beceremeyen daha güçsüz bir adama dönüştü. O gece hastanede otururken hayat kocaman bir buz yarığıydı sanki. Kenara tutunan eli kayıp da kendi içindeki karanlığa düşerken Jack'e öfkeyle, "Tanrı'yla konuşmayı denedim, gerçekten denedim ama hangi Tanrı bir papazı bu kadar hasta eder ki?" diye fısıldadı. "O başka insanlara iyilik etmekten başka bir şey yapmadı. Hangi Tanrı *ona* böyle bir hastalık musallat eder?!"

Jack'in o zaman ona verecek bir cevabı yoktu. Hâlâ da yok. Bekleme odasında sessizce oturup boynundan akanın kimin gözyaşları olduğunu ayırt etmek imkânsız hâle gelene kadar babasının elini tuttu. Ertesi sabah ikisi de doğduğu için güneşe kızgındı ve onsuz dönmeye devam ettiği için dünyayı bağışlayamıyorlardı.

Ama zamanı geldiğinde Jack bir yetişkin gibi ayağa kalkıp bir dizi kapıdan dimdik bir duruşla geçmiş ve annesinin odasının önünde durmuştu. İnançları konusunda kati, gururlu bir genç adamdı. Dindar değildi ama annesi ona bu konuda tek bir kırıcı laf etmemişti. O herkesin yüzüne bağıracağı türden bir papazdı. Dindar insanlar yeterince dindar olmadığı için, diğerleriyle dindar olduğu için kızarlardı ona. Denizcilerle

denize açılmış, askerlerle çöle gitmiş, mahkûmlarla hapishanede, günahkârlar ve ateistlerle hastanelerde bulunmuştu. Arasında bir içki içmeyi sever, yanında kim olursa olsun müstehcen espriler yapabilirdi. Herhangi biri ona Tanrı'nın bu konuda ne düşüneceğini sorduğundaysa hep, "Her konuda anlaştığımızı düşünmüyorum ama O'nun benim elimden geleni yaptığını bildiğine dair bir his var içimde," diye yanıtlardı. "Belki benim O'nun için çalıştığımı da biliyordur çünkü ben insanlara yardım etmeye çalışıyorum." Birisi ne zaman ondan dünya görüşünü özetlemesini istese hep Martin Luther'dan alıntı yapardı: "Yarın dünyanın yok olacağını bilsem bile yine de elimdeki elma ağacını dikerim." Oğlu onu severdi ama o hiçbir zaman oğlunun Tanrı'ya inanmasını sağlayamadı çünkü insanların kafasına dini sokabilirsiniz ama onlara *inancı* öğretemezsiniz. Ancak o gece, annesinin bir sürü ölen insanın elini tuttuğu hastanenin loş koridorlarından birinin ucunda yapayalnız duran Jack dizlerinin üstüne çöktü ve Tanrı'dan annesini ondan almamasını istedi.

Tanrı yine de annesini yanına alınca Jack onun yatağına gitti ve sanki uyanıp da ona defolmasını söylemesini umarmış gibi katılaşmış elini avuçlarının arasına aldı. Ardından da kederli bir fısıltıyla, "Merak etme, anne, ben babama göz kulak olurum," dedi.

Sonra ablasını aradı. Ablası tabii ki her zaman olduğu gibi bir dünya söz verdi. Sadece uçak için paraya ihtiyacı vardı. Pek tabii. Jack ona para gönderdi ama ablası cenazeye gelmedi. Jim kızı hakkında bir kez bile "bağımlı" ya da "keş" gibi kelimeler kullanmadı çünkü babalar öyle şeyler diyemez. O hep kızının "hasta" olduğunu iddia eder çünkü böylesi ona kendini daha iyi hissettirir. Ama Jack ablasından bahsederken açık açık ne olduğunu söyler: Eroin bağımlısı. Ablası ondan yedi yaş büyük ve arada bu kadar yaş farkı olunca çocukluğunuzda bir abladan ziyade bir idolünüz olur. Ablası

evden ayrıldığında Jack onunla gidemedi, ablasının kendini bulmasına yardımcı olamadı ve battığında onu kurtaramadı.

O zamandan beri de Jack ve Jim baş başalar. Ne zaman arasa ona para gönderiyorlar, kız her seferinde eve dönecekmiş gibi konuşuyor, sadece uçak bileti için paraya ihtiyacı olduğunu, bunun son olduğunu söylüyor. Belki birkaç küçük borcu kapamak için üç beş bir şey daha. Çok bir şey değil, her şeyi yoluna koyacak, sadece biraz... Jack ve Jim ona para göndermemeleri gerektiğini biliyorlar elbette. İnsan hep bilir zaten. Bağımlılar uyuşturucuya bağımlıdır, aileleriye umuda. O umuda sımsıkı tutunuyorlar. Babası ne zaman tanımadığı bir numaradan aransa hep kızı olduğunu umuyor. Küçük kardeşiye dehşete kapılıyor çünkü bu sefer birilerinin onun öldüğünü haber vermek için arıyor olabileceğine inanıyor. İkisinin içinde de aynı sorular yankılanıyor: Hangi polis memuru kendi kızına ve kardeşine sahip çıkamaz ki? Nasıl bir aile aralarından birinin kendini kurtarmasına yardımcı olamaz? Hangi tanrı bir papazı hasta eder ve hangi kız annesinin cenazesine bile gelmez?

İki çocuk da hâlâ aile evinde yaşarken, herkes hâlâ nispeten mutluyken, Jack bir akşam annesine ölmek üzere olan insanların son anlarında yanlarında oturup onları kurtarmak için elinden hiçbir şey gelmemesine nasıl katlanabildiğini sormuştu. Annesi onu başının tepesinden öpmüş ve, "Bir fili nasıl yersin, tatlım?" diye sormuştu. Jack aynı şakayı daha önce bin kere duyan çocuklara has bir tavırla, "Lokma lokma, anne," diye cevap vermişti. Annesi ebeveynlere has bir tavırla bininci kez gürültülü bir kahkaha atmıştı. Sonra da elini sımsıkı tutarak, "Dünyayı değiştiremeyiz ve çoğu zaman insanları da değiştiremeyiz. Her seferinde bir lokmadan fazlasını yiyemeyiz. O yüzden de elimize bir fırsat geçince yardımcı olabilmek için gerekeni yaparız, tatlım. Elimizin erdiklerini kurtarırız. Elimizden geleni

yaparız. Sonra da kendimizi bu kadarının... yeterli olacağına ikna etmenin bir yolunu buluruz. Böylece kusurlarımızla ama boğulmadan yaşayabiliriz,” demişti.

Jack ablasına yardım edemedi. Köprüdeki adamı kurtaramadı. Atlayanlar... atlar. Geri kalanlarımızsa ertesi sabah yatakları-mızdan çıkmak zorundayızdır, papazlar kapıdan çıkıp işlerine gider. Tıpkı polis memurları gibi. Jack şimdi yerdeki sahne kanına, duvardaki mermi deliğine, telefonu buldukları küçük masaya ve etrafa saçılmış pizza kutularının durduğu büyük sehpa bakıyor. Sonra Jim'e dönüyor. Babası ellerini kaldırmış hafifçe gülümsüyor.

“Pes ediyorum. Buradaki dâhi sensin, evlat. Ne buldun?”

Jack başıyla pizza kutularını işaret ediyor. Alnındaki şişliğin üzerine düşen saçlarını çekiyor. İsimleri tekrar sayıyor.

“Roger, Anna-Lena, Ro, Jules, Estelle, Zara, Lennart, banka soyguncusu, emlakçı. Dokuz kişi.”

“Dokuz kişi, evet.”

“Ama o misket limonunu kafama attıklarında notta sadece sekiz pizza istemişlerdi.”

Jim buna kafa yorarken burun delikleri titriyor.

“Belki de banka soyguncusu pizza sevmiyordur?”

“Olabilir.”

“Ama sen öyle düşünmüyorsun, değil mi?”

“Hayır.”

“Neden?”

Jack ayağa kalkıyor, tanık ifadelerini çantasına koyuyor. Dilini ısırtıyor.

“Emlakçı hâlâ karakolda mı?”

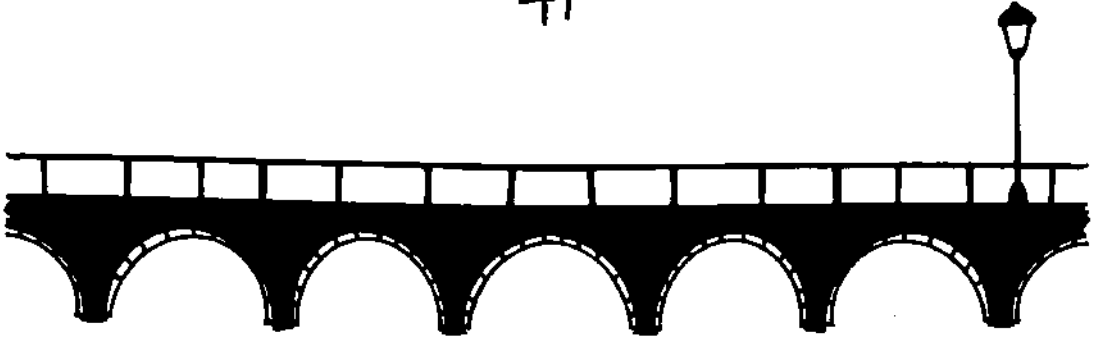
“Öyle olmalı, evet.”

“Karakolu ara ve onu hiçbir yere bırakmamalarını söyle!”

Jim kaşlarını öyle bir çatıyor ki kırıışıklıkların arasında bir ataş bile kaybolabilir.

“Ama... neden, evlat? Ne geçiyor ak—”

Jack babasının sözünü kesiyor: “Bu dairede dokuz kişi olduğunu sanmıyorum. Bence sekiz kişilerdi. Başından beri burada olduğunu varsaydığımız tek bir insan var! Lanet olsun, baba, anlamadın mı? Zanlı saklanmadı da kaçmadı da. Hepimizin gözleri önünde dışarı çıktı.”

Banka soyguncusu koridorda tek başına oturuyordu. Rehin aldığı insanların seslerini duyabiliyordu ama farklı bir saat diliminde bile olabilirdi. Şu an onunla diğerleri arasında sonsuzluk vardı sanki. Sabah olduğu insanla şimdiki hâli arasında da. Evde yalnız değildi ama dünyada hiç kimse onunla aynı ihtimallerle karşı karşıya değildi ve bu, dünyadaki en büyük yalnızlıktı: Varacağınız yere doğru yanınızda kimse olmadan yürümek. Kısa bir süre sonra, hep birlikte bu daireden çıkıp da kaldırıma adım attıkları anda diğerleri kurban olacaktı. O ise suçlu. Polis onu gördüğü anda vurmazsa hapse atılacaktı. Hem de kim bilir ne kadar zaman. Yıllar mı? Parmaklıklar ardında yaşlanacaktı. Kızlarının yüzme öğrendiğini hiç göremeyecekti.

Kızlar. Ah, kızlar. Maymun ve kurbağa da büyüyecek ve iyi yalancılar olmayı öğrenmek zorunda kalacaktı. Babalarının onlara en azından bunu doğru düzgün yapmayı öğretecek kadar akıllı olduğunu umdu. Böylece gerçeği anlatmaktansa yalana başvurarak annelerinin öldüğünü söyleyebilirlerdi. Maskeyi ağır çıkardı. Artık hiçbir manası olmadığını farkına varmıştı. Aksini düşünmek çocuksu bir sanrıdan başka bir şey olmazdı. Polisten kaçmayı asla başaramayacaktı. Nemli ve karmakarışık saçları boynuna döküldü. Silahı elinde şöyle bir tarttı, her saniye birazcık daha sıkı sıkı farkına bile varmadan sımsıkı kavradı. Neler olduğunu ele veren tek şey bembeyaz kesilen

eklemleri idi. Sonra işaret parmağı tetiği hissetti. Öyle abartılı bir drama neden olmadan kendi kendine, “Bu silah gerçek olsa kendimi vurur muydum?” diye sordu.

Düşüncesini tamamlayacak zamanı olmadı. Birinin parmakları aniden onunkileri sardı. Silahı elinden söküp almadı, sadece indirdi. Zara orada dikilmiş, banka soyguncusuna bakıyordu. Ne anlayışlı ne de endişeli bir ifadesi vardı. Elini silahın üstünden çekmedi.

Zara bu rehine krizi başladığından beri herhangi bir şey düşünmemeye çalışmıştı. Aslına bakılırsa her zaman herhangi bir şey düşünmemek için elinden geleni yapardı. Onun gibi on yılı aşkın süredir bu kadar çok acı çeken biri için hayati önem taşıyan bir hayatta kalma becerisidir bu. Ama banka soyguncusunu orada, elinde silahla bir başına otururken görünce zırhından bir şeyler döküldü. Köprüdeki kadın tablosunun asılı olduğu ofisteki o saatlere dair kısa bir anı, Zara’ya bakıp konuşan psikolog. “Ne var, biliyor musun, Zara? Kaygının en insani yanlarından biri, kaosu kaosla tedavi etmeye çalışmamızdır. Kendilerini korkunç durumlara sokan insanların geri çekildiği nadiren görülür, aksine vites yükseltme eğilimindeyizdir. Başka insanların duvara tosladığını izleyip yine de kendimizin oradan rahatça geçebileceğimizi ummaya devam ettiğimiz yaşamlar yarattık. Duvara yaklaştıkça beklenmedik bir çözümün bizi mucizevi bir şekilde kurtaracağına duyduğumuz inanç artar, bu esnada da bizi izleyen herkes toslamamızı bekliyordur.”

Zara işte o zaman ofise göz gezdirmişti. Duvarlarda öyle gösterişli sertifikalar asılı değildi; nedense en etkileyici diplomaları almış olanlar onları hep çekmecelerinde saklardı.

Zara bunun üzerine hiçbir iğneleyici tavır takınmadan, “Peki insanların neden böyle davrandığına dair bir teori öğrendin mi?” diye sormuştu.

“Yüzlerce,” diye yanıtlamıştı psikolog gülümseyerek.

“Sen hangisine inanıyorsun?”

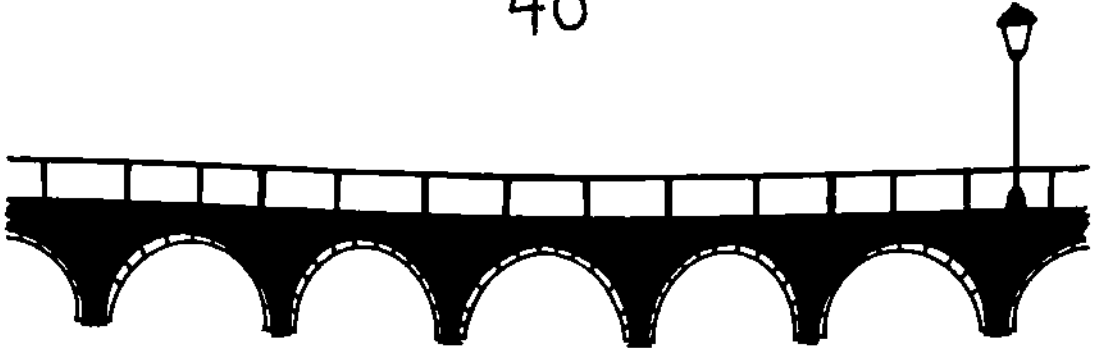
“Ben bir şeyi yeterince uzun süre yaparsan uçmakla düşmek arasındaki farkı anlamanın imkânsızlaştığını söyleyen teoriye inanıyorum.”

Zara genelde bütün düşüncelerini dizginlemek için mücadele ederdi ama bu elinden kurtulmuştu. Hâl böyleyken kendini bir apartman dairesinin koridorunda bulduğunda eliyle silahı sardı ve onun konumundaki bir kadının, banka soyguncusunun durumundaki bir kadına söyleyebileceği en nazik şeyi söyledi. Dört kelime.

“Aptalca bir şey yapma.”

Banka soyguncusu bomboş gözlerle ona baktı. Göğsü boşalmıştı. Ama aptalca bir şey yapmadı. Hatta hafifçe gülümsedi bile. İkisi için de beklenmedik bir andı. Zara arkasına dönüp sanki korkmuş gibi oradan hızla uzaklaşarak balkona döndü. Çantasından bir kulaklık çıkarıp taktı ve gözlerini kapadı.

Bundan kısa bir süre sonra da hayatında ilk defa pizza yedi. Bu da beklenmedikti. Capricciosa. Hiç beğenmedi.

Jack araba daha tam durmadan aşağı atlıyor. Hızla karakola dalıp sorgu odasına koşuyor. O kadar hızlı ki zaten morarmış alnını yeterince hızlı açamadığı kapıya vurmaktan kıl payı kurtuluyor. Jim de soluk soluğa peşinden geliyor, oğlunu sakinleştirmeye çalışıyor ama öyle bir ihtimal yok.

“Merhaba! Hangi şahane?..” diye başlıyor emlakçı ama Jack âdeta gürleyerek onun sözünü kesiyor:

“Artık kim olduğumu biliyorum!”

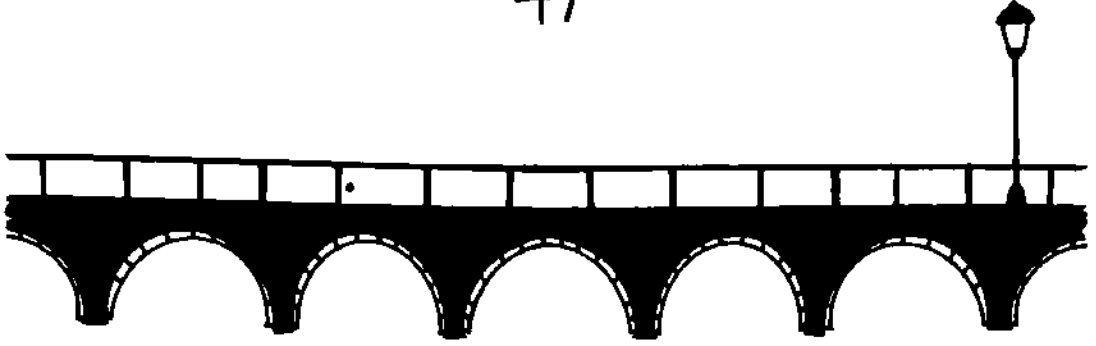
“Anlamıyorum ki...” diye inliyor emlakçı.

Jim kapıda soluk soluğa, “Sakin ol, Jack, lütfen,” diyor.

“*Sensin!*” diye haykırıyor Jack. Herhangi bir sakinleşme emaresi göstermekten çok uzak.

“Ben mi?”

Yumruklarını sıkarak masaya doğru eğilip tıslayarak konuşmaya başlarken Jack’in gözleri zafer kazanmış gibi parlıyor. “En baştan anlamalıydım. O dairede hiçbir zaman bir emlakçı olmadı. *Sen* banka soyguncususun!”

[lbertte Jack'in her şeyi en başından çözememesi, banka soyguncusunun kim olduğunu anlayamaması aptalcaydı çünkü sonradan dönüp baktığında her şey çok açık geliyordu. Belki de annesinin suçuydu bu. İkisini, babasıyla onu bir arada tutuyordu annesi ama galiba bazen onun dikkatini dağıtıyordu ve bugün de her nedense sürekli aklına gelip durmayı başarmıştı. Kadın hayattayken olduğu gibi ölüyken de başına dert oluyordu. Belki bir yerlerde annesinden çok daha çetin ceviz bir papaz olabilirdi ama ondan iki tane bulunabileceğini hiç sanmıyordu. Hayattayken herkesle tartışmaya girerdi, hatta belki oğluyla daha da çok girerdi ve bu cenazeden sonra da kesilmemişti. Çünkü en sert tartıştığımız insanların hepsi bizden tamamen farklı olanlar değil, aksine belki de aramızda hiç fark olmayanlardır.

Annesi zaman zaman, felaketlerden sonra yardım organizasyonlarının gönüllülere ihtiyacı olduğunda hem kilise içinden hem de kilise dışından her türlü eleştiri eşliğinde yurtdışına seyahat ederdi. Ya hiç yardım etmemeliydi ya da başka bir yere yardım yapmalıydı. Kendileri hiçbir şey yapmayan insanlar için sahiden çaba gösterenleri eleştirmekten daha kolay bir şey yoktur. Bir keresinde annesi dünyanın diğer ucundaydı, çıkan bir ayaklanmada araya kaynamış ve kanaması olan bir kadına yardım etmeye çalışırken kargaşada kolundan bıçaklanmıştı. Hastaneye götürülmüş, bir telefon bulmayı başarıp evi ara-

mişti. Jim haberlerin karşısındaydı, bekliyordu. Sabırla dinledi, her zamanki gibi karısının iyi olması karşısında rahatlamıştı, mutluydu. Ama Jack neler olduğunu öğrenince telefonu kapıldığı gibi öyle bir bağırmaya başlamıştı ki hattan cızırtılar gelmişti: “Neden oraya gitmek zorundaydın ki? Neden hayatını riske atmak zorundasın? *Neden aileni hiç düşünmüyorsun?*”

Annesi elbette oğlunun korkudan ve endişeden bağırıldığını anlamış, dolayısıyla her zamanki gibi cevap vermişti: “Limandan ayrılmayan gemiler güvendedir, tatlım ama gemiler bunun için yapılmamıştır.”

Jack ânında pişman olduğu bir cevap vermişti: “Sırf papazsın diye Tanrı’nın seni bıçaklardan koruyacağını mı sanıyorsun?”

Annesi dünyanın diğer ucunda, bir hastane odasında olabilirdi ama Jack’in dipsiz korkusunu hissedebiliyordu. Cevap verirken fısıltıları kısmen gözyaşlarıyla ıslanmıştı: “Tanrı insanları bıçaklardan korumaz, tatlım. O yüzden diğer insanları vermiştir bize. Birbirimizi koruyabilelim diye.”

Böylesi inatçı bir kadınla tartışmak imkânsızdı. Jack bazen ona bu kadar hayran olmaktan nefret ediyordu. Jim’se onu o kadar çok seviyordu ki soluğu kesiliyordu. Ama kadın o olaydan sonra daha az seyahat etti ve bir daha hiç o kadar uzağa gitmedi. Derken hastalandı ve onu kaybettiler. Dünya, koruma kalkanının bir parçasını daha yitirdi.

Rehine krizi başladığında, yani tam da Yılbaşı Arifesi’nde, patronlarından Stockholmlüleri bekleme emri alan Jack ve Jim sokakta, bir apartmanın önünde dikilirken onu ve orada olsa ne yapacağını düşünüyorlardı. Sonra misket limonu uçarak gelip Jack’in alnına çarptığında ve limonun etrafına pizza siparişi içeren bir not sarıldığını fark ettiklerinde ikisi de banka soyguncusuyla iletişime geçmek açısından daha iyi bir fırsatın karşlarına çıkmasının imkânsız yakın olduğu sonucuna vardılar.

Jack hemen ara bulucuyu aradı. Adam Stockholmlü olmasına rağmen onların haklı olduğunu kabul etti.

“Evet, doğru, pizza teslimatı iletişim için iyi bir başlangıç olabilir, kesinlikle iş görür. Peki merdivendeki bomba ne olacak?” diye sordu adam.

“O bomba değil ki!” dedi Jack kendinden emin bir tavırla.

“Yemin eder misin?”

“Hangi yemin sözcüklerini istersen onları kullanarak hem de. Annem bana onlardan epey bir öğretti. Bu zanlı tehlikeli değil. Sadece ürkmüş.”

“Nereden biliyorsun?”

“Çünkü tehlikeli olsa ne yaptığını bilirdi ve bize *misket limonu* fırlatarak tüm rehineler için pizza istemezdi. İzin ver içeri girip onunla konuşayım, ben...” Jack duraksadı. Neredeyse, *Herkesi kurtarabilirim*, diyecekti. Sonra güçlkle yutkundu ve onun yerine, “Bu durumu düzeltebilirim. Bu işi halledebilirim,” dedi.

“Bütün komşularla konuştunuz mu?” diye sordu ara bulucu.

Jack, “Binanın geri kalanı boş,” diyerek ona güvence verdi.

Ara bulucu otobanda trafiğe takılmıştı, daha kilometrelerce yolu vardı, polis araçları bile geçip gidemiyordu, o yüzden nihayetinde Jack’in planını kabul etmek zorunda kaldı. Ancak Jack’ten o daireye bir şekilde telefon sokmasını istedi. Böylece ara bulucu banka soyguncusunu bizzat arayıp rehinelerin serbest bırakılması için pazarlık yapabiliirdi. Jack asık suratla, *Her şey hallolunca da zaferi üstlenir*, diye düşündü.

“Bende uygun bir telefon var,” dedi Jack, çünkü vardı. Jim’in şu lanet olası sinyal yokken bile lanet sinyali alan özel telefon zımbırtısı dediği.

“Pizzalarını yedikten sonra ararım. Karınları tokken insanlarla pazarlık yapmak daha kolaydır,” dedi ara bulucu sanki bugünlerde ara buluculuk kurslarında öğretilen bir bilgiden bahsedermiş gibi.

“Peki oraya gittiğimizde kapıyı açmazsa ne yapacağız?” diye sordu Jack.

“O zaman pizzalarla telefonu kapının önüne bırakırsın.”

Jack bu kez de, “O zaman telefonu içeri aldığından nasıl emin olacağız?” diye sordu.

“Neden almasın ki?”

“Sence şimdiye kadar mantıklı, makul kararlar mı verdi? Strese girip telefonun bir tür tuzak olduğunu düşünebilir.”

Jim’in aklına aniden bir fikrin gelmesi de o anda oldu. Ki bu, herkes kadar onu da şaşırttı.

“Telefonu pizza kutularından birinin içine koyabiliriz!” diye öneride bulundu.

Jack birkaç saniye boyunca babasına şaşkınlıkla baktı. Sonra başıyla onaylayarak telefona, “Telefonu pizza kutularından birinin içine koyacağız,” dedi.

“Evet, iyi fikir,” diye onayladı ara bulucu.

Jack gururla, “Babamın fikriydi,” dedi.

Jim, oğlu ne kadar utandığını görmesin diye arkasına döndü. Google’dan bölgedeki pizzacıları araştırdı, içlerinden birini aradı ve fazlasıyla sıra dışı siparişini açıklamaya koyuldu: sekiz pizza ve kuryelerin giydiği üniformalardan bir takım. Ne var ki Jim polis olduğunu belirtmek gibi bir gaflete düşmüştü ve sosyal medyadan yerel haberleri takip etme konusunda epey kabiliyetli olan dükkân sahibi zekâsını konuşturarak hacimli pizza siparişi nedeniyle onlara indirim yapacağını ancak üniforma kiralama için iki katı ücret alacağını belirtti. Jim dükkân sahibine öfkelenerek on dokuzuncu yüzyıl ortalarından kalma bir İngiliz Noel hikâyesinin karakteri olup olmadığını sordu. Dükkân sahibiyse Jim’e sakince “arz talep” kavramına aşina olup olmadığını sordu. Pizzalar ve üniforma nihayet geldiğinde Jack hepsini eline aldı ama Jim onu göndermeyi reddetti.

“Ne çeviriyorsun sen? İçeri ben gireceğim!” dedi Jack sertçe.

Jim başını iki yana salladı.

“Olmaz. Ben o merdivendeki şeyin bomba olabileceğini düşünüyorum hâlâ. O yüzden ben gireceğim.”

Jack, “Orada bomba olduğunu düşünüyorsan içeri neden *sen* giriyorsun? Tanrı aşkına, *ben* gideceğim...” diyerek itiraza yeltense de babası vazgeçmedi.

“Sen oradakinin bomba olmadığından eminsin, öyle değil mi evlat?”

“Evet!”

“İyi o zaman. İçeri benim girmem sorun olmaz.”

“Çocuk musun sen?”

“*Sen?*”

Jack çaresizce bir karşı argüman düşündü.

“İzin veremem...”

Havada dondurucu bir soğuk olmasına rağmen Jim çoktan sokağın ortasında üstünü değiştirmeye başlamıştı. Birbirlerine bakmadılar.

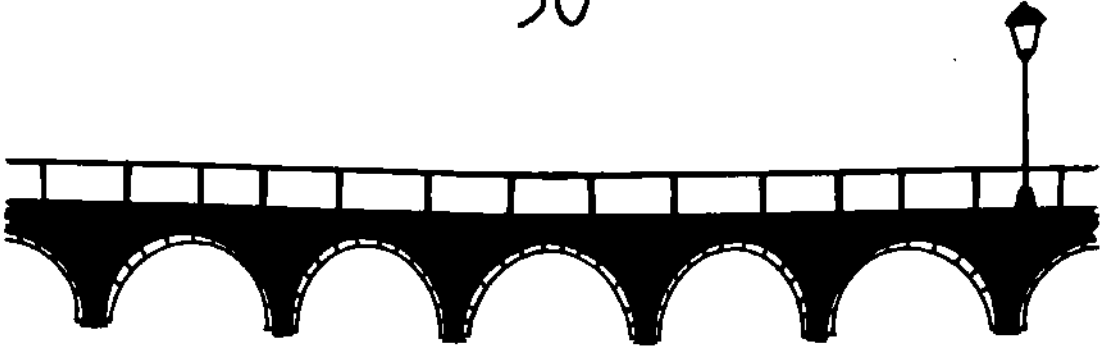
“İçeri girmene izin verirsem annen beni asla affetmez,” dedi Jim yere bakarak.

“Ben senin içeri girmene izin verirsem beni affeder mi sanıyorsun? Sen onun kocasıydın,” dedi Jack sokağın ilerisine bakarak.

Jim gözlerini gökyüzüne çevirdi.

“Ama senin de annendi.”

Bazen bu adamla tartışmak imkânsızdı, ihtiyar keçi.

Karakol. Sorgu odası. Emlakçının yüzündeki bütün kan çekilmiş. Dehşete kapılmış durumda.

“Ba-ba-banka soyguncusu mu? B-b-ben mi? N-n-nasıl...”

Jack sanki görünmez bir orkestrayı yönetirmiş gibi kollarını savura savura, kendinden fazlasıyla memnun bir hâlde odada volta atıyor.

“En başından nasıl anlayamadım ki ben bunu? Hiçbir şey *bilmiyorsun*. Daireyle ilgili söylediğin her şey abuk sabuk laflardan ibaret. Hiçbir *gerçek* emlakçı işinde bu kadar kötü olamaz!”

Emlakçı her an ağlamaya başlayacakmış gibi.

“Elimden geleni yapıyorum, tamam mı? Ekonomik durgunluk döneminde emlakçı olmanın ne kadar zor olduğuna dair bir fikrin var mı senin?”

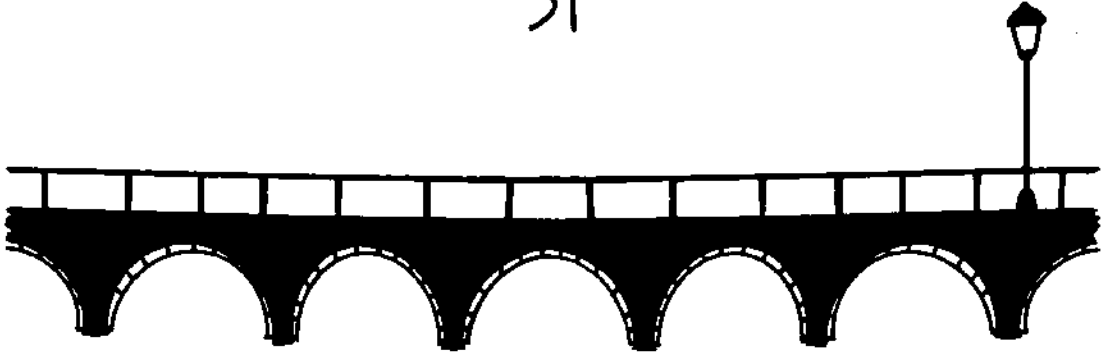
Jack gözlerini ona diyor.

“Ama sen aslında emlakçı *değilsin*, değil mi? Çünkü sen banka soyguncususun!”

Emlakçı bir tür destek bulma ümidiyle gözlerini çaresizce kapı eşiğinde dikilen Jim’e çeviriyor. Ancak Jim ona mutsuz bir ifadeyle bakmakla yetiniyor. Bu esnada Jack iki yumruğunu birden masaya indirerek emlakçıya öfkeyle bakıyor.

“En başından beri anlamalıydım. Diğer tanıklar rehine krizinden bahsederken senden bir kere bile bahsetmediler. Çünkü

hiç orada olmadın. İtiraf et! Bizden o havai fişekleri istediğinde dikkatimiz dağıldı, sen de gözümüzün önünde evden çıkıp gittin. Bana işin aslını anlat!”

İşin aslı mı? Gerçek aslında hiç de sandığımız kadar karmaşık değildir. Biz öyle olmasını umarız, çünkü öyle olursa onu erkenden çözdüğümüzde kendimizi daha zeki hissederiz. Bu hikâye bir köprü hakkında. İnsanların aptallığı, bir rehine krizi ve bir ev gösterimi hakkında. Ama aynı zamanda da bir sevgi hikâyesi. Hatta birkaç sevgi...

Zara rehine krizinden önce psikologuyla son görüşmesine erken gitti. Hiçbir zaman geç kalmazdı ama tam da planlanan zamanda içeri girmemesi onun için sıra dışıydı.

“Bir şey mi oldu?” diye sordu Nadia.

“Nasıl yani?” diye yanıtladı Zara.

“Genelde erken gelmezsin. Ters giden bir şeyler mi var?”

“Bunu bulmak senin işin değil mi?”

Nadia iç geçirdi.

“Sadece sordum.”

“Lahana mı o?”

Nadia masasındaki plastik kaba baktı. Başıyla onayladı.

“Öğle yemeği yiyorum.”

Başka hastalar buradaki imayı anlayabilirdi. Ama Zara’ya sökmeydi tabii.

“Vegansın yani,” dedi sorudan eser taşımayan bir sesle.

Psikolog sanki boğazı bu kadar tahmin edilebilir olduğunu fark edince alınmış gibi öksürdü.

“Öyle olmak zorunda değilim ama, değil mi? Yani tamam, *veganım* ama diğer insanlar da lahana yer sonuçta.”

Zara burnunu kırıştırdı.

“Ama senin önündeki satın alınıp paket yaptırılmış. Yani başka herhangi bir şey de seçebilirdin. Ama lahana seçmişsin.”

“Bunu sadece veganlar mı yapar?”

“Ben sadece vitamin eksikliğinin mali kararlarını etkileyeceği tahmininde bulunabilirim.”

Nadia bunu duyunca gülümsedi.

“Yani vegan olduğum ya da vegan yemeklerine para verdiğim için bana tepeden mi bakıyorsun?”

Nadia lahanasının ve özsaygısının son lokmasını da yuttuktan sonra plastik kabın kapağını kapayıp, “Son görüşmemizden beri kendini nasıl hissediyorsun, Zara?” diye sordu.

Zara ona cevap vermek yerine çantasından küçük bir el antiseptiği şişesi çıkarıp sırtını masaya dönerek parmaklarına dikkatle masaj yaptı. Kitap raflarını incelerken, “Bir psikoloğa göre psikolojiyle alakalı olmayan çok fazla kitabın var,” dedi.

“Peki sence diğerleri neyle alakalı?”

“Kimlik. Bu yüzden vegansın.”

“Başka nedenlerle vegan olmak da mümkün.”

“Mesela?”

“Çevreye faydalı.”

“Olabilir. Ama bence senin gibi insanlar, onlara kendilerini iyi hissettirdiği için vegan olur. Muhtemelen bu yüzden duruşun bozuk. Kalsiyum eksikliği.”

Nadia çaktırmadan sandalyesinde duruşunu düzeltmeye çalıştı ve daha dik oturmaya çalışıyormuş gibi görünmemek için elinden geleni yaptı.

“Burada zaman geçirmek için para ödüyorsun, Zara. Başka insanların mali tercihlerini eleştiren birine göre benimle ilgili

konuşmak için etrafa para saçmaktan gayet memnun görünüyorsun. Sebebinden konuşalım ister misin?”

Zara gözlerini kitaplıktan ayırmadan bir süre ciddiyetle düşündü.

“Belki bir dahaki sefere.”

“Bu sevindirici.”

“Ne?”

“Bir daha gelecek olman.”

Zara bunu duyunca arkasına döndü ve şaka yapıp yapmadığını anlamak için Nadia’ya baktı. Anlayamayınca tekrar dönüp eline biraz daha antiseptik sürdü ve Nadia’nın arkasındaki pencereden dışarı bakarak karşı binadaki pencereleri saydı. Sonra, “Antidepresan kullanmaya başlamamı önermedin. Birçok psikolog önerirdi,” dedi.

“Başka psikologlarla da mı görüştün?”

“Hayır.”

“Yani bu senin kendi tahminin.”

Zara duvardaki tabloya baktı.

“Bana uyku ilacı vermek istememeni anlıyorum, kendimi öldüreceğimden korkuyorsun. Ama gerçekten öyleyse bana antidepresan vermen gerekmez miydi?”

Nadia kullanılmamış iki kâğıt peçeteyi katlayıp masanın çekmecesine koydu. Sonra başıyla onayladı.

“Haklısın. İlaç önermedim. Çünkü antidepresanlar ruh hâlinin inişlerini ve çıkışlarını yumuşatmak için tasarlanmıştır ve düzgün kullanılırsa aşırı üzgün hissetmeyi engelleyebilirler. Ama çoğu zaman mutluluk hissini de engellerler.” Bir elini avucu aşağı bakacak şekilde kaldırdı. “Sadece... belirli bir düzeyde kalırsın. Eh, antidepresan kullanan hastaların en çok o neşeli hâllerini özlemesini beklersin, değil mi? Ama öyle olmaz. İlaç bırakmak isteyen insanların büyük bir kısmı yeniden ağlayabilmek istediklerini söyler. Sevdikleri biriyle hüznü bir film izlediklerinde... onlarla aynı duyguları hissedebilmek isterler.”

“Ben film izlemeyi sevmem,” dedi Zara.

Nadia bir kahkaha attı.

“Evet, tabii ki sevmezsin. Ama ben senin hislerini törpülemen gerektiğini düşünmüyorum, Zara. Daha çok hissetmen gerektiğini düşünüyorum. Bence sen depresyonda değilsin, yalnızsın.”

“Bu çok profesyonellik dışı bir analiz gibi geliyor.”

“Olabilir.”

“Ya burada çıkıp kendimi öldürürsem?”

“Öyle bir şey yapacağını sanmıyorum.”

“Öyle mi?”

“Daha az önce bir daha geleceğini söyledin.”

Zara bakışlarını Nadia’nın çenesine sabitledi.

“Bana güveniyorsun yani?”

“Evet.”

“Neden?”

“Çünkü insanların sana fazla yaklaşmasına izin vermek istemediğini görebiliyorum. Bu sana kendini zayıf hissettiriyor. Ama yaralanmaktan korktuğunu düşünmüyorum, bence sen başkalarını yaralamaktan korkuyorsun. Kabul etmek istemeyeceğin kadar empatik ve ahlaklı bir insansın.”

Zara bu analize fena hâlde gücenmişti ve bunun Nadia’nın ona zayıf demesinden mi yoksa ahlaklı olduğunu söylemesinden mi kaynaklandığını anlamakta güçlük çekiyordu.

“Belki de sadece sonunda bıkaçağım insanlarla konuşma zahmetine girmeye değmeyeceğini düşünüyordumdur.”

“Hiç denemeden nasıl bileceksin ki?”

“Sonuçta buradayım, değil mi? Senden sıkılmam da uzun sürmedi!”

“Soruyu ciddiyetle ele almayı dene,” dedi Nadia, ki bu pek tabii umutsuz bir çabaydı. Zara her zamanki gibi konunun etrafından dolanıp geçti.

“Peki *sen* neden vegansın?”

Nadia bıkkınlıkla inledi.

“Gerçekten tekrar *bundan* bahsetmek zorunda mıyız? Peki: Veganım çünkü iklim krizini önemsiyorum. Herkes vegan olsaydı belki...”

Zara küçümser bir tavırla araya girdi: “Buzulların erimesi mi dururdu?”

Nadia, yaşlı akrabalarıyla Noel geçiren veganların ustalaşmak için epey pratik yaptığı sabrını kullandı.

“Tam olarak değil, hayır. Ama bu daha büyük bir çözümün parçası. Ayrıca buzulların erimesi demek...”

“Peki penguenlere gerçekten ihtiyacımız var mı?” diye sordu Zara tüm dobralığıyla.

“Buzulların bir semptom olduğunu söyleyecektim, asıl sorun onlar değil. Senin uyumakta zorlanman gibi.”

Zara pencereleri saydı.

“Nesli tükenme tehlikesiyle karşı karşıya olan kurbağalar var. Bilim insanları onlar ortadan kaybolurlarsa böceklerin insafına kalacağımızı söylüyor. Ama penguenler? Penguenlerin nesli tükense kime ne etkisi olur ki? Belki sadece kapitone mont üreten firmalar etkilenir.”

Nadia’nın kafası karışmaya başladı, ki muhtemelen Zara’nın niyeti de buydu.

“İyi de onlar... nasıl yani... sen kapitone montların penguenlerden yapıldığını mı düşünüyorsun? Onlar *kazlardan* yapılıyor!”

“Yani kazlar, penguenler kadar önemli değil mi diyorsun? Bu hiç de vegan durmuyor.”

“Ben öyle demedim!”

“Ama öyle anlaşıldı.”

“Bunu alışkanlık hâline getirdin, farkında mısın?”

“Neyi?”

“Gerçek hislerinden konuşmaya yaklaştığın anda konuyu değiştirmeyi.”

Zara bunu düşünür gibi yaptı. Ardından, “Peki ya ayılar?” diye sordu.

“Anlamadım?”

“Mesela bir ayı sana saldırırsa onu öldürebilir misin?”

“Ayı bana neden saldırırsın ki?”

“Diyelim biri seni kaçırdı, uyuttu ve kafesin içinde bir ayıyla birlikte uyandın. Ölüm kalım savaşı.”

“Artık sinir bozucu olmaya başlıyorsun. Ayrıca şunu da belirtmek isterim ki psikoloji alanında sürüyle eğitim aldım, hâliyle sinir bozucu sayılan şeylere karşı *oldukça* yüksek bir eşğim var.”

“Bu kadar hassas olma. Soruya cevap ver. Yemek niyetinde olmadığın bir ayıyı öldürebilir misin? Elinde çatal varsa demiyorum ama elinde bıçak varsa?”

Nadia inledi. “Yine aynı şeyi yapıyorsun.”

“Ne yapıyorum?”

Nadia saate baktı. Zara bunu fark etti. Bütün pencereleri iki kez saydı. Nadia da bunu fark etti. Bir süre öylece birbirlerine baktılar. Ardından Nadia, “O zaman sana şunu sorayım,” dedi. “Sence yeşil hareketle böyle dalga geçmen, bünyesinde çalıştığın finans sektörüyle taban tabana zıt olmasından kaynaklanıyor olabilir mi?”

Zara kendinden beklemediği bir hızla geri bastı çünkü insan bazen sınanana kadar bazı konularda ne kadar güçlü hisleri olduğunu bilmez: “Yeşil hareketin gülünç görünmek için herhangi bir yardıma ihtiyacı yok! Ayrıca ben finans sektörünü değil, ekonomik sistemi savunuyorum.”

“Ne farkı var?”

“Biri semptomdur. Diğer ana problem.”

Nadia sanki bunun ne demek olduğunu anlamış gibi başını salladı.

“Ekonomik sistemi biz yaratıyoruz ama, değil mi? İnşa edilmiş bir şey?”

Zara’nın cevabı o her zamanki küçümser tavrından şaşırtıcı derecede uzaktı ve hatta biraz da sempatik sayılabilirdi.

“Sorun da bu zaten. Fazla güçlü yapmışız. Ne kadar aç gözlü olduğumuzu unutmuşuz. Kendi evin var mı?”

“Evet.”

“Peki kredisi var mı?”

“Herkesin yok mu?”

“Hayır. Ayrıca eskiden ev kredisi geri ödemen gereken bir şeydi. Ama şimdi bütün orta gelirli ailelerin muhtemelen ömürleri boyunca biriktiremeyecekleri kadar ev kredisi borçları var. Yani banka artık insanlara *borç vermiyor*. Sadece *finansman sağlıyor*. O zaman da evler ev olmaktan çıkıp bir yatırıma dönüşüyor.”

“Bunun ne anlama geldiğini tam olarak anlayabildiğimi sanmıyorum.”

“Yani fakir daha da fakirleşiyor, zengin daha da zenginleşiyor ve asıl sınıf ayrımı borç alabilenlerle alamayanlar arasında. Çünkü insan ne kadar para kazanırsa kazansın ay sonunda yine de para konusundaki endişeleri yüzünden uykuları kaçıyor. Herkes komşusunun sahip olduklarına bakıyor ve *Bunu neyle aldılar ki?* diye düşünüyor. Çünkü herkes imkânlarının ötesinde bir hayat sürüyor. Bu yüzden de gerçekten zengin olanlar bile kendilerini zengin hissetmiyorlar çünkü nihayetinde alabilecekleri tek şey, ellerinde zaten olan bir şeyin daha pahalı versiyonu. Hem de borç parayla.”

Nadia az önce hayatında ilk defa paten kayan birini görmüş bir kedi gibi bakıyordu.

“Kumarhanede çalışan bir adamdan kimsenin kaybetmediği için mahvolmadığını duymuştum. Onları asıl mahveden, kaybettikleri parayı geri kazanmaya çalışmalarıymış. Bundan mı bahsediyorsun? Borsanın ve emlak piyasasının çökme sebebi bu mu?”

Zara omuz silkti.

“O da olur. Öyle daha rahat edeceksen.”

Sonra psikolog birden ve nedenini bile bilmeden hastasının ciğerlerindeki havayı söküp alan bir soru sordu: “Peki sen kredi

vermediğin müşterilerin için mi daha çok suçlu hissediyorsun kendini yoksa *çok fazla* kredi verdiğin müşterilerin için mi?”

Zara rahat görünüyordu ama sandalyesinin kollarını o kadar sıkı tutmuştu ki nihayet bıraktığında avuçlarındaki kan çekilmişti. Ellerine masaj yaparak o görüntüyü izledi ve göz temasından kaçmak için pencereleri saydı. Ardından genzinden alaycı bir ses çıkardı.

“Aslında biliyor musun? Hayvanların refahı konusunda endişelenen insanlar onlar için gerçekten endişelenseler bana mutlu domuzları yememi söylemezlerdi.”

Nadia gözlerini devirdi. “Bunun sorumla ne alakası var, anlamadım.”

Zara omuz silkti.

“Bütün bu organik tarım muhabbeti, serbest gezen tavuk ve mutlu domuz reklamları... benim mutlu domuzları yemem aslında daha etik dışı bir davranış değil mi? Bence korkunç bir yaşam süren bir domuzu yemem, ailesi ve arkadaşlarıyla gününü gün eden domuzlardan birini yememden daha iyi. Çiftçiler mutlu domuzların tadının daha iyi olduğunu söylüyorlar, ben de domuzlar âşık olana, hatta belki çocukları olana kadar beklediklerini ve tam da *en mutlu* anlarında kafalarına bir kurşun sıkarak vakumlayıp paketlediklerini hayal ediyorum. Bunun neresi etik?”

Psikolog iç geçirdi.

“Bunun müşterilerin ve onların ne kadar borç aldığıyla ilgili konuşmak istemediğin anlamına geldiğini varsayıyorum.”

Zara tırnaklarını iyice avuçlarına batırdı.

“Peki hiç veganların sürekli gezegeni kurtarmaktan bahsedip durduğu dikkatini çekti mi? Sanki gezegenin size ihtiyacı varmış gibi... O gezegen ki milyarlarca yıl boyunca insanların yardımını olmadan varlığını sürdürdü. Yalnızca biz insanlar kendimizi öldürüyoruz.”

Bu da her zamanki gibi tam bir cevap değildi. Nadia saate baktı, bakar bakmaz da pişman oldu zira Zara bunu fark edip her zamanki gibi ayağa kalkmıştı. Zara ona gitmesinin söylenmesinden hiç hoşlanmazdı ve bu da onu saate bakıp duran insanlara karşı daha tetikte olmaya itiyordu. Saate ikinci kez bakıldı mı ayağa kalkardı. Nadia utandı ve, "Biraz daha zamanımız var... istersen... yani bundan sonra bir randevum yok," diye geveledi.

"Benim yapacak işlerim var," diye yanıtladı Zara.

Nadia duruşunu dikleştirip çat diye, "Bana kendinle ilgili kişisel bir şey söyler misin?" dedi.

"Efendim?"

Nadia ayağa kalkıp Zara'yla göz göze gelme çabasıyla başını kıpırdattı.

"Bunca zamandır karşılıklı konuşuyoruz ama bana kendin hakkında gerçekten kişisel bir şey söylemediğini hissediyorum. Hiçbir şey. En sevdiğin renk ne? Sanattan hoşlanır mısın? Hiç âşık oldun mu?"

Zara'nın kaşları alabildiğine yukarı kalktı.

"Sence âşık olsam daha mı rahat uyurum?"

Nadia yine kahkaha attı.

"Hayır. Sadece merak ettim. Seninle ilgili çok az şey biliyorum."

Birlikte geçirdikleri onca an içinde en akılda kalıcı olanı buydu.

Zara birkaç dakika kadar sandalyesinin arkasında dikildi. Ardından derin bir nefes aldı ve Nadia'ya kendiyile ilgili gerçekten de kimseye söylemediği bir şey söyledi: "Müziği çok severim. Ben... eve döner dönmez müzik açarım. Çok yüksek sesle. Düşüncelerimi toparlamama yardımcı olur."

"Sadece eve döndüğünde mi?"

“Ofiste sesi o kadar açamam. Sadece çok ama çok yüksek sesle dinlediğimde işe yarıyor.”

Zara neyin işe yaramadığını göstermek ister gibi parmaklarıyla alnına vurdu.

“Ne tür müzik?” diye sordu Nadia usulca.

“Death metal.”

“Vay canına.”

“Bu profesyonel bir görüş mü?”

Nadia kıkırdadı, ki bu da utanç verici ve oldukça profesyonellik dışıydı. Psikoloji derslerinde insanlara nasıl kıkırdayacakları öğretilmiyordu elbette.

“Bunu hiç ama hiç beklemiyordum da. Neden death metal?”

“O kadar gürültülü ki insanın kafasını susturuyor.”

Zara’nın, çantasının sağını kavrayan parmakları bembeyaz olmuştu. Nadia bunu fark etti, masasının çekmecesinden bir kâğıt parçası çıkarıp üzerine bir şeyler karaladı ve Zara’ya uzattı.

“Uyku ilacı reçetesi mi o?” diye sordu Zara.

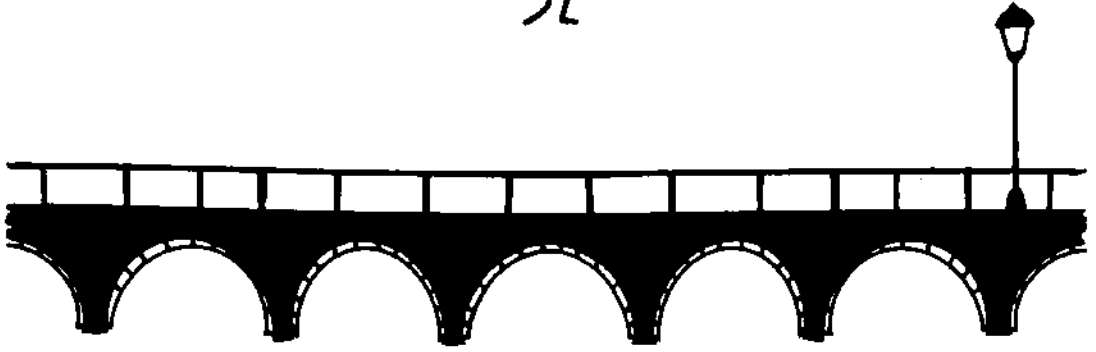
Nadia başını iki yana salladı.

“Kaliteli bir kulaklık markası. Caddenin ilerisinde bir elektronik mağazası var. Bu kulaklıklardan alırsan nerede olursan ol, işler zorlaşmaya başladığı anda müzik dinleyebilirsin. Belki bu daha çok dışarı çıkmaya yardımcı olur. İnsanlarla tanışmana. Hatta belki de... âşık olmana.”

Elbette psikolog o son kısmı söylediğine ânında pişman oldu. Zara cevap vermedi. Not kâğıdını çantasına tıktırırken en dipteki mektuba şöyle bir baktı, ardından çantasını hızla kapadı. Tam dışarı çıkacakken fazla ileri gittiğini düşünen Nadia arkasından endişeyle seslendi:

“Âşık olmak zorunda değilsin, Zara, demek istediğim o değildi. Ben sadece belki yeni bir şeyler denemenin zamanı gelmiştir demek istedim. Bence kendine... kendine... birilerinden bıkmaya şansı vermelisin!”

Zara asansörde dikildi. Kapılar kapanırken kredileri düşündü. Onayladıklarını ve reddettiklerini. Ardından acil durdurma tuşuna bastı.

Rehine krizi devam ederken Jack aşağıda banka soyguncusuyla Riletişim kurmanın, Jim'in pizzalarla yukarı çıkmasına izin vermekten başka bir yolunu bulmaya çalışıyordu. Düşündü, düşündü, düşündü, çünkü gençler her konuda hemen her zaman kendilerinden emin olabilirlerdi ama bu teoriyi sınamak için babasını oraya göndermek zorunda olmasaydı o merdiven boşluğundaki bombanın bomba olmadığından yüzde yüz emin olmak da Jack için şüphesiz çok daha kolay olurdu.

"Bekle, baba, ben..." diye başladı, ardından telefonunu kaldırıp ara bulucuya döndü. "Pizzalarla içeri girmeden önce orada neler olduğuna dair daha iyi bir fikir edinmeye çalışmak istiyorum. Caddenin karşısındaki binaya girebilirim. Oradaki pencereden merdiven boşluğunu görebilirim belki."

Ara bulucunun sesi şüpheliydi.

"Ne fark edecek ki?"

"Belki de bir şey fark etmez," diye kabullendi Jack. "Ama pencereden bakarsam o şeyin bomba olup olmadığını anlayabilirim belki. Böylece meslektaşımı içeri göndermeden önce bütün seçenekleri değerlendirdiğimden emin olurum."

Ara bulucu eliyle telefonun alıcısını kapayarak başka biriyle, muhtemelen o şerefsiz patronlardan biriyle konuştu. Ardından geri dönüp, "Evet. Tamam, olur," dedi.

Jack'e böyle kritik bir durumda babasından "meslektaşım" olarak bahsetmesinden etkilendiğini söylemedi ama etkilenmişti.

Böylece Jack caddenin karşısındaki binaya girdi. Ara bulucu hâlâ hattaydı ve bir buçuk kat kadar sonra, "Sen... ne yapıyorsun?" diye sordu.

"Merdiven çıkıyorum," diye yanıtladı Jack.

"Asansör yok mu?"

"Asansörlerden hoşlanmam."

Hattın diğer ucundan ara bulucu telefonuyla başına vuruyormuş gibi bir ses geldi.

"İçinde bomba ve silahlı bir banka soyguncusu olan bir binaya girmeye hazırsın ama asansörlerden mi korkuyorsun?"

Jack tıslar gibi cevap verdi. "Asansörlerden *korkmuyorum!* Yılanlardan ve kanserden korkuyorum. Asansörlerden sadece *hoşlanmıyorum!*"

Ara bulucunun sesi sırtıyormuş gibiydi.

"Takviye kuvvet çağırırsan?"

"Elimizin altındaki herkes burada. Bütün ekip. Şerit çekip çevre binaları tahliye ediyorlar. Nöbetçi memurları çağırdım ama ikisi de karılarını bekliyor."

"O ne demek?"

"İçki içmişler demek. O yüzden onları buraya karılarının bırakması gerekecek."

"İçki içmek mi? Bu saatte? Hem de Yılbaşı *Arifesi'nde?*" dedi ara bulucu hayretle.

"Siz Stockholm'de ne yapıyorsunuz bilmem ama biz burada Yılbaşı işini ciddiye alırız," diye yanıtladı Jack.

Ara bulucu güldü.

"Stockholmlüler hiçbir şeyi ciddiye almaz, bunu biliyorsun. En azından önemli olmayan şeyleri."

Jack sırtıttı. Birkaç basamak daha çıkarken bir süre tereddüt etse de sonunda bir zamandır aklında olan soruyu sordu.

"Daha önce rehine krizi vakasında çalıştın mı hiç?"

Ara bulucu da cevap vermeden önce tereddüt etti.

“Evet. Evet, çalıştım.”

“Nasıl sonuçlandı?”

“Rehineleri serbest bıraktı ve dört saat dil dökmemizin ardından o da dışarı çıktı.”

Jack başını sertçe salladı ve sondan bir önceki katta durdu. Küçük bir dürbün çıkarıp sahanlığın penceresinden karşıya baktı. Karşı binadaki sahanlığın zeminindeki kabloları görebiliyordu. Üzerine fosforlu kalemle bir şeyler yazılmış bir kutudan sarkıyorlardı. Tam olarak emin değildi ama durduğu yerden sanki kutuda N-O-E-L yazıyormuş gibi görünüyordu.

“Bomba değil,” dedi telefona.

“Ne peki sence?”

“Dış mekân Noel ışıklarına benziyor.”

“İyi o zaman.”

Jack en üst kata devam etti. Banka soyguncusu perdeleri çekmediyse belki dairenin içini görebilirdi.

“Onu nasıl çıkardın?” diye sordu.

“Kimi?”

“İnsanları rehin alan zanlıyı. Geçen sefer.”

“Ha. Her zamanki gibi işte, bize öğretilenlerin bir karışımıyla. Negatif ifadeler kullanma, *yapmam* ve *yapmayacağım* gibi ifadelerden kaçın. Ortak bir nokta bulmaya çalış. Motivasyonu neymiş, onu öğren.”

“Gerçekten adamı böyle mi çıkardın dışarı?”

“Hayır tabii ki. Şaka yapıyorum.”

“Cidden mi?”

“Evet, cidden. Adamla dört saat boyunca konuştuk, sonra birden sesi kesildi. Tabii ki eğitimde öğrendiğimiz ilk şey...”

“Onu oyalamak mı? Hattın diğer ucuna sessizlik çökmesine izin vermemek?”

“Aynen. Ne yapacağımı bilemedim, o yüzden şansımı deneyip komik bir fıkra dinlemek ister mi diye sordum. Bir dakika

kadar bir şey demedi, sonra da, *Ee, anlatacak mısın anlatmayacak mısın?* diye sordu. Ben de ona şu teknedeki iki İrlandalı fıkrasını anlattım. Sen biliyor musun?”

“Hayır,” dedi Jack.

“Peki, İrlandalı iki kardeş balık tutmak için denize açılmış. Fakat fırtına kopmuş ve kürekleri kaybolmuş. Orada boğulup gideceklerine ikna olmuşlar. Derken kardeşlerden biri suyun içinde bir şişe görmüş ve onu eline almayı başarmış. Mantarı çektikleri anda, PUUUF! Bir cin belirmiş. Onlara bir dilek hakkı sunmuş. Ne isterlerse. İki kardeş etraflarındaki fırtınalı denize bakmışlar, kıyıdan millerce ötede küreksizler falan. İlki tam ne istese diye düşünürken diğeri neşeyle haykırırvermiş: *Keşke bütün deniz Guinness olsa!* Cin ona aptala bakar gibi bakmış, sonra iyi, peki, öyle olsun demiş ve PUUUF! Deniz birden Guinness’e dönüşmüş ve cin ortadan kaybolmuş. İlki diğeri ters ters bakmış, sonra başlamış giydirmeye: *Geri zekâlı mal! Tek bir dilek hakkımız vardı ve sen denizin Guinness’e dönüşmesini diledin! Ne bok yediğine dair en ufak bir fikrin var mı senin?* Kardeşi başını utançla sallamış. İlki kollarını iki yana açıp demiş ki...”

Ara bulucu dramatik bir es verdi ama Jack hattın diğer ucundan araya girince can alıcı cümleyi söyleme fırsatı bulamadı.

“*Şimdi tekneye işemek zorunda kalacağız!*”

Ara bulucu telefonu titretecek kadar yüksek bir homurtu koyverdi.

“Demek duymuştun.”

“Annem fıkraları severdi. Peki senin şu zanlı gerçekten de bu fıkra yüzünden mi teslim oldu?”

Telefonun diğer ucunda yine uzun bir sessizlik oldu.

“Belki de ona bir fıkra daha anlatırım diye korkmuştur.”

Bunu söylerken ara bulucunun sesi sanki gülmek istermiş de tam başaramamış gibi çıkıyordu. Jack de bunu fark etti.

En üst kata ulaşmıştı. Pencereden caddenin karşı tarafındaki balkona baktı. Şaşkınlıkla durdu.

“Nasıl yani? Çok garip.”

“Ne?”

“Rehinelerin tutulduğu dairenin balkonunu görebiliyorum. Balkonda bir kadın var.”

“Kadın mı?”

“Evet. Kulaklık takmış.”

“Kulaklık mı?”

“Evet.”

“Nasıl bir kulaklık?”

“Kaç farklı tipi var ki? Hem ne fark eder?”

Ara bulucu iç geçirdi.

“Tamam. Aptalca bir soruydu. Kaç yaşında peki?”

“Ellilerinde. Belki daha da büyük.”

“Elliden mi büyük yoksa ellili yaşlarından mı büyük?”

“Tanrı aşkına... Ne bileyim! Kadın işte. Tamamen sıradan bir kadın.”

“Tamam, tamam, sakın ol. Korkmuş görünüyor mu?”

“Aslında... sıkılmış görünüyor. Kesinlikle herhangi bir tehlike altındaymış gibi durmuyor.”

“Tuhaf bir rehine hadisesi.”

“Aynen. Merdivendeki de bomba değil zaten. Üstelik soyulmaya çalışılan da nakitsiz bir banka. Başından beri söylüyorum, karşımızdaki bir profesyonel değil.”

Ara bulucu bir süre düşündü.

“Evet, haklı olabilirsiniz.”

Adam özgüvenli görünmeye çalışıyordu ama Jack onun kuşkusunu hissedebiliyordu. İki adam uzunca bir süre sessiz kaldılar. Daha sonra Jack, “Bana doğruyu söyle. Geçen seferki şu rehine krizinde ne oldu?” diye sordu.

Ara bulucu iç geçirdi.

“Adam rehineleri saldı ama biz içeri giremeden kendini vurdu.”

Bu sözler bütün gün Jack’in peşini bırakmadı, içine işlemiştii sanki.

Tam aşağı inmeye başlamıştı ki ara bulucu boğazını temizledi.

“Peki, Jack, *sana* bir soru sorabilir miyim? Stockholm’deki şu işi neden reddettin?”

Jack yalan söylemeyi düşündü ama kendinde o enerjiyi bulamadı.

“Sen nereden biliyorsun bunu?”

“Yola çıkmadan önce patronlardan biriyle konuştum. Ona olay yerinde kimin olduğunu sordum. Jack’le konuşmamı çünkü çok sağlam olduğunu söyledi. Sana birkaç kez iş teklif etmiş ama sen reddedip duruyormuşsun.”

“Benim bir işim var.”

“Ama onun teklif ettiği gibi bir iş değil.”

Jack savunmacı bir tavırla homurdandı.

“Of, siz Stockholmlüler hep dünyanın sizin o lanet şehrinizin etrafında döndüğünü düşünüyorsunuz.”

Ara bulucu kahkaha attı.

“Dinle bak, ben süt almak için arabayla kırk dakika seyahat etmem gereken bir köyde büyüdüm. Oradayken sizin şehrin bir metropol olduğunu düşünürdük. Bizim için Stockholmlüler sizdiniz.”

“Herkes bir başkasının Stockholmlüsü sanırım.”

“Derdin ne o zaman? Kabul edersen işin altından kalkamayacağından mı korkuyorsun?”

Jack ellerini pantolonuna sürdü.

“Sen psikolog falan mısın?”

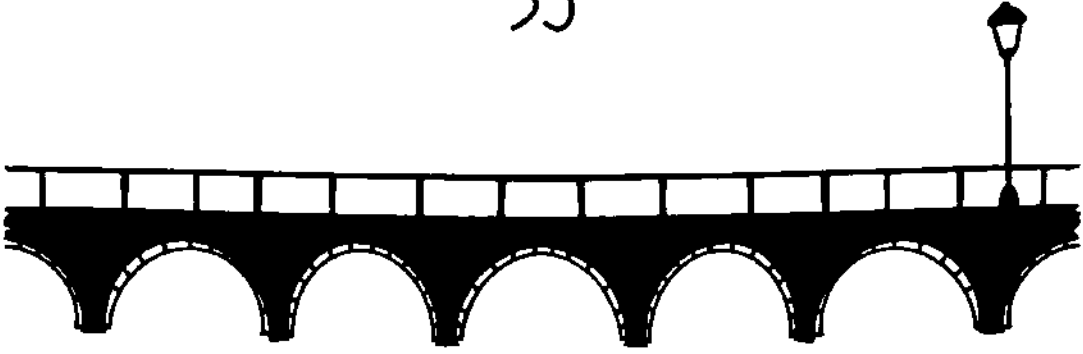
“Birine görünsen iyi gelir gibi.”

“Elimizdeki işe odaklanamaz mıyız?”

Ara bulucu önce tereddüt etti, ardından derin bir nefes alarak, “Baban sana başka bir iş teklif edildiğini biliyor mu?” diye sordu.

Jack kallavi bir küfür savuracaktı ama ara bulucu o küfrü hiçbir zaman duyamadı, zira Jack tam o sırada sahanlığın penceresinden baktı ve babasının artık ona söylediği gibi caddede beklemediğini gördü.

“*Nasıl yani?!*” diye haykırdı Jack. Ardından telefonu kapadı ve koşmaya başladı.

Jack onu gördüğünde Zara balkona yeni adım atmıştı. Koridorda banka soyguncusuna aptalca bir şey yapmamasını söyledikten hemen sonraydı ve temiz havaya her zamankinden çok ihtiyacı vardı. Zara'nın balkona doğru yürüyüşünü arkadan görseniz muhtemelen onun sabırsız biri olduğunu düşünürdünüz. Kendini kırılgan hissettiğini anlamak için yüzünü görmeniz gerekirdi. Orada kendini bile şaşırtmış, kontrolünü kaybermiş, bir şeyler hissetmişti. Başka biri için bu belki sadece ufak bir rahatsızlık sebebi olabilirdi; anne babanızla aynı müzik zevkini paylaşmaya başladığınızı idrak ettiğiniz ya da çikolata zannederek ısırdığınız şeyin ciğer pate olduğunu fark ettiğiniz an yaşayacağınız o rahatsızlık gibi bir şey. Ama Zara için bu durum müthiş bir paniğin dizginlerini serbest bırakmıştı. Yok yere empati geliştirmeye falan mı başlıyordu yoksa?

Ellerini antiseptikle dikkatle temizledi, caddenin karşısındaki binanın pencerelerini tekrar tekrar saydı, derin nefesler almaya çalıştı. O kadar uzun süredir o dairedeydi ki bu insanlar onun alışlagelmiş mesafesini aşmaya başlamıştı ve Zara buna alışkın değildi. Balkona çıkınca sokaktakiler korkuluktan onu göremesin diye binanın duvarına yaslandı. Kulaklığını başına geçirip müziğin tiz sesi kafasının içinde haykıran sesleri bastırana kadar sesi açtı. Basın gümbürtüsü kalbinin gümbürtüsünü bastırana kadar.

Ancak o zaman kendiyle bir ateşkes yapabilirdi belki.

Kış mevsiminin şehre iyiden iyiye yerleştiğini görebiliyordu. Yılın bu vakitlerindeki sessizliği severdi ama o kendini beğenmişliğinden hiç hoşlanmıyordu. Kar geldiğinde sonbahar zaten bütün işi halletmiş, yaprakların icabına bakmış ve yazı insanların anılarından usulca süpürmüştü olurdu. Kışsa hafiften dondurucu bir havayla birlikte çıkagelip bütün övgüleri toplamaktan başka bir halt yapmazdı. Tıpkı hayatında bir kez olsun mükellef bir sofraya kurmamış bir adamın barbekünün başında yirmi dakika dikilerek yaptığı gibi.

Balkon kapısının açıldığını duymadı ama Lennart dışarı çıkıp yanında durduğunda saçlarında pelüş bir kulak hissetti. Lennart, usulca Zara'nın kulaklıklarından birine dokundu.

“Ne var?” diye çıkıştı Zara.

“Sigara içiyor musun?” diye sordu Lennart, çünkü her ne kadar tavşan kafasını çıkarmayı başaramamış olsa da burun kısmında sigara içebileceğini düşündüğü bir delik vardı.

“Tabii ki hayır!” dedi Zara, sonra da kulaklığını geri taktı.

Lennart şaşırılmıştı ama tavşan kafasının suratındaki ikircikli, sabit ifadenin altından belli olmuyordu tabii. Zara tam da sigara içen birine benziyordu. Gerçi sigarayı sevdiğinden değil de etrafındaki insanların havasını kirletmekten hoşlandığı için içermiş gibi bir havası vardı. Tavşan, kulaklığa bir kez daha hafifçe vurdu ve Zara gönülsüzlüğünü hiç gizlemeden kulaklığı tekrar çıkardı.

“Balkonda ne işin var o zaman?” diye sordu Lennart.

Zara ona sert bir ifadeyle uzun uzun baktı. Gözlerini adamın beyaz çoraplarından başlayıp çıplak bacaklarına, lastiksiz iç çamaşırına, oradan da göğüs kıllarının kırışmaya başladığı çıplak gövdesine doğru ağır ağır kaydırdı.

“Gerçekten de başka insanların hayatla ilgili tercihlerini sorgulayabilecek konumda olduğunu mu düşünüyorsun?” diye sordu. Gerçi sesi umduğu kadar sinirli çıkmamıştı, ki bu da sinir bozucuydu.

Lennart o kocaman, cansız tavşan kulaklarını kaşıyarak, “Aslında ben de sigara içmiyorum,” diye cevap verdi. “Sadece partilerde falan. Bir de rehin alındığımda!”

Lennart güldü, Zara gülmedi. Adam sustu. Zara kulaklığını tekrar taktı ama adam bir saniye içinde yine tıklattı tabii.

“Bir süre burada seninle kalabilir miyim? İçeri girersem Roger’ın bana tekrar vurmasından korkuyorum.”

Zara cevap vermedi, kulaklığını geri taktı ve tavşan bir kez daha tıklattı.

“Peki buraya safari niyetiyle mi geldin?” diye sordu.

Zara ona şaşkınlıkla baktı.

“O ne demek şimdi?”

“Sadece bir gözlem. Hemen her ev görmesinde senin gibi biri olur. Aslında o evi almak istemeyen, sırf merakından gelen. Safariye çıkmak gibi. Başka bir yaşam tarzıyla deneme sürüşü yapar gibi. Benim meslekte bu tipleri hemen tanırırsın.”

Zara’nın gözlerindeki ifade resmen zehirliydi ama ağzını açmadı. Birinin içini görmesi hoş değildi, böyle bir şeyle karşılaştığında kıyafetlerine daha sıkı sarınası geliyordu insanın. Özellikle de normalde diğer insanların içini gören tek kişiye. İlk içgüdüğü sert bir cevap vererek araya biraz mesafe koymaktı ama kendini, “Üşümüyor musun sen?” diye sorarken buldu.

Lennart başını iki yana sallayınca Zara adamın kulaklarından kaçmak için eğilmek zorunda kaldı. Adam daha sonra pelüş suratına dokunarak kıkırdadı. “Hayır. Derler ki vücut ısısının yüzde yetmişi kafa bölgesinden kayboluyormuş. Burada sıkışıp kaldığıma göre sanırım şu an sadece yüzde otuz kaybediyorum.”

Zara bunun, bedenini sımsıkı saran bir iç çamaşırı giymiş adamların dondurucu soğukta böbürleneceği bir şey olmadığını

düşündü. Kulaklığını tekrar takarak bunun adamdan kurtulmaya yeteceğini umdu ama Lennart daha kulaklığına tıklatmadan bile adamın bir sonraki cümlesinin *Ben* ile başlayacağını biliyordu.

“Ben oyuncuyum aslında. Bu ev gösterimlerinde sıkıntı çıkarma işi sadece ek iş.”

Zara yalnızca bir telepazarlama operatörünün çocuğu tarafından konuşmaya devam etme daveti olarak algılanabilecek bir ses tonuyla, “Ne ilginç,” dedi.

“Kültürel sektörlerde çalışanlar için zor zamanlar,” dedi tavşan başını onaylar gibi sallayarak.

Zara kulaklığını teslimiyetle boynuna indirip homurdandı.

“Yani ev satmaya çalışan insanlar için de zor zamanlar oluşunu istismar etme bahanen bu mu? Nasıl oluyor da siz *kültürel sektörlerde* çalışan insanlar, ondan asıl kâr eden *sizken* kapitalizm hakkında hiç iyi bir şey düşünmüyorsunuz?”

Ağzından dökülüvermişti bu sözler, nedenini o da bilmiyordu. Tavşan kulakları arasından köprü takıldı gözüne. Kulaklar aralık rüzgârında dalgalanıyordu.

“Kusura bakma ama hiç de öyle evini satmaya çalışan insanlara üzülecek biri gibi durmuyorsun,” dedi adam.

Zara yine, bu kez daha öfkeli bir tavırla homurdandı.

“Satıcılar da alıcılar da umurumda değil. Ama senin, *ek işinin* ekonomik sistemi manipüle ettiğini kavrayamaman umurumda!”

Lennart tavşan kafası içinde bu sözlere kafa patlattığı esnada tavşanın suratı sabit ve anlamsız bir sırıtışa saplanıp kalmıştı. Sonra Zara’nın ister tavşan olsun ister insan, birinin ağzından dökülebilecek en aptalca şey olduğunu düşündüğü o cümleyi kurdu: “*Benim* ekonomik sistemle ne alakam var?”

Zara ellerine masaj yaptı. Pencereleri saydı.

“Piyasanın kendi kendini düzenlemesi gerekiyor ama senin gibi insanlar arz ve talep arasındaki dengeyi bozuyor,” dedi yılgınlıkla.

Tavşan elbette ânında mümkün olan en tahmin edilebilir cevabı verdi: “Yok öyle bir şey. Bunu ben yapmasam başkası yapacak zaten. Yasayı falan çiğnediğim yok. Bir daire çoğu insanın yapıp yapabileceği en büyük yatırımdır ve onu en iyi fiyata almak isterler, ben de sunduğum hizmetle...”

“Dairelerin yatırım olmaması gerekir işte,” diye yanıtladı Zara hüznle.

“Yatırım olmayıp ne olacaklar ki?”

“Yuva.”

“Sen komünist falan mısın?” diye kıkırdadı tavşan.

Zara bu lafı yüzünden burnuna yumruk atmak istedi ama sonra vazgeçerek kulaklarının arasını işaret etti ve, “On sene önce ekonomik kriz vurduğunda adamın teki dünyanın diğer ucunda bir emlak piyasası çöktüğü için şu köprüden atladı. Masum insanlar işlerini kaybetti ve suçlu olanlara ikramiye verildi. Neden, biliyor musun?” dedi.

“Ama şimdi biraz abart—”

“Çünkü senin gibi insanlar sistemin dengesini umursamıyor.”

Lennart tavşan kafasının içinde kendini beğenmiş bir tavırla kıkırdadı. Hâlâ kiminle dans ettiğini anlayamamıştı.

“Sakinleş biraz. Finansal kriz bankaların suçuydu, sonuçta kuralları...”

“Kuralları sen koymadın mı? Öyle mi diyeceksin? Kuralları sen koymadın, sadece oyunu oynuyorsun?” diye araya girdi Zara. Kendisine finansal sorumluluklarla ilgili nutuk çeken başka bir adamı daha dinlemektense nitrogliserin içmeyi ya da tramboline binmeyi tercih edeceğini düşündü.

“Evet! Yani, hayır! Ama...”

Zara hayatının kayda değer bir kısmını kol düğmelerinin hedef kitlesi olan adamlarla dolu komisyon odalarında geçirmişti, dolayısıyla karşısındaki herifin monoloğunun nasıl devam edeceğini tahmin edebiliyordu. O yüzden de kendi zamanını ve adamın nefesini boşa harcamamaya karar verdi: “Dur, nereye

varacağını tahmin edeyim: Bu daireyi satan kişi umurunda değil, Roger ve Anna-Lena bile umurunda değil. Sen sadece kendini umursuyorsun. Ama emlak piyasasında hile yapmanın mümkün olmadığını çünkü aslında öyle bir *piyasa* olmadığını, bunun *inşa edilmiş bir yapı* olduğunu söyleyerek kendini savunmaya çalışacaksın. Bilgisayar ekranındaki sayılardan ibaret olduğunu. Dolayısıyla *senin* hiçbir sorumluluğun yok, değil mi?”

Lennart, “Hayır...” diye söze girdi ama daha nefes bile alamamışken Zara öfkeyle devam etti.

“Sonra da paranın hiçbir değeri olmadığına çünkü onun da inşa edilmiş olduğuna dair popüler psikolojik zırvalar sıralayacaksın. Derken *senin* zeki bir ihtiyar olarak benim gibi aptal ve cahil birine ekonomi teorisini ve borsanın nasıl doğduğunu öğreteceğin tarih dersine geçeceğiz. Belki bana Hanoi 1902’den bahsetmek istersin. Hani şehir sıçan istilasıyla uğraşırken sakinlerine öldürüp kuyruğunu polise teslim ettikleri her sıçan için ödül vadetmişler ya? Peki bu neye yol açmış? İnsanlar sıçan beslemeye başlamışlar! Sıradan insanların ne kadar bencil ve güvenilmez olduğunu örneklendirmek için kaç erkek bana bu hikâyeyi anlattı, haberin var mı? Gezegendeki her bekâr kadın o minicik beyinlerinizde beliren her düşünce zerresinin bize verebileceğiniz tatlı hediyeler olduğunu düşünen *senin* gibi kaç erkekle karşılaşılıyor her gün, biliyor musun?”

Lennart o aşamada korkuluğa doğru üç adım gerilemişti. Ancak Zara artık hızını almıştı ve Lennart daha sadece, “Ben...” diyebilmişken, “Sen ne?” diye çıkıştı. “Sen ne? Açgözlü olan *sen* değilsin, *diğerleri* mi? Bunu mu diyeceksin?”

Tavşan, kulaklarını salladı.

“Hayır. Hayır, özür dilerim. O köprüden birinin atladığını bilmiyordum. Peki sen...”

Zara’nın yanakları zonkluyordu, kulaklığının altında kalan boğazı kıpkırmızı olmuştu. Artık Lennart’la konuşmuyordu ama kiminle konuştuğunu kendi bile bilmiyordu muhtemelen. Sanki

on yıldır birine bağırarak için bekliyormuş gibi hissediyordu. Herhangi birine. En çok da kendine. Bu nedenle haykırdı: “Sorunun kaynağı *senin* ve *benim* gibi insanlar, bunu anlıyor musun? Biz yalnızca hizmet veriyoruz diyerek kendimizi savunup duruyoruz. Piyasanın küçük bir parçası olduğumuzu. Her şeyin insanların kendi suçu olduğunu. Açgözlü olduklarını söylüyor, paralarını bize vermeselerdi diyoruz. Sonra da borsanın neden çakıldığını ve şehirlerin neden sıçan olduğunu sorma yüzüzlüğünü gösteriyoruz...”

Gözleri öfkeden parlıyor, burun deliklerinden küçük duman bulutları çıkıyordu. Tavşan cevap vermedi, Zara nabzını kontrol altına almaya çalışırken gözlerini kırpmadan onu izledi. Derken tavşan kafasının içinden kesik bir ses duyuldu. Zara en başta ihtiyar herifin inme geçirdiğini sandı ama daha sonra bunun Lennart’ın kahkahası olduğunu fark etti. Hakkını vererek, karnının derinliklerinden gelen bir sesle gülüyordu. Adam kollarını havaya kaldırdı.

“Açıkçası artık neden bahsettiğini hiç anlamıyorum ama pes ediyorum. Sen kazandın. Sen kazandın!”

Zara biraz öfkeden biraz da korkudan gözlerini kıstı. Tavşanla konuşmak diğer insanlarla konuşmaktan daha kolaydı çünkü Lennart’ın gözlerinin içine bakması gerekmemişti. Bunun ona yapacaklarına hazırlıklı değildi. Öne doğru eğilip parmaklarını bacaklarının üzerine yaydı, tekrar tekrar büküp düzeltti. Sonra daha sakin bir sesle konuşmaya başladı. “Ben kazandım, öyle mi? Peki Anna-Lena ile Roger da kazandı mı? Adam zengin olmak istiyor, kadınsa onu mutlu etmek. Oysa tek yaptıkları kaçınılmaz bir boşanmayı ertelemek. Ama bu seni mutlu ederdi muhtemelen çünkü o zaman *iki* ev almaları gerekirdi.”

O sırada bir şey oldu. Lennart ilk kez sesini yükseltti.

“Hayır! Bu kadarı yeter! Çünkü... çünkü... ben buna inanmıyorum!”

“Peki *sen* neye inanıyorsun?” diye cevap verdi Zara ve onu bu noktaya getirenin ne olduğundan bağımsız olarak nihayet sesi çatallandı. Gözlerini sımsıkı yumarak elleriyle kulaklığını kavradı. On yıldır birinin ona bu soruyu sormasını bekliyordu. O yüzden de Lennart, “Sevgiye,” dediğinde neredeyse yere yığılacaktı.

Lennart bu sözcüğü öylesine kaygısız bir tavırla seçip kullanmıştı ki sanki hiçbir önemi yoktu. Zara buna hazır değildi ve böyle bir şey insanı sinirlendirebilirdi. Lennart’ın kırılgan sesi tavşan kafasının içinden daha boğuk gelmeye başladı. “İnsanların boşanmasına sevineceğim gibi konuşuyorsun. İki bin kusur ev gösterimine giden herkes, dünyada aksinden çok sevgi olduğunu fark eder.”

Buna Zara’nın bile bir cevabı yoktu. Üstelik karşısındaki bu tavşan kafası içindeki geri zekâlı hâlâ üşüyormuş gibi görünmüyordu, ki bu Zara’yı daha da sinir ediyordu. *Tanrı aşkına sevgiden bahsetmeyi kes ve her normal geri zekâlı gibi üşü*, diye düşündü ve yıkıcı bir darbe vurmaya hazırlandı. Ama ağzından bambaşka bir soru döküldü: “Bu görüşünü neye dayandırıyorsun?”

Tavşanın kulakları titredi.

“Bütün dairelerin satışta olmamasına.”

Zara parmaklarını boynunda gezdirdi. Bunun tamamen saçma bir cevap olmadığı açıktı ve belli ki onu kızdırmıştı. Lennart neden tam bir aptal olma nezaketi göstermiyordu ki? Aynı zamanda romantik sulara yüzen bir aptal neredeyse dayanılmazdı ve kulaklıklı bir kadını bile “neredeyse” delirtebilirdi.

O yüzden sessiz kalarak köprüye bakmayı sürdürdü. Arından teslim olmuş gibi iç çekerek çantasından iki sigara çıkardı. Birini tavşanın burun deliğine, diğerini kendi ağzına koydu. Tavşan, daha az önce sigara içmediğini iddia etmesinden dem vurmuyacak kadar zekiydi. Zara bunu takdirle karşıladı.

Çakmağı ona uzattığında Lennart burnundaki tüylerin ucunu yakmayı başardı ve alevleri elleriyle söndürmek zorunda kaldı. Zara bunu da takdirle karşıladı.

Telaşsızca sigaralarını içtiler. Ardından Lennart karşı taraf-taki çatılara bakarken sertçe ama herhangi bir suçlama imasında bulunmadan konuştu: “Benimle ilgili istediğini düşünebilirsin ama Anna-Lena benim... kendimi sevmekten alamadığım az sayıdaki müşterilerimden biri. Kocasını zengin etmek gibi bir arzusu yok, o sadece adamın kendine ihtiyaç duyulduğunu hissetmesini istiyor. Herkes onu itaatkâr ve bastırılmış biri olarak kanıksamış. Hep geride duran ve kocasının kariyeri için fedakârlık yapan bir kadın. Peki Anna-Lena’nın eskiden ne iş yaptığını biliyor musun?”

“Hayır,” diye itiraf etti Zara.

“Büyük bir Amerikan sanayi şirketinin kıdemli analistiy-miş. İlk başta ona inanmadım çünkü ilk bakışta ürkek bir kedi yavrusu gibi görünüyor. Ama bu dairede ondan daha zeki, daha eğitilmiş birini bulamazsın, sana bunun garantisini verebilirim. Çocukları küçükken adamın kariyeri yükselişe geçmiş ama Anna-Lena’nınki onunkinden daha iyi gidiyormuş, Roger da evde çocuklarla daha çok zaman geçirebilmek için terfi teklifini reddetmiş ki karısı bütün o iş gezilerine gidebilsin. Yalnızca birkaç yıllık bir şey olacakmış ama Roger’ın kariyeri havanda su döverken karısınınki iyiden iyiye uçuşa geçmiş ve maaşları arasındaki fark açıldıkça rolleri değişimleri zorlaşmış. Çocuk-lar büyüyüp Anna-Lena da bütün hedeflerine ulaştınca Roger’a dönüp, *Şimdi sıra sende*, demiş. Ama tabii kimse onu terfi ettirmemiş. Çünkü yaşı geçmiş. Bu konuda konuşmanın bir yolunu bulamamışlar çünkü doğru sözcükleri hiç söylememişler. İşte Anna-Lena şimdi de durmadan taşınıp evleri yenileyerek bunu telafi etmeye çalışıyor. Böylece ortak bir... projeleri oluyor. Roger’ın büyüteceği çocuklar yok artık, o yüzden kendini değersiz hissediyor. Anna-Lena ise sadece bir yuva istiyor. Benimle ilgili

pek çok şey söyleyebilirsin ama sakın o ikisini desteklemediğimi ima etmeye kalkma.”

Zara bir sigara daha yaktı. Daha çok sigaranın yanan ucuna bakarak gözlerini meşgul etmek için yaptı bunu.

“Sana bütün bunları Anna-Lena mı anlattı?”

“İnsanların bana neler anlattıklarını duysan şaşırırsın.”

“Yoo, hiç şaşırmam,” diye fısıldadı Zara.

Ona insanlarla arasına mesafe koyma ihtiyacı duyduğunu söylemek geliyordu içinden. Ellerine masaj yapmayı bırakamadığını. Sırf onu sakinleştiriyor diye girdiği her odadaki her şeyi saydığını. Elektronik tabloları ve ciro tahminlerini sevdiğini çünkü düzen sevdiğini. Ama aynı zamanda hayatını adadığı ekonomik sistemin şu anda dünyanın en büyük problemlerinden biri olduğunu çünkü onu fazla güçlü hâle getirdiğimizi de söylemek istiyordu. Ne kadar açgözlü ama her şeyden de öte ne kadar zayıf olduğumuzu unuttuğumuzu. Ve bunun artık bizi ezdiğini.

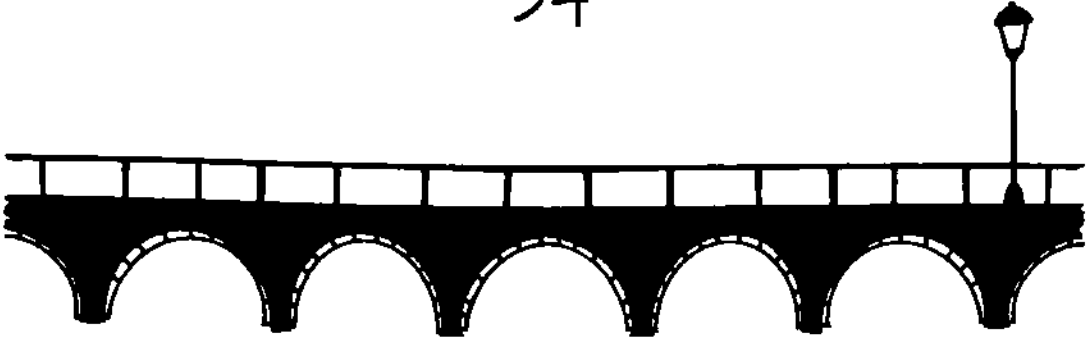
Bütün bunları söylemek istiyordu ama bunca yıllık ömründe insanların onu anlamadığı ya da anlamak istemediği gerçeğini artık kanıksamıştı. O yüzden orada öyle sessizce dikildi ve içten içe başından beri sessiz kalmış olmayı diledi.

İkisi de birer sigara daha içtiler. Zara onun varlığından beklediği kadar rahatsız olmadı ve o gün zaten özümseyebileceğinden çok daha fazla yeni tecrübe çıkarmıştı karşısına. Dolayısıyla tavşanın kulakları onun bulunduğu tarafa doğru dalgalandığı anda parmakları hemen kulaklığının kenarlarında gezinmeye başladı. Adamın ona bir şeyler sormaya, sohbeti sürdürmeye niyetlendiğini hissedebiliyordu. Erkeklerle ilgili Zara’yı en çok sinir eden şey buydu. Çünkü karşısına ancak iki soruyla çıkıyorlardı: “Hangi iş kolunda çalışıyorsun?” ve “Evli misin?”

Ama Lennart denen bu tuhaf adam nihayet cesaretini topladığında bambaşka bir şey sordu: “Ne dinliyorsun?”

Kahretsin, diye düşündü Zara. *Neden benimle ilgilenmek yerine insan gibi üşümüyorsun?* Ağzını açtı, söylemek istediği çok şey vardı ama o, “Banka soyguncusu yakında teslim olacak. Polis her an içeri dalabilir. İçeri girip üzerine bir pantolon geçirmelisin,” demekle yetindi.

Tavşan hayal kırıklığıyla başını sallayarak onayladı. Zara’yı müziğin son ses çaldığı kulaklığıyla tekrar tekrar pencereleri sayarken bıraktı. Birinin kalkıp da uğruna şiir yazacağı türden bir aşk hikâyesi olmayabilir. Ama ikisi birbirine o an, orada vuruldu.

[stelle çekine çekine dolabın kapağını tıklattı. Julia açtı.

“Sadece pizzaların yolda olduğunu haber vermek istedim. İki canlının ne de olsa, açlıktan ölüyorsundur. Beklerken bir şeyler atıştırmak ister misin? Dondurucuda bir şeyler var. Yani, insanlar çoğu zaman dondurucuya yemek saklar,” dedi Estelle.

Julia gülümseyerek, “Hiç gerek yok, teşekkür ederim. Çok naziksin ama ben iyiyim,” dedi. Estelle’in onun için endişelenmesi hoşuna gitmişti. Daha çok insan yapmalıydı bunu. Nasıl olduğunu sormak yerine aç olup olmadığını sormalılardı.

“Peki o zaman, sizi rahatsız etmeyeyim,” dedi Estelle ve kapıyı kapamaya yeltendi.

“Sen de gelmek ister misin?” diye sordu Julia. Fakat dürüst olmak gerekirse cevabın hayır olması umuduyla sorulan sorulardan biriydi bu.

“Çok isterim!” diye cıvıladı Estelle. Ardından içeri girip kapıyı arkasından kapadı. Portatif merdiveni arkaya itip gömme dolabın içindeki son boş yere oturdu: En arkaya sıkıştırılmış sandığın üzerine. Ellerini kucağında birleştirip tatlı tatlı gülümseyerek, “Şey, bu olanlar hoş bile sayılır, değil mi?” dedi. “Yıllardır pizza yememiştım. Tabii bütün bu banka soygunu ve rehine işinin herhangi birimiz için keyifli olduğunu söylemiyorum ama ne bileyim, kadın bir banka soyguncumuz olması

çok ümit verici. Sizce de öyle değil mi? Biz kadınların neler yapabildiğimizi göstermemiz açısından şahane!”

Julia başparmağını gözlerinin arasındaki özel bir noktaya koyarak sertçe bastırdı ve kendini, “Hı hı. Bizi silahla tehdit ediyor falan ama yine de... Kadın dayanışması!” cevabını verebilecek kadar kontrol edebildi.

“Onun gerçek silah olduğunu sanmıyorum!” diye araya girdi Anna-Lena alelacele.

Julia onları devirdiğini kimse görmesin diye gözlerini kapadı. Estelle merakla gülümsedi ve, “Şey, içeri gelip böyle aptal bir ihtiyar gibi sizi bölmek istememiştim. Neden bahsediyordunuz?” dedi.

Anna-Lena burnunu çekerek, “Evlilikten,” diye cevap verdi.

Estelle televizyondaki bir bilgi yarışmasında en sevdiği kategori çıkmış gibi, “Ya!” diye haykırdı.

Onun coşkusu Julia’nın tavrını biraz yumuşattı. “Kocanın adı Knut’tu, değil mi? Ne zamandır evlisiniz?” diye sordu.

Estelle sayılar birbirine karışana kadar kafasının içinde hesap yapmaya çalıştı. “Knut’la ben ezelden beri evliyiz. İnsan yaşlanınca öyle oluyor. Sonunda ondan öncesi hiç olmamış gibi gelmeye başlıyor.”

Julia bu cevaptan hoşlandığını kabul etmek zorunda kaldı.

“O kadar uzun bir evliliği nasıl idare ediyorsun?” diye sordu.

“Mücadele etmek gerekiyor,” diye yanıtladı Estelle dürüstçe.

Julia bu cevaptan pek hoşlanmamış gibiydi.

“Kulağa pek romantik gelmiyor.”

Estelle anlayışla gülümsedi.

“Birbirinize kulak vermeniz gerekiyor. Ama *her zaman* değil. *Her zaman* dinlerseniz sonrasında birbirinizi bağışlayamayabilirsiniz.”

Julia tırnaklarını mutsuzca kaşlarının üzerinde gezdirdi.

“Ro’yla eskiden iyi anlaşırdık. O kadar iyi anlaşırdık ki kavga konusundaki becerimizin bir önemi kalmazdı. Bazen

kasten kavga çıkarırdım çünkü... diğer konuda da çok iyiydik. Ama şimdi, of, bilmiyorum. Bizimle ilgili hiçbir şeyden artık emin değilmişim gibi geliyor.”

Estelle düşünceli düşünceli alyansıyla oynarken dudaklarını nemlendirdi.

“İlk âşık olduğumuzda Knut’la nasıl tartışacağımız konusunda bir anlaşma yaptık çünkü Knut eninde sonunda aşkın o ilk coşkusunun söneceğini ve istesek de istemesek de tartışmaların başlayacağını söylemişti. Biz de savaş kurallarının belirlendiği Cenevre Sözleşmesi gibi bir anlaşma yaptık. Ne kadar öfkeli olursak olalım bilinçli olarak birbirimizi kıracak şeyler söylemeyeceğimize söz verdik. Sırf kazanmak için kavga etmek yasaktı. Çünkü er ya da geç içimizden birinin kazanmasıyla sona ererdi böyle bir şey. Hiçbir evlilik böyle bir şeyi atlatamaz.”

“İşe yaradı mı?” diye sordu Julia.

Estelle, “Bilmiyorum,” diye itiraf etti.

“Bilmiyor musun?”

“Aşkın o ilk coşkusu bizde hiç sönmedi.”

O an onu sevmemeye çalışmanın hiçbir manası kalmadı. Estelle bir şeyler hatırlamaya çalışırmış gibi dolabın içine göz gezdirdi bir süre. Ardından ayağa kalkıp sandığın kapağını açtı.

“Ne yapıyorsun?” diye sordu Julia.

Estelle özür diler gibi, “Sadece şöyle bir bakıyorum,” dedi.

Anna-Lena bunu can sıkıcı buldu, zira ona göre ev gösterimlerinde etrafı ne kadar karıştırabileceğinize dair yazılmamış kurallar vardı.

“Bunu yapamazsın! Dolaplara sadece kapakları açıkken bakabilirsin! Mutfak dolapları hariç. Onları açabilirsin ama o da sadece birkaç saniyeliğine. Hacimlerini falan görmek için. Ama içindekilere dokunamaz ya da o evde oturanların yaşam tarzıyla ilgili yargıda bulunamazsın. Ortada... ortada kurallar var! Bulaşık makinesini açabilirsin ama çamaşır makinesini açamazsın!”

“Çooooook fazla ev gezmiş olmalısın,” dedi Julia ona.

Anna-Lena iç geçirerek, “Bir de bana sor,” diye cevap verdi.

Estelle sandıktan iki şişe çıkarırken, “Burada şarap var!” diye haykırdı mutlulukla. “Bir de tirbuşon!”

Anna-Lena birden keyiflenerek, “Şarap mı?” diye tekrarladı. Belli ki içinde şarap bulacaksanız sandıkları karıştırmak o kadar da sorun değildi.

“Biraz ister misiniz?” diye sordu Estelle.

Julia, “Ben hamileyim,” dedi karnını göstererek.

“Hamileyken şarap içmene izin verilmiyor mu?”

“Alkol içeren herhangi bir şey içmeye izin verilmiyor.”

“İyi ama... şarap da mı?”

Estelle’in gözleri iyi niyetle kocaman açıldı. Çünkü şarap sonuçta üzümdü ve çocuklar üzüme bayılırdı.

“Şarap da,” dedi Julia sabırla. Sonra da doğum öncesi muayenede ebenin ne kadar içtiklerine dair rutin sorusuna Ro’nun verdiği cevabı hatırladı: “Sürekli! Artık üç kişilik içiyorum!” Ebe, Ro’nun şaka yaptığını anlamamış, ortam biraz gerilmişti. Julia şimdi o ânı düşünürken kahkahalarla güldü. İnsan ahmağın tekiyle evli olunca sık sık böyle şeyler yaşıyordu.

“Yanlış bir şey mi yaptım?” diye sordu Estelle kaygıyla. Şarabını doğruca şişeden içtikten sonra Anna-Lena’ya uzattı. Anna-Lena hiç tereddüt etmeden iki büyük yudum aldı, ki bu hiç onluk bir hareket gibi durmuyordu. Hepsi için değişik bir gündü.

“Hayır, alakası bile yok, sadece aklıma karımın yaptığı bir şey geldi,” dedi Julia kahkahalarını durdurup gülümsemeye çalışarak. Ortaya ikisinin karışımı bir şey çıktı.

Anna-Lena, Estelle’e yardımcı olmak ister gibi, “Julia’nın karısı ahmağın teki! Tıpkı Roger gibi!” dedi. Sonra şaraptan bir yudum daha aldı. Bu seferki yudumu ağzının alabileceğinden büyük olduğundan ağzı kapalı bir öksürük krizine tutuldu. Julia uzanıp Anna-Lena’nın sırtına vurdu. Estelle yardım etmek

için şişeyi elinden aldı, o arada ağırlığını da biraz azalttı. Sonra sessizce, “Knut ahmak değil. Sahiden değil. Ama arabayı park etmesi çok uzun sürüyor. Keşke o da burada olsaydı. Ben... ben tek başıma rehin alınmaya hazır değildim,” dedi.

Julia gülümsedi.

“Tek başına değilsin, biz varız. Ayrıca bu banka soyguncusu herhangi birine zarar verecekmiş gibi görünmüyor, eminim her şey yoluna girecektir. Ama... sana bir şey sorabilir miyim?”

“Elbette sorabilirsin, tatlım.”

“O sandıkta şarap olduğunu *biliyor muydun?* Bilmiyorsan neden bakmaya karar verdin?”

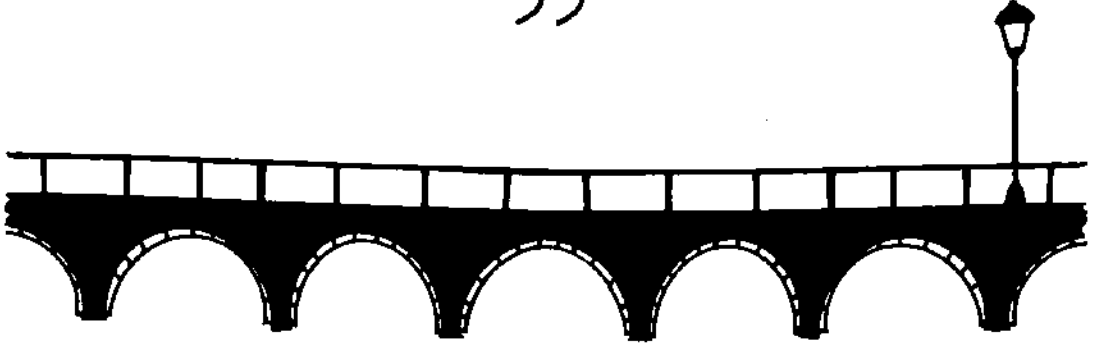
Estelle kızardı. Uzun bir sessizliğin ardından, “Ben kendi evimde şarapları genelde dolaba saklarım. Knut bunun salakça olduğunu düşünürdü. Yani, *hâlâ* öyle düşünüyor. Ama işte insan başkalarının da kendi gibi düşündüğünü varsayıyor. O yüzden burada yaşayan kişinin insanlar gelip şarap şişelerini görünce, *Aaa, bu da alkolikmiş,* derler diye çekinmiş olabileceğini ve dolabın şarap şişelerini saklamak için en uygun yer olacağını düşündüm.”

Anna-Lena iki yudum daha içti, gürültüyle hıçkırdı ve, “Alkoliklerin evinde açılmamış şarap şişeleri olmaz, boş şarap şişeleri olur,” diye ekledi.

Estelle başını minnetle sallarken hiç düşünmeden, “Böyle söylemen senin nezaketin. Knut da seninle aynı fikirde olurdu,” dedi.

İhtiyar kadının gözleri parlıyordu ve bunun tek sebebi şarap değildi. Julia kaşlarını öyle bir çatmış, yüzü öyle düşünceli bir hâl almıştı ki saç stili tamamen değişmişti. Öne uzanıp bir elini nazikçe Estelle’in koluna koydu. “Estelle? Knut aslında arabayı park etmiyor, değil mi?” diye fısıldadı.

Estelle’in ince dudakları hüznle birbirinin altında kayboldu, dolayısıyla nihayet, “Hayır,” dediğinde sözcük iki dudağının arasından güçlkle çıkmıştı.

Tanık Sorgusu

Tarih: 30 Aralık

Tanığın Adı: Lennart

Jack: Bakalım doğru anlamış mıyım? Ev gösteriminde muhtemel bir alıcı olarak bulunmuyordun, seni gösterimi berbat etmek için Anna-Lena tuttu, doğru mu?

Lennart: Kesinlikle. Sınır Tanımaz Lennart, o benim. Kartvizit ister misinin? Bekârlığa veda partilerine falan da gidiyorum. Mesela evlenen herif sevgilini çalmıştır, olur ya.

Jack: İşin bu mu yani? Ev gösterimlerini mahvetmek?

Lennart: Hayır, ben oyuncuyum. Sadece şu anda boşta çok rol yok. Ama Venedik'teki Tacir'de rol almıştım.

Jack: Venedik'teki mi?

Lennart: Hayır, buradaki yerel tiyatrodaki.

Jack: Hayır, hayır, demek istediğim o oyunun adı Venedik'teki Tacir değil, Venedik Taciri. Her neyse. Bana banka soyguncusuyla ilgili başka bir şey söyleyebilir misin?

Lennart: Sanmıyorum. Hatırladığım her şeyi söyledim.

Jack: Peki. Üzgünüm ama senden bir süre daha burada kalmanı isteyeceğim. Soracağımız bir şeyler çıkarsa diye.

Lennart: Hiç sorun değil!

Jack: Ha, bu arada son bir soru: Havai fişeklerle ilgili ne biliyorsun?

Lennart: Nasıl yani?

Jack: Zanlının talep ettiği havai fişekler.

Lennart: Ne olmuş onlara?

Jack: Yani biri insanları rehin aldığında zanlının onları serbest bırakmak için havai fişek talebinde bulunması çok alışıldık bir şey değil. Para talep etmesi daha normal.

Lennart: Saygısızlık etmek istemem ama asıl insanları rehin almamak daha *normal*.

Jack: Orası öyle ama sence de havai fişek tuhaf bir talep değil mi? Sizi serbest bırakmadan önce zanlının yaptığı son şey bu oldu.

Lennart: Bilmiyorum ki. Sonuçta Yılbaşı. Herkes havai fişekleri sever, öyle değil mi?

Jack: Köpek sahipleri hariç.

Lennart: Ya.

Jack: Ne demek istedin?

Lennart: Sadece şaşırdım. Bütün polisler köpekleri sever zannediyordum.

Jack: Ben köpekleri sevmediğimi söylemedim ki.

Lennart: Çoğu insan köpeklerin havai fişekleri sevmediğini söyler ama sen köpek sahipleri dedin.

Jack: Hayvanlara özel bir düşkünlüğüm yok.

Lennart: Kusura bakma. Mesleki deformasyon. Benim mesleğimde insanları okumayı öğreniyorsun.

Jack: Oyunculukta mı?

Lennart: Hayır, diğer mesleğim. Diğerleri de hâlâ karakolda mı bu arada?

Jack: Kim?

Lennart: Yani işte dairede bulunan diğerleri.

Jack: Aklında özel biri var mı?

Lennart: Zara mesela.

Jack: Mesela mı?

Lennart: Uygunsuz bir şey sormuşum gibi yapmanın bir âlemi yok. Sadece soruyorum yani.

Jack: Evet. Zara hâlâ burada. Neden sordun?

Lennart: Hiç, sadece merak ettim. Bazen insanları merak edersin, hepsi bu. Ayrıca o uzun zamandır çözemediğim tek insan oldu. Denedim ama ona ulaşamadım. Neden gülüyorsun?

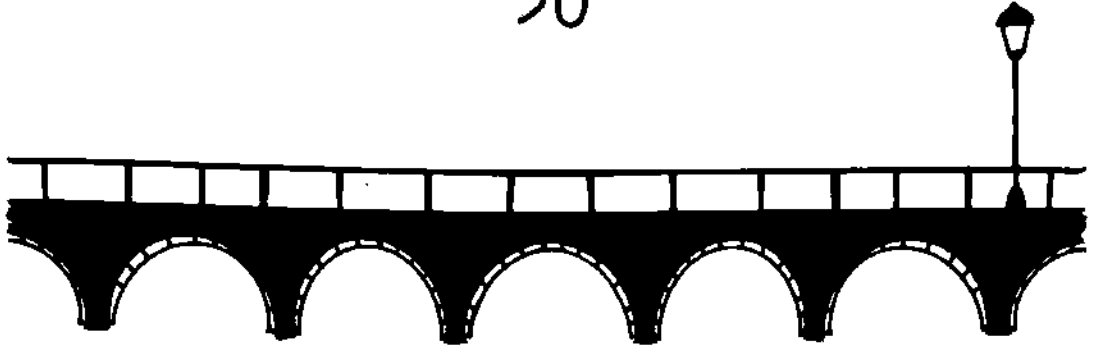
Jack: Gülmüyorum.

Lennart: Evet, gülüyorsun!

Jack: Özür dilerim, niyetim o değildi. Aklıma babamın söylediği bir şey geldi sadece.

Lennart: Neymiş o?

Jack: Anlayamadığın kişiyle sonunda evlenirsin ve hayatının geri kalanını da anlamaya çalışarak geçirirsin, demişti.

“Ölüm, ölüm, ölüm,” diye düşündü Estelle dolabın içinde. Yıllar önce en sevdiği yazarın telefon konuşmalarına böyle başladığını okumuştı. “Ölüm, ölüm, ölüm.” Bunu aradan çıkardıktan sonra diğer meselelere geçebiliyordu. Belli bir yaştan sonra başka türlü hiçbir telefon konuşması yaşamla ilgili olamıyordu, sadece diğerinden bahsedilirdi. Estelle artık bu bakış açısını anlayabiliyordu. Aynı yazar bir keresinde de, “Öyle bir hayat sürmelisiniz ki ölümle arkadaş olmalısınız,” yazmıştı ama Estelle bunda zorlanıyordu. Çocuklara yatmadan önce kitap okuduğu zamanları ve Peter Pan’ın sözlerini hatırladı: “Ölmek korkunç büyük bir macera olacak.” Belki de ölen insan için öyledir, diye düşündü Estelle, ama geride kalanlar için hiç de öyle değil. Onu bekleyen tek şey, yaşamın güzel bir hapishaneye dönüştüğü binlerce gün doğumuydu. Yanakları titredi, ona iyiden iyiye yaşlandığını hatırlattı. Derisi artık o kadar incelmmişti ki en ufak bir esintide kıpırdıyor fakat bunu ondan başka kimse hissetmiyordu. Yaşlılıkla bir derdi yoktu aslında, onun derdi yalnızlıktı. Knut’la tanışmaları bir aşk hikâyesi sayılmazdı, en azından sağda solda okudukları gibi bir şey değildi. Onlarınki daha çok mükemmel oyun arkadaşını bulan bir çocuğun hikâyesini andırıyordu. Knut ona her dokunduğunda –son âna kadar– Estelle hep ağaçlara tırmanmış ya da dalgakırandan atlanmış gibi hissedirdi. En çok da Knut’u kahvaltısı ağzından

dökülüp saçılana kadar güldürmeyi özlüyordu. Yaşlandıkça, özellikle de takma dişlerden sonra daha da eğlenceli hâle gelen şeylerdendi bu.

“Knut öldü,” dedi güçlkle yutkunarak. Bunu ilk kez yüksek sesle söylüyordu.

Julia kararsız bir suskunlukla yere bakıyordu. Anna-Lena oturdu ve bir süre söylenecek bir şeyler düşündü. Sonra Estelle’e doğru uzanarak şarap şişesiyle hafifçe omzuna dokundu. Estelle şişeyi alıp iki küçük yudum içti, sonra şişeyi geri verdi. Kendi kendine konuşur gibi devam etti: “Ama arabayı park etme konusunda çok iyiydi Knut. Daracık yerlere bile paralel park yapabiliirdi. O yüzden de bazen, en acı verici anlarda, gerçekten komik bir şey görüp de *Knut buna o kadar çok gülerdi ki kahvaltısı duvar kâğıdına yapıştırdı*, diye düşündüğümde... İşte öyle zamanlarda onun dışarıda arabayı park ettiğini hayal ediyorum. Mükemmel biri değildi, kimse değildir, Tanrı biliyor ya. Ama ne zaman bir yere gitsek, yağmur yağıyorsa beni hemen kapının önünde indirirdi ki o... arabayı park ederken ben sıcakta bekleyeyim.”

Üç kadının üzerine sessizlik çöktü ve artık hiçbirisi ne diyeceğini bilemez hâle gelene kadar kelime dağarcıklarını boşalttı. “Ölüm, ölüm, ölüm,” diye düşündü Estelle.

Knut’un hasta döşeginde geçirdiği son gecelerinden birinde Estelle ona, “Korkuyor musun?” diye sormuştu. “Evet,” diye yanıtlamıştı Knut. Sonra parmaklarını karısının saçlarında gezdirmiş ve, “Ama biraz huzur ve sessizlik bana iyi gelecek. Mezar taşıma bunu yazdırabilirsin,” diye eklemişti. Estelle buna çok gülmüştü. Knut öldüğünde o kadar çok ağlamıştı ki nefes alamamıştı. Bedeni ondan sonra bir daha hiç eskisi gibi olmadı. Büküldü ve bir daha asla doğrulamadı.

Dolaptaki diğer kadınlara bakıp, “O benim yankımdı. Yaptığım her şey daha sessiz artık,” dedi.

Anna-Lena ağzını açmadan önce bir müddet öylece oturdu. Çünkü sarhoşluk ilk etkilerini göstermeye başlamış olsa da mevcut şartlarda açgözlülük etmenin pek hoş görünmeyeceğini anlıyordu. Elbette boşa geçen saniyelerdi bunlar, zira nihayet düşüncesini dile getirdiğinde sesindeki umudu ne iyi niyetler ne de başka bir şey gizleyebildi.

“Peki... madem kocan arabayı park etmiyor, acaba bu daireye kızınız adına baktığın da...”

“Hayır, hayır. Kızım kocası ve çocuklarıyla hoş bir sıra evde oturuyor,” diye yanıtladı Estelle uysalca.

Stockholm’ün hemen dışındaydı aslında ama Estelle bunu dile getirmedi çünkü bu konuşmanın daha da karmaşıklaşmasına gerek olmadığını düşündü.

“Yani buraya... öylesine bakmaya mı geldin?” diye sordu Anna-Lena.

“Bu evi alma konusunda seninle ve Roger’la rekabet etmiyor, Anna-Lena, tamam mı? Bu kadar duyarsız da olunmaz!” diye çıkıştı Julia.

Anna-Lena şişenin dibine bakarak, “Sadece sordum,” diye mırıldandı.

Estelle sırayla ikisinin koluna da minnetle dokundu. “Benim yüzümden birbirinize düşmeyin, canlarım. Ben buna değmeyecek kadar yaşıyım,” diye fısıldadı.

Julia asık suratla başını sallayarak onayladıktan sonra ellerini karnına götürdü. Anna-Lena da şarap şişesine.

“Torunların kaç yaşında?” diye sordu.

“Ah, ergen oldular artık,” dedi Estelle.

Anna-Lena anlayışla, “Ah, acını paylaşıyorum,” dedi.

Estelle hafifçe gülümsedi. Ergenlerle yaşama tecrübeniz varsa bilirsiniz ki onlar sadece kendileri için yaşarlar ve yaşamın çeşitli dertleri sağ olsun, anne babaların elleri hep doludur. Hem ergenlerinki hem onlarınki. Orada Estelle’e yer yoktu, çoğu zaman ayak bağından başka bir şey değildi. Doğum gününde

onu aradıklarında telefonu açması yetiyordu onlara. Onun dışındaysa zamanın onun için durduğunu var sayıyorlardı. Hoş bir süs eşyasıydı ama sadece Noel’de ve Yaz Dönümü’nde çıkarılıyordu ortaya.

“Hayır... Buraya daireyi almaya gelmedim. Sadece yapacak hiçbir şeyim yoktu. Bazen sırf meraktan ev gösterimlerine katılıyorum. İnsanların konuşmalarını dinlemek, neler hayal ettiklerini duymak için. Yaşayacak bir yer ararken herkes hayallerinin doruğuna ulaşır. Knut’un ölümü ağır oldu. Yıllarca bir bakımevinde kaldı. Ben o ölmüş gibi yaşamaya başlayamadım ama... ama hayatta da değildi. Yaşıyor sayılmazdı. O yüzden hayatım bir anlamda duraklatılmış gibi oldu. Her gün bakımevine giden otobüse binip onunla oturdum. Kitap okurdum. Önceleri yüksek sesle, sonlara doğru kendi kendime. Öyle oluyor. Ama en azından bir meşgaleydi işte. İnsanın yapacak bir şeye ihtiyacı var.”

Anna-Lena da öyle olduğunu, insanların bir projeye ihtiyaç duyduğunu düşündü.

“Hayat çok hızlı akıyor. En azından iş yaşamı,” diye düşündü yüksek sesle ve Julia’nın onu duyduğunu fark edince afalladı.

“Ne iş yapıyordun?” diye sordu genç kadın.

Anna-Lena aynı anda hem tereddüt hem de gururla ciğerlerini doldurdu.

“Bir sanayi şirketinde analisttim. Yani, sanırım aslında kıdemli analisttim ama olmamak için elimden geleni yaptım.”

“Kıdemli analist mi?” diye tekrarladı Julia. Konuşur konuşmaz da kulağa nasıl geldiğini düşünerek utandı.

Anna-Lena onun gözlerindeki şaşkınlığı görse de bu yabancısı olduğu bir şey değildi, o yüzden alınmadı. Normalde konuyu değiştirirdi ama bu sefer galiba şarap dizginleri ele geçirmişti. Çünkü konuyu değiştirmektense tereddüde kapılmadan yüksek sesle düşündü: “Evet, öyleydin. Pek istememiştim ama. Patron olmayı yani. Şirketimin idari müdürü bana tam da bu yüzden

o işi benim yapmamı istediğini söylemişti. İnsanlara onlara ne yapacaklarını söyleyerek liderlik etmek zorunda olmadığını, onun yerine çalışanları yapabilecekleri şeyleri yapmaları konusunda serbest bırakabileceğini söyledi. Ben de patrondan ziyade öğretmen olmaya çalıştım. İnsanların bana inanmakta zorlandığını biliyorum ama kötü bir öğretmen değilimdir. Emekli olduğumda iki personelim gelip çalışmalarım için bana teşekkür edilen konuşmayı duyana kadar onların patronu olduğumun farkında olmadıklarını söylemişti. Birçok insan bunu hakaret kabul edebilir ama benim... hoşuma gitti. Biri için ona her şeyi kendi başına yaptığını düşündürecek şekilde bir şeyler yapabiliyorsan iyi iş çıkarmışsın demektir.”

Julia gülümsedi.

“Sürprizlerle dolusun, Anna-Lena.”

Anna-Lena bu, birinin şimdiye kadar ona ettiği en güzel iltifatmış gibi baktı. Sonra gözleri tekrar hüznle buğulanınca onları hemen yumdu ve ağır ağır açtı.

“Herkes sanıyor ki ben... Yani bizi ilk gördüklerinde insanlar muhtemelen benim hep Roger’ın gölgesinde kaldığımı düşünüyorlar. Ama aslında öyle değil. Roger’ın da potansiye-
lini gerçekleştirecek bir fırsat bulması gerekiyordu. Müthiş bir potansiyeli var. Ama benim işim... Her şey o kadar yolunda gidiyordu ki, günden güne yükseliyordum. O da sırf çocukları okula falan bırakabilmek için gelen terfi tekliflerini geri çevirdi. Ben seyahatler edip kariyerimde ilerledim ve her seferinde önümüzdeki sene sıranın ona geleceğini düşündüm ama o sıra hiç gelmedi.”

Anna-Lena sessizleşti. Julia ilk kez ne diyeceğini bilemiyordu. Estelle’se elini kolunu nereye koyacağını bilemez gibiydi. Sonunda sandığı tekrar açıp elini içine daldırdı, bir paket sigara ile bir kutu kibrit çıkardı.

“Yok artık,” diye haykırdı neşeyle.

“Nasıl bir insan *yaşıyor* burada sahiden?” diye sordu Julia.

“İsteyen var mı?” diye sordu Estelle.

Anna-Lena ânında, “Ben sigara içmiyorum!” dedi.

Estelle, “Ben de. Daha doğrusu bıraktım. Büyük oranda,” dedi. Julia’ya dönerek, “Sen içiyor musun?” diye sorduktan sonra aceleyle, “Gerçi hamilelikte kimse içmiyor galiba,” diye ekledi. “Benim zamanımda içerlerdi. Biraz azaltılırdı tabii. Ama sanırım sen hiç sigara içmiyorsun.”

Julia sabırla, “Hayır, hiç içmiyorum,” diye yanıtladı.

“Zamane gençleri. Çocuğunuzu nasıl etkilediğinizin fazla farkındasınız. Geçenlerde televizyonda bir çocuk doktoruna denk geldim. Bir nesil önce ona gelen ebeveynlerin, *Çocuğumuz yatağını ıslatıyor, ne sıkıntısı var?* dediklerini ama şimdiki neslin, *Çocuğumuz yatağını ıslatıyor, bizim sıkıntımız ne?* diye sorduklarını anlatıyordu. Her şeyin suçunu üstünüze alıyorsunuz.”

Julia sırtını duvara yasladı.

“Muhtemelen biz de sizin neslinizin yaptığı hataları yapıyoruz. Sadece farklı versiyonları oluyor işte.”

Estelle sigara paketini elinde çevirdi.

“Eskiden sigarayı balkonumuzda içerdim. İçeride içtiğimde Knut kokudan rahatsız oluyordu. Manzara da hoşuma gidiyordu. Balkonumuz köprüyü görüyordu. Aynı bu dairedeki gibi aslında. O manzarayı çok severdim. Fakat sonra... şey... belki hatırlarsınız, on sene önce adamın biri köprüden atlamıştı hani? Gazetelere falan çıkmıştı hem. Ben de... ne zaman atladığını öğrenmek istedim ve benim sigara içmek için balkona çıkmamdan hemen sonra olduğunu fark ettim. Knut seslenip televizyonda bir şeyler olduğunu söylemişti, ben de sigarayı kül tablasında kendi kendine yanmaya bırakıp alelacele içeri girmiştim. İşte o esnada adam korkuluklara tırmanıp atlamış. O olaydan sonra balkonda sigara içmeyi bıraktım.”

Julia, “Ah, Estelle, birinin köprüden atlaması senin suçun değil ki,” diyerek teselli etmeye çalıştı onu.

“Köprünün suçu da değildi,” diye araya girdi Anna-Lena.

“Ne?”

“Birinin üzerinden atlaması köprünün suçu da değil. O olayı çok iyi hatırlıyorum çünkü Roger hadiseyi çok üzücü bulmuştu.”

“Atlayan adamı tanıyor muydu?” diye sordu Estelle.

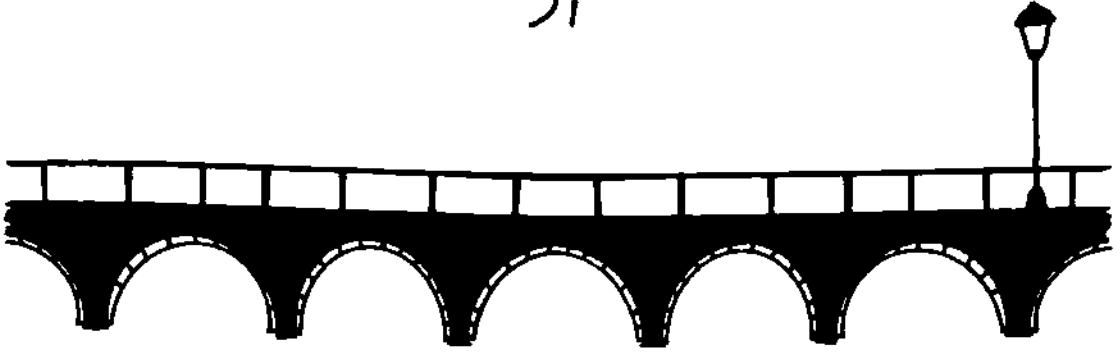
“Ah, hayır. Ama köprü hakkında epey bir bilgisi vardı. Roger mühendisti, bilirsiniz, köprü inşa ederdi. O köprüyü o yapmamıştı tabii ama o yapılarla Roger kadar ilgiliyseniz bütün köprülerle ilgilenmeye başlarsınız. Televizyonda o adamdan bahsederken bütün suç köprününmüş gibi konuşmuşlardı. Roger buna çok sinirlenmişti. Köprüler insanları yakınlaştırmak içindir, demişti.”

Julia bunun aynı anda hem tuhaf hem de romantik bir laf olduğunu düşünmeden edemedi. Belki de birdenbire, “Birkaç sene önce nişanlımla Avustralya’daydık. Köprüden bungee jumping yapmak istemişti,” demesi bu yüzdendi. Ya da tamamen açlıktan ve yorgunluktan da olabilirdi.

“Nişanlın mı? Ro mu yani?” dedi Estelle başını sallayarak.

“Hayır, eski nişanlımla.”

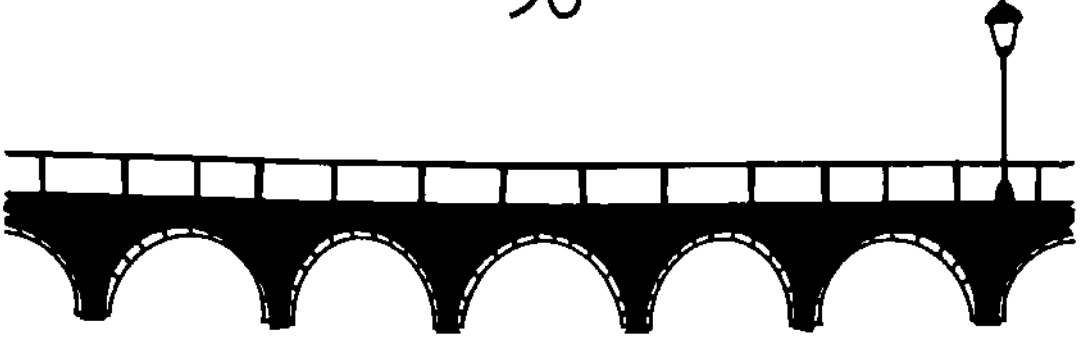
Uzun bir hikâyeydi. Gerçi başından anlatmaya kalkarsanız bütün hikâyeler uzundur. Mesela bu hikâye sadece bir dolaptaki üç kadın hakkında olsaydı çok daha kısa olabilirdi. Ancak hikâyemiz aynı zamanda iki polisle de ilgili ve biri o esnada merdivenleri çıkıyordu.

Caddede yaşananlar açıktı: Jack karşı binaya girmeden önce babasına orada beklemesini söylemişti. Kesinlikle hiçbir yere gitmemesini. Daha da açık olmak gerekirse rehine krizinin yaşandığı binaya girmemesini. *Burada bekle*, demişti oğlan.

Ama baba elbette onu dinlemedi.

Pizzaları aldı, binaya girdi ve banka soyguncusuyla konuşmuş olarak geri döndü.

Dolabın içinde Julia eski nişanlısından bahsettiği anda pişman olmuştu. O yüzden hemen, “Ro’yla tanıştığımda nişanlıydım ama uzun hikâye. Söylemedim sayın,” dedi.

Estelle, “Vaktimiz bol,” dedi, zira sandığın dibinde bir şişe daha şarap bulmuştu.

Anna-Lena panikle, “Nişanlın köprüden atlamak mı istedi?” diye tekrarlardı.

“Evet. Bungee jumping yapmak istedi. Ayağına elastik bir ip bağlıyorlar.”

“Kulağa delice geliyor.”

Julia parmak uçlarıyla şakaklarını ovuşturdu.

“Ben de o fikirden hiç hoşlanmamıştım. Ama o hep bir şeyler yapmak isterdi. Her şeyi *deneyimlemek*. Onunla yaşamayacağıma da o gezide karar verdim çünkü sürekli yeni bir şeyler deneyimleyecek enerjim yoktu. Sıradan bir yaşamı, bütün o sıkıcı şeyleri özlemeye başlamıştım. Ama o sıkılmaktan nefret ederdi. Ben de çalışmam gerektiğini bahane ederek Avustralya’dan ondan bir hafta önce döndüm. Ro’yu da ilk kez o zaman öptüm.”

Julia bunu söylerken kıkırdamaya başladı. Kısmen utançtandı ama muhtemelen biraz da uzun zamandır ilk kez birbirlerine nasıl âşık olduklarını düşündüğü içindi. İnsan peşi sıra gelen yaşamın hayhuyuna dalınca, başka biriyle bir çocuğun ebeveyni olma sü-

recine girince bu tür şeyleri unutuyor ve vakti zamanında başka birini sevdiğini hatırlamak imkânsızmış gibi gelmeye başlıyor.

“Nasıl tanıştınız peki? Ro’yla?” diye sordu Estelle. Şarap dudaklarının kenarını lekelemişti.

“İlk karşılaşmamız mı? Dükkânıma gelmişti. Ben çiçekçiyim. Lale almak istemişti. Avustralya’ya gitmemden birkaç ay öncesiydi. Çok üzerinde durmamıştım ama o... çekiciydi tabii ki. Her bakan görebilir bunu...”

Estelle hevesle başını salladı. “Evet, evet, benim ilk düşüncem de bu olmuştu! Gerçekten fazlasıyla güzel! Çok da egzotik!”

Julia iç geçirdi. “Egzotik mi? Saç rengi seninkinden ve benimkinden farklı olduğu için mi?”

Estelle’in yüzü asıldı. “Artık bunlar söylenemiyor mu?”

Julia ona karısının meyve olmadığını anlatmaya nereden başlayacağını kestiremeyince derin bir nefes alıp devam etti: “Her neyse işte, çekiciydi. Çok çekiciydi. Hatta şimdi olduğundan bile daha çekiciydi. Yani şimdi... ne yaparsanız yapın ama sakın bunu ona söylemeyin... hâlâ çok çekici! Ama ben, şey, onunla... bilirsiniz işte, olmaya vardım. Ama başım bağlıydı. Ro yine de lale almaya gelip durdu. Bazen haftada birkaç kez geliyordu. Beni güldürüyordu da. Hem de yüksek sesle. Hiç güleceğim yokken. İnsan böyle insanlarla çok sık karşılaşmıyor. Anneme bu durumdan bahsetmiş bulundum, o da bana, *Yalnızca güzelliği olanlarla uzun süre yaşayamazsın, Jules. Ama komik olanlar var ya, işte onlar ömürlüktür!* dedi.”

“Annen bilge bir kadınmış,” dedi Estelle.

“Öyle.”

“Emekli mi?”

“Evet.”

“Ne iş yapıyordu?”

“Şirketlerde temizlikçilik yapardı.”

“Peki baban ne yapardı?”

“Kadınları döverdi.”

Estelle bir an felce uğradı, Anna-Lena afallayıp kaldı. Julia ikisine bakıp annesini ve onun en güzel yanının hayat karşısına ne çıkarırsa çıkarsın daima gözünün içine bakması ve romantik olmaktan hiç vazgeçmemesi olduğunu düşündü. Bu yürek gerektirirdi ve çok az kişide bulunurdu.

“Zavallı çocuğum,” diye fısıldadı Estelle.

“Piç kurusu,” diye mırıldandı Anna-Lena.

Julia erken büyüyen çocukların hep yaptığı gibi omuzlarını silkerek duygularından silkinip kurtuldu.

“Onu terk ettik. Peşimizden gelmedi. Ondan nefret bile edemedim, annem izin vermedi. Ona yaptığı onca şeye rağmen benim ondan nefret etmeme izin vermedi. Hep annemin yeni biriyle tanışmasını istedim. Ona nazik davranacak, onu güldürecek biriyle. Ama o hep benim ona yettiğimi söyledi... Sonra... ona Ro’dan bahsettiğimde annem benim içimde öyle bir şey gördü ki ben de onun içinde bir şey gördüm. Muhtemelen kulağa çok... Nasıl açıklayabilirim, bilmiyorum. Vaktiyle deneyimlediği ve ona dair tüm umudunu yitirdiği bir şey. Anlatabiliyor muyum? Ben de düşündüm ki... Bu böyle bir hismiş demek, diye düşündüm. İnsanların dilinden düşürmediği şu şey hani? Gerçek olan?”

Anna-Lena çenesinden süzülen şarabı sildi.

“Sonra ne oldu?”

Julia gözlerini kırpmıştırmaya başladı. Önce hızlı hızlı, sonra daha ağır.

“Nişanlım hâlâ Avustralya’daydı. Ro dükkâna geldi. O sabah telefonda annemle konuşmuştum ve ona Ro’nun ne hissettiğini ya da bir şey hissedip hissetmediğini bilmediğimden bahsettiğimde bana gülmüştü. *Dinle beni, kimse laleleri o kadar sevmez, Jules!* demişti bana. İnkâr etmeye çalışsam da annem bana aslında zaten sadakatsizlik ettiğimi çünkü sürekli Ro’yu düşündüğümü söyledi. Ro’nun benim *çiçekçi dükkânım* olduğunu söylediğinde ağladım. Neyse işte, dükkânda öylece dururken

Ro içeri girdi ve ben... söylediği bir şeye o kadar çok güldüm ki yanlılıkla yüzüne tükürdüm. O da gülüyordu. Cesaretini toplayan da o oldu çünkü ben yapamazdım. Bana onunla bir şeyler içmeye gelir miyim diye sordu. Olur, dedim ama o kadar gergindim ki oraya vardığımızda çoktan sarhoş olmuştum. Sigara içmek için dışarı çıktım, güvenlik görevlisiyle dalaştım ve beni tekrar içeri almadılar. Ben de pencereden barda dikilen Ro'yu gösterip kız arkadaşım olduğunu söyledim. Güvenlik görevlisi içeri girip ona bunu söyledi, Ro dışarı çıktı ve kız arkadaşım oldu. Nişanlımı arayıp nişanı attım. Muhtemelen o zamandan beri delicesine eğleniyordur. Bense... lanet olsun, Ro'yla sıkılmayı seviyorum. Delice geliyor mu size? Onunla kanepeler ve evcil hayvanlar yüzünden tartışmayı seviyorum. O benim her günüm. Bütün dünyam."

"Her günüm kısmını sevdim," dedi Anna-Lena.

Estelle, dünyada hiçbir şeyin kahkaha ve iyi mizah kadar bulaşıcı olmadığını söyleyen o İngiliz yazarı düşünerek, "Annen haklıymış, seni güldürenler ömürlüktür," diye tekrarladı. Ardından da yalnızlığın açlık çekmek gibi olduğunu, insanın yemek yemeye başlayana kadar ne kadar acıktığını fark etmediğini söyleyen Amerikalı bir yazarı düşündü.

Julia hamile olduğunu söylediğinde annesinin önce onun sonra da Ro'nun karnına bakarak, "Hanginizin... çocuğu taşıyacağına nasıl karar verdiniz?" diye soruşunu hatırladı. Julia elbette sinirlenmiş ve dalga geçer gibi, "Taş-kâğıt-makas oynadık, anne!" demişti. Annesi bir kez daha tüm ciddiyetiyle ikisine birden bakarak, "Kim kazandı peki?" diye sormuştu.

Julia o günü hatırladıkça hâlâ gülerdi. Dolaptaki kadınlara döndü: "Ro şahane bir anne olacak. O da tıpkı annem gibi bütün çocukları güldürebilir çünkü ikisinin mizah anlayışı da dokuz yaşlarında falan gelişmeyi bırakmış."

“Sen de şahane bir anne olacaksın,” diye güvence verdi Estelle.

Gözlerini kırpttırırken Julia’nın gözlerinin altındaki torbalar usulca oynadı.

“Bilmiyorum. Her şey çok büyük bir meseleymiş gibi geliyor ve diğer ebeveynler sürekli o kadar... *eğleniyor* gibiler ki. Kahkahalar atıp şakalaşıyorlar. Herkes çocuklarla oyun oynaması gerektiğini söylüyor ama ben oyun oynamayı sevmem ki. Çocukken bile sevmezdim. O yüzden çocuğumun hayal kırıklığına uğrayacağından korkuyorum. Herkes hamile kaldığımda işlerin değişeceğini söylemişti ama ben bütün çocukları sevmiyorum aslında. Geçer sanmıştım ama arkadaşlarımla çocuklarını gördüğümde onları hâlâ sinir bozucu buluyorum. Mizah anlayışları da berbat.”

Anna-Lena araya girdi, kısa ve öz konuştu:

“Bütün çocukları sevmene gerek yok. Birini sevsen yeter. Ayrıca çocukların dünyanın en iyi ebeveynlerine ihtiyaçları yok, kendi ailelerine ihtiyaçları var. Sana karşı tamamen dürüst olayım, hadi, çoğu zaman ihtiyaç duydukları tek şey bir şoför.”

“Bunu söylediğin için teşekkürler,” diye yanıtladı Julia dürüstçe. “Ben sadece ya çocuğum mutlu olmazsa diye endişeleniyorum. Benim bütün kaygılarımı ve tedirginliklerimi miras alırsa diye.”

Estelle uzanıp usulca Julia’nın saçlarını okşadı.

“Çocuğun çok iyi olacak, göreceksin. Çok iyi derken çok sayıda tuhaflığı kapsayan bir şeyden bahsediyorum.”

“Bayağı teşvik edici oldu gerçekten,” diye gülümsedi Julia. Estelle onun saçlarını okşamaya devam etti.

“Elinden geleni yapacak mısın, Julia? Çocuğunu hayatın pahasına koruyacak mısın? Ona şarkılar söyleyip kitaplar okuyacak, ertesi gün her şeyin daha iyi olacağına söz verecek misin?”

“Evet.”

“Onu toplu taşımaya bindiğinde sırt çantasını çıkarmayan o geri zekâlılardan biri olmayacak şekilde yetiştirecek misin?”

Julia, "Elimden geleni yaparım," diye söz verdi.

Estelle şimdi başka bir yazarı düşünüyordu. Neredeyse yüz yıl kadar önce çocuklarınızın aslında sizin çocuklarınız olmadığını, yaşamın kendi için arzuladığı kızlar ve oğlanlar olduğunu yazan o yazarı.

"İyi olacaksın. Anne olmayı sevmek zorunda değilsin, en azından her saniye."

Anna-Lena araya girdi: "Ben kaka olayından hoşlanmamıştım. Hem de hiç. İlk başlarda sorun değildi ama çocuklar bir yaşına falan geldiğinde Labradorlara benziyorlar. Yavru olanlardan bahsetmiyorum bu arada, yetişkin labradorlar..."

Julia onu durdurmak için, "Peki," diyerek başını öne doğru salladı.

"Belirli bir yaşta kıvamı mı değişiyor nedir, yapışkana dönüyor, tırnaklarının arasına giriyor ve işe giderken yüzünü ovmaya kalktığında..."

"Teşekkürler! Bu kadarı yeter!" dedi Julia ama Anna-Lena kendini durduramıyordu.

"En kötüsü de eve arkadaşlarını getirmeleri. Bir anda beş yaşında bir yabancıyı evinin klozetinde oturmuş altının temizlenmesini isterken buluyorsun. Yani tamam, kendi çocuğunun kakasını tutarsın da başka insanlarınkini..."

"Teşekkürler!" dedi Julia vurgulayarak.

Anna-Lena dudaklarını büzdü. Estelle kıkırdadı.

"İyi bir anne olacaksın," dedi. Sonra Julia o son kaygısından bahsetmemiş olmasına rağmen, "İyi de bir eşsin," diye ekledi. Julia'nın avuçları karnındaydı ve tırnaklarına bakıyordu.

"Öyle mi dersin? Bazen tek yaptığım Ro'nun başının etini yemekmiş gibi geliyor. Onu sevdiğim hâlde."

Estelle gülümsedi.

"Farkında. İnan bana. Seni hâlâ güldürüyor mu?"

"Evet. Tanrım, evet."

"O zaman farkında."

“Tahmin bile edemezsiniz. Yani, nasıl desem, sürekli güldürüyor beni. Ro’yla ilk kez şey yapacağımızda... bilirsiniz...” Julia gülümsedi ama iki kadının da duyunca dehşete düşmeyeceği bir ifade bulamayınca sustu.

“Ne?” diye sordu Anna-Lena durumu kavrayamayarak.

Estelle onu dürtüp göz kırptı.

“Bilirsin işte. İlk kez *Stockholm’e gidecekleri* zaman.”

Anna-Lena tepeden tırnağa kızarak, “*Ha!*” diye haykırdı.

Fakat Julia duymamış gibiydi. Gözleri odağını kaybetmişti. Aklının bir köşesinde bir espri vardı, Ro’nun o ilk seferlerinde takside yaptığı bir espriyi anlatmak niyetindeydi. Ama kendini bambaşka sözcükler söylerken buldu.

“Ben... ne salağım, bunu unutmuşum. Bir keresinde çamaşır yıkamıştım ve beyaz çarşafı da kurumaları için yatak odasının kapısına atmıştım. Ro kapıyı açıp da suratı çarşafa gömülünce irkildi. Çaktırmamaya çalıştı ama geri çekildiğini fark etmiştim. Ben de ne olduğunu sordum. İlk başta anlatmak istemedi. Bana ilişkinin o ilk aşamalarında hiçbir şey yüklemek istemiyordu, muhtemelen daha bir araya bile gelemeden ondan ayrılacağımdan korkuyordu. Ama ben başının etini yemeye devam ettim çünkü o konuda çok iyiydim. Sonunda sabaha kadar oturduk ve Ro bana ailesinin İsveç’e nasıl geldiğini anlattı. Kışın ortasında dağların arasından geçmişler ve çocukların her biri bir çarşaf taşıyormuş. Helikopter sesi duydukları anda karın ortasına yatıp çarşafı üstlerine örtüyorlarmış ki görünmesinler. Anne babaları da farklı yönere koşuyorlarmış. Helikopterdeki adamlar ateş etmeye kalkarsa hareket eden hedeflere yönelsinler diye. Şeye değil... Ben o an bilemedim...”

Bir su birikintisinin üstündeki ince bir buz tabakası gibi çatırdadı. Önce gözlerinin etrafında incecik çizgiler belirdi, ardından bir anda gerisi geldi. Kıyafetinin yakası daha koyu bir renge döndü. Ro’nun o gece ona anlattıklarını, korkunç insanların birbirlerine yaptığı akılalmaz zulümleri ve savaşın

cinnetini düşündü. Sonra da Ro'nun bunca şeyden sonra nasıl olup da başkalarını güldürebilen biri olarak yetiştiğini. Çünkü annesiyle babası dağlardaki zorlu kaçışları sırasında ona mizahın insan ruhunun son savunma hattı olduğunu, güldüğümüz sürece hayatta olduğumuzu, kötü kelime esprilerinin ve osuruk şakalarının çaresizliğe karşı kendilerince bir meydan okuma olduğunu öğretmişlerdi. O ilk gece Ro bunların hepsini Julia'ya anlatmıştı ve Julia ondan sonra dünyanın bütün sıradanlıklarını onunla yaşamaya başlamıştı.

Böyle bir şey insanın kuşlarla birlikte yaşamaya katlanmasını mümkün kılar.

“Çiçekçi dükkânında başlayan bir yasak aşk,” dedi Estelle başını ağır ağır sallayarak. “Hoşuma gitti.” Bir süre sessizce oturdu. Sonra birden baklayı ağzından çıkarıverdi. “Bir keresinde benim de bir yasak ilişkim olmuştu! Knut hiç öğrenmedi.”

“Yüce Tanrım!” diye haykırdı Anna-Lena. Her şeyin kontrolden çıkmaya başladığını hissetmeye başlamıştı artık.

“Evet, o kadar da uzun zaman önce değildi, bilirsiniz,” diye sırttı Estelle.

“Kimdi peki?” diye sordu Julia.

“Bizim binadaki bir komşu. O da benim gibi çok kitap okurdu. Knut hiç okumazdı. Yazarların asla sadede gelmeyen müzisyenlere benzediğini söylerdi. Ama şu diğer adam, komşu, ne zaman asansörde karşılaştık kolunun altında bir kitap olurdu. Benim de öyle. Bir gün bana kitabını uzatıp, *Ben bunu bitirdim, bence sen de okumalısın*, dedi. Böylece kitap değiş tokuşu yapmaya başladık. Şahane şeyler okuyordu. Bunu nasıl tanımlarım bilmiyorum ama biriyle yolculuğa çıkmak gibi bir şeydi. Nereye olduğunun önemi yoktu. Uzaya mesela. Uzun

bir süre böyle devam etti. Sahiden hoşuma giden bir pasajın olduğu sayfaların kenarlarını kıvırmaya başladım, o da sayfa kenarlarına küçük yorumlar eklemeye başladı. Tek kelimelik şeyler. *Güzel. Doğru.* Edebiyatın gücü biraz da burada yatar, hislerini ancak başka insanların hislerini göstererek açıklayabilen insanlar arasında aşk mektubu vazifesi görür. Bir yaz kitabın birini açtığımda içinden kum döküldü ve komşumun kitabı çok sevdiği için elinden bırakamadığını anladım. Ara sıra bazı sayfaları buruşmuş kitaplar gördüğümde ağladığını anlardım. Bir gün asansörde ona bunu söyledim ve o da bunu bilen tek insan olduğumu söyledi.”

Julia muzip bir sırıtişla, “Siz de o zaman mı?..” dedi.

“Ah, hayır, hayır, hayır...” diye ciyakladı Estelle. *Keşke öyle olsaydı* demek ister gibi bir hâli vardı ama bir faydası olmadı tabii. “Biz asla, o işi asla, ben yapamazdım...”

“Neden?” diye sordu Julia.

Estelle’in yüzünde hem gururlu hem de özlem dolu bir gülümseme belirdi. O gülümseme için belirli bir yaşa gelmek, bir yaşam biriktirmek gerekirdi.

“Çünkü partiye kiminle gittiysen onunla dans edersin ve ben de Knur’la gittim.”

“Peki... ne oldu?” diye sordu Anna-Lena.

Estelle’in soluklarında herhangi bir hızlanma emaresi yoktu, geriye pek de büyük bir sırrı kalmamıştı. Bunu da anlattıktan sonra neredeyse hiçbir şey kalmayacaktı.

“Bir gün asansörde bana bir kitap verdi ve içinde dairesinin anahtarı vardı. Yakınlarda ailesinden kimse olmadığını, bu yüzden binadaki birinde yedek anahtarının bulunmasını istediğini söyledi. Hani *bir şey olursa diye*. Hiçbir şey söylemedim, hiçbir şey yapmadım, ama belki... belki bundan hoşlanabileceği hissine kapıldım. Bir şeyler olma ihtimalinden.”

Estelle gülümsedi. Julia da.

“Yani o süre boyunca ikiniz hiç...”

“Hayır, hayır, hayır. Birbirimize kitap verdik. Birkaç sene sonra da öldü. Kalbiyle ilgili bir şeyler. Kardeşleri daireyi satışı çıkardı ama ev gösterilirken eşyaları hâlâ oradaydı. Ben de evi almakla ilgilenirmiş gibi araya karıştım. Evinde dolaştım, elimi mutfak tezgâhında ve dolabındaki askılarda gezdirdim. Sonunda kendimi kitaplığının başında buldum. Bir insanı sadece okuduğu kitaplar üzerinden bu kadar iyi tanıyabilmek çok tuhaf bir şey. Aynı sesleri, aynı şekilde seviyorduk. Ben de kısacık bir an için kendime hayatlarımızın bir noktasında her şey farklı gelişseydi belki de tam birbirimize göre olabilirdik diye düşünme izni verdim.”

“Peki sonra?” diye fısıldadı Julia.

Estelle gülümsedi. Cüretkâr, mutlu bir tebessüm.

“Sonra eve döndüm ama anahtarını sakladım. Knut’a hiç söylemedim. Benim yasak aşkım da buydu işte.”

Dolaba bir süre sessizlik çöktü. Sonunda Anna-Lena cesaretini topladı: “Benim hiç yasak ilişkim olmadı. Ama bir keresinde kuaförümü değiştirmiştım ve birkaç sene boyunca eski kuaförümün önünden geçemedim.”

En etkileyici hikâye sayılmazdı ama dâhil olduğunu hissetmek istemişti. Yasak aşk yaşayacak zamanı olmamıştı hiç, nasıl oldu ki? Onca stres, diye düşündü Anna-Lena, ve baş edilmesi gereken yeni bir adam. Bütün hayatını çalışarak ve alelacele eve dönerek geçirmişti ve iki tarafa da yetemediğini düşünerek hep vicdan azabı çekmişti. O şartlar altında, hiçbir şeye yetemeyen diğer insanlara anlayış göstermek kolaydı. Belki de bu yüzden o dairede bulunan herkesin aklından geçmiş olmasına rağmen o sözleri ilk dile getiren Anna-Lena oldu: “Bence banka soyguncusuna yardım etmeliyiz.”

Julia başını kaldırıp baktı, gözleri yepyeni bir saygı çerçevesinde buluştu.

“Evet, bence de! Ben de tam onu düşünüyordum. Bunların hiçbirini kasten yaptığını sanmıyorum,” dedi Julia başıyla onaylayarak.

Anna-Lena bir itirafta bulunur gibi, “Sadece ona nasıl yardım edebiliriz, hiç bilmiyorum,” dedi.

“Doğru, polis binayı sarmış olmalı. Ne yazık ki kurtuluşu olduğunu sanmıyorum,” diye iç geçirdi Julia.

Estelle biraz daha şarap içti. Sigara paketini elinde döndürdü. Ne de olsa hamile bir kadının yanında sigara içilmez, hem de hiç, en azından yakınlarda hamile biri olduğunu fark edemeyecek kadar sarhoş olduğunuzu tertemiz bir vicdanla iddia edebilecek kadar sarhoş olana kadar.

“Belki kılık değiştirebilir, olmaz mı?” dedi birden. *Değiştirebilir* derken ş kısmında biraz dili dolanmıştı.

Julia başını anlamamış gibi iki yana salladı.

“Ne? Kim kılık değiştirebilir?”

Estelle, “Banka soyguncusu,” dedikten sonra bir yudum daha şarap içti.

“Ne kılığı mesela?”

Estelle omuz silkti.

“Emlakçı.”

“Emlakçı mı?”

Estelle başıyla onayladı.

“Banka soyguncusu geldiğinden beri emlakçı sırra kadem bastı, onu göreniniz oldu mu?”

“Hayır... Şimdi sen bahsedince düşündüm de... Hayır.”

Estelle birkaç yudum daha şarap içtikten sonra başını bir kez daha onaylar gibi salladı.

“Hepimiz biliyoruz ki dışarıdaki polisler bir ev gösteriminde emlakçının da bulunduğunu varsayacak. Yani şayet...”

Julia ona baktı. Ardından gülmeye başladı.

“Yani şayet banka soyguncusu teslim olup bütün rehine-leri salacakmış gibi yaparsa kendi de emlakçıymış gibi bizimle birlikte dışarı çıkabilir! Estelle, sen bir dâhisin!”

Estelle, “Teşekkürler,” dedikten sonra bir gözünü kapayarak sigara içmeye başlayabilmesi için ne kadar şarap kaldığını ölçtü.

Julia kapıya gidip Ro’ya seslenmek ve ona yeni planı açıklamak için olabildiğince seri hareketlerle ayağa kalkmaya çabalıyordu ki dolabın kapısı tıklatıldı. O kadar sert bir vuruş değildi ama üç kadını da bir yığın yavru köpek ve maytap gibi sıçratmaya yetti. Julia kapıyı hafifçe araladı. Tavşan kapının önünde tuhaf denebilecek bir ifadeyle dikiliyordu.

“Kusura bakmayın, sizi rahatsız etmek istemezdim ama üzerime bir pantolon geçirmem söylendi.”

“Pantolonun burada mı?” diye sordu Julia.

Tavşan boynunu kaşıdı.

“Hayır, ev gösterimi başlamadan önce banyoda çıkarmıştım. Ama ellerimi yıkarken üstüne su döküldü. Sonra küvetteki kokulu mumları görünce belki onları yakarsam pantolonu kurutabilirim diye düşündüm ama... işte... tutuşturmayı başardım. Hâl böyle olunca da alevleri söndürmek için üstüne *daha çok* su döktüm. Dolayısıyla sıırıslıklam oldu. Sonra da ev gösterimi başladı ve hepinizin daireye doluştuğunuzu duydum, derken banka soyguncusu bağırmaya başladı ve pek zaman olmadı... Yani uzun lafın kısası pantolonum hâlâ ıslak. Ben de düşündüm ki...”

Tavşanın kafası dolabın içinde asılı duran takım elbiselere doğru hafifçe sallandı. Belki onlardan birini ödünç alabilir diye düşünüyordu. Kulakları yanlışlıkla Julia’nın alnına çarpınca kadın geri çekildi ama tavşan bunu içeri girmesi için bir davet olarak algılamıştı belli ki.

“Evet, tabii, sen de gir, neden olmasın?” diye homurdandı Julia.

Tavşan ilgiyle etrafa bakındı.

“Çok sevimli, değil mi?” dedi.

Anna-Lena takım elbiselerin ardında gözden kaybolarak gözlerini sildi. Estelle bir sigara yaktı zira artık hiçbir önemi kaldığını düşünmüyordu. Anna-Lena ona onaylamaz bir ifadeyle bakınca da hemen savunmaya geçerek, “Ha, merak etme, havalandırmadan çıkar!” dedi.

Tavşan başını hafifçe eğdi, ardından da, “Ne havalandırması?” diye sordu.

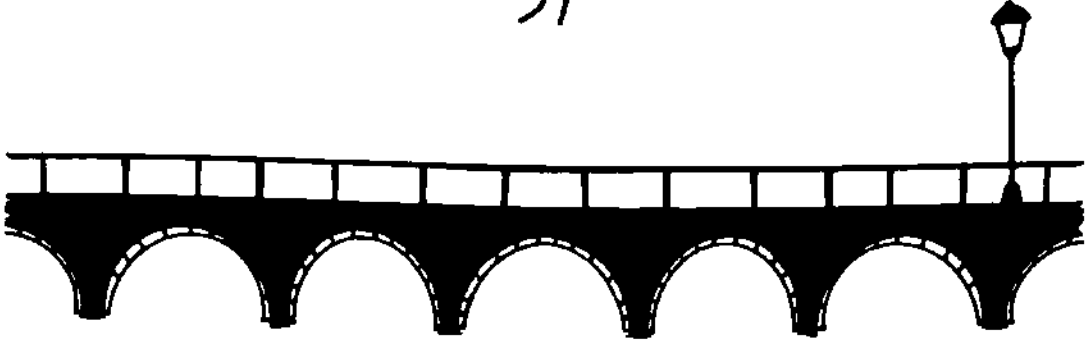
Estelle öksürdü ama sigara yüzünden mi soru yüzünden mi belli değildi. “Yani... burada havalandırma varmış gibi geldi bana ama sadece bir tahmin tabii. Gerçi tavandan hafif bir esinti geliyor!”

“Neden bahsediyorsun sen?” diye sordu Julia.

Estelle tekrar öksürdü. Sonra öksürmeyi bıraktı. Ama hâlâ öksüren biri vardı. Tavanda.

Tavşan ve üç kadın, yani en hafif tabirle bir banka soyguncusunun içeri dalmasıyla bölünen bir ev gösteriminde bir dolabın içine tıkılıp kalmış, birbirine hiç benzemeyen bir grup insan birbirlerine baktılar. Kasabadaki insanların başına daha tuhaf şeyler de gelmişti muhtemelen ama o kadar da fark olamazdı. Estelle, Knut gelip kapıyı açsa bir kahkaha koyvereceğini, kahvaltısının her tarafa saçılacağını düşündü ve bu düşünce hoşuna gitti. Tavandaki öksürük devam ediyordu. Hani bastırmaya çalıştıkça daha da kötüleşir ya, öyleydi. Sinema öksürüğü gibi. Julia portatif merdiveni dolabın arka kısmına sürükledi, Estelle sandığın üzerinden kalktı, Anna-Lena tavşanın çıkmasına yardımcı oldu. Tavşan, döşeme gevşeyene kadar ellerini tavana bastırdı. Bir kapak ve onun üzerinde de daracık bir boşluk vardı.

O boşluktaysa emlakçı oturuyordu.

Karakolda Jack'in öfkeden neredeyse sesi kısılmış.

"Doğruyu söyle! Havai fişekleri neden istedin? *Gerçek* emlakçı nerede? *Gerçek* emlakçı gerçekten de var mı?"

Dolabın tepesindeki o daracık yerde saatlerce tıkılıp kalmaktan ceketini hâlâ bir buldoğru burnu gibi kırıışık olan emlakçı her şeyi açıklamaya çalışıyor. Fakat modern yaşamın ve internetin bize öğrettiği bir şey varsa o da sırf haklıyız diye bir tartışmayı kazanmayı bekleyemeyeceğimiz. Emlakçı banka soyguncusu olmadığını kanıtlamıyor çünkü bunu yapabilmesinin tek yolu banka soyguncusunun şu an nerede olduğunu söylemek ve onun bu konuda sahiden hiçbir fikri yok. Jack, emlakçının emlakçı olduğuna inanmayı reddediyor çünkü gerçekten öyleyse bu, Jack'in gözünün önündeki bir şeyi göremediği, dolayısıyla o kadar da zeki olmadığı anlamına gelir. O ise bunu kabul etmeye henüz hazır değil.

Jack'in hiç ara vermeden bağırıp durmasına sorgu denirse, sorunun büyük bir bölümünde sessizce oturan Jim elini oğlunun omzuna koyup, "Bir ara verelim mi, evlat?" diyor.

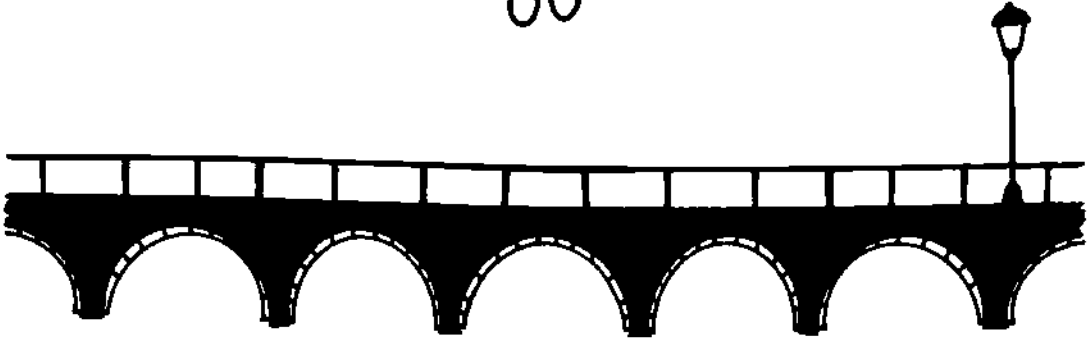
Jack bakışlarını ona diyor: "Kandırıldık, baba, anlamıyor musun? Sen o pizzalarla yukarı çıktın ve onun *seni kandırmasına* izin verdin!"

Kendisine aptal denmesine incinen Jim'in omuzları düşüyor.

"Biraz ara versek olmaz mı? Kısa bir ara? Bir fincan kahve... bir bardak su..."

"Gerçekte ne olduğunu çözene kadar olmaz!" diyor Jack hırslayarak.

Başaramıyor.

Jack ara bulucuyla yaptığı görüşmeyi sonlandırıp caddenin karşısındaki binadan kendini dışarı atarken Jim rehine krizinin yaşandığı binadan yeni çıkıyordu. Aslında olan buydu. Jack elbette ona dışarıda kalmasını söylediği hâlde babasının içeri girmesine çok öfkelenmişti ama Jim onu sakinleştirmek için elinden geleni yaptı.

“Tamam evlat, sakin ol. Sakin ol. Merdiven boşluğundaki bomba değilmiş, bir kutu Noel ışığından ibaretmiş.”

“*Biliyorum! Neden ben dönmeden binaya girdin?*”

“Çünkü o kadar beklersem içeri girmeme asla izin vermezdin. Banka soyguncusuyla konuştum.”

“Tabii ki vermezdim... Bir dakika, ne?”

“Banka soyguncusuyla konuştum.”

Sonra Jim ona olan biteni harfiyen anlattı. Ya da daha doğrusu büyük oranda harfiyen. Çünkü şunu belirtmek gerekir ki hikâye anlatmak Jim’in hayattaki en büyük yeteneklerinden biri değildi. Karısı hep onun bir fıkrayı can alıcı noktasından anlatmaya başlayan, sonra da durup, “Hayır, bir dakika, ondan önce bir şey olmuştu. Hayatım, o komik kısımdan önce olan neydi?” diye soran, ardından da en baştan anlatmaya çalışıp yine beceremeyen biri olduğunu söylerdi. Filmlerin sonunu asla

hatırlamazdı, o yüzden kaç kez izlerse izlesin katilin kim olduğunu öğrendiğinde şaşırırdı. Parti oyunlarında ve televizyondaki bilgi yarışmalarında da pek becerikli sayılmazdı. Oğlunun da karısının da çok sevdiği, ünlülerin trene binip çeşitli ipuçlarını çözerek nereye gittiklerini çözmeye çalıştıkları bir yarışma vardı ve Jim'in karısı onun kanepede oturup İspanya başkentlerinden Afrika cumhuriyetlerine ve minicik Norveç balıkçı köylerine dek deliler gibi aklına gelen her şeyi aynı turda sıralamasının taklidini yapmaya bayılırdı. "Gördün mü bak! Bildim!" derdi Jim sonra da. Jack'se her seferinde, "HER ŞEYİ tahminlerinde sıralayınca bilmiş olmuyorsun!" diye çıkışırdı. Karısı mı? O sadece gülerdi. Jim bunu çok özliyordu. İster onunla birlikte gülsün isterse ona, güldüğü sürece umurunda değildi.

Neyse, Jack ortalıkta yokken Jim fırsatı değerlendirip binaya girmişti çünkü karısının da öyle yapacağını biliyordu. Kutunun durduğu kata ulaşp da Noel ışıklarının bazen sadece Noel ışığı olduğunu fark edince kendini çok aptal hissetti. Ama karısı buna da gülerdi. O yüzden Jim ilerlemeye devam etti.

En üst katta iki daire vardı. Rehine krizi sağ taraftakinde gerçekleşiyordu ve sol taraftaki de kişniş ya da meyve sıkacağı konusunda anlaşılamayan genç çifte aitti. Jim onlarla kısa bir süre önce telefonda konuşmak zorunda kalmıştı ve ayrılıklarının ayrıntılarına normal bir insanın olması gerekenden çok daha fazla hâkimdi. İşini sağlama almak için posta deliğinden şöyle bir baktı ama ışık falan yanmıyordu ve paspasın üzerindeki postalar içeride bir süredir kimsenin yaşamadığını gösteriyordu. Jim ancak ondan sonra banka soyguncusuyla rehinelerin bulunduğu dairenin zilini çaldı.

Jim zili çalmaya devam etse de uzunca bir süre açan olmadı. Sonunda zilin çalışmadığını fark ederek kapıyı tıklattı. Onu da birkaç kez yapmak zorunda kaldı ama sonunda kapı hafifçe

aralandı ve o aralıkta kar maskesi takmış, takım elbiseli bir adam belirdi. Önce pizzalara, ardından Jim'e baktı.

"Hiç nakit param yok," dedi maskeli adam.

Jim pizzaları uzatarak, "Dert değil," dedi.

Maskeli adam şüpheyle gözlerini kısarak baktı.

"Sen polis misin?"

"Hayır."

"Evet, polissin."

Jim adamın aksanının sanki tam karar verememiş gibi birkaç kez değiştiğini fark etti. Görünümüne dair bir tahminde bulunmak da mümkün değildi. Uzun mu kısa mı olduğu bile anlaşılmıyordu zira kapıyı doğru düzgün açmamıştı.

"Neden polis olduğumu düşündün?" diye sordu Jim masumca.

"Çünkü pizzacılar beleşe pizza vermez."

Jim artık inkâr etmenin bir anlamı olmadığını fark etti, o yüzden de, "Haklısın, polisim. Ama tek başımayım ve silahsızım. İçeride yaralı biri var mı?" dedi.

"Hayır. En azından geldikleri zamankinden daha yaralı değiller," dedi banka soyguncusu.

Jim şefkatle başını sallayarak onayladı.

"Caddedeki meslektaşlarımın sinirleri gerilmeye başlıyor. Hani hiçbir talepte falan bulunmadın ya..."

Şaşırان adam kar maskesinin içinde gözlerini kırptırdı.

"Pizza istedim ya?"

"Benim bahsettiğim... Rehineleri serbest bırakmak için bir talep. Kimsenin yaralanmasını istemiyoruz."

Kar maskeli adam pizza kutularına baktı, sonra bir parmağını kaldırarak, "Bana bir dakika izin ver!" dedi.

Kapıyı kapayıp içeri döndü. Bir dakika geçti, derken bir dakika daha ve tam da Jim tekrar tıklatmayı düşünürken kapı bir iki santim aralandı. Adam başını uzatıp, "Havai fişek," dedi.

"Anlayamadım," diye cevap verdi Jim.

“Havai fişek istiyorum, balkondan görebileceğim şekilde. Sonra rehineleri bırakacağım.”

“Cidden mi?”

“Ayrıca o ucuz, dandik havai fişeklerden olmasın. Sakın beni kandırmaya çalışmayın! Doğru düzgün havai fişekler olacak! Hepsi farklı renkte olup yağmur gibi görünsün, bir sürü olsun.”

“Sonra rehineleri bırakacak mısınız?”

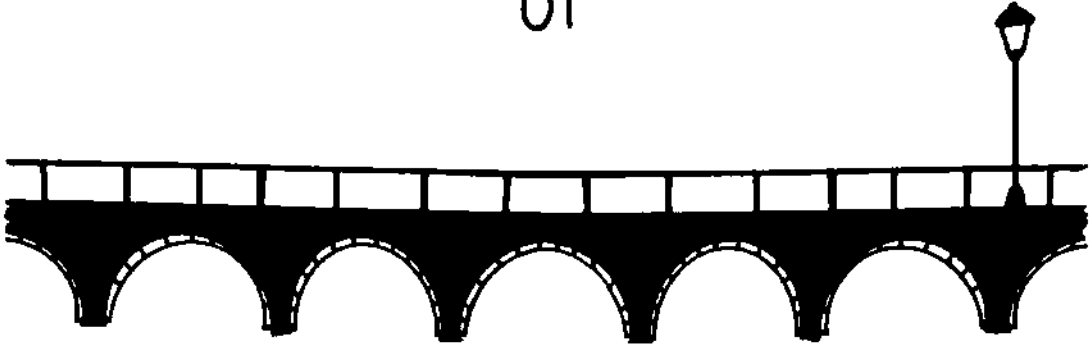
“Bırakacağım.”

“Tek talebin bu mu?”

“Evet.”

Böylece Jim aşağı indi, caddede bekleyen Jack’in yanına gitti ve ona bu olanları anlattı.

Ancak bir kez daha belirtmekte fayda var ki Jim gerçekten de bir şeyler anlatma konusunda pek becerikli değildir. Hatta tamamen umutsuz vaka bile denebilir. O yüzden her şeyi doğru hatırlamıyor olabilir.

Roger evin planlarına bakıp da binanın en üst katının bir zamanlar muhtemelen tek, büyük bir daire olduğunu söylerken haklıydı. Sonra, asansör yapılırken daire bölünüp iki ayrı ev olarak satılmış, bu da bir dizi yaratıcı çözüme davetiye çıkarmıştı, ki bu çözümler arasında oturma odasındaki çift duvar ile dolabın üzerindeki kullanılmayan havalandırma kanalı da vardı. Havalandırma kanalı yıllarca el sürülmeden durmuş, sonunda da yaşlandıkça gereksizleştiğini düşündüğünüz insanlar gibi bir anda kendini yeniden göstermişti. Çünkü kış aylarında eski binanın tavan arasından soğuk hava giriyordu: O kısımdaki yalıtım zayıftı ve hava bir yolunu bulup dolabın içinde esinti oluşturabiliyordu. Farkına varabilmek için en arkada, şarap dolu bir sandığın üzerinde oturmanız gerekiyordu. Öyle bir alışkanlığınız varsa sigara içmek için de fena bir yer değildi ama kanal yıllardır başka bir amaca hizmet etmiyordu. Ta ki bir emlakçı, oranın silahlı bir banka soyguncusu tarafından vurulmak istemeyen nispeten minyon bir emlakçının tırmanıp saklanabileceği kadar geniş olduğunu fark edene kadar.

Tavandaki açıklık o kadar dardı ki emlakçı oraya büzülüp kalmaktan ötesini yapamamıştı. Tabii bu da Lennart'ın oraya sıkışmaması gibi bir ihtimal olmadığı anlamına geliyordu. Öyle ki kendini kurtarmaya çalışırken tavşan kafası *nihayet* çıkmıştı. Kapağın ağzından kayıp merdivenden düştü ve kendini iki

seksen yerde buldu. Emlakçı dehşete kapılarak tavşan kafasının yanından uzanıp kapaktan aşağı bakarak adamın ölüp ölmediğini anlamaya çalıştı ama o da dengesini kaybederek delikten doğruca adamın üzerine düştü. Anna-Lena'nın ayağı ikisinin altına sıkışınca o da devrildi. Merdiven ayakları üzerinde sendeleyip devrilirken kapağa çarpıp gümbürtüyle kapanmasına neden oldu. Tavşan kafası yukarıda kaldı.

Roger, Ro ve banka soyguncusu gürültüleri duyunca içeriden koşarak neler olduğuna bakmaya geldiler. Dolaptaki herkes sürünerek dışarı çıkmaya çalışırken dışarıdakiler de hangi uzuvları çekmeleri gerektiğine karar vermeye çalışıyordu. İnsanın karısıyla genelevler hakkında kavgaya tutuştuktan sonra bir hışımla kutuya tıktığı ve, “Önümüzdeki Noel çözerim,” dediği Noel ışığı kablolarını çözmeye çalışmaya benziyordu bu.

Nihayet herkes yeniden ayağa kalktığı anda hepsi aynı anda Lennart'ın iç çamaşırına bakakaldılar zira Anna-Lena, “*Kanamaman var!*” diye bağırana kadar Lennart bile ne olduğunu çözemesi de öyle bir manzaraya bakmamak zordu.

Artık tavşan kafasından kurtulmuş olan Lennart karnının altını görmek için iyice eğildi ve iç çamaşırından kan damladığını teyit etti.

“Of ya,” diye inledi, ardından elini iç çamaşırına daldırarak otoyolda yanından geçerken çocuklarınızın fark etmemesini umacağınız türden bir manzara oluşturan delik bir torba çıkardı. Banyoya koşturmak istedi ama oturma odasında halının kenarına takılınca kafa üstü düştü ve torba elinden fırlayıp patladı, içindekiler de zemine yayıldı.

“Bu da ne?..” diye haykırdı Roger.

Lennart nefes nefese, “Endişelenmeyin! Sahne kanı bu. İç çamaşıma bir paket yerleştirmiştım çünkü bazen *tuvaletteki*

tavşan rutininin insanları gerçekten kaçırabilmesi için ekstralara ihtiyaç duyulabiliyor,” dedi.

“Ben *böyle* bir şey istemedim!” dedi Anna-Lena ânında.

Lennart beceriksizce ayağa kalkmaya çalışırken, “Doğru, bu opsiyonel zaten,” diye onayladı.

“Git de üzerine bir şeyler giy,” dedi Julia sertçe.

Anna-Lena da, “Evet, lütfen git,” diye yakardı.

Lennart söz dinleyerek dolaba doğru ilerledi. O dolaptan çıkarken Zara da balkondan içeri girmişti. Lennart’ı başındaki tavşan kafası olmadan ve üzerinde kıyafetler varken ilk görüşüydü bu. Kendi kendine bir gelişme olduğunu itiraf etmek zorunda kaldı. Ondan nefret etmemişti.

Geri kalanlar şimdi ne yapmaları gerektiğinden emin olamamış olarak halıdaki ve zemindeki kana bakıyordu.

“Güzel renkmış ama,” dedi Ro.

Estelle de başıyla onaylayarak, “Çok modern!” dedi çünkü yakın zamanda radyoda şu sıralar popüler kültürde cinayetin revaçta olduğunu duymuştu.

Bu sırada Roger doğal olarak giderek artan bir bilgi ihtiyacı içindeydi. Dolayısıyla emlakçıya dönüp, “Hangi cehennemdeydin sen?” diye sordu.

Utanan emlakçı fazla geniş ve epey kırıkmış ceketini düzeltti.

“Şey, gösterim başlarken dolaptaydım da.”

“O neden?” diye sordu Roger.

“Gergindim. Böyle büyük gösterimlerden önce hep gerilirim. Ben de genelde banyoya kapanıp kendime bir cesaret konuşması yaparım. Bilirisiniz işte, *Başarabilirsin! Sen güçlü ve kendi ayakları üzerinde duran bir emlakçısın ve bu daireyi sen satacaksın!* gibi şeyler. Ama banyo dolu olduğundan bu sefer dolaba gittim. Sonra da şeyi duydum...”

Kibar ama gergin bir tavırla odanın ortasında bir elinde kar maskesi diğer elinde silahla dikilen kadını gösterdi. Estelle yardımcı olmak için araya girdi. “Evet, bu banka soyguncusu ama tehlikeli değil! Bizi rehin aldı ama çok iyi muamele görüyoruz. Pizza yiyeceğiz!”

Banka soyguncusu özür dilercesine başını eğerek emlakçıyı selamladı ve, “Üzgünüm. Endişelenme, silah gerçek değil,” dedi.

Emlakçı rahatlayarak gülümsedi, ardından anlatmaya devam etti: “Neyse işte, dolaptaydım, sonra birinin, *Soyuluyoruz*, diye bağırdığını duydum. Sanırım ondan sonra içgüdüsel hareket ettim.”

“İçgüdüsel derken, ne demek istiyorsun?” diye sordu Roger. Emlakçı ceketini silkelemeye başladı.

“Önümüzdeki birkaç hafta boyunca birkaç ev göstereceğim. Şahane Hane Emlak Ofisi’nin müşterilerine karşı sorumlulukları vardır. O nedenle de ölemeyeceğimi düşündüm. Büyük sorumsuzluk olurdu. Sonra tavandaki o kapağı fark ettim ve oraya tırmanıp saklandım.”

“Bunca zamandır orada mıydın?” diye sordu Roger.

Emlakçı başını öyle hızlı salladı ki sırtı çatırdadı. “Bir şekilde diğer uca sürünebilirim diye umdum ama olmadı.” Sonra aklına önemli bir şey gelmiş gibi ellerini birbirine vurarak ses tonunu değiştirdi. “Ah, daha neler, ben de burada durmuş havadan sudan konuşuyorum. Öncelikle, Hangi Şahane? Bu gösterime bu kadar kalabalık gelmeniz ne güzel! Eve hemen teklif vermek isteyen var mı aranızda?”

Toplanan kalabalık bu sorudan pek de etkilenmiş gibi görünmüyordu, dolayısıyla emlakçı ellerini neşeyle öne uzattı.

“Etrafı biraz daha gezmek mi istiyorsunuz? Hiç sorun değil! Bugün başka bir gösterimim yok zaten!”

Roger’ın kaşları çatıldı.

“Neden Yılbaşı Arifesi’nde ev gösteriyorsun ki sen zaten? Daha önce hiç böyle bir şeye denk gelmedim, ki epey bir ev gösterimine katıldığımı söyleyebilirim.”

Emlakçı ancak kısa bir süre önce daracık bir yerden kurtulmuş bir emlakçının olabileceği kadar neşeli görünüyordu.

“Satıcılardan birinin arzusuydu, ben de sorun etmedim çünkü Şahane Hane Emlak Ofisi’nde *her gün* iş günüdür!”

Diğerleri topluca gözlerini devirdiler. Ürperen ve, “Burası biraz soğuk mu sanki?” diyen Estelle dışında.

“Evet, soğuk sahiden de, değil mi? Roger’ın bütçesinin yeteceğinden daha soğuk!” dedi Ro havayı biraz dağıtmak için ama ânında pişman oldu zira Roger’ın havası hiç de dağılmış gibi değildi.

Artık vücudunun epey bir kısmı ağrımaya başlayan ve sabrı iyiden iyiye tükenmiş olan Julia diğerlerini dirsekleyerek ilerleyip balkon kapısını kapadı. Sonra açık şömineye doğru ilerleyip odun dizmeye başladı.

“Pizzaları beklerken ateş yakabiliriz.”

Banka soyguncusu odanın ortasında elinde silahıyla dikiliyordu, başka da hiçbir işe yaramıyordu. Bir kişinin daha eklendiği –ki bu muhtemelen hapiste geçireceği süreyi artıracaktı– rehinelelerine baktı. İç geçirdi: “Pizzaları beklemek zorunda değilsiniz. Hepiniz gidebilirsiniz. Ben de teslim olup polisin... işte ne yapmayı düşünüyorlarsa onu yapmalarına izin vereceğim. Önce siz gidin, ben burada beklerim. Başka kimse yaralanmasın. Ben... kimseyi rehin almak istememiştim. Sadece kirayı ödemek için paraya ihtiyacım vardı, yoksa eski kocamın avukatı kızlarımı benden alacak. Bu çok... Özür dilerim... Aptalın tekiyim ben, hiçbiriniz bunları hak etmediniz... Özür dilerim.”

Yanaklarından yaşlar süzülüyordu ve artık onları durdurmaya bile çalışmıyordu. Belki de bu kadar küçük görünmesi etkiledi diğerlerini. Ya da belki her biri o gün yaşadıkları şeyleri ve bunların onlar için ne anlama geldiğini düşünürken buldular

kendilerini. Aniden bir ağızdan, birbirlerinin sözünü keserek itiraz etmeye başladılar:

“Ama öylece vazgeçemezsin...” diye başladı Estelle.

“Sen kimseye zarar vermedin!” diye devam etti Anna-Lena.

Julia başıyla onaylayarak, “Bunu çözmenin bir yolu olmalı,” dedi.

Lennart, “Belki bir çıkış yolu bulabiliriz,” diye önerdi.

Roger, “Sen bizi salmadan önce tüm bilgileri edinmek için zamana ihtiyacımız var!” dedi.

Emlakçı, “Hem daha açık artırma bile başlamadı,” diye araya girdi.

“En azından pizzaları bekleyebiliriz, öyle değil mi?” diye önerdi Ro.

“Evet, önce bir şeyler yiyelim. Hem baksana, böylece birbirimizi tanıdık, çok da güzel oldu, öyle değil mi? Üstelik hepsi *senin* sayende!” diye gülümsedi Estelle.

“Polis seni vurmaz zaten. O kadar da değil,” dedi Anna-Lena teselli eder gibi.

“Neden hepimiz seninle birlikte dışarı çıkmıyoruz? Hepimiz aynı anda çıkarsak ateş edemezler!” diye üsteledi Julia.

“İçeri sızmanın bir yolu varsa muhtemelen çaktırmadan dışarı çıkmanın da bir yolu vardır,” dedi Lennart.

Roger, “Hadi hep beraber oturup bir plan yapalım!” dedi.

“Daire için teklif de verirsiniz hem,” diye ekledi emlakçı umutla.

“Ve pizza yiyelim!” diye ekledi Ro.

Banka soyguncusu hepsine uzun uzun baktı. Ardından minnetle, “Gelmiş geçmiş en berbat rehinerler,” diye fısıldadı.

Estelle onu kolundan çekiştirerek, “Masayı kurmama yardım et,” dedi.

Banka soyguncusu itiraz etmeden Estelle'le birlikte mutfağa gitti. Elinde bardak ve tabaklarla geri döndü. Julia ateşle uğraşmaya devam etti. Zara bir süre kendiyile mücadele ettikten sonra onun sormasına kalmadan Julia'ya çakmağını uzattı.

Roger şöminenin yanında dikilmiş, nasıl faydası olacağını çözmeye çalışırken Julia'ya, "Nasıl yakılacağını biliyor musun?" diye sordu.

Julia dönüp ona baktı. Az kalsın adamın, annesiyle ikisinin babasını ateşe verdiğiinden şüphelenmesine neden olacak bir sesle annesinin ona nasıl ateş yakılacağını öğrettiğini söyleyecekti. Ama çok uzun bir gün olmuştu, birbirlerinin hikâyelerini dinlemişlerdi ve bu da birbirlerinden hoşlanmalarını zorlaştırıyordu. O yüzden Julia dilinin ucundakinden vazgeçip inanılmaz bir yüce gönüllülükle, "Hayır," dedi. "Sen bana öğretebilir misin?"

Roger başını ağır ağır sallayarak onayladı, yere çömeldi ve odunlarla konuşmaya başladı.

"Biz... Yani sanırım biz... Tabii sen... Birlikte yapabiliriz," diye mırıldandı.

Julia yutkundu ve başıyla onayladı.

"Çok sevinirim."

"Teşekkürler," dedi Roger sessizce.

Sonra Julia'ya ateşi genelde nasıl yaktığını gösterdi.

"Bu kadar çok duman çıkması normal mi?" diye sordu Julia.

"Odunlarda bir terslik var," diye homurdandı Roger.

"Cidden mi?"

"Sana bu lanet odunlarda bir terslik var diyorum!"

"Sürgüyü açtın mı?"

"Tabii ki o lanet sürgüyü açtım!"

Julia sürgüyü açtı. Roger sessizce bir şeyler mırıldanırken Julia gülmeye başladı. Roger da ona katıldı. Birbirlerine bakmıyorlardı ama duman gözlerini yakıyor, yanaklarından yaşlar süzülüyordu. Julia ona şöyle bir baktı.

“Karın çok hoş biri,” dedi.

“Seninki de öyle,” diye yanıtladı Roger.

İkisi de şöminedeki farklı odunları kurcaladı.

“Sen ve Anna-Lena daireyi gerçekten beğendiyseniz biz...” diye başladı Julia ama adam onun sözünü kesti.

“Hayır. Hayır. Burası çocuklar için güzel bir daire. Ro’yla ikiniz almalısınız burayı.”

Julia iç geçirerek, “Ro’nun almak isteyeceğini sanmıyorum, her şeye bir kusur buluyor,” dedi.

Roger ateşi daha da sert karıştırdı.

“Sadece sana ve bebeğe yetemeyeceğinden korkuyor. Ona bunun saçmalık olduğunu söylemelisin. Süpürgelikleri tek başına tamir edemeyeceğinden endişeleniyor, o yüzden ona kimsenin o lanet süpürgelikleri bir kere deneyene kadar tamir edemediğini anlatmalısın. Herkes bir yerden başlamalı!”

Julia bir süre bu sözleri sindirmeyi bekledi. Gözlerini ateşe dikti. Roger da aynısını yaptı. İkisi de farklı bir odun parçasına, bir aleve, bolca dumana bakıyordu.

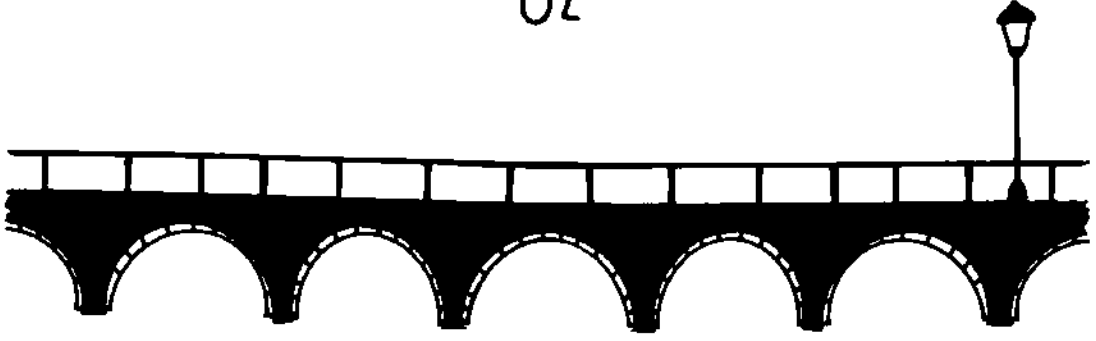
Julia bir süre sonra, “Kişisel bir şey söyleyebilir miyim, Roger?” diye fısıldadı.

“Hı hı.”

“Anna-Lena’ya hiçbir şey kanıtlamana gerek yok. Hatta hiç kimseye hiçbir şey kanıtlamana gerek yok. Yeterince iyisin.”

İkisi de ateşi karıştırdı ve ikisinin de gözlerine bayağı bir duman kaçtı. Başka bir şey söylemediler.

Kapı tıkatıldı. Çünkü kapıdaki polis memuru nihayet zilin çalışmadığını çözmüştü.

"Ben bakarım," dedi banka soyguncusu.

"Olmaz! Ya polisse?!" diye haykırdı Ro.

Banka soyguncusu, "Muhtemelen pizzalar gelmiştir," diye tahminde bulundu.

"Delirdin mi sen? Polis rehine vakalarına pizzacıyı asla göndermez! Yani sonuçta silahlı ve tehlikelisin!" dedi Ro.

Banka soyguncusu alındı. "Ben tehlikeli değilim," dedi.

Ro özür diler gibi, "Öyle demek istemedim," dedi.

Roger artık çok daha az tüten şöminenin yanında ayağa kalktı ve elindeki odun parçasını banka soyguncusuna doğrulttu.

"Ro haklı. Kapıyı açarsan polis seni vurabilir. Benim gitmem daha iyi!"

Julia da bunu onayladı ama Roger'ın hoşuna gitmeyecek kadar hevesli gibiydi. "Evet! Roger gitsin! Kim bilir, kaçmanı sağlayacak bir yol bulursak belki de polis senin kadın olduğunu hiçbir zaman öğrenemez. Herkes banka soyguncusunun erkek olduğunu varsayacak zaten!"

"Nedenmiş?" diye sordu Roger.

"Çünkü kadınlar genelde o kadar salak değildir," diye araya girdi Zara her zamanki yardımsever tavrıyla.

Banka soyguncusu tereddütle iç çekti. Ama Anna-Lena odanın ortasına doğru küçücük, minicik bir adım attı ve, "Lütfen kapıyı açma, Roger. Ya ateş ederlerse?" diye fısıldadı.

Gerçi odada artık duman kalmamıştı ama yine de Roger'ın gözlerine biraz duman kaçtı. Hiçbir şey demedi. Bunun üzerine Lennart öne çıkarak, "İzin verin ben açayım! Maskeyi bana ver, herkesi rehin alan benmişim gibi davranayım. Sonuçta ben bir oyuncuyum. Yerel tiyatrodan *Venedik Taciri*'nde oynamıştım."

"*Venedik'teki Tacir* değil miydi o?" diye sordu Anna-Lena.

"Öyle miydi?" diye sordu Lennart.

"Ah, o oyunu çok sevmiştim, çok güzel bir laf geçiyordu içinde. Işıkla ilgili bir şeydi!" dedi Estelle mutlulukla ama ne yaptıysa da bahsettiği sözü hatırlayamadı.

"Tanrım, gevezeliği bırakıp bir dakikalığına *odaklanırmısınız?*" diye çıkıştı Julia çünkü kapı bir kez daha tıklatılmıştı.

Lennart başını teşvik eder gibi sallayarak elini banka soyguncusuna uzattı. "Maskeyle silahı ver."

"Hayır. Bana ver, ben gideceğim!" diye çıkıştı Roger ruhunu yeniden saran bir onaylanma ihtiyacıyla.

İki adam karşı karşıya geldiler. Roger muhtemelen Lennart'a bir kez daha vurmaktan çok hoşlanırdı, hele şimdi bir de tavşan kafası çıktıktan sonra. Ama Lennart muhtemelen Roger'ın ne kadar incindiğini görebiliyordu, o yüzden Roger'ın yumruklarını sıkmasına fırsat vermeden, "Karına kızma, Roger. Bana kız," dedi.

Roger hâlâ öfkeli görünüyordu ama bu sözler içinde bir yerlere dokunmuş olacak ki öfkesinde havanın ağır ağır dışarı çıkabileceği küçük bir çatlak belirdi.

"Ben..." diye homurdandı ama Anna-Lena'ya bakmıyordu.

"İzin ver bu işi ben yapayım," dedi Lennart.

"Lütfen, sevgilim," diye fısıldadı Anna-Lena.

Roger başını karısının çenesini görebileceği kadar kaldırdı, titrediğini görünce tekrar önüne döndü. Aslında yüreklerle dokunacak bir an olabilirdi ama Roger kendine hâkim olamayarak, "Faydası olur mu bilmiyorum ama, umarım seni bacağından vururlar, Lennart," diye mırıldadı.

Aslında görüldüğünden daha hoş bir dilekti.

Estelle tam o anda oyunda geçen şu dizeyi hatırlayarak diğerlerine de söyledi: “Benim evimde yanıyor gördüğümüz şu ışık. Amma da uzağa yayılıyor minicik bir mumun alevi! Bir iyilik de öyle parlar işte bu kahpe dünyada.”

Sonra aklına bir dize daha geldi, *bu sıkıntı öylesine serseme çeviriyor ki beni*, ama ortamın havasını bozmak istemediğinden bu kısmı yüksek sesle söylemedi. Banka soyguncusu ufak tefek ihtiyara baktı.

“Çok özür dilerim, şimdi hatırladım da kocanı bekliyordun, adı Knut’tu, değil mi? Ben tam şey yaptığımda... arabayı park ediyordu. Çok endişelenmiş olmalı!” dedi suçlulukla.

Estelle banka soyguncusunun koluna vurdu.

“Yok, sen onun için endişelenme. Knut çoktan öldü.”

Banka soyguncusunun yüzü kireç gibi oldu.

“Sen buradayken mi? Sen buradayken mi *öldü*? Aman Tanrım...”

Estelle başını iki yana salladı.

“Hayır, hayır, hayır. O öleli oluyor epey. Dünya senin etrafında dönmüyor, tatlım.”

“Ben...” diye kekeledi banka soyguncusu.

Estelle onun koluna vurdu.

“Bazen kendimi yalnız hissettiğim için Knut’un arabayı park ettiğini söylüyorum. O da birazdan gelecekmiş gibi davranmak bana iyi geliyor. Özellikle de yılın bu zamanları. Yılbaşı’nı hep çok severdi. Mutfak penceresinin önünde dikilip havai fişekleri izlerdik. Yani aslında yıllarca balkondan izledik ama... on sene önce o köprüde yaşanan bir olaydan sonra ben bir daha balkona çıkamadım. Uzun hikâye. Her neyse, Knut’la birlikte mutfakta durup pencereden havai fişekleri izlerdik ve... ah, insan amma tuhaf şeyleri özliyor. Her şeyden çok bunu yapmayı özledim

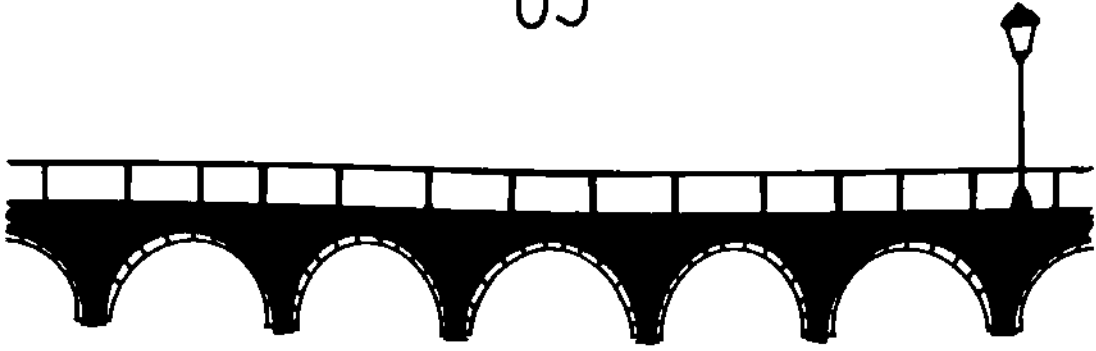
belki de. Knut havai fişekleri çok severdi, sanırım o yüzden Yılbaşı'nda kendimi daha da yalnız hissediyorum. Sersem ihtiyarın tekiyim işte."

Diğerleri sessizliğe gömülmüş, Estelle'i dinliyordu. Aslında odanın diğer ucundaki Zara boğazını temizlemese yüreklere dokunan bir an bile olabilirdi.

"Herkes intihar oranının tavan yaptığı dönemin Noel olduğunu düşünür ama bu bir şehir efsanesidir. Yılbaşı döneminde çok daha fazla insan intihar ediyor."

Bu herkesin havasını bozdu. Öyle olduğu inkâr edilemez.

Lennart Roger'a, Roger banka soyguncusuna, banka soyguncusu da diğerlerine baktı. Sonra kararlılıkla başını salladı. Kapı nihayet açıldığında hemen dışarıda polis memuru Jim duruyordu. Çok geçmeden tekrar aşağı inip oğluna banka soyguncusuyla konuştuğunu söyledi.

Jack öfkeden titreyerek sorgu odasından çıkıp gidiyor. Emlakçı hâlâ içeride, dehşete düşmüş vaziyette, iki polis memurundan genç olanının koridorda bir aşağı bir yukarı yürümeye başlamasını izliyor. Ardından umutla hâlâ içeride oturan ve üzgün görünen ihtiyar polise dönüyor. Jim elleriyle ne yapacağını bilemezmiş gibi. Ya da vücudunun geri kalanıyla. O yüzden kadına su bardağını uzatmakla yetiniyor. Kadın on parmağıyla tuttuğu hâlde bardak titriyor.

“Bana inanmalısınız, yemin ederim ki ben banka soyguncusu değilim...” diye yalvarıyor.

Jim başını oğlunun hışımla dolaşırken duvarları yumrukladığı koridora çeviriyor. Sonra emlakçıyı başıyla onaylıyor, bir ara tereddüt ediyor ama sonra başını yine sallıyor. Kendini durduruyor, en sonunda da elini kısacık bir an kadının omzuna koyarak itiraf ediyor: “Biliyorum.”

Kadın şaşkın görünüyor. Adamsa mahcup.

İhtiyar polis –ki kendini hiç şu anki kadar ihtiyar hissettiği olmamıştı– elini kaldırıp alyansıyla oynuyor. Eski bir alışkanlık ama çok da rahatlatmıyor onu. Ölüme dair en zor şeyin dil

bilgisi olduğunu düşünüyor hep. Hâlâ sık sık yanlış zaman kipleri kullanıyor ama Jack onu düzeltmiyor bile, evlatların içi böyle şeyler yapmaya el vermiyor muhtemelen. Jack yaklaşık altı ayda bir yüzükten bahsediyor. “Baba, onu çıkarmanın zamanı gelmedi mi artık?” diyor. Babası da sanki tamamen aklından çıkmış gibi başıyla onaylıyor, sonra parmağı sıkışmış gibi yüzüğü hafifçe çekiştiriyor ve, “Çıkaracağım, çıkaracağım,” diye mırıldanıyor. Ama hiç çıkarmıyor.

Ölüme dair en zor şey dil bilgisi, zaman kipleri, karısının ona danışmadan yeni bir kanepa aldığı için adama kızamayacak olması. Artık hiçbir şey *yapamayacak*. Eve dönüş yolunda değil. *Eskiden* öyleydi. Ayrıca Jim ona danışmadan yeni bir kanepa aldığı anda gerçekten de çok kızmıştı, of, hem de ne biçim kızmıştı. Dünyanın öbür ucuna seyahat edip gezegendeki en büyük kaosun içine dalabilirdi ama eve döndüğünde her şeyi eskisi gibi bulmak isterdi, bulamazsa da kızardı. Elbette bu onun bir sürü küçük alışkanlığından ve acayıpliğinden sadece biriydi: kahvaltılık gevreğin içine soğan parçaları atar, patlamış mısırın üzerine bearnes sosu döker, onun yanında esnerseniz sırf siz ağzınızı kapamadan geri çekip çekemeyeceğini görmek için parmağını ağzınıza sokardı. Bazen Jim’in ayakkabılarının içine mısır gevreği koyardı, Jack’in ceplerine de haşlanmış yumurta ve ançüz parçaları. Ne yaptığını fark ettiklerinde yüzlerinde beliren ifade onu her seferinde daha da çok eğlendirirdi. İnsan böyle şeyleri özlüyor işte. Şöyle yapardı, böyle yapardı. *Yapardı, yapar*. O, Jim’in karısıydı. Jack’in annesi ölmüştü.

Dil bilgisi. *En beteri de bu*, diye düşünüyor Jim. O yüzden oğlunun bu işin üstesinden gelmesini, olayı çözmesini, herkesi kurtarmasını gerçekten çok istiyor. Ama görünüşe bakılırsa işe yaramıyor.

Koridora çıkıp Jack'e bakıyor. Etrafta başka kimse yok, konuşmalarına kimse kulak misafiri olamaz. Oğlu ümitsizce dönüyor.

"Bunu yapan emlakçı *olmalı*, baba. O *olmalı*..." demeyi başarıyor ama cümle uzadıkça sözcükler de giderek zayıflıyor.

Jim başını işkence derecesinde ağır ağır iki yana sallıyor.

"Hayır. O değil. Sen içeri girdiğinde banka soyguncusu içeride değildi, evlat, o konuda haklısın. Ama rehinelerle de çıkmadı."

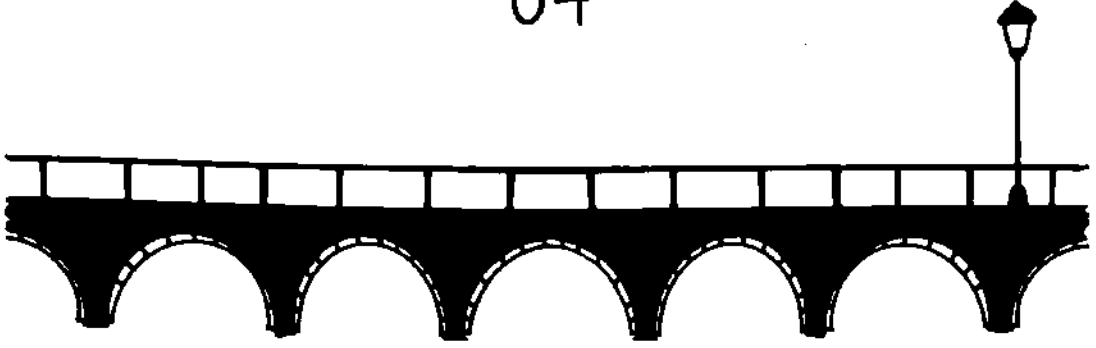
Jack gözlerini koridorda hızla dolaştırıyor. Yumruklarını sıkıp vuracak başka bir yer arıyor.

"Sen nereden biliyorsun, baba? Sen *bunu* nereden biliyorsun?!" diye bağırıyor sanki denize bağırır gibi.

Jim bir dalgayı engellemeye çalışır gibi gözlerini kırıştırıyor.

"Çünkü sana gerçeği anlatmadım, evlat," diyor.

Sonra da anlatmaya başlıyor.

Rehine krizinin bütün tanıkları aynı anda serbest bırakıldı. Bir anlamda bu hikâye onlar için başladığı gibi aniden sona erdi. Eşyalarını topluyorlar ve karakolun arka tarafındaki kısa basamaklara doğru nazikçe yönlendiriliyorlar. Kapı arkalarından kapanınca hepsi şaşkınlıkla birbirlerine bakıyor: emlakçı, Zara, Lennart, Anna-Lena, Roger, Ro, Julia ve Estelle.

Roger hemen, "Polis size ne dedi?" diye soruyor diğerlerine.

"Bir sürü soru sordular ama Jules'la ikimiz aptalı oynadık," diyor Ro mutlulukla.

"Nasıl da zekice," diye cevap veriyor Zara.

"Yani polis sizi bırakırken hiçbirinize özel bir şey söylemedi mi?" diye soruyor Roger.

Hepsi başlarını iki yana sallıyor. Genç polis memuru oda oda gezip herkese gitmekte özgür olduklarını söylemiş ve bu kadar uzun sürdüğü için özür dilemiş, başka da bir şey dememişti. Söylemeyi atlamadığı bir diğer şey de kapıda muhabirler beklediği için karakolun ön kapısından çıkamayacakları olmuştu.

İşte şimdi bu küçük grup karakolun arkasında toplanmış, gergin bir tavırla birbirlerine bakıyor. Sonunda hepsinin aklından geçeni soran Anna-Lena oluyor: "O... iyi mi? Biz daireden çıkarken diğer polisin, şu yaşlı olanın merdivende durduğunu gördüm ve *Şimdi nasıl geçecek ki diğer eve?* diye düşündüm."

"Aynen! Polis bana tabancanın gerçek olduğunu ve dairenin içinden bir el silah sesi duyulduğunu söyleyince sandım ki... Of..." Emlakçı cümlesini tamamlamak istemeyerek başını sallıyor.

Roger doğru bilgiye erişme açlığıyla, "Peki biz yardım etmediyse kim yardım etti ona?" diye soruyor.

Kimsenin buna verecek bir cevabı yok ama Estelle telefonuna gelen bir mesajı okurken başını ağır ağır, onaylar gibi sallıyor. Sonra gülümsüyor, yüzünde rahatlamış bir ifade var.

"İyi olduğunu söylüyor."

Anna-Lena bunu duyunca gülümsüyor.

"Bizden de selam söyle."

Estelle söyleyeceğini söylüyor.

Arkalarından yirmili yaşlarda bir kadın karakoldan tek başına çıkıyor. Özgüvenli görünmeye çalışsa da gözleri etrafta çılgınca dolaşarak gidilecek bir yer, oraya beraber gidebileceği birini arıyor.

"İyi misin, tatlım?" diye soruyor Estelle.

London, "Ne? Neden soruyorsun ki?" diye çıkışıyor.

Julia, London'ın bluzundaki isimliğe bakıyor; sorgu için işten çıkıp geldiğinden çıkarma imkânı bulamamış.

"Sen şu soyulan bankanın bankosunda çalışan kişi misin?"

London başını tereddütle sallayarak onaylıyor.

"Ah, tatlım, çok korktun mu?" diye soruyor Estelle.

London istemsizce onaylıyor, beyni cesaret edemese de bedeni onun yerine cevap veriyor.

"O zaman değil. Olay sırasında... korkmadım. Ama sonrasında korktum. Hani... bilirsiniz, silahın gerçek olabileceğini öğrendikten sonra."

Basamaklarda dikilen diğerleri anlayışla başlarını sallıyor. Ro elini montunun altından elbisesinin cebine sokarak başıyla caddenin karşısındaki küçük kafeyi işaret ediyor. "Kahve sever misin?" diye soruyor.

London'ın içinden yalan söylemek geçiyor. Ertesi gün Yılbaşı olduğundan gideceği yerler, göreceği insanlar olduğunu söylemek. Ama bunun yerine, "Kahve sevmem," diyor.

"Senin için başka bir şey buluruz," diyor Ro, bir vaatte bulunur gibi.

Bu hoş bir vaat, dolayısıyla London başını yavaşça sallayarak onaylıyor. Ro, uzun zaman sonra, hatta belki de hayatı boyunca edindiği ilk arkadaş oluyor.

"Beni bekleyin!" diye sesleniyor Julia.

Ro sırtıtarak, "Ne? Kendi başıma gidersem *soyulurum* falan diye mi korkuyorsun?" diye soruyor.

Julia gülmüyor. Ro boğazını temizleyerek, "Peki, peki, bu konuda şaka yapmak için henüz çok erken, anladım, tamam!" diyor.

Caddeyi geçerlerken London, "O kadar da iyi bir şaka değildi," diye fısıldıyor ona.

Ro, "Kimsin sen, şaka polisi falan mı?" diye homurdanıyor.

"Sevgilim! Vurulacak olursan kuşlarını salarım!" diye sesleniyor Julia arkalarından.

"Bak, *bu* komikti işte!" diye kıkırdıyor London. Uzun süredir gülecek bir şeyi olmamıştı. Hatta belki de hiç olmamıştı.

Birkaç gün sonra özür dilemek isteyen bir banka soyguncusu tarafından yazılmış bir mektup alıyor. Yirmi yaşındaki kadın için bu, uzun yıllar boyunca kimseye itiraf edemeyeceği kadar anlamlı. Daha doğrusu âşık olana kadar. Ama o bambaşka bir hikâye.

Julia basamaklarda herkesi kucaklıyor ve hepsi de ona karşılık veriyor. Sıra Estelle'e geldiğinde genç kadın ve çok daha yaşlı olanı uzunca bir süre birbirlerinin gözlerinin içine bakıyorlar. Estelle, "Sana vermek istediğim bir kitap var. En sevdiğim şairin kitabı," diyor.

Julia gülümsüyor.

“Düşünüyordum da belki buluşuruz, ikimiz. Ara sıra. Hatta belki asansörde kitap değiş tokuşu yaparız.”

“Ne demek istiyorsun?” diye soruyor Estelle.

Julia emlakçıya dönüyor.

“Belgeleri hazırlarsın, değil mi?”

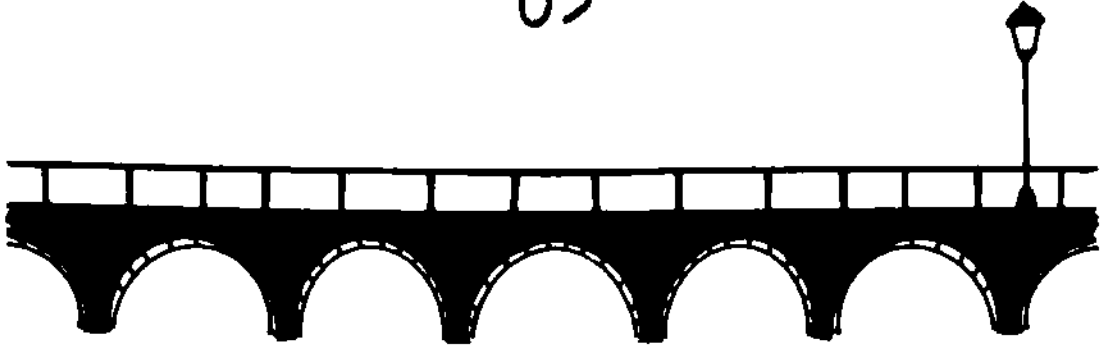
Emlakçı onaylarken başını öyle bir coşkuyla sallıyor ki resmen olduğu yerde zıplamaya başlıyor. Roger da birden keyiflenerek sırtırken buluyor kendini.

“Yani sonunda daireyi aldınız mı? İyi bir fiyata mı bari?”

Julia başını iki yana sallıyor.

“Hayır. O daireyi değil. Diğerini aldık.”

Roger buna yüksek sesle kahkaha atıyor. Bunu en son yapmasının üzerinden epey zaman geçmişti. Anna-Lena onu öyle görünce o kadar mutlu oluyor ki kışın ortası demeden merdivene öylece oturmak zorunda kalıyor.

Gerçek gerçek gerçek.

Hani Jim banka soyguncusuyla konuştuktan sonra aşağı inip Jack'e binanın içinde olanları anlatmıştı ya? Hah, işte aslında tam olarak anlattığı gibi olmamıştı. Hatta alakası bile yoktu. Kısmen Jim hikâye anlatma konusunda epey beceriksiz olduğundan ama büyük oranda da yalan söylemekte epey becerikli olduğundan.

Çünkü Jim pizzalarla yukarı çıktığında kapıyı açan Lennart değildi. Banka soyguncusuydu. Gerçek banka soyguncusu. Hem Roger hem de Lennart kar maskesini takmalarına izin vermesi konusunda ısrarcı olmuşlardı ama banka soyguncusu uzunca bir duraksamadan sonra reddetmişti. İkisine bakmış, sesi minnetle incelmışti. Ardından kararlılıkla başını sallamıştı.

"Belli ki kızlarıma aptalca şeyler yapmamaları konusunda iyi bir örnek olamıyorum. Ama onlara en azından yaptıklarının sorumluluğunu almayı göstermem gerekir."

Böylece Jim kapıyı bir kez daha tıklattığında banka soyguncusu gidip kapıyı açmıştı. Maskesini takmadan. Jim'in kızının saçlarıyla aynı renkteki saçları omuzlarına dökülüyordu. Bazen

iki yabancının birbirini sempatik bulması için tek bir ortak nokta yeter de artar. Banka soyguncusu, Jim'in parmağındaki eski ve ezik, lekeli gümüşten alyansı gördü. Jim de onun incecik bir altın halkadan ibaret olan, taşsız, sade alyansını. İkisi de henüz yüzüklerini çıkarmamışlardı.

Banka soyguncusu öyle hızlı, "Sen polis misin?" diye sordu ki Jim bir an ne diyeceğini unuttu.

"Sen nereden?.."

"Polisin gerçek bir pizzacıyı yukarı göndereceğini sanmıyorum, sonuçta silahlı ve tehlikeli olduğumu düşünüyorsunuz," dedi gülümseyerek ama bir gülümsemeden çok yüzünün ortasında bir çatlak belirmiş gibiydi.

"Hayır, hayır... yani, evet... evet, ben polisim," dedi Jim başıyla da onaylayarak, sonra pizzaları uzattı.

"Teşekkürler," dedi banka soyguncusu. Bir eliyle pizzaları alırken diğer elinden silahı sarkıyordu. Jim gözlerini silahtan alamadı.

"Nasıl gidiyor?" diye sordu, ki banka soyguncusu maskesini takmış olsa muhtemelen sormazdı.

"Eh, hayatımın en güzel günü diyemem," diye itiraf etti banka soyguncusu.

"İçeride yaralı biri var mı?"

Kadın başını dehşetle iki yana salladı.

"Ben asla..."

Jim ona baktı, titreyen parmaklarını ve alt dudağındaki diş izlerini gördü. Dairenin içinden çığlıklar gelmiyordu, bağırıp çağıran, korkmuş gibi sesler çıkaran kimse yoktu.

"Silahı bir dakikalığına bırakmanı rica ediyorum," dedi Jim.

Banka soyguncusu başını özür diler gibi eğdi. "Önce onlara pizzalarını versem olur mu? Acıktılar. Onlar için uzun bir gün oldu... Ben..."

Jim başıyla onayladı. Banka soyguncusu arkasını dönüp içeri girdi, bir süre sonra da elinde kutular ve silah olmadan geri geldi.

Arkasından birisi, “İyi de bu Hawaii değil ki!” diye haykırdı ve bir diğeri kahkaha attı: “Hawaiiililer hakkında gram bilgin yok!” *Kahkaha attı.* Ardından artık o kadar da sessiz olmayan yabancıların havadan sudan sohbetlerinin sesi geldi. Muhtemelen normal bir rehine krizinde böyle bir şey olmazdı ama bu da normal değildi zaten. Jim dikkatle banka soyguncusuna baktı.

“Bu işi başına nasıl açtığını sorabilir miyim?”

Artık silahsız olan banka soyguncusu öyle derin bir nefes aldı ki resmen iki kat büyüdü, sonra eskisinden de küçük bir hâl aldı.

“Nereden başlayacağımı bilemiyorum.”

Jim o anda hiç de profesyonelce sayılmayacak bir şey yaptı. Elini uzatıp banka soyguncusunun yanağındaki bir damla yaş sildi.

“Karımın çok sevdiği bir espri vardı. Bir fili nasıl yersin?”

“Bilmem.”

“Lokma lokma.”

Banka soyguncusu gülümsedi.

“Çocuklarım buna bayılırdı. Korkunç bir mizah anlayışları var.”

Jim ellerini cebine sokup karşı dairenin sahanlığına oturdu. Bir süre tereddüt ettikten sonra banka soyguncusu da yere bağdaş kurdu. Jim gülümsedi.

“Karımın da korkunç bir mizah anlayışı vardı. Gülmeye ve sıkıntı çıkarmaya bayılırdı. Yaşlandıkça daha da çok sıkıntı çıkarmaya başladı. Bana hep fazla iyi olduğumu söylüyordu. Bunu bir papazın söylediği düşünülürse çok korkunç, değil mi?”

Banka soyguncusu kısık sesle kahkaha attı. Ardından başıyla onayladı.

“Genelde kimlere sıkıntı çıkarırdı?”

“Herkes. Kiliseye, bölge kilisesine, politikacılara, Tanrı’ya inanan insanlara, Tanrı’ya inanmayan insanlara... Gücsüzü korumayı kendine iş edinmişti: evsizler, göçmenler, hatta suç-

lular. Çünkü Kitab-ı Mukaddes'in bir yerinde İsa, *Ben açken doyurdunuz, evsizdim kapınızı açtınız, hastaydım bana baktınız, zindandaydım beni ziyaret ettiniz*, gibi bir şey söylemiş. Sonra da aramızdaki en zayıflar için yaptığımız her şeyi aynı zamanda onun için yaptığımıza dair bir şeyler demiş. Karım her şeyi *ama her şeyi* kelimesi kelimesine algıladı. O yüzden de sıkıntı çıkarıp dururdu.”

“Vefat mı etti?”

“Evet.”

“Başın sağ olsun.”

Jim minnetle başını salladı. Bunca zaman geçtiği hâlde onun burada olmadığını idrak etmenin hâlâ bu kadar zor gelmesinin çok tuhaf olduğunu düşündü. Kalbi, esnediğinde kıkırdayıp duran bir sersemin parmağını ağzına sokamayacağını ya da tam yatağa gideceği sırada yastık kılıfına un dökemeyeceğini henüz kabullenememişti. Onunla tartışacak, onu sevecek kimse olmayışını. Hele ölümün dil bilgisi kurallarına hiç alışılmıyordu. Hüzünle gülümsedi. “Şimdi sıra sende.”

“Ne sırası?” diye sordu banka soyguncusu.

“Hikâyenin anlatma sırası. Nasıl oldu da kendini burada buldun?”

“Ne uzunlukta bir hikâye istiyorsun?”

“Canının istediği kadar. Lokma lokma.”

Kibar bir cevaptı. Banka soyguncusu da ona hikâyesini anlattı.

“Kocam beni terk etti. Yani daha doğrusu beni evden kovdu. Patronumla ilişkisi varmış. Âşık oldular. Birlikte bizim evimize taşındılar çünkü ev sadece kocamın adınaydı. Her şey çok hızlı oldu ve ben de olay çıkarmak ve... kaosa neden olmak istemedim. Çocukların iyiliği için.”

Jim yavaşça başını sallayarak onayladı. Kadının yüzüğüne bakıp kendininkiyle oynadı. Çıkarılması daha zor hiçbir şey yoktu.

“Kız mı oğlan mı?”

“İkisi de kız.”

“Bende de bir kız bir oğlan var.”

“Ben... insan istiyor ki... Ben onların...”

“Neredeler şimdi?”

“Babalarıyla birlikteler. Bu gece onları almam gerekiyordu. Yeni yılı birlikte karşılayacaktık. Ama şimdi... Ben...”

Cümlesini yarıda kesti. Jim düşünceli bir edayla başını salladı.

“Banka soygunundan gelecek paraya neden ihtiyacın vardı?”

Banka soyguncusunun yüzündeki çaresizlik, kalbindeki kaosu ele veriyordu. “Kirayı ödemek için. Altı bin beş yüz krona ihtiyacım vardı. Kocamın avukatı yaşayacak bir yerim olmazsa kızları benden almakla tehdit ediyordu.”

Jim kalp kırıklığından yere yığılmamak için tırabzana tutunmak zorunda kaldı. Empati biraz vertigoya benziyordu. Aksi hâlde çocuklarını kaybedeceğini düşündüğü için ihtiyaç duyduğu altı bin beş yüz. *Çocuklarını.*

“Kurallar, yasal düzenlemeler var, kimse çocuklarını öylece elinden alamaz. Sırf sen...” diye başladı, sonra vazgeçip sustu. “Ama *artık* alabilirler... sonuçta bir *banka* soydun ve...” Bir fısıltıya dönüşen sesi neredeyse tamamen susmak üzereydi. “Ah zavallı çocuk, neye bulaştın sen böyle?”

Kadın dilini hareket ettirmek, dudaklarını aralamak için kendini zorlamak mecburiyetinde kaldı çünkü bütün kasları çoktan pes etmiş gibiydi.

“Ben... Ben aptalın tekiyim. Biliyorum, biliyorum, biliyorum. Kocama sıkıntı çıkarmak istemedim, kızları öyle bir şeye maruz bırakmak istemedim, her şeyi kendim yoluna koyarım sandım. Ama tek yaptığım kaosa davetiye çıkarmak oldu. Benim suçum, hepsi benim suçum. Hemen şu an teslim olmaya hazırım, bütün rehineleri serbest bırakacağım, söz veriyorum, silah da hâlâ içeride, zaten gerçek bile değil...”

Jim bunun bir bankayı soyamak için şahane bir neden olduğunu düşünmeden edemedi: Sıkıntı çıkarmaktan korkmak. Karşısındakini kadını bir suçlu olarak görmeyi, ona kızını düşünmeden bakmayı denedi ama ikisini de beceremedi.

“Rehineleri serbest bırakıp teslim olsan bile hapse gireceksin. Silah gerçek olmasa da,” dedi hüznle ve elbette o silahın gerçek olduğunu anlayacak kadar uzun süredir polislik yapıyordu. Akli başında her insanın durumuna üzülecek olmasına rağmen kadının hiç şansı olmadığını farkındaydı. Banka soymanıza, ateşli silahlarla etrafta dolaşmanıza izin verilmez ve suçluları cezasız bırakamayız. Tabii yakalayabilirsek. O yüzden Jim o an oracıkta kadının ceza almamasının tek yolunun bunu yapmamak olduğuna karar verdi. Onu yakalamamak.

Merdiven sahanlığında etrafına baktı. Banka soyguncusunun arkasında kalan dairenin kapısında emlakçının ilanı vardı: *Satılık! ŞAHANE Hane Emlak Ofisi! Hangi ŞAHANE?* Jim ilana bir süre bakarak hafızasını yokladı.

“Çok tuhaf,” dedi sonunda.

“Tuhaf olan ne?” diye sordu banka soyguncusu.

“Şahane Hane Emlak Ofisi. Bu çok... salakça bir isim.”

“Olabilir,” diye onayladı banka soyguncusu, daha önce bunu hiç düşünmemişti.

Jim burnunu ovuşturdu.

“Belki de tesadüftür ama kısa bir süre önce komşu dairenin sahibi olan çiftle konuştum. Boşanıyorlarmış. Sebebi de biri kişniş seviyormuş, diğeri de seviyormuş ama o kadar da çok sevmiyormuş gibi bir şey. Belli ki gençsen ve internet çağındaysan yeterli bir sebep.”

Banka soyguncusunun dudakları kıvrılıp bir tebessüm oluşturmaya çalıştı.

“Artık kimsenin sıkılmaya tahammülü yok.”

Tüm bunlar içinde en kötüsünün, kendisiyle duygusal olarak uzlaşması en imkânsız meselenin kocasını hâlâ sevmesi olduğunu düşünüyordu. Bunu ne zaman hissetse sanki bedenindeki bütün damarlar patlayacakmış gibi oluyordu. Yaptığı onca şeye rağmen onu sevmekten, acaba hepsi kendi suçu muydu diye düşünmekten kendini alamadığını fark ettiğinde. Belki de yeterince eğlenceli değildi. Belki eğlenceli değilsen birinin seninle kalmasını beklemek mantıksızdı.

“Aynen öyle! Gençler için her şey hep aşkın o ilk coşkulu evresi gibi olmalı, hiçbir şey sıradan olamaz, odaklanma süreleri ışıltılı bir topun peşinden koşan kedi yavrusunununkinden farksız,” diye onayladı Jim birden heyecanlanarak. Sonra, “Neyse işte, ayrılıyorlarmış ve daireyi de satıyorlarmış. İçlerinden biri emlak ofisinin adını hatırlayamadı, sadece salakça bir isim olduğunu söyledi. Ne düşünüyorum, biliyor musun? Şahane Hane Emlak Ofisi. Gerçekten çok salakça bir isim!” dedi.

Emlakçının bulunduğu apartmanın kapısındaki ilanı, sonra da karşı daireyi işaret etti. Burası birden fazla aptalca isimli emlakçıyı kaldıramayacak kadar küçük bir kasabaydı. Hatta *KesAt* adındaki kuaför salonundan bir tane daha kaldırabilecek kadar bile büyük değildi.

“Özür dilerim, önemini anlayamadım,” dedi banka soyguncusu.

Jim kirli sakalını kaşıdı.

“Düşünüyordum da... emlakçı da içeride sizinle birlikte mi?”

Banka soyguncusu başıyla onayladı.

“Evet, herkesi delirtiyor. Pizzaları içeri götürmeye gittiğimde Roger’ı balkonun yanına dikip kendi de evin diğer ucuna gitmişti. Sonra da bir şeyleri bu kadar uzağa fırlatabilmenin açık plan sayesinde mümkün olduğunu söyleyerek anahtarlarını ona fırlattı.”

“Nasıl gitti peki?”

“Roger eğildi. Pencere az kalsın tuzla buz olacaktı,” dedi banka soyguncusu gülümseyerek. Jim, bunun dostane bir gülümseme olduğunu düşündü. Herhangi birinin canını yakmak isteyen birinin gülümsemesi değildi. Yeniden ilana baktı.

“Bilmiyorum... Belki de bu... komşu daireyi de aynı emlakçı satıyorsa belki anahtarları üzerindedir ve...”

Devamını getiremedi.

“Ne demek istiyorsun?” diye sordu banka soyguncusu.

Jim kendini toparladı, doğruldu ve boğazını temizledi.

“Demek istediğim şu ki şayet yan daireyi de aynı emlakçı satıyorsa ve anahtarlar üzerindeyse belki oraya saklanabilirsin. Diğer polisler yukarı çıktıklarında seni aramak için diğer evlerin kapılarını kırmaz. En azından ilk aşamada.”

“Neden ki?”

Jim omuzlarını silkti. “Çünkü o kadar da iyi değiliz. Herkes önce rehineleri dışarı çıkarmaya odaklanacak ve sen onlara kapıyı arkalarından kapamalarını söylersen herkes banka soyguncusunun... yani senin... hâlâ içeride olduğunu düşünecek. *Bu* evde. Sonra biz kapıyı kırıp içeri dalacağız ve senin burada olmadığını göreceğiz. Diğer kapıları öyle kafamıza estiği gibi kıramayız, büyük hadise olur. Bürokrasi falan, bilirsin. Önce rehineleri karakola götürüp tanık ifadelerini almamız gerekecek. Ne bileyim... belki sen de o zamana kadar dışarı çıkmanın bir yolunu bulabilirsin. Hem aslında ne var biliyor musun? Biri seni diğer dairede bulursa zaten orada yaşıyormuşsun gibi yapabilirsin! Sonuçta başından beri banka soyguncusunun erkek olduğu varsayımıyla hareket ediyoruz.”

Banka soyguncusunun gözleri hâlâ kocamandı ve anlamayarak bakıyordu.

“Neden?” diye sordu tekrar.

“Çünkü kadınlar normalde... böyle şeyler yapmaz,” dedi Jim olabildiğince diplomatik bir tavırla.

Kadın başını iki yana salladı.

“Hayır, yani, *neden*? Neden benim için böyle bir şey yapıyorsun? Sen bir polissin! Yani benim için böyle bir şey yapmaman gerek!”

Jim başını belli belirsiz öne doğru salladı. Ellerini pantolonuna sürttü, ardından bilekleriyle alnını sildi.

“Karım adamın tekinden bir alıntı yapıp dururdu. Neydi o? Yarın kıyamet kopacağını bilse bile elindeki elma ağacını dikeceğini söyleyen bir adam işte.”

“Çok hoşmuş,” diye fısıldadı banka soyguncusu.

Jim başıyla onayladı. Elinin tersiyle gözlerini sildi.

“Seni... yakalamak istemiyorum. Büyük bir hata yaptın, biliyorum ama... olur böyle şeyler.”

“Teşekkür ederim.”

“İçeri girip emlakçıdan diğer dairenin anahtarını istemelisin. Çünkü oğlumun sabrını yitirip içeri dalması uzun sürmez. O zaman da...”

Banka soyguncusu birkaç kez gözlerini kırptırdı.

“Pardon? Oğlun mu?”

“O da polis. Kapıdan içeri ilk o girecektir.”

Banka soyguncusu boğazının sıkıştığını, sesinin teklediğini hissetti.

“Cesur bir çocukmuş.”

“Cesur bir annesi vardı. Gerekirse onun için banka soyabilecek bir anne. Onunla tanıştığımda Tanrı’ya inanmıyordum bile. O güzeldi, ben değildim. O dans edebiliyordu, ben iki ayağımın üstünde bile zor duruyordum. İlk tanıştığımızda muhtemelen tek ortak noktamız, işlerimize bakış açımızdı. Elimizin erdiklerini kurtarabileceğimiz düşüncesi.”

“Ben kurtarılmayı hak ediyor muyum bilmiyorum,” diye fısıldadı banka soyguncusu.

Jim başıyla onaylamakla yetindi ve karşısındaki kadının gözlerinin içine baktı. Bütün yetişkinlik yaşamı boyunca kendini

adadığı mesleğinin prensiplerine aykırı bir şey yapmak üzere olan dürüst, makul bir adamdı.

“On yıl sonra gelip beni bul ve yanılıp yanılmadığımı söyle.”

Jim gitmek üzere arkasını döndü. Kadın duraksadı, güçlkle yutkundu, ardından da, “Bir dakika!” diye seslendi.

“Evet?”

“Acaba ben... Rehineleri serbest bırakma karşılığında talepte bulunmak için çok mu geç kaldım?”

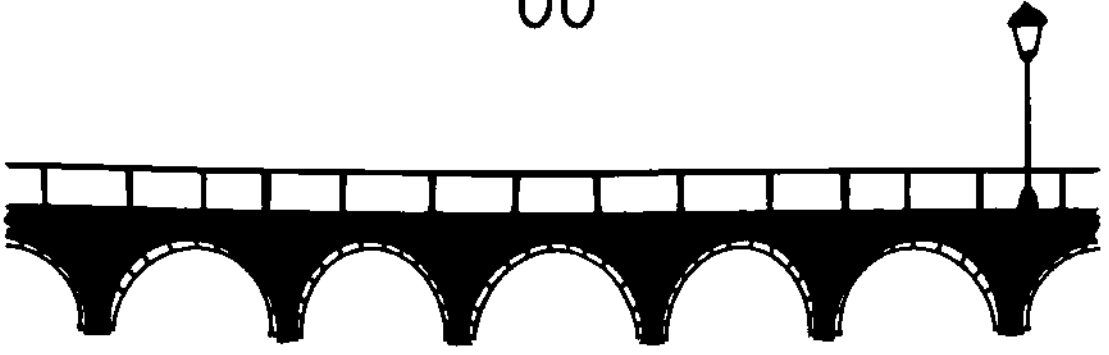
“Ne diyorsun?..”

Jim kaşlarını önce kaldırdı, sonra çattı. Önce şaşırmış, sonra neredeyse öfkelenmişti. Banka soyguncusu aklını toplamaya çalışıyordu.

“Havai fişek,” dedi sonunda. “İçeride yaşlı bir hanım var. Eskiden kocasıyla hep havai fişekleri izlerlermiş. Ama adam ölmüş. Kadını bütün gün rehin tuttum. Ona hiç değilse bir havai fişek gösterisi izletmek istiyorum.”

Jim sırtıttı. Başıyla onayladı.

Ardından da aşağı inip oğluna yalan söyledi.

Banka soyguncusu içeri geri döndü. Zeminde kan vardı ama şöminede ateş çatırdıyordu. Ro kanepede oturmuş, pizza yiyor ve Julia'yı güldürüyordu. Roger ve emlakçı plandaki ölçüler hakkında tartışıyordu. Gerçi Roger'ın artık evi almak gibi bir niyeti yoktu ama yine de "doğru bilgi edinmek çok ama çok önemliydi". Zara ve Lennart pencerenin önünde dikilmişlerdi. Zara bir dilim pizza yiyor, Lennart'sa onun yüzündeki tiksinti ifadesini izlerken keyifleniyordu. Zara ondan hoşlanmış gibi görünmüyordu, hem de hiç. Ama ondan nefret etmiş gibi de görünmüyordu. Lennart'sa kadının mükemmel olduğunu düşünür gibiydi.

Anna-Lena elinde bir tabakla tek başına dikiliyordu ama tabaktaki pizzaya el sürülmemişti ve soğudukça soğuyordu. Doğal olarak onu fark edip kanepeden kalkan Julia oldu. Yanına gidip, "İyi misin, Anna-Lena?" diye sordu.

Anna-Lena, Roger'a baktı. Tavşanın banyodan çıkışından beri hâlâ tek kelime etmemişlerdi.

"Evet," diye yalan söyledi.

Julia, rahatlatmaktan çok teşvik etmek ister gibi kadının kolunu tuttu.

“Neyi yanlış yaptığını düşünüyorsun bilmiyorum ama Roger kendini bir kazanan gibi hissetsin diye üst üste Lenart’ı tutman şimdiye kadar duyduğum en aptalca, en tuhaf ve en romantik şey!”

Anna-Lena çekinerek tabağındaki pizzayı dürttü.

“Roger’ın da terfi şansı olmalıydı. Hep bir sonraki yıl sıra ona gelecek diye düşündüm ama zaman, sandığından çok daha hızlı geçiyor. Onca yıl su gibi akıp geçti. Bazen biriyle beraber yaşadığında ve çocuk büyüttüğünde hayatın ağaca tırmanmaya benzediğini düşünüyorum. Bir yukarı bir aşağı, bir yukarı bir aşağı, her şeyle baş etmeye, iyi olmaya çalışıyorsunuz. Tırmanıyorsunuz, tırmanıyorsunuz, tırmanıyorsunuz ve yol boyunca birbirinizi doğru düzgün görmüyorsunuz bile. İnsan gençken fark etmiyor ama çocuk olunca her şey değişiyor ve bazen evlendiğin insanı bir daha hiç göremeyecekmişsin gibi geliyor. Artık her şeyden önce ebeveyn ve takım arkadaşı oluyorsunuz ve evli olmak öncelikler listesinde irtifa kaybediyor. Ama siz... eh, ağaca tırmanmaya ve yol üzerinde birbirinizi görmeye devam ediyorsunuz. Hep yaşamın böyle bir şey olduğunu, böyle olması gerektiğini düşündüm. Her aşamayı başarıyla geçmemiz gerektiğine inanıyordum. Kendi kendime de sürekli önemli olanın aynı ağaca tırmanmaya devam etmek olduğunu söylüyordum. Çünkü o zaman er ya da geç... kulağa biraz kendini beğenmişlik gibi gelecek... ama er ya da geç aynı dalda buluşacağımızı düşünüyordum. Sonra da orada el ele oturup manzarayı izleyebiliriz diyordum kendi kendime. Yaşlandığımızda öyle olacağını sanmıştım. Ama zaman, sandığından çok daha hızlı geçiyor. Roger’a hiç sıra gelmedi.”

Julia hâlâ onun kolunu tutuyordu. Artık teşvik etmekten çok rahatlatmak ister gibi.

“Annem hep kendim olduğum için asla özür dilemememi söylerdi. Bir konuda iyi olduğum için asla pişmanlık duymamamı.”

Anna-Lena pizzasından kararsızca bir ısırık aldı, ardından ağzı doluyken, “Bilge anne,” dedi.

Orada öyle sessizlik içinde dikildiler.

Derken bir gümbürtü duyuldu.

Bir kez. İki kez. Birkaç saniye sonra da ısıklar ve patlamalar geldi. O kadar çok ve o kadar peş peşelerdi ki saymak mümkün değildi. Pencereye en yakın duran Lennart olduğundan, “Bakın! Havai fişekler!” diye bağırان da o oldu.

Jim, havai fişekleri almaya genç memurlardan birini göndermişti. Köprünün hemen yanından ateşliyordu. Lennart, Zara, Julia, Ro, Anna-Lena, Roger ve emlakçı balkona çıktılar. Orada durup hayretle izlediler. Öyle içler acısı küçük maytaplardan da değildi hem, her biri farklı renkte, yağmur oluşturacak şekilde patlayan gerçek havai fişeklerdendi. Tam paket. Çünkü şansa bakın ki Jim de havai fişekleri seviyordu.

Banka soyguncusu ile Estelle mutfak penceresinden kol kola izlediler havai fişekleri.

“Knut buna bayılırdı,” dedi Estelle başını sallayarak.

“Umarım sen de sevmişsinizdir,” diyebildi banka soyguncusu.

“Çok sevdim, güzel yavrum, hem de çok. Teşekkür ederim!”

Banka soyguncusu burnunu çekerek, “Hepinize yaşattıklarım için çok özür dilerim,” dedi.

Estelle mutsuzlukla dudaklarını astı.

“Belki her şeyi polise açıklayabiliriz, ha? Onlara her şeyin bir yanlış anlama olduğunu söyleriz?”

“İşe yarayacağını sanmıyorum.”

“Belki bir şekilde kaçabilirsin? Bir yerlere saklanırsın?”

Estelle şarap kokuyordu. Göz bebekleri odağını hafiften yitirmişti. Banka soyguncusu tam cevap verecekken Estelle ne kadar az şey bilirse onun için o kadar iyi olacağını düşündü. Böylece polis tarafından sorgulandığında onu korumak için yalan söylemesine gerek kalmazdı. O yüzden de, “Hayır, bunun da işe yarayacağını sanmıyorum,” dedi.

Estelle elini kaldırdı. Yapabileceği pek bir şey yoktu. Havai fişekler güzeldi, Knut onlara bayılırdı.

Gösteri sona erince banka soyguncusu oturma odasına geçti, diğerleri de balkondan içeri girdi. Banka soyguncusu emlakçıya çaktırmadan onunla konuşmak istediğini işaret etmeye çalıştı ama emlakçı Roger’la daireyi almak isterlerse Julia ve Ro’nun ödemesi gereken ücret konusunda tartıştığı için ne yazık ki başarılı olamadı.

“Peki, o zaman! *Peki!*” diye çıkıştı emlakçı sonunda. “Biraz daha indirim yapabilirim ama *sadece* iki hafta içinde diğer daireyi de satışa çıkarmam gerektiği için. Burayla arasında rekabet olsun istemiyorum!”

Roger, Julia ve Ro başlarını aynı anda yana eğince birbirlerine çarptılar.

“Hangi... diğer daire?” diye sordu Roger.

Emlakçı bunu ağzından kaçırdığı için kendine öfkelenerek boğazını temizledi.

“Karşıdaki daire, asansörün diğer tarafındaki. Henüz internet siteme koymadım çünkü aynı anda iki daireyi satışa çıkarırsanız ikisinin de fiyatı düşer, bütün iyi emlakçılar bunu bilir. Diğer daire de bunun aynısı ama gömme dolabı biraz daha küçük. Ama her nedense telefon sinyali mükemmel çekiyor ve görünüşe bakılırsa bugünlerde bu, insanlar için acayip önemli. Dairenin sahibi olan çift ayrılıyor. Ofisimde korkunç bir kavgaya tutuştular. Dairedeki bütün mobilyaları aldılar,

geriye sadece bir meyve sıkacağı kaldı. Doğrusu ikisinin de onu neden istemediğini anlayabiliyorum çünkü sahiden de *berbat* bir rengi var...”

Emlakçı uzun uzun zırvalamaya devam etti ama artık kim-senin kulağı onda değildi. Roger ve Julia önce birbirlerine, ardından banka soyguncusuna, sonra da emlakçıya baktılar.

Julia sırf emin olmak için, “Bir dakika, sen şimdi komşu daireyi de satacağını mı söylüyorsun? Asansörün diğer tarafında olanı? Ve... şu anda orada kimse yaşamıyor, öyle mi?” diye sordu.

Emlakçı zırvalayıp durmayı bırakarak onun yerine kafasını onaylar gibi sallamaya başladı. Julia banka soyguncusuna baktı ve elbette ikisi de tastamam aynı şeyi düşünüyordu: Tüm bu karmaşadan sıyrılmak için muhtemel bir çözüm.

Julia ümitli bir tebessümle, “Diğer dairenin anahtarları yanında mı?” diye sordu. Bunun yaşadıkları her şey için mükemmel bir son olacağına tamamen ikna olmuştu.

Ne yazık ki emlakçı, Julia’ya bu dünyanın en saçma sorusuymuş gibi baktı. “Neden yanımda olsun ki? İki haftaya kadar satışa çıkarmayacağım bir daire sonuçta. İnsanların anahtarlarını sırf eğlence olsun diye üzerimde taşıdığımı mı sanıyorsun? Ben senin bildiğin emlakçılara benzemem!”

Roger iç çekti. Julia ondan daha da derin bir iç çekti. Banka soyguncusu nefes bile almıyordu. İçindeki umutsuzluk kuyusuna baş aşağı çakılmakla meşguldü.

“Bir keresinde bir yasak ilişkim olmuştu!” dedi Estelle dairenin diğer ucundan, neşeli bir sesle. Mutfakta bir şişe daha şarap bulmuştu.

“Şimdi olmaz, Estelle,” dedi Julia ama ihtiyar kadın ısrarcıydı. Çakırkeyif olduğu inkâr edilemezdi çünkü dolapta zaten

yaşını başını almış bir hanımefendiye fazlasıyla yetecek kadar şarap bulmuşlardı.

“Bir keresinde bir *yasak ilişkim* olmuştu!” diye tekrarladı gözlerini banka soyguncusuna dikerek. Banka soyguncusu böyle başlayan bir hikâyenin muhtemel detayları konusunda gerildiğini hissetti. Estelle şarap şişesini hafifçe savurarak devam etti: “Kitapları seven bir adamdı. Ben de severdim ama kocam sevmezdi. Knut müzikten hoşlanırdı. Yani müzik de güzel tabii ama *aynı şey* değil, öyle değil mi?”

Banka soyguncusu kibarca başını iki yana salladı.

“Değil. Ben de kitap insanıyım.”

“Seni görür görmez anlamıştım zaten! İnsanların sadece anlatılara değil masallara da ihtiyacı olduğunu anlıyor gibisin. Daha içeri girdiğin anda hoşlandım senden, biliyor musun? Silah milah derken işleri biraz berbat ettin ama herkes hayatının bir döneminde sıçıp batırmaz mı? Bütün ilgi çekici insanlar en az bir kere gerçekten aptalca denebilecek bir şey yapmıştır! Mesela ben Knut’tan habersiz yasak bir ilişki yaşadım. Tıpkı benim gibi kitapları seven bir adamla. Şimdi ne vakit bir şey okusam ikisini birden düşünüyorum çünkü o adam bana bir anahtar verdi ve ben Knut’a o anahtarı sakladığımı hiç söylemedim.”

“Lütfen, Estelle, şu an başka...” diye araya girmeye çalıştı Julia ama Estelle ona aldırmadı. Bir elini kitaplıkta gezdirdi. Komşusuyla asansördeki son karşılaşmalarından birinde adam ona bir erkek tarafından yazılmış çok kalın bir kitap vermişti. Birkaç yüz sayfa ileride bir satırın altını çizmişti: *Aşka düşene kadar hepimiz uykudayızdır*. Estelle de ona bir kadının yazdığı, dolayısıyla bir şeyler anlatmak için yüzlerce sayfaya ihtiyaç duymayan bir kitap vermişti. Kitabın başlarına yakın bir noktada Estelle’in de altını çizdiği bir cümle vardı: *Aşk senin var olmanı arzulamaktır*.

Parmakları bir şey arar gibi değil, daha ziyade rüyadaymış gibi raftaki kitapların sırtında gezindi. Rafın ortalarından bir

kitap düştü yere. Sanki Estelle bilerek yapmış gibi değil de sırf tırnakları sırtına değdiği için düşmüş gibi. Kitap zemine çarptı ve sayfaları açıldı. Arasından bir anahtar düşüp parke zeminde tıngırdadı.

Soluk soluğa kalan Estelle'in göğsü yükselip alçalıyordu. Sözlerine devam ederken belki sesi biraz kayıyordu ama gözleri berraktı: "Knut hastalanınca evi kızımızın üstüne yaptık. Belki çocuklarıyla birlikte buraya taşınmak ister diye düşünmüştüm ama belli ki aptalca bir fikirmiş. Burada yaşamak istemediler. Kendi yaşamları, kendilerine ait bir yerleri vardı. O zamandan beri de burada tek başımayım ve... eh, gördüğünüz gibi... benim için çok büyük burası. Bir insanın burada tek başına yaşaması mantıklı değil. Kızım da o yüzden burayı satıp bana daha küçük, çekip çevirmesi daha kolay bir ev almamız gerektiğini söyledi. Ben de bir sürü emlakçıyı aradım ama hepsi Yılbaşı bu kadar yaklaşmışken ev gösterimi yapmanın pek olağan olmadığını söylediler ama ben istedim ki... yani, ne bileyim, yılın bu zamanı yanımda birilerinin olması iyi olur diye düşündüm. O yüzden de emlakçı gelmeden önce çıkıp gösterim başladığında geri geldim ve potansiyel alıcılardan biri gibi davrandım. Evi kimin alacağını görmeden satmak istemedim. Çünkü burası sadece bir daire değil, burası benim evim ve sadece gelip geçecek, ondan para kazanacak birilerine satmak istemiyorum onu. Tıpkı benim gibi burada yaşamayı sevecek birileri alsın istiyorum. Belki gençlerin bunu anlaması zordur."

Bu doğru değildi. O dairede bunu ta yüreğinde hissetmeyen bir kişi bile yoktu. Ama emlakçı boğazını temizledi.

"Yani... kızın işi bana verdiğinde aradığı ilk insan değil miydin?"

"Ah, hayır. Seni aramaya mecbur kalmadan önce *bütün* emlakçıları tek tek aradı. Ama bak her şey nasıl sonuçlandı!" Estelle gülümsedi.

Emlakçı ceketinin ve egosunun tozlarını silkeledi.

“Yani bu anahtar...” diye söze girdi banka soyguncusu. Gözleri anahtardaydı ama olanlara hâlâ inanamıyordu.

Estelle başıyla onayladı.

“Yasak ilişkim. Asansörün diğer tarafındaki o dairede yaşıyordu. Orada öldü. Daire satışa çıkarıldığında gidip kitaplığının önünde durdum ve Knut’tan önce onunla tanışsam neler olurdu diye düşündüm. İnsan yaşlandığında böyle şeyler yapabiliyor, hayal dünyasında küçük gezintilere çıkabiliyor. Daireyi genç bir çift aldı. Kilidi değiştirmediler.”

Julia boğazını temizledi, afallamıştı.

“Sen... Affedersin, Estelle ama sen nereden biliyorsun?”

Estelle mahcup bir tebessümle karşılık verdi.

“Ara sıra... ama yani kapıyı kesinlikle ardına kadar *açmadım* elbette, ben suçlu değilim ama bazen... anahtar hâlâ uyuyor mu diye kontrol ediyordum. Uyuyor. Genç çiftin ayrılmasına da hiç şaşırmadım ayrıca, gerçekten. Çünkü dolapta sigara içerken sık sık tartıştıklarını duyuyordum. O kısımda duvarlar biraz ince de. İnsan neler neler duyuyor. Bazıları Stockholmlülere bile şok eder, öyle diyeyim.”

Banka soyguncusu kitabı rafa geri koydu. Anahtarı avucunda sımsıkı tuttu. Ardından diğerlerine dönüp, “Ne diyeceğimi bilemiyorum,” diye fısıldadı.

“Bir şey deme. Git ve her şey sona erece kadar diğer dairede saklan. Sonra eve, kızlarının yanına dönersin,” dedi Estelle.

Yumruğunu açtığında anahtar banka soyguncusunun bir türlü sabit tutamadığı elinde dans etti.

“Geri dönebileceğim bir evim yok. Kirayı ödeyemedim. Ayrıca sizden polise benim yüzümden yalan söylemenizi istemem. Size benim kim olduğumu, nerede saklandığımı bilip bilmediğinizi soracaklar ve ben sizin benim için yalan söylemenizi istemiyorum!”

“Elbette senin için yalan söyleyeceğiz,” diye haykırdı Ro.

“Sen bizi kafana takma,” dedi Julia tatlılıkla.

“Hem zaten hiçbirimizin yalan söylemesine gerek yok,” dedi Roger. “Aptalı oynasak yeter.”

“Evet, o zaman ortada bir sorun yok, değil mi? Çünkü *bu* hiçbirinizi o kadar da zorlayacak bir şey değil!” dedi Zara. Ama ilk kez aslında hakaret etmek niyetinde değildi, sadece ağzından öyle çıkmıştı.

Anna-Lena başını nazikçe öne doğru salladı.

“Roger haklı. Sadece aptalı oynamamız gerek. Maskeyi hiç çıkarmadığınızı, dolayısıyla eşkâl de veremeyeceğimizi söyleriz.”

Banka soyguncusu itiraz etmeye çalıştı. Ona fırsat vermediler. Derken kapı tıklatıldı. Roger kapıya gidip delikten baktı ve Jim’in dışarıda dikildiğini gördü. Roger, asıl sorunun ne olduğunu o zaman fark etti.

“Kahretsin. Şu polis memuru merdivenlerde, o seni görmeden karşı daireye nasıl geçeceksin ki? Bunu hiç düşünmedik!” diye haykırdı.

“Belki adamın dikkatini dağıtabiliriz?” diye önerdi Julia.

“Ben gözüne limon sıkabilirim!” diye onayladı Ro.

“Onu ikna etmeyi de deneyebiliriz, olmaz mı?” diye sordu Estelle umutla.

Anna-Lena yine yüksek sesle düşünerek, “Hepimiz aynı anda dışarı akın edersek kafası karışır!” dedi.

“Çıplaklık! Karşılarında çıplak biri olduğunda insanların kafası daha çok karışır!” dedi Lennart uzmanlığını konuşturarak.

Zara hemen yanındaydı ve Lennart muhtemelen Zara’nın ona aptalın teki olduğunu söylemesini bekliyordu ama Zara, “Belki ona rüşvet verebiliriz. Polise yani. Çoğu adam satın alınabilir,” dedi.

Lennart elbette aslında “çoğu *insan*” da denebileceğini, “çoğu *adam*” demesine gerek olmadığını fark etti ama yine de

ekibin bir parçası olmaya çalışmasının hoş bir davranış olduğunu düşündü.

Banka soyguncusu uzunca bir süre elinde anahtarla onlara Jim'den bahsedip bahsetmemeyi düşündü ama sonunda dalgın bir tavırla, "Hayır. Eğer size nasıl kaçacağımı söylersem polis sizi sorguladığında yalan söylemek zorunda kalırsınız. Ama şimdi buradan çıkıp aşağı inerseniz gerçeği söyleyebilirsiniz: Siz kapıyı arkanızdan kapadığınızda ben hâlâ içerideydim. Ondan sonrasında bana ne olduğunu bilmiyorsunuz," dedi.

Hepsi (Zara hariç hepsi) itiraz etmek ister gibi baktılar ama sonunda hepsi (Zara dâhil hepsi) başlarını onaylarcasına salladı. Estelle kalan pizzaları streçle sarıp buzdolabına koydu. Bir kâğıda telefon numarasını yazıp banka soyguncusunun cebine yerleştirdi ve, "Kendini kurtardığında bana mesaj gönder. Aksi hâlde endişelenirim," diye fısıldadı. Banka soyguncusu ona söz verdi. Ardından rehineler daireden çıktılar. En son çıkan Roger oldu. Kapıyı arkasından dikkatle kapayıp kilidin yerine oturduğundan emin oldu. Jim rehineleri aşağı yönlendirirken Jack de onları sorgu için karakola götürecek polis arabalarına kadar geçirmek üzere aşağıda bekliyordu.

Jim merdivende bir süre tek başına kaldı ve Jack yukarı çıkana kadar bekledi.

"Banka soyguncusu şu an hâlâ içeride mi? *Emin misin, baba?*" diye sordu Jack.

Jim, "Yüzde yüz," diye karşılık verdi.

"Güzel! Ara bulucu birazdan ona telefon edecek ve onu kendi isteğiyle dışarı çıkması için ikna etmeye çalışacak. Başaramazsa kapıyı kırmamız gerekecek."

Jim başıyla onayladı. Jack etrafına bakındı, ardından asansörün yanına çömelerek yerdeki bir kâğıt parçasını aldı.

“Bu ne?”

“Resme benziyor,” dedi Jim.

Jack kâğıdı cebine koydu. Saate baktı. Ara bulucu aramayı gerçekleştirdi.

Şu özel telefon zimbirtısı pizza kutularından birinin içine tıkıştırılmıştı. Onu bulan Ro oldu. Pizza kutusundan telefon çıkmasının garip olduğunu düşündü, telefonu bir kenara koydu ve çok aç olduğundan bu konuya kafa yormadan önce bir şeyler yemenin daha iyi olacağına karar verdi. Yemeyi bitirdiğindeyse telefon aklından tamamen çıkmıştı. Bir sürü şey olup bitmişti, havai fişekler ve diğer mevzular falan. Tabii Ro’nun ne kadar dalgın olabileceğini anlamak için belki de onu tanımanız gerekir. Gerçi belki de kendi pizzasını bitirdikten sonra diğer kutuları teker teker açıp diğerlerinden kalanları yediğini bilmeniz de yeterli olabilir. O noktada Roger, Ro’ya dönüp hiç endişelenmemesini, iyi bir ebeveyn olacağından artık kesinlikle emin olduğunu, çünkü iyi ebeveynlerin tıpkı onun yaptığı gibi diğer insanlardan kalan yemekleri yediğini söyledi. Bu sözler Ro için o kadar anlamlıydı ki birden gözyaşlarına boğuldu.

Böylece telefon da kanepenin yanında bir buz kalıbının üzerindeki örümcek kadar sarsak duran üç ayaklı sehpanın üstünde öylece kalakaldı. Bütün rehineler gittikten sonra banka soyguncusu silahını telefonun yanına bıraktı. Öncesinde dikkatle temizlemişti elbette çünkü Roger polisin olay yerinde nasıl parmak izi bulduğuna dair bir belgesel izlemişti. Kar maskesini de ateşe attı çünkü Roger aksi hâlde polislerin DNA ve bir sürü başka şey bulabileceğini söylemişti.

Banka soyguncusu kapıdan çıktı. Jim sahanlıkta tek başına duruyordu. Kısacık bir an birbirlerine baktılar. Kadın minnettar, adam stresliydi. Banka soyguncusu ona anahtarı gösterdi. Jim rahat bir nefes verdi.

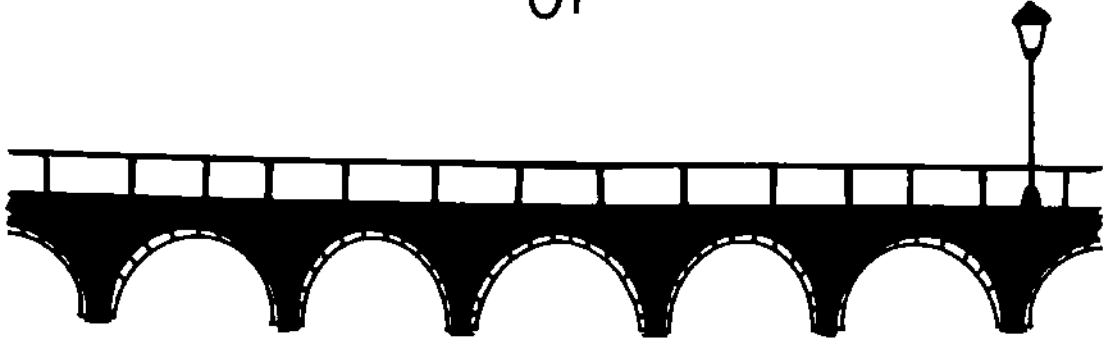
“Acele et,” dedi.

“Sadece şunu söylemek isterim ki... Kimseye benim için yaptıklarından bahsetmedim. Sorguya alındıklarında kimsenin benim için yalan söylemesini istemedim,” dedi banka soyguncusu.

Jim başıyla onaylayarak, “Güzel,” dedi.

Banka soyguncusu gözlerindeki nemden kurtulmak istedi ama boşunaydı çünkü aslında birinden onun için yalan söylemesini istediğinin tabii ki farkındaydı. Hem de hiç kimse için söylemediği kadar büyük bir yalan. Ama Jim onun özür dilemesine izin vermedi. Onu asansöre doğru ittirip, “İyi şanslar!” diye fısıldadı.

Banka soyguncusu komşu daireye girip kapıyı ardından kilitledi. Jim sahanlıkta bir süre tek başına kaldı, ki bu zamanı da karısını düşünmek ve onunla gurur duyduğunu ummak için kullandı. Ya da en azından sahiden kızmadığını. Bütün rehineler karakola doğru güvenle yola çıktıktan sonra Jack de basamakları koşarak çıktı. Sonra ara bulucu aramayı yaptı ve silah yere düştü.

Karakolda Jim, Jack'e gerçeği anlatıyor. Gerçeğin tamamını. Oğlu öfkelenmek istiyor, Jim oğlunun öfkelenecek vakti olmadığına dertleniyor ama Jack iyi bir evlat olduğundan şu an öfkelenmek yerine yeni bir plan yapmaya çalışmakla meşgul. Tanıkları karakolun arka kapısından gönderdikten sonra ön taraftaki ana girişe doğru ilerlemeye başlıyor.

"Bunu yapmak zorunda değilsin, evlat, ben de gidebilirim," diyor Jim kederle. Kendini tutup, *Sana yalan söylediğim için özür dilerim ama sen de içten içe doğru olanı yaptığımı biliyorsun,* dememeyi başarıyor.

Jack başını sertçe sallayarak reddediyor.

"Hayır, baba. Burada kal."

Kendini tutup, *Zaten başımıza yeterince dert açtın,* dememeyi başarıyor. Sonra binanın ön tarafındaki basamaklara çıkarak bekleyen muhabirlere bilmeleri gereken her şeyi söylüyor. Bu operasyondan tamamen kendisinin sorumlu olduğunu ve zanlıyı ellerinden kaçırdıklarını. Adamın şu an nerede olduğunu kimsenin bilmediğini.

Muhabirlerden bazıları "polisins yetersizliği"yle ilgili suçlayıcı sorular sormaya başlarken diğerleri de sırtarak notlar alıyor. Birkaç saat içinde gazete ve blog yazılarında Jack'i yerden yere vurmaya hazırlar. Utanç ve başarısızlık yalnızca Jack'e ait, başka biri suçlanmasın diye hepsini kendi üstleniyor. Babasıysa karakolun içinde yüzünü ellerine gömmüş oturuyor.

Ertesi gün erken saatlerde, tam da Yılbaşı gününde Stockholmlü dedektifler geliyor. Bütün tanık ifadelerini okuyup Jack ve Jim'le görüşüyor, kanıtları tek tek gözden geçiriyorlar. Sonra da bulaşık deterjanı reklamlarındakinden bile daha kurumlu seslerle homurdanıyor, bundan daha fazlasını yapacak kaynakları olmadığını dile getiriyorlar. Rehine krizinde yaralanan olmadı, soygunda çalınan bir şey olmadı, dolayısıyla ortada kurban falan yok. Stockholmlülerin kaynaklarını gerçekten ihtiyaç duyulan yerlerde kullanmaları gerekiyor. Üstelik bugün Yılbaşı. Kim Yılbaşı'nı böyle küçük bir kasabada kutlamak ister ki?

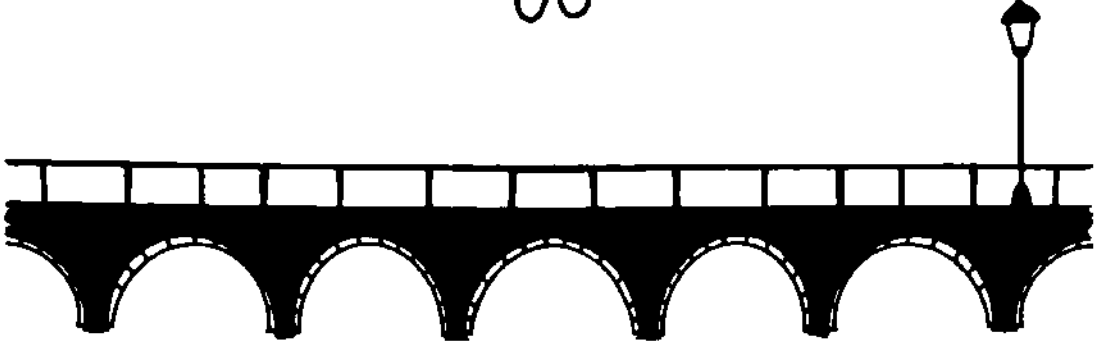
Stockholmlüler eve dönmek için acele edecek, Jack ve Jim de onların arabayla uzaklaşmasını izleyecek. Muhabirler o zamana kadar çoktan karakolun önünü boşaltıp bir sonraki hikâyelerinin peşine düşmüş olacaklar. Her zaman boşanma noktasına gelen bir ünlü çıkar sonuçta.

"Sen iyi bir polissin, evlat," diyecek Jim başını yerden kaldırmadan. *Ama ondan da öte iyi bir insansın*, diye eklemek istese de cesaret edemeyecek.

Jack bulutlara sırtarak bakıp, "Sen her zaman o kadar da iyi bir polis değilsin, baba," diyecek. *Ama geri kalan her şeyi senden öğrendim*, diye eklemek isteyecek ancak sözcükler ağzından bir türlü dökülmeyecek.

Eve gidecekler. Televizyon izleyecekler. Birlikte birer bira içecekler.

Bu da onlara yetecek.

Karakolun arkasındaki basamaklarda Estelle herkesi sırayla kucaklıyor. (Çantasını uzatarak onu engelleyen ve harekete geçtiğinde önünden hızla kaçan Zara dışında tabii.)

“Şunu belirtmek isterim ki ille rehin alınacaksam sizlerden daha iyi refakatçiler bulamazdım.” Estelle hepsine tek tek gülümsüyor. Zara’ya bile.

“Sen de gelip bizimle kahve içmek ister misin?” diye soruyor Julia.

“Hayır, hayır, eve gitmem gerek,” diyor Estelle gülümseyerek. Sonra birden ciddileşip emlakçıya dönüyor. “Fikrimi değiştirdiğim ve daireyi satmana izin vermediğim için gerçekten çok özür dilerim. Ama orası... ev.”

Emlakçı omuzlarını silkiyor.

“Bence iyi bile oldu aslında. İnsanlar emlakçıların tek istediğinin satmak, satmak, satmak olduğunu zannederler ama bir şey var... Nasıl ifade etsem bilemiyorum...”

Lennart onun bulamadığı sözcükleri dile getiriyor: “Bütün dairelerin satılık olmamasında romantik bir yan var.”

Emlakçı başıyla onaylıyor. Estelle mutlulukla birkaç derin nefes alıyor. Julia ve Ro’yla komşu olacak, asansörün diğer tarafındaki dairede oturacaklar ve asansörde Julia’yla kitap değiş tokuşu yapabilecekler. Estelle’in ona vereceği ilk kitap, en

sevdiği şairin kitabı. Bir sayfanın ucunu katlayacak, bildiği en iyi sözlerden bazılarının altına çizicek.

*"Hiçbir şey olmamalı sana
Hayır, diyorum ki aslında
Her şey gelmeli senin başına
Ve muhteşem olmalı hepsi"*

Julia, Estelle'e farklı bir edebi tür verecek bunun karşılığında. Stockholm gezi rehberi.

Ro her şeye rağmen sonunda babasını kaybedecek, her hafta ziyaret edecek onu, babası hâlâ dünyada ama çoktan cennete ait artık. Ro'nun annesi onun kaybıyla baş edecek gücü bulacak çünkü başka bir adam ona hayatın devam ettiğini hatırlatacak. O adamı bizzat Julia doğuracak. Elleri Ro'nun parmaklarını öyle sıkı sarıyor olacak ki o an, hemşireler iki anneye de ağrı kesici vermek zorunda kalacak. Birine doğumdan önce, birine de sonra.

Ro, çocuğun yanında uyuyacak. Bembeyaz çarşafların üzerinde hiç kıpırdamadan, hiç korkmadan. Çünkü onun uğruna dağları aşabilir, her şeyi yapabilir. Gerekirse banka bile soyabilir. İkisi de iyi birer ebeveyn olacak. Ro ve Julia. Hiç değilse yeterince iyi.

Julia şeker saklamaya devam edecek ve Ro'nun kuşlarının kalmasına da izin verilecek. Maymun ve kurbağa kuşlara bayılacak, her gün ziyarete gelecekler ve Julia onlara dünyanın parasını teklif etse bile kafesin kapağını açık bırakmayacaklar. Julia ve Ro tartışacak, sonra barışacak. Tek yapmanız gereken, barışmak konusunda diğerinden daha iyi olmak. Yüksek sesle bağırarak ve daha da yüksek sesle gülecekler. Barıştıklarında

duvarlar sallanacak ve Estelle dolabın içinde utanca kapılacak. Aşkları bir çiçek dükkânı olmaya devam edecek.

Karakolun önünde Zara başka birinin daha ona sarılmaya çalışmasından korkarak hızla caddeye iniyor. Lennart da aceleyle peşinden seğirtiyor.

“Ortak taksiye ne dersin?” diye soruyor sanki bu önerdiği şey anarşinin tam tanımını değilmiş gibi.

Zara hayatında hiç ortak taksiye ya da uzun bir süredir başka herhangi bir şeye binmemiş gibi bakıyor. Ancak uzun bir duraksamadan sonra mırıldanıyor: “Öyle bir şey yaparsak sen öne oturursun. Ayrıca dikiz aynasından bir sürü bok püsür sarkan bir arabaya da binmek yok. Bu evrimsel bir çıkmaz.”

Anna-Lena hâlâ basamaklarda oturuyor. Roger da gayretle onun yanına çöküyor. Ona neredeyse dokunacak kadar yakınına. Anna-Lena parmaklarını onunkilere doğru uzatıyor. Özür dilemek istiyor. Roger da öyle. Bunca zaman ağaçlara tırmanıp durduktan sonra söylemesi sandığınızdan çok daha zor bir söz bu.

Anna-Lena artık iyice kararmış gökyüzüne bakıyor. Aralık ayının hiç insafı yok. Ama IKEA’nın hâlâ açık olduğunu biliyor. Oradan bir yerden ışık geliyor.

“İstersen gidip bahsettiğimiz şu mutfak tezgâhına bakabiliriz,” diye fısıldıyor.

Kocasının başını iki yana salladığını görünce paramparça oluyor. Roger uzun zaman bir şey demiyor. Fikrini değiştirip duruyor.

“Ben de belki başka bir şey yaparız diye düşünmüştüm,” diye mırıldanıyor sonunda.

“Ne gibi?”

“Sinema mesela. Belki. Sen de istersen.”

Anna-Lena'nın hâlâ oturuyor olması gayet yerinde çünkü aksi hâlde bunu duyduktan sonra oturmak zorunda kalacaktı.

Gidip uydurulmuş bir şeyler izliyorlar. Çünkü insanlar bazen hikâyelere de ihtiyaç duyar. Salonun karanlığında el ele tutuşuyorlar. Anna-Lena için eve dönmek gibi bir his bu. Roger içinse yanındakine yetebilmek.

Estelle bir telaş evine dönüyor. Yolda kızını arayıp ona endişelenmemesini söylüyor. Ne rehine krizi konusunda ne de annesinin koca bir evde tek başına yaşaması konusunda. Çünkü artık yalnız değil. Estelle'in sigarayı bırakması gerekecek çünkü dairedaki odalardan birini kiralayan genç kadın onun dolapta sigara içmesine müsaade etmeyecek.

Aslında detayına girerek genç kadın Estelle'in kızından bütün evi kiraladı, sonra Estelle de ondan bir oda kiraladı. Aynı paraya: altı bin beş yüz kron. Buzdolabının kapağında buruş buruş olmuş bir maymun, kurbağa ve elk resmi asılı. Estelle, Jim kahve almaya çıktığında sorgu odasından çaldı resmi. Maymun ve kurbağa iki haftada bir her sabah anneleriyle birlikte Estelle'in mutfağında kahvaltı edecek. Uzun yıllar boyunca yılın son gecesi hep birlikte pencereden havai fişekleri izleyecekler. Derken kaçınılmaz olarak Estelle'in Knut'suz son gecesi ve geri kalan herkesin de Estelle'siz ilk gecesi gelip çatacak.

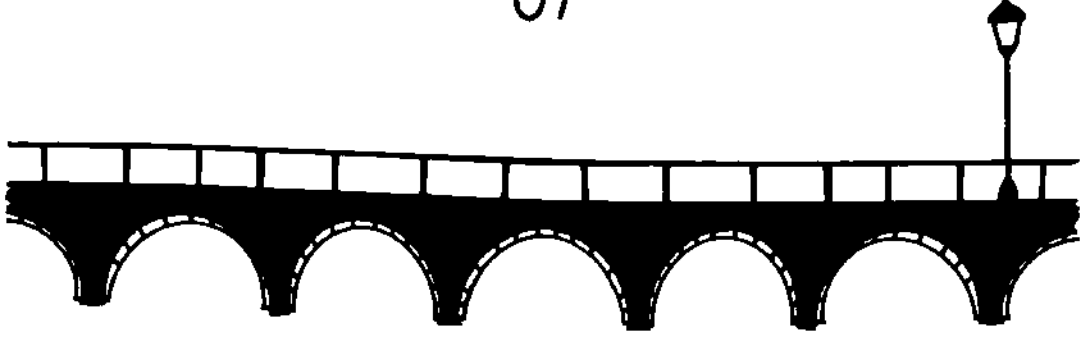
Cenazesinde Ro mezar taşına yazılması için bir öneri atacak ortaya: "Burada yatan Estelle, şarabını kesinlikle çok severdi!" Julia, Ro'nun kaval kemiğine bir tekme savuracak ama tekme o kadar da sert olmayacak. Oradan yürüyerek ayrılırlarken oğulları ikisinin elini tutacak. Julia ihtiyar kadının kitaplarını ömrünün sonuna kadar saklayacak. Şarap şişelerini de. May-

mun ve kurbağa birer genç kız olduklarında dolapta gizlice sigara içecekler.

Estelle cennete benzer bir yerde bir adamla müzik dinleyip bir diğeriyle edebiyat sohbetleri yapacak. Bunu çoktan hak etti.

Ha, doğru. Buradan çok da uzakta olmayan bir apartmanın bodrumundaki depolama alanında, bir anda banka soyguncusuna dönüşen iki kız çocuğu annesinin bir zamanlar yapayalnız ve korku içinde uyuduğu yerde, rehine krizinden sonraki gün hâlâ bir koli battaniye var. Yılbaşı'ndan sonra bambaşka bir yerdeki tamamen farklı bir banka soyulmadı çünkü silahını oradaki battaniyelerin altına saklayan şahıs bütün depolama alanını alt üst etti, bağırıp çağırdı, silahı bulamadığı için küfürler savurdu. Hangi duygusuz alçak bir insanın *silahını* çalardı ki?

Aptallar.

O fis penceresinin dış tarafı karla dolu. Psikolog telefonda babasıyla konuşuyor. “Canım Nadia’m, minik kuşum benim,” diyor babası ana dilinde çünkü kuş o dilde daha güzel bir kelime. “Ben de seni seviyorum, baba,” diyor Nadia sabırla. Babası eskiden hiç böyle konuşmazdı ama bilgisayar programcılar hayatlarının ilerleyen dönemlerinde meğer şair kesiliyormuş. Nadia ertesi gün onu ziyaret etmek üzere yola çıktığında arabayı dikkatli süreceğine dair babasına tekrar tekrar söz veriyor ama babasına kalsa hâlâ en iyisi onun gelip Nadia’yı alması. Babalar ve kızları işte. Psikologlar bile bunu tam olarak çözemiyor.

Nadia telefonu kapıyor. O sırada kapı tıklatılıyor. Sanki kapıya dokunmak istemeyen biri şemsiyenin ucuyla vurmuş gibi bir ses. Kapıda Zara duruyor. Elinde bir mektup var.

“Merhaba? Affedersin, ben sanmıştım ki... Bu saat için randevumuz mu vardı?” diye soruyor Nadia önce ajandasını karıştırıp sonra saate bakmak için telefonuna dönerken.

“Hayır, ben sadece...” diyor Zara sessizce. Şemsiyenin metal çubuklarının usulca titreşmesi onu ele veriyor. Nadia fark ediyor.

“Buyur, gel içeri,” diyor kaygıyla.

Zara’nın gözlerinin altı incecik çatlaklarla dolu, tutmak zorunda kaldığı ve nihayet patlamanın eşiğine gelmiş olan her şey yıpratmış gibi onu. Birkaç dakika boyunca köprüdeki

kadın tablosuna baktıktan sonra, "İşini seviyor musun?" diye soruyor Nadia'ya.

"Evet," diyor Nadia tedirginlikle.

"Mutlu musun?"

Nadia uzanıp ona dokunmak istiyor ama kendini tutuyor.

"Evet, mutluyum, Zara. Her an, her saniye değil ama sürekli mutlu olmam gerekmediğini öğrendim. Ben... yeterince mutluyum işte. Buraya bunu sormaya mı geldin?"

Zara gözlerini onun arkasına dikeyor.

"Bir keresinde bana işimi neden sevdiğimi sormuştun, ben de sana işimde iyi olduğum için sevdiğimi söylemiştim. Ama yakın zamanda beklenmedik bir biçimde bu konuda düşünecek zaman buldum ve işimi ona inandığım için sevdiğimi düşündüm."

"Nasıl yani?" diye soruyor psikolog en profesyonel sesiyle. Hâlbuki içinden gayet amatörce Zara'yı gördüğüne gerçekten sevindiğini söylemek geliyor. Sık sık onu düşündüğünü ve yapabileceklerinden endişelendiğini.

Zara elini tabloya dokunmadan uzatabildiği kadar uzatıyor.

"Bankaların toplumdaki yerine inanıyorum. Düzene inanıyorum. Müşterilerimizin, medyanın ve politikacıların bizden nefret etmesine hiçbir zaman itirazım olmadı, bizim amacımız bu. Bankaların sistemdeki dengeleyici olması gerek. Manevra yapmayı yavaşlatıyor, bürokratik prosedürlerle zorlaştırıyor. Dünyanın çok fazla sarsılmasını engellemek için. İnsanların bürokrasiye ihtiyacı var. Aptalca bir şey yapmadan önce düşünebilecek vakit bulabilmeleri için."

Susuyor. Psikolog sandalyesinde sessizce oturuyor.

"Tahminde bulunmamı bağışla, Zara, fakat... sanki bir şeyler değişmiş. Senin içinde."

Zara bu kez doğruca kadının gözlerinin içine bakıyor. İlk kez.

"Emlak piyasası yine çökecek. Belki hemen yarın değil ama çökecek. Bunu biliyoruz. Yine de kredi veriyoruz. İnsanlar her

şeylerini kaybedince de onlara bunun sorumlusunun kendileri olduğunu, oyunun kurallarının belli olduğunu, bu kadar açgözlülük etmelerinin kendi hataları olduğunu söylüyoruz. Ama bu elbette doğru değil. İnsanların çoğu aslında açgözlü değil, onlar yalnızca... tablodan bahsederken senin de dediğin gibi: Onlar sadece tutunacak bir dal arıyorlar. Uğruna mücadele edilecek bir şey. Yaşayacakları, çocuklarını büyütecekleri, mutlu hayatlar sürecekları bir yer istiyorlar.”

“Son görüşmemizden beri bir şey mi oldu?” diye soruyor psikolog.

Zara ona sıkıntılı bir gülümsemeyle bakıyor. İnsan böyle bir soruya başka nasıl cevap verebilir ki? O da hiç sorulmamış bir soruya cevap veriyor: “Her şey hafifledi, kolaylaştı, Nadia. Bankalar artık dengeleyici unsur değil. Yüz yıl önce bir bankada çalışan herkes temelde bankaların nasıl para kazandığını anlardı. Şimdi her bankada o paranın aslında nereden geldiğini gerçekten anlayabilen en fazla üç insan var.”

“Sen de oradaki yerini sorguluyorsun çünkü artık anlamadığını düşünüyorsun, öyle mi?” diye tahminde bulunuyor psikolog.

Zara’nın çenesi hüznle iki yana sallanıyor.

“Hayır. İstifamı verdim çünkü o üç kişiden biri olduğumu fark ettim.”

“Peki şimdi ne yapacaksın?”

“Bilmem.”

Psikoloğun nihayet söyleyecek önemli bir şeyi var. Üniversitede öğrenmediği ama herkesin ara sıra duymaya ihtiyacı olduğunu çok iyi bildiği bir şey.

“Bilmemek iyi bir başlangıç noktası.”

Zara başka bir şey söylemiyor. Elllerine masaj yapıyor, pence-
releri sayıyor. Masa daracık, aralarında o olmasa muhtemelen

iki kadın da birbirlerine bu kadar yakın oturmaktan rahatsız olurdu. Bazen mesafeye değil, sadece sınırlara ihtiyaç duyuyoruz. Zara'nın hareketleri ürkek, Nadia'nınkiler temkinli. Psikolog ancak aradan epey bir zaman geçtikten sonra yeniden konuşmaya cesaret ediyor.

“İlk görüşmelerimizden birinde bana panik atakları açıklayıp açıklayamayacağımı sormuştun, hatırlıyor musun? Bence sana iyi bir cevap vermedim.”

“Artık daha iyi bir cevabın mı var?” diye soruyor Zara.

Psikolog hayır der gibi sallıyor başını. Zara kendini tutamayıp gülümsüyor. Derken Nadia konuşuyor. Kendi olarak. Psikoloji eğitiminde öğrendiği ya da başkalarından duyduğu kelimelerle değil de kendi sözcükleriyle: “Ama ne var, biliyor musun Zara? Ondan bahsetmenin faydalı olduğunu öğrendim. Bana kalırsa çoğu insan hâlâ bir sabah işe perişan hâlde gittiğinde, *Anksiyete sorunları yaşıyorum*, demek yerine, *Akşamdan kalmayım*, dediğinde ne yazık ki meslektaşlarından ve patronlarından daha çok anlayış görüyor. Ama bence her gün senin benim gibi hisseden bir sürü insanın yanından geçiyoruz sokakta. Sadece çoğu bunun ne olduğunu bilmiyor. Erkekler ve kadınlar aylar boyunca nefes almakta sıkıntı çekiyor ve ciğerlerinde bir sorun olduğunu düşünerek doktor doktor geziyorlar. Çünkü başka bir... arıza olduğunu kabul etmek o kadar zor ki. Ruhumuzda bir sızı var, kanımızda kurşundan görünmez ağırlıklar, göğsümüzde tanımlayamadığımız bir baskı. Beyinlerimiz bizi kandırıyor, öleceğimizi söylüyor. Ama ciğerlerimizde bir sorun yok, Zara. Ölmeyeceğiz. Sen de ben de.”

Yeniden sessizlik çökmeden önce sözcükler aralarında süzülüyor, görünmeden dans ediyor. Ölmeyeceğiz. Ölmeyeceğiz. Ölmeyeceğiz. Sen de ben de.

“Henüz!” diyor Zara sonunda ve psikolog kahkahalara boğuluyor.

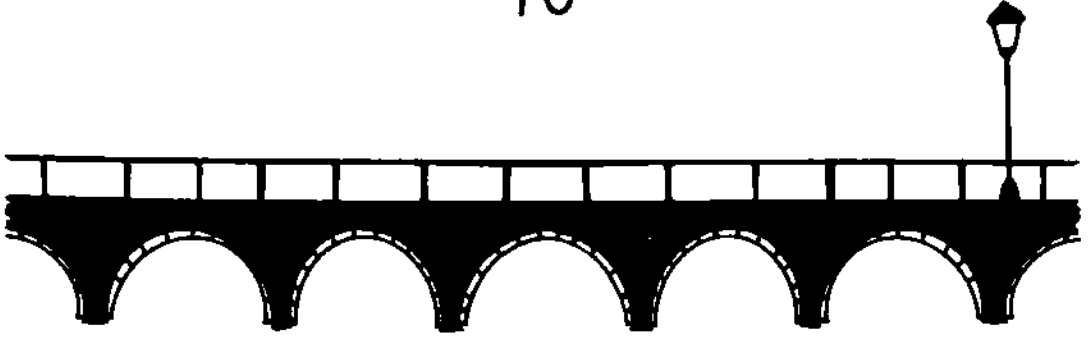
“Ne var, biliyor musun Zara? Belki de yeni işin fal kura-biyelerine mottolar yazmak olabilir?” Gülümsüyor.

Zara, “Onlardan yiyen birinin bulması gereken tek not, *İşte bu yüzden şişmansın*, olmalı...” diye cevap veriyor. Sonra o da kahkaha atıyor ama burnunun titreyen ucu onu ele veriyor. Bakışlarını önce pencereden dışarı çeviriyor, ardından tekrar Nadia’nın ellerine bakıyor. Oradan boynuna ve çenesine doğru gezdiriyor bakışlarını. Gözlerine kadar çıkmıyor ama çok yaklaşıyor. Sonrasındaki sessizlik şimdiye kadarki en uzun sessizlik-leri. Zara gözlerini kapayıp dudaklarını birbirine bastırıyor ve gözlerinin altındaki deri nihayet yol veriyor. Korkusu kırılğan damlaların şeklini alarak masanın kenarına dökülüyor.

Çok ağır hareketlerle zarfı elinden bırakıyor. Psikolog te-reddütle uzanıp alıyor. Zara buraya gelme nedeninin mektup olduğunu fısıldamak istiyor ona. İlk gelişinin. Adamın atlama-sının üzerinden tastamam on yıl geçmişken. Birinin adamın ona yazdıklarını yüksek sesle okumasına ve sonra içine ateş düştüğünde onun da kendini atmasına engel olmasına ihtiyaç duyduğunu söylemek istiyor.

Her şeyi fısıldamak istiyor. Köprüyü, Nadia’yı, Zara’nın çocuğun koşarak gelip onu kurtarmasını nasıl izlediğini. Sonraki her gününü insanlar arasındaki farkı düşünerek geçirdiğini. Ama ağzından yalnızca, “Nadia... sen... ben...” sözcükleri dökülüyor.

Nadia masanın diğer tarafındaki ondan yaşça büyük kadına sarılmak istiyor. Onu kucaklamak. Ama cesaret edemiyor. O yüzden de Zara’nın gözleri kapalıyken serçe parmağını nazikçe arka yüzüne geçirip zarfı açıyor. Elle yazılmış on yıllık notu çıkarıyor. Üç kelime.

Köprü buz tutmuş, ufukta yavaş yavaş şafak sökerken gökyüzünde kalan son birkaç cesur yıldızın altında parıldıyor. Etrafındaki kasaba derin derin nefes alıyor. Hâlâ uykuda; kuş-tüyü yorganlara, rüyalara ve kalbimizin onlarsız atamayacağı minicik ayaklara sarınmış.

Zara korkuluğun başında duruyor. Önce eğilip kenardan aşağı bakıyor. Kısacık bir an için atlayacakmış gibi görünüyor. Ama hikâyesinin tamamını ve son birkaç günde yaşanan her şeyi bilen biri onu orada görse... eh, elbette öyle bir şey yapmayacağını çok net anlar. Kimse bunca şeyi, hikâyeyi o şekilde sonlandırmak için yaşamaz. Hem o atlayacak tiplerden değil.

Ne yapıyor peki o zaman?

Akışına bırakıyor.

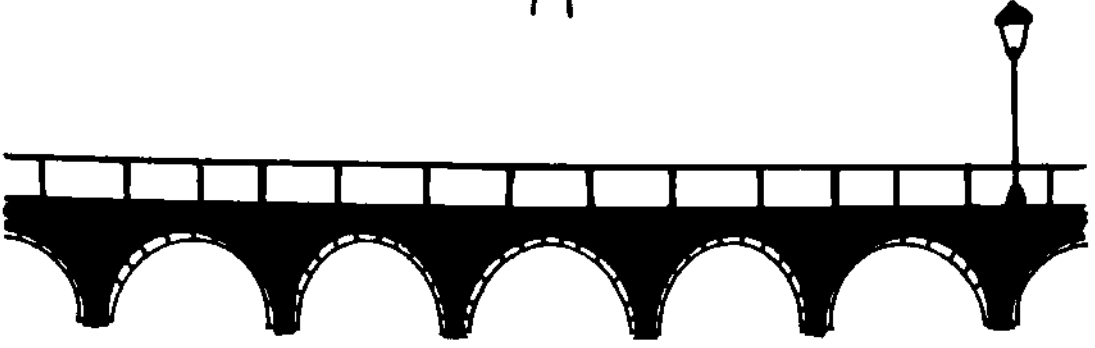
Sadece orada öylece duruyor olsanız bile aşağısı tahmin ettiğinizden uzak. Yüzeye çarpması düşündüğünüzden uzun sürüyor. Usulcacık bir sürtünme sesi, kâğıdı kapam rüzgâr, suya doğru süzülürken çırpınıp kırışan mektup. Paspasın üzerinden onu ilk

aldığı andan beri o zarfı en az on bin kez tutmuş olan parmak uçları, mektubu kendi sonsuzluğuna uğurlamakta zorlanıyor.

On yıl önce mektubu ona gönderen adam, kadının bilmesi gerektiğini düşündüğü her şeyi yazmış. Herhangi birine söylediği son sözler onlar. Sadece üç kelime, o kadar. Bir insanın, herhangi bir insanın bir başkasına söyleyebileceği en büyük üç kelimecik:

“Senin suçun değildi.”

Mektup suya değdiğinde Zara çoktan yürümeye başlamış. Köprü'nün uzak ucuna doğru. Orada park etmiş, onu bekleyen bir araba var. İçinde Lennart oturuyor. Zara kapıyı açarken göz göze geliyorlar. Lennart, onun müziğin sesini dilediğince açmasına izin veriyor. Zara ondan sıkılmak için elinden geleni yapmayı planlıyor.

Bir insanın kişiliği, tecrübelerinin toplamıdır derler. Ama bu doğru değildir, en azından tamamen doğru değildir çünkü bizi tanımlayan tek şey geçmişimiz olsaydı mümkün değil katlamazdık kendimize. Kendimizi, dün yaptığımız hatalardan daha fazlası olduğumuza ikna etmenin bir yolunu bulmalıyız. Bizi oluşturanın biraz da sonraki tercihlerimiz olduğuna. Bundan sonraki bütün yarınlarımızda yapacağımız tercihlerin.

Kız en tuhaf olanın da annesine bir türlü kızamaması olduğunu düşünürdü hep. O hissi çevreleyen camı kırması imkânsızdı. Cenazeden sonra temizlik yaptı, annesine zaten bildiğini söylemeye içinin hiç el vermediği zulalardan bütün boş cin şişelerini çıkardı. Belki de bu, bağımlı bir ebeveynin tutunduğu son can simidiydi. Çocuklarının muhtemelen bilmediğini düşünmek. Sanki kaosu saklamak mümkünmüş gibi. *Gömülemiyor bile,* diye düşündü kız, *kuşaktan kuşağa aktarılıyor.*

Bir keresinde annesi sarhoşluktan geveleyerek şöyle demişti kulağına: “Kişilik dediğimiz şey, tecrübelerimizin toplamıdır. Kimsenin sana aksini söylemesine izin verme. Yani hiç endişelenme, benim küçük prensesim, kalbin hiç kırılmayacak çünkü sen parçalanmış bir evde büyüdün. Romantik biri olmayacaksın çünkü parçalanmış ailelerin çocukları sonsuz aşka inanmaz.”

Sonra da kanepede, kızının omzunda uyuyakalmıştı. Kız annesinin üstüne bir battaniye örtüp yere dökülen cini silmişti. “Yanıyorsun, anne,” diye fısıldamıştı karanlıkta ve haklıydı. Romantik olmayan hiç kimse çocukları için banka soymaya kalkmaz.

Çünkü o kız büyüdü ve kendi kızları oldu. Bir maymun, bir de kurbağa. Elinde bir kullanım kılavuzu olmamasına rağmen iyi bir anne olmaya çalıştı. İyi bir eş, iyi bir çalışan, iyi bir insan. Her gün, her saniye başarısız olmaktan korktu ama bir süreliğine, her şeyin yolunda gittiğine tüm kalbiyle inandı. Yeterince iyi gittiğine en azından. Rahatladı, hazırlıklı değildi, o yüzden de sadakatsizlik ve boşanma onu fena çarptı. Hayat onu resmen yere serdi. Bir noktada çoğumuzun başına gelir. Belki sizin de gelmiştir.

Birkaç hafta önce evden okula giderken elk, maymun ve kurbağa her zamanki gibi otobüsten inip köprü boyunca yürümeye başladı. Kızlar köprüünün tam ortasında durdular. Anneleri ilk başta fark etmedi. Dönüp baktığında kızların on metre geride olduğunu gördü. Maymun ve kurbağa bir asma kilit almıştı. İnternette insanların başka şehirlerdeki köprülerin korkuluklarına onlardan taktıklarını görmüşlerdi. “Bunu yaparsan sevgiyi sonsuzluğa kilitlersin ve sonra da birbirinizi sevmekten hiç vazgeçmezsiniz!”

Anneleri yıkıldı çünkü kızların boşanmadan sonra annelerinin onları sevmekten vazgeçeceği endişesine kapıldığını sanmıştı. Artık her şeyin farklı olacağını, annelerinin onları bırakacağını düşündüklerini. On dakika boyunca hıçkırıp karmakarışık açıklamalar yaptı. Sonunda maymun ve kurbağa annelerinin yanaklarını sabırla ellerinin arasına alıp, “Seni kaybetmekten endişelenmiyoruz, anne. Biz sadece senin bizi asla kaybetmeyeceğini bilmeni istedik,” diye fısıldadılar.

Yerine oturttukları asma kilit tıkırdadı. Maymun anahtarı korkuluğun üzerinden fırlattı, anahtar döne döne suya doğru

ilerlerken üçü bir ağızdan bağırdı. “Sonsuza dek,” diye fısıldadı anne. “Sonsuza dek,” diye tekrarladı kızlar. Oradan uzaklaşırken küçük kız bu asma kilit olayını internette ilk gördüğünde insanların birilerinin köprüyü çalacağından korktukları için böyle bir şey yaptıklarını sandığını itiraf etti. Sonra acaba asma kilidi çalacaklarından endişeleniyor olabilirler mi diye düşünmüştü. Ablası ona olayı açıklamak zorunda kalmış ama bunu yaparken de küçük kardeşine kendini aptal gibi hissettirmekten geri durmamıştı. Anneleri, babalarıyla birlikte en azından bir şeyleri doğru yaptıklarını düşünmeden edemedi çünkü kızlar hata yaptıklarını kabul edebiliyor ya da başkaları hata yaptığında onları affedebiliyorlardı.

O akşam kızların en sevdiği yemeği yediler: Pizza. Kızlar aylık altı bin beş yüz kron olan ve o an bir sonraki ayın kirasını nasıl ödeyeceğine dair hiçbir fikri olmadığı küçük dairelerinin zeminindeki şiltelerinde uyuyakaldığında anne karanlıkta kendi yatağında doğruldu. Noel’e pek bir şey kalmamıştı, sonra da yeni yıl gelecekti, kızların havai fişekleri nasıl dört gözle beklediğini biliyordu. Kızlarının ne çok şeyi eline yüzüne buluşturduğunu bilmeden ona hâlâ güvenmesi kalbini paramparça ediyordu. Şafak sökerken kızların sırt çantalarını hazırladı. Büyük kızının çantasından bir defter düştü. Tam çantaya geri koyacakken defter yere düştü ve “İki Krallığı Olan Prenses” başlığının bulunduğu bir sayfa açıldı. Anne ilk başta sinirlendi çünkü kızlarını doğdukları günden beri prenses olmak istemesinler çabasıyla büyötmüştü. Savaşçı olmak isterler diye umuyordu. Kızlar da annelerini sevdiklerinden onun istediğini yaptılar. Ya da en azından öyle görünüp sonra tam tersini yaptılar çünkü ebeveynlerine zerre kulak asmamak çocukların görevidir. Büyük kıza okulda kendi masalını yazma ödevi verilmişti, o da “İki Krallığı Olan Prenses”i yazmıştı. Kocaman, güzel bir kalede yaşayan bir prenses hakkındaydı masal. Bir gece prenses yatağının altındaki zeminde bir delik buluyordu

ve deliğin içinde tuhaf, fantastik yaratıklarla, ejderhalar, troller ve kızının muhtemelen kendi uydurduğu şeylerle dolu gizli, büyülü bir dünya vardı. Her şey o kadar fantastikti ki hepsinin altında yatan hayal gücü ve gerçekten kaçış anneyi perişan etti. Çünkü durmadan, *Kim bilir gerçek hayatın ne kadar korkunç ki bu kadar çok... kaçma ihtiyacı duyuyorsun*, diye düşünüyordu. Bütün yaratıklar mutluydu, huzur içinde yaşıyorlardı ve kendi küçük dünyalarında acı yoktu. Ama hikâyedeki prenses çok geçmeden korkunç gerçeği ortaya çıkarıyordu: keşfettiği, bütün yeni arkadaşlarının yaşadığı o büyülü âlem, aslında iki farklı krallığa ait kalelerin ortasındaydı. Krallıklardan birinin başında kral, diğerinin başında kraliçe vardı ve birbirleriyle korkunç bir savaş içindeydiler. Ordularını savaşa gönderiyor, korkunç silahlar kullanıyorlardı. Ama iki krallığın duvarları teslim olmayacak kadar yüksek ve güçlüydü. Kız sonunda savaşın ikisini de yok etmeyeceğini fark ediyordu. Ama aralarında kalan her şeyi mahvedecek, öldürecekti. Gerçeği de o zaman öğreniyordu: Kral ve kraliçenin kendi annesiyle babası olduğunu. Kız onların prensesiydi ve bütün savaş onunla ilgiliydi, ikisi de sırf prensesi geri kazanmak için birbirlerini alt etmeye çalışıyordu. Anne hikâyenin son sözcüklerini okurken kızlar da şiltelerinde kıpırdanarak uyanmaya başlamışlardı. Annenin içinde değerli olan ne varsa paramparça olmuştu. Hikâye prensesin bütün yeni arkadaşlarına veda edip tek başına yola çıkmasıyla sona eriyordu. Bir gece karanlığın içinde gözden yitiyor, bir daha da geri dönmüyordu. Çünkü biliyordu ki o yok olursa uğruna savaşılacak bir şey kalmıyordu. Böylece iki krallığı ve aralarındaki âlemi kurtarabilirdi.

Kızları kalkınca anne her şey yolundaymış gibi davranmaya çalışarak onlarla kahvaltı etti. Kızlarını okula bıraktı, sonra

bütün yolu yürüyerek geri döndü. Köprüden geçerken tam ortasında durup asma kilidi sımsıkı tuttu.

Eski evi için eski kocasıyla kavga etmemişti, eski patronuyla işi için tartışmaya girmemişti, avukatlarıyla çatışmamış, hiçbir silah kullanmamış, kaosa neden olmamıştı. Çocukların iyiliği için. Yetişkinlerin hataları onları etkilemesin diye elinden geleni yapmıştı. Gerçi bu neden bir banka soymaya kalktığını açıklamıyor. Onun bahanesi olamaz. Ama belki ara sıra gerçekten kötü fikirlere de kapılıyorsunuzdur. Belki ikinci bir şansı hak ediyorsunuzdur. Belki bu konuda yalnız değilsinizdir.

Yılbaşı Arifesi'nde sabah evden bir silahla çıktı. Aynı akşam eve geri dönüyor. Kasabanın çok ama çok uzun yıllar boyu dilinden düşürmeyeceği rehine krizinden birkaç saat sonra anne kızlarını alıyor ve, "Babanızda iyi zaman geçirdiniz mi?" diye soruyor.

"Evet, anne! Peki ya sen?" diye soruyor küçük kızı.

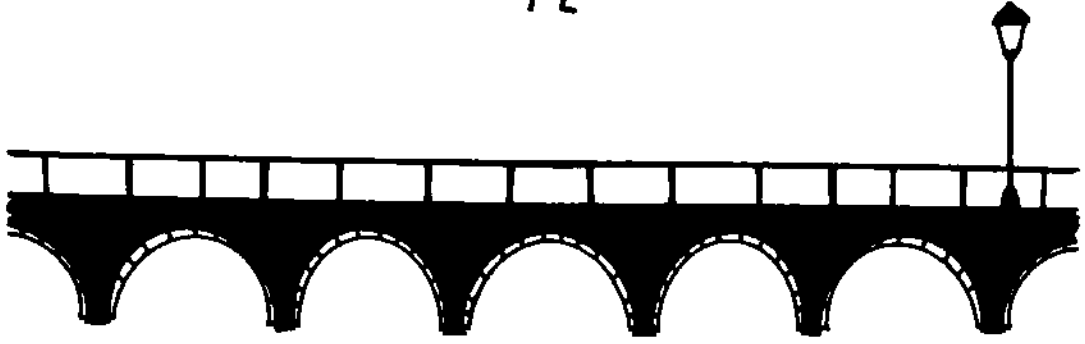
Anne gülümsüyor, bir süre düşünüyor, sonra omuzlarını silkiyor. "Yani, bildiğiniz gibi... Çok bir şey olmadı. Her zamanki şeyler işte."

Ama köprüyü geçtikleri sırada anne bir elini usulca büyük kızının omzuna koyup kulağına hızlı hızlı, "Sen benim prensesim ve savaşımsın. Aynı anda ikisi de olabilirsin. Bunu asla unutmayacağına söz ver," diye fısıldıyor. "Her zaman şahane bir anne olamıyorum, farkındayım ama babanızla boşansak da bu demek değil ki.... Asla ama asla, bir saniye için bile aklına getirme... *Sen...*" Büyük kızı gözyaşlarını bastırmaya çalışarak başıyla onaylıyor. Küçük olan onlara hızlanmalarını söylüyor ve ikisi onun peşinden koşuyorlar. Anneleri yüzünü silerek akşam yemeğine pizza isterler mi diye soruyor. Küçük olan birden haykırıyor: "Hayırdır? Hangi dağda kurt öldü?!"

O gece annelerinin Estelle adındaki kibar ve yeterince deli bir ihtiyarın dairesindeki yeni evinde yataklarına uzandıktan

sonra büyük kız annesinin elini tutup fısıldıyor: “Sen iyi bir annesin, anne. Bu kadar endişelenme. Her şey yolunda.”

İşte orada, en sonunda aradıklarını buluyorlar: İki krallık arasındaki bölgenin huzurunu. Bütün o büyü, muhteşem, uydurma yaratıklar huzur içinde uyuyabilir. Maymunlar, kurbağalar, elkler, ihtiyar hanımefendiler, herkes.

Yeni Yıl gelip çatıyor, ki takvim falan satmıyorsanız hiçbir zaman umduğunuz kadar bir anlam ifade etmez bu. Bir gün diğerine döner, şimdi mazi olur. Kış şehre biraz fazla özgüvenli bir akraba gibi yerleşiyor, bankanın karşısında kalan binalar sıcaklığa göre renk değiştiriyor. Kimsenin yaşamayı tercih etmediği, ancak saklanmak için tahammül edebildiği, geçici beyaz örtüsü altındaki bina çok da bir şeye benzemiyor elbette. Birkaç yıl içinde kasabanın yerlilerinden birinin büyük şehirden gelen burnu havada bir ziyaretçiye o binanın kapısını gösterip, "Bir keresinde şurada bir rehine krizi yaşanmıştı," diyeceğine şüphe yok. Ziyaretçi binaya şöyle bir bakıp alayla gülecek. "Orada mı? Hı hı, tabii!" Çünkü böyle kasabalarda öyle şeyler olmaz, herkes bilir bunu.

Yılbaşı'ndan birkaç gün sonra binadan bir kadın çıkıyor. Yüzünde güller açmış, iki kızı da yanında ve içlerinden biri az önce hepsini kahkahalara boğan bir şey söylemiş. O kadar çok gülüyorlar ki burunlarından kar taneleri damlıyor. Çöpe yaklaşıp ellerindeki pizza kutusunu atıyorlar. Derken kadın birden başını kaldırıyor ve ayağı havada kalakalıyor. Kızlarından biri onun üzerine tırmanmaya başlarken diğeri de zıplayıp duruyor.

Saat geç olmuş, ocak ayında gökyüzü karanlık ve yağan kar da görüşü engelliyor ama kadın caddenin diğer tarafındaki polis arabasını görüyor. İçinde biri ihtiyar biri genç, iki polis memuru var. Kadın gözlerini dikip onlara bakıyor, kızları henüz nasıl da dehşete düştüğünü fark etmiş değil. Aklından tek bir şey geçiyor kadının: “Kızların önünde olmaz.” Sadece birkaç saniye sürüyor ama kadın için iki ömür gibi. Kızlarının ömrü.

Derken polis arabası ağır ağır ona doğru ilerlemeye başlıyor.

Yanından geçip gidiyor.

Düz devam ediyor, sağa dönüyor, gözden kayboluyor.

Yolcu koltuğunda oturan Jim sessizce, “Onu tutuklamak istersen anlarım,” diyor. Oğlunun fikrini değiştirmiş olmasından endişeli.

“Hayır, sadece onu görmek istedim ki bu işte ikimiz birlikte olalım,” diyor direksiyonun başındaki oğlu.

“Hangi işte?”

“Onu yakalamama işinde.”

Bir daha kadından konuşmuyorlar. Ne binanın önündeki kadından ne de ikisinin de özlediği kadından. Jim bir banka soyguncusunu kurtardı ve oğlunu kandırdı. Jack belki de onu hiç affedemeyecek ama ikisinin de buna rağmen yollarına devam etmesi mümkün.

Birkaç dakika daha kasabanın içinde geziniyorlar. Sonunda baba oğluna hiç bakmadan, “Stockholm’den iş teklifi aldığımı biliyorum,” diyor.

Jack ona şaşkınlıkla bakıyor.

“Sen nereden duydun onu?”

“Aptal olmadığımı biliyorsun. Yani her zaman değil en azından. Bazen aptalmışım gibi görünüyorum sadece.”

Jack’in yüzünde mahcup bir gülümseme beliriyor.

“Biliyorum, baba.”

“Kabul etmelisin. İşi yani.”

Jack sinyal veriyor, dönüyor, cevap vermeden önce epey bir oyalanıyor.

“Stockholm’deki işi kabul mü edeyim? Orada yaşamak bana kaç patlar, haberin var mı senin?”

Babası torpidonun plastik kapağına alyansıyla hafif hafif vuruyor.

“Benim için burada kalmana gerek yok, evlat.”

“Senin için kalmıyorum ki,” diyor Jack. Yalan tabii.

Çünkü biliyor ki annesi burada olsa kesin, *Ne var, biliyor musun evlat? Bir yerde kalmak için çok daha berbat sebepler de var*, derdi.

“Vardiyamız bitti,” diyor Jim.

“Kahve ister misin?” diye soruyor Jack.

“Bu saatte mi? Geç oldu,” diyor babası esneyerek.

“Hadi şurada durup kahve alalım,” diye üsteliyor Jack.

“Neden?”

“Belki karakoldan benim arabayı alıp şöyle biraz yol yaparız diye düşündüm.”

“Nereye?”

Jack’in cevabı çok net.

“Ablamı ziyarete.”

Jim bunu duyunca gözlerini oğlundan ayırıp yola çeviriyor.

“Nasıl yani? Şimdi mi?”

“Evet.”

“Neden?.. Neden şimdi?”

“Ablamın doğum gününe az kaldı. Seninki de yaklaşıyor. Noel’e de on bir ay kaldı. Nedeni fark eder mi? Belki de eve gelmek ister diye düşündüm işte.”

Jim sesini kontrol altında tutabilmek için dikkatini yoldan, yolun tam ortasından geçen beyaz çizgiden ayırmıyor.

“Ama arabayla nereden baksan yirmi dört saatlik yol.”

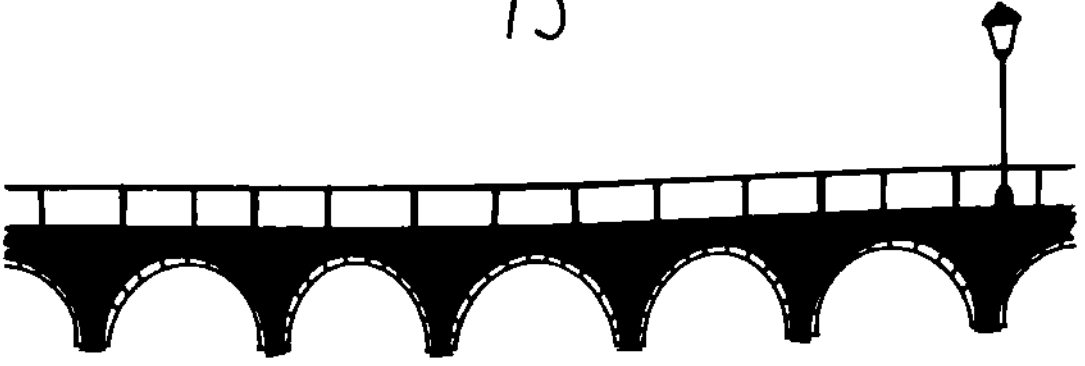
Jack gözlerini deviriyor.

“Aman be, baba! Ne olacak? Kahve için duracağız dedim ya!”

Tam da öyle yapıyorlar. Bütün gece ve ertesi gün yol gidiyorlar. Kadının kapısını çalıyorlar. Belki onlarla birlikte eve gelir, belki de gelmez. Belki daha iyi bir yol bulmaya hazırdır, belki artık uçmakla düşmek arasındaki farkı biliyordur, belki de bilmiyordur. Bu tür şeyleri kontrol etmek imkânsızdır, tıpkı aşk gibi. Çünkü çocukların bir yaşa kadar sizi koşulsuz şartsız ve kontrolsüzce sevmesinin tek bir nedeni olduğunu söyleyenler haklı olabilirler: onların olmanız. Ebeveynleriniz ve kardeşleriniz de tam olarak aynı sebeple ömrünüzün sonuna kadar sevebilir sizi.

İşin aslı mı? İşin aslı falan yok. Evrenin sınırlarına dair öğrenebildiğimiz tek şey, hiçbir sınırı olmadığı ve Tanrı’ya dair bildiğimiz tek şey de hiçbir şey bilmediğimiz. O yüzden papaz olan bir annenin ailesinden isteyebileceği tek şeyin ne olduğu belli: Elimizden geleni yapmamız. Yarın kıyamet kopacağını bilsek de elimizdeki elma ağacını dikmemiz.

Elimizin erdiklerini kurtarmamız.

Bahar geliyor. Eninde sonunda hep gelir zaten. Rüzgâr kışı süpürüp götürür, ağaçlar hışırdar ve kuşlar ortalığı velveleye vermeye başlar. Karın aylarca bütün yankıları boğduğu yerde doğa bir anda sağır edici bir gümbürtüyle canlanır.

Jack şaşkınlık ve merak içinde bir asansörden iniyor. Elinde sımsıkı tuttuğu bir mektup var. Bir sabah damgasız pulsuz paspasına bırakıldı. İçinde üzerinde bu adresin, kat ve ofis numarasının yazılı olduğu bir not vardı. Altında da köprünün bir fotoğrafı ve başka bir zarf. Üzerinde başka birinin adı yazılı, mühürlü.

Zara, aradan geçen onca yıla rağmen Jack'i karakolda görür görmez tanıdı. Sonra nasıl ki kendi o anları tekrar tekrar yaşıyorsa Jack'in de aynı durumda olduğunu fark etti.

Jack doğru ofisi bulup kapıyı çalıyor. Bir adamın köprüden atlamasının üzerinden on yıl geçti. Genç bir kadının atlama-
masının üzerinden de. Kadın, adamın kim olduğunu bilmeden kapıyı açıyor ama Jack onu gördüğü anda kalbinde bir konfeti yağmuru başlıyor. Çünkü unutmadı onu. Köprünün korkuluklarında dikildiği günden beri onu görmediği hâlde, karanlıkta olmalarına rağmen onu tanıyor.

“Ben... Ben...” diye kekeliyor Jack.

“Buyurun? Birine mi bakmıştınız?” diye soruyor Nadia. Sesi dostane ama şaşkın.

Jack kapı çerçevesine doğru uzanırken Nadia’nın parmakları onunkilere değip geçiyor. Birbirlerini ne kadar derinden etkileyeceklerinin farkında değiller henüz. Jack, kadına büyük bir zarf uzatıyor. Zarfın ön tarafında düzensiz harflerle Jack’in ismi yazılı ve içindeyse köprünün bir fotoğrafıyla Nadia’nın ofisinin adresi var. O ikisinin altında da ön yüzüne “Nadia için” yazılmış daha küçük bir zarf. Zarfın içinde Zara’nın nispeten daha düzgün bir el yazısıyla kaleme aldığı küçük bir not. Yedi basit sözcük.

Kendini sen kurtardın. O da tesadüfen oradaydı.

Nadia bir anlığına dengesini kaybedince Jack onun kolunu tutuyor. Gözleri birbirlerinin çevresinde dans ediyor. Nadia o yedi kelimeye sıkı, sımsıkı tutunuyor ama kendi sözcüklerini dile getirmeyi pek başaramıyor: “O sendin... köprüdeki. Hani ben... Sen miydin?”

Jack sessizce başını sallayarak onaylıyor. Nadia bir şeyler daha söylemeye çalışıyor.

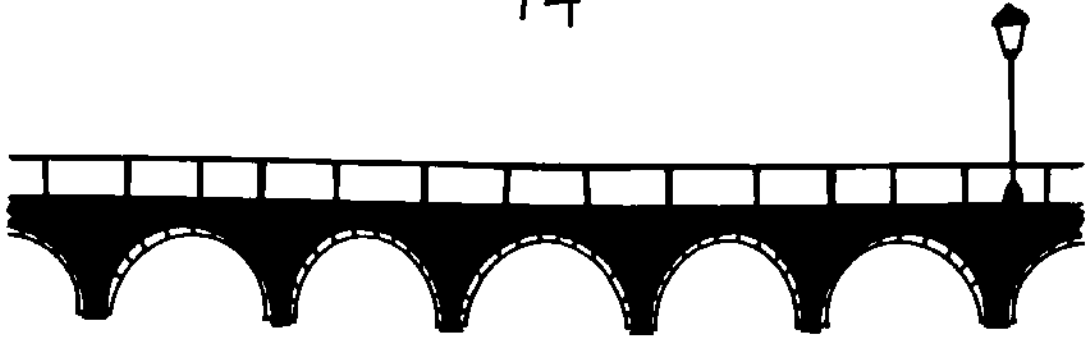
“Ben ne yapacağımı... Bana bir dakika ver. Kendimi... toparlamam gerek.”

Masasına doğru ilerleyip koltuğuna bırakıyor kendini. On yıl boyunca o çocuğun kim olduğunu merak etti ama şimdi ne diyeceğini bilemiyor. Nereden başlayacağını. Jack de temkinli adımlarla onun peşinden ofise giriyor. Kitaplıktaki fotoğrafı görüyor. Zara’nın her geldiğinde düzelttiği o fotoğrafı. Fotoğraf altı ay önce gerçekleşen büyük bir yaz kampında çekilmiş, Nadia bir grup çocukla şakalaşıp gülüşüyor, hepsinin üstünde kampın finansmanını sağlayan hayır kurumunun tişörtleri

var. Fotoğraftaki gibi çocuklarla çalışmak için bağış toplayan bir dernek. Çocukların hepsi bir aile üyesini intihar nedeniyle kaybetmiş. İnsana kaldığı yerde yalnız olmadığını hatırlatıyor. Suçluluğu, utancı ve o katlanılmaz sessizliği tek başınıza taşıyamazsınız, taşımamalısınız. Nadia bu yüzden her sene o yaz kampına gidiyor. Bol bol dinlemek, biraz konuşmak ve mümkün olduğunca gülmek için.

Henüz o da bilmiyor ama hayır kurumunun banka hesabına yakın zamanda yüklü bir bağış geldi. İşinden istifa eden ve servetini dağıtıp bir köprüden geçen kulaklıklılı bir kadından. Dernek, önümüzdeki uzun yıllar boyunca yaz kampı yapmaya devam edebilecek.

Jack ve Nadia, dar masanın iki tarafında karşılıklı oturmuş birbirlerine bakıyorlar. Jack usulca gülümsüyor ve bir süre sonra Nadia da aynısını yapıyor. Hem korku hem de kahkaha dolu bir gülümseme. Bir gün, belki bundan on yıl sonra birilerine bunun nasıl bir his olduğunu anlatacaklar. O ilk seferin.

İşin aslı mı? Tüm bunların aslı? İşin aslı şu ki bu hikâye pek çok şey hakkındaydı ama en çok da aptallar hakkındaydı. Çünkü elimizden geleni yapıyoruz, gerçekten yapıyoruz. Yetişkin gibi davranmaya, birbirimizi sevmeye ve şu USB başlıklarını yuvaya nasıl sokacağımızı çözmeye çalışıyoruz. Tutunacak bir dal, uğruna mücadele edecek, dört gözle beklenecek bir şey arıyoruz. Çocuklarımıza yüzme öğretmek için elimizden ne gelirse yapıyoruz. Bütün bu yönlerimiz ortak ama yine de çoğumuz birbirimize yabancıyız. Birbirimize neler yaptığımızı, benim yaşamımın sizinkinde nasıl izler bıraktığını hiç bilmiyoruz.

Belki de bugün kalabalıkta birbirimizin yanından telaşla geçtik, hiçbirimiz diğerini fark etmedik. Belki sizin paltonuzun kumaşı kısacık bir an benimkine değdi, sonra farklı yönlere gittik. Kim olduğunuzu bilmiyorum.

Ama bu akşam eve döndüğünüzde, gün bitip de gece bizi içine çektiğinde derin bir nefes alın. Çünkü bugünü de atlattık.

Yarın yeni bir mücadele başlayacak.

YAZARIN TEŞEKKÜRÜ

J. Çok az insan hayatımı senin kadar etkileyebilmiştir. Sen benim hayattaki en nazık, en tuhaf, en komik, en pasaklı, en karmaşık arkadaşımdın. Üzerinden neredeyse yirmi yıl geçti ama ben hâlâ hemen her gün seni düşünüyorum. Daha fazla dayanamadığın için çok üzgünüm. Orada olup da seni kurtaramadığım için kendimden nefret ediyorum.

Neda. Birlikte on iki yıl, on yıllık evlilik, iki çocuk, yerdeki ıslak havlularla ilgili milyonlarca kavga ve hâlâ tanımlayacak doğru sözcükleri bulamadığımız hisler. İki kariyeri birden –hem kendininkini hem benimkini– idare etmeyi nasıl başarıyorsun bilmiyorum ama sen olmadan ben şu an burada olmazdım. Seni delirttiğimi biliyorum ama ben de sana deliriyorum. Ördekler birlikte uçar.

Maymun ve kurbağa. İyi bir baba olmaya çalışıyorum. Gerçekten. Ama arabada zıplayarak, “Bu koku da ne? Şeker mi yiyorsun?” diye sorduğunuzda yalan söyledim. Üzgünüm.

Niklas Natt och Dag. Kaç sene aynı ofisi paylaştık bilmiyorum. Sekiz mi? Dokuz mu? Şunu açıkça söyleyebilirim ki hayatımda hiç dâhi görmedim ama sen ona en yakın şeysin. Hiç erkek kardeşim de olmadı.

Riad Haddouche, Junes Jaddid ve Erik Edlund. Bunu yeterince sık söylemiyorum ama umarım biliyorsunuzdur.

Annem ve babam, kız kardeşim ve Paul. Housang, Parham ve Meri.

Vanja Vinter. 2013'ten beri hep aynı inat ve neredeyse kariyerim boyunca benimle çalışan tek insan. Editör, düzeltmen, ekstra bir çift göz, kasırga ve gerçekten de bütün hikâyelerim için iyi bir arkadaş. Her zaman her şeyinle yanımda olduğun için teşekkür ederim.

Salomonsson Agency. En çok da temsilcim **Tor Jonasson** elbette. Çoğu zaman ne halt ettiğimi asla anlamıyor ama yılmak bilmeden beni savunmaktan hiç vazgeçmiyor. İşler iyice çığırından çıktığında ve ben kendimi bulmaya çalışırken her daim ailemin bir üyesi gibi olan **Marie Gyllenhammar**. Bu projenin sonlarına doğru ikinci bir düzeltmen ve dil danışmanı vazifesi üstlenen **Cecilia Imberg**. (Dil bilgisi konusunda anlaşmazlığa düştüğümüzde elbette sen haklıydın ama ben bazen sırf eğlencesine bilerek hata yaparım.)

İsveç'teki yayıncım **Bokförlaget Forum**. Özellikle de **John Häggblom, Maria Burlin, Adam Dahlin ve Sara Lindegren**.

Bu kitabı vücuda getirmeye çalışırken bana bir metnin insanı iki seksen yere sermesinin nasıl bir his olduğunu hatırlatan **Alex Schulman**. Okuyan, düzelten ve gülen **Christoffer Carlsson**. Sana bir bira borcum var. İki de olabilir. Kahve içmek ve bir salı günü altı saat boyunca buz hokeyi ikinci ligi ve Vietnam Savaşı belgeselleri hakkında konuşmak istediğimde kesinlikle ilk tercihim olan **Marcus Leifby**.

İskandinavya'dan Güney Kore'ye dek kitaplarımı yayımlayan bütün yabancı yayıncılar. Özellikle de **Peter Borland, Libby McGuire, Kevin Hanson, Ariele Fredman, Rita Silva** ve ABD ve Kanada'daki Atria Books/Simon & Schuster'da bana inatla inanmaya devam eden herkese teşekkür etmek isterim. Bir de benim orada olmama yardımcı olan **Judith Curr**. Benim için ikinci bir ev piyasası oldu orası.

Kitaplarımı çeviren herkes, özellikle de **Neil Smith**. Kapaklarımı tasarlayan **Nils Olsson**. En sevdiğim kitapçı **Johan Zillén**.

Son yıllarda benimle birlikte çalışan psikolog ve terapistler. Özellikle de panik atağımın üstesinden gelmeme yardımcı olan **Bengt**.

Siz. Bu kitabı okudunuz. Zaman ayırdığınız için teşekkür ederim.

Son olarak: Estelle'in bu kitabın çeşitli yerlerinde atıfta bulunduğu yazarlar. Sırasıyla: Astrid Lindgren (285), J. M. Barrie (285), Charles Dickens (296), Joyce Carol Oates (296), Halil Cibran (298), William Shakespeare (322), Lev Tolstoy (346) ve Bodil Malmsten (346 ve 356). Herhangi biri yanlış alıntılandıysa kusur yalnızca benimdir. Gerçi belki çevirmenimin de olabilir. Ama Estelle'in olmadığı kesin.

HIÇ İŞLENMEMİŞ BİR SUÇA, BUHAR OLUP UÇAN SÖZDE BİR BANKA
SOYGUNCUSUNA VE HIÇ TAHMİN ETMEDİKLERİ KADAR ORTAK NOKTALARI
OLDUĞUNU KEŞFEDEN FAZLASIYLA ENDİŞELİ SEKİZ YABANCIYA DAİR
DOKUNAKLI, BOYOLEYİCİ BİR ROMAN.

Ev bakmak genellikle pek ölüm kalım meselesine dönüşmez fakat başarısız bir banka soyguncusu potansiyel alıcılara gösterilen bir eve dalıp da bir grup yabancıyı rehin aldığı anda sağlam bir curcuna kopabilir. Yakın zamanda emekli olan ve kendi evliliklerini onaramamanın acısından kaçınmak için dur durak bilmeden tadilat gerektiren evleri avlayan bir çift; para kazanmakla fazlasıyla meşgul olduğundan kimseleri umursamayan zengin bir bankacı; ilk çocukları doğmak üzere olan ama nerede yaşayacaklarından nasıl tanıştıklarına dek hiçbir konuda anlaşılmıyormuş gibi görünen genç bir çift; birilerinin yüzüne silah doğrultmasından korkmayacak kadar uzun süredir hayatta olan seksen yedi yaşında bir kadın; tedirgin ama hâlâ bir satış anlaşması yapmaya her an hazır bir emlakçı ile kendini dairedeki tek banyoya kilitlemiş gizemli bir adam... Hepsi bir araya gelir ve karşınızda... Dünyanın gelmiş geçmiş en berbat rehinelere.

Her birinin bir ömürlük şikâyetleri, yaraları, sırları ve tutkuları her an yüzeye çıkmaya hazırdır. Hiçbiri aslında görüldüğü kişi değildir. Ve hepsi -banka soyguncusu da dâhil- çaresizce birileri tarafından kurtarılmayı beklemektedir. Yetkililer ve medya olay yerinin etrafını sararken bu gönülsüz müttefikler kendileriyle ilgili şaşırtıcı gerçekleri ortaya dökcek ve bir dizi beklenmedik olayın fitilini ateşleyeceklerdir. Öyle ki sonrasında olanları açıklamakta onlar bile zorlanacaktır.

Satırlarının arasından şefkat, bilgelik ve mizah sızan *Endişeli İnsanlar*, arkadaşlığın, bağışlayıcılığın ve umudun -en endişeli zamanlarda bile bizi koruyan şeylerin- sarsılmaz gücüne dair ustalıkla kurulmuş bir hikâye.

“Fredrik Backman romanlarının hepsinde, insanlıkla ilgili bir gerçeği insanın nefesini kesen bir zarafetle ifade etme becerisi görürsünüz.”

—KIRKUS REVIEWS

ISBN 978-625-6029-52-1

9 786256 029521

www.olimposdukkani.com

/olimposyayinlari

/KairosKit

/kairoskit

